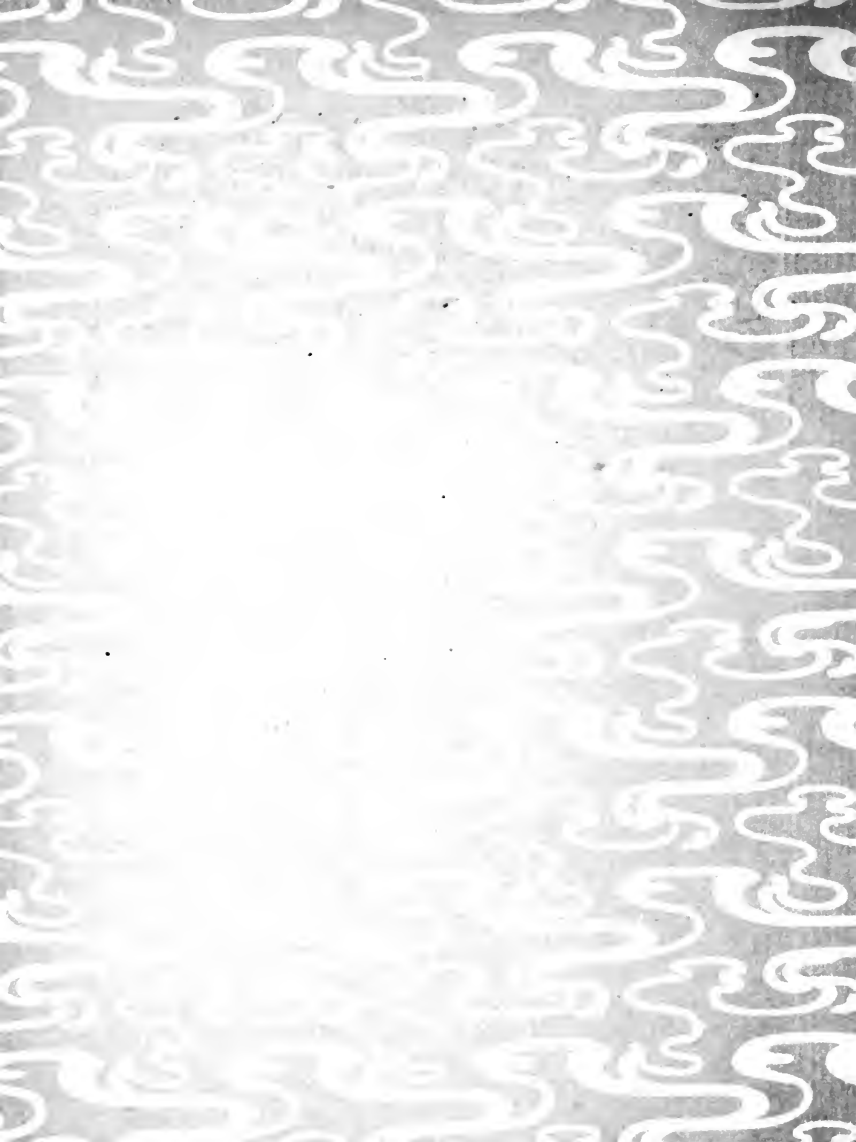

3 1761 01062202 5

27/9-0

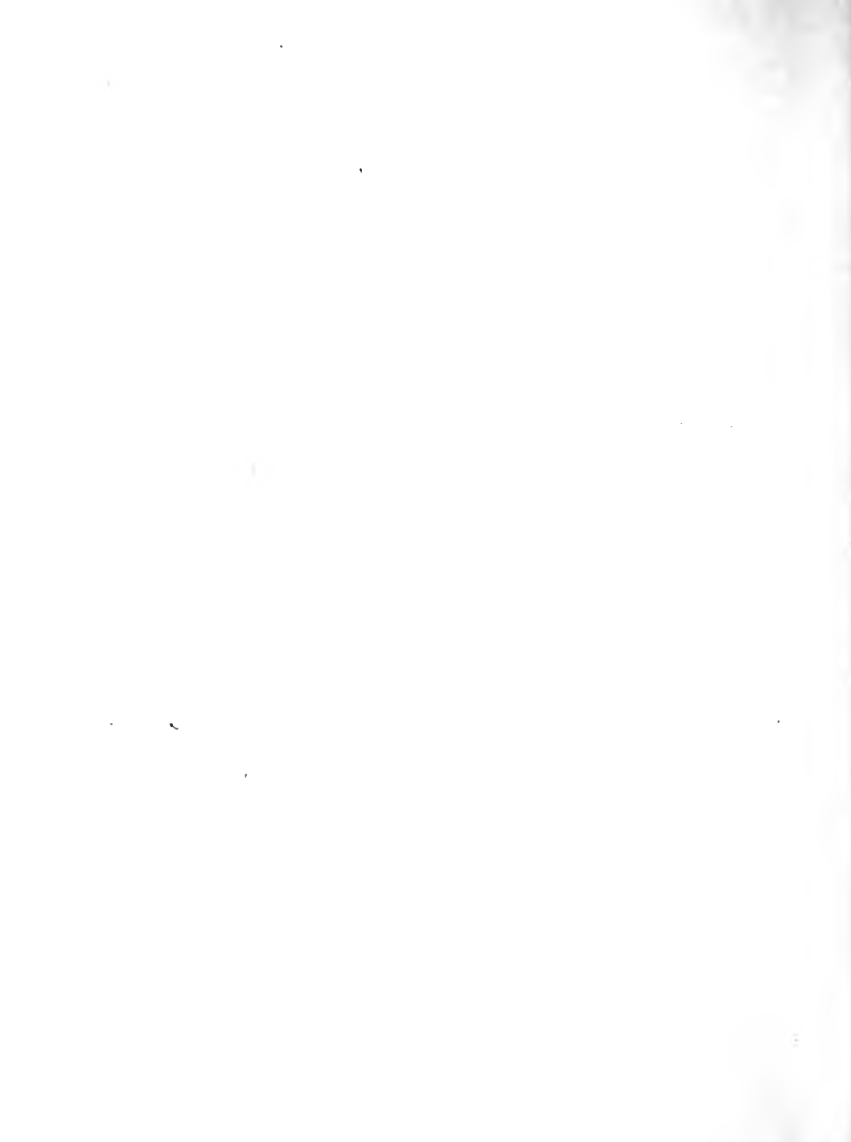
Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

<http://www.archive.org/details/eventyroghistori04ande>

H. C. Andersens

Eventyr og Historier.

fjerde Bind.

S. G. Andersens

Eventyr og Historier.

Med Illustrationer

efter Originaltegninger af Lorenz Frølich.

fjerde Bind.

Med 99 Illustrationer.

Tredie Udgave.

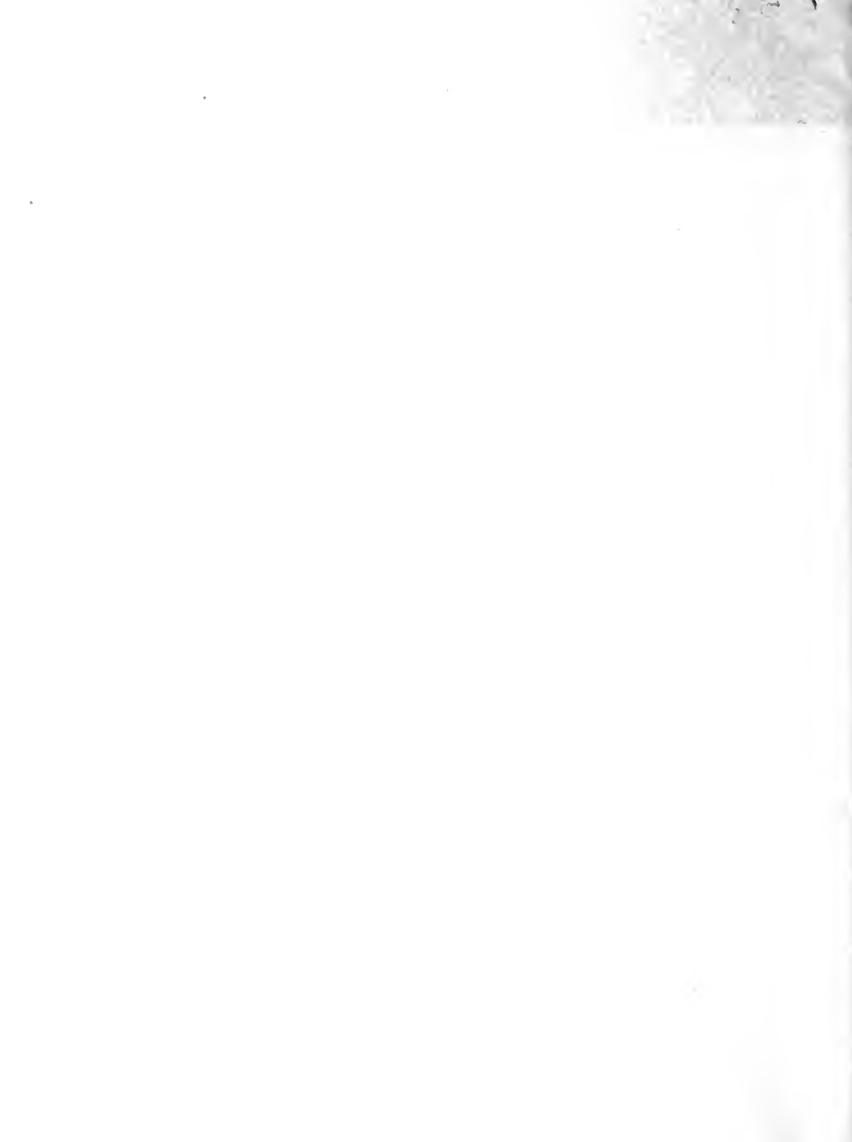
132774
16/5/14

Kjøbenhavn.

Gyldendalſke Boghandels forlag.

Fr. Bagges Bogtrykkeri.

1902.

Indhold.

	Side
Starnbasjen	1.
Hvad Fatter gør, det er altid det rigtige	17.
Snemanden	25.
I Andegaarden	36.
Det ny Aarhundredes Muja	44.
Isjomfruen	54.
Sommerjuglen	131.
Pjshen	135.
Sneglen og Rojenhækken	157.
Ungtemændene ere i Bjen, jagde Mosekrouen	163.
Bejrmøllen	184.
Sølvfillingen	189.
Bispen paa Borglum og hans Frænde	196.
I Børnestuen	207.
Guldfat	214.
Stormen flytter Ekilt	227.
Tepotten	235.
Folkefangens Fugl	238.

	Side
De smaa grønne	245.
Nissen og Madammen	249.
Pejter, Peter og Per	257.
Gemt er ikke glemt	265.
Portnerens Son	271.
Flyttedagen	300.
Sommergæffen	307.
Moster	313.
Struptudjen	324.

Skarnbasjen.

Kejserens Hest fik Guldsfo; Guldsfo paa hver en Fod.
Hvorfor fik han Guldsfo?

Han var det dejligste Dyr, havde fine Ben, Djne saa floge og en Manke, der hang som et Silkeslør ned om Halsen. Han havde baaret sin Herre i Kruidtdamp og Kugleregner, hørt Kuglerne synge og pibe; han havde bidt om sig, slaaet om sig, kæmpet med, da Fjenderne trængte paa, med sin Kejser sat i eet Spring over den styrtede Fjendes Hest, frelst sin Kejsers Krone af det røde Guld, frelst sin Kejsers Liv, der var mere end det røde Guld, og derfor fik Kejserens Hest Guldsfo, Guldsfo paa hver en Fod.

Dg Skarnbasjen krøb frem.

„Først de store, saa de smaa,“ sagde den, „dog det er ikke Størrelsen, som gør det.“ Dg saa strakte den frem sine tynde Ben.

„Hvad vil du?“ spurgte Smeden.

„Guldsfo!“ svarede Skarnbasjen.

„Du er nok ikke klarhovedet,“ sagde Smeden, „vil du ogsaa have Guldsfo?“

„Guldsfo!“ sagde Skarnbasjen. „Er jeg ikke lige saa god som det store Bæst, der skal have Opvartning, strigles,

pasjes, have Føde og Drikke. Hører jeg ikke ogsaa til Kejsereens Stald?"

„Men hvorfor faar Hesten Guldsfo?" spurgte Smeden, „begriber du det ikke?"

„Begriber? Jeg begriber, at det er Ringeagt imod mig," sagde Skarnbasjen, „det er en Krænkelse — og nu gaar jeg derfor ud i den vide Verden."

„Pil af!" sagde Smeden.

„Grov Karl!" sagde Skarnbasjen, og saa gif den udenfor, fløj et lille Stykke, og nu var den i en nydelig lille Blomsterhave, hvor der duftede af Roser og Lavendler.

„Er her ikke dejligt?" sagde en af de smaa „Vor Herres Høns", der fløj om med sorte Prikker paa de røde skjoldstærtevinger. „Hvor her lugter godt, og hvor her er font!"

„Jeg er vant til bedre," sagde Skarnbasjen, „kalde I dette font? Her er jo ikke engang en Modding."

Og saa gif den videre frem, ind i Skyggen af en stor Levkøj; der krøb en Kaalorm paa den.

„Hvor dog Verden er dejlig!" sagde Kaalormen, „Solen er saa varm! Alt er saa fornøjeligt! og naar jeg engang sover ind og dør, som de kalde det, saa vaagner jeg op og er en Sommerfugl."

„Bild dig noget ind!" sagde Skarnbasjen, „nu flybe vi om som Sommerfugl! Jeg kommer fra Kejsereens Stald, men ingen der, ikke engang Kejsereens Livhest, der dog gaar med mine aflagte Guldsfo, har slige Indbildninger. Saa

„Vinger! flyve! ja nu flyve vi!“ Og saa fløj Skarnbasjen.
 „Jeg vil ikke ærgre mig, men jeg ærgrer mig dog.“

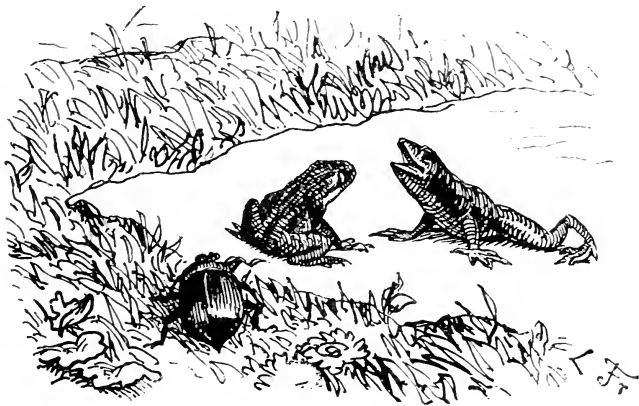
Saa dumpede den ned paa en stor Græsplet; her laa den lidt, jaa faldt den i Sovn.

Bevares, hvilken Skyldregn der styrtede! Skarnbasjen vaagnede ved det Plask og vilde straks ned i Jorden, men kunde det ikke; den væltede, den svømmede paa Maven og paa Ryggen, flyve var der ikke at tænke paa, den kom vist aldrig levende fra denne Plet; den laa, hvor den laa, og blev liggende.

Da det hoftede lidt, og Skarnbasjen havde blinket Vandet af sine Øjne, skintede den noget hvidt, det var Linned paa Blegen; den naaede derhen og krob ind i en Fold af det vaade Lintøj; det var rigtignok ikke som at

ligge i den varme Dugge i Stalden; men her var nu intet bedre, og saa blev den her en hel Dag, en hel Nat, og ogsaa Regnvejret blev. I Morgenstunden kom Skarnbåssen frem; den var saa ærgerlig over Klimaet.

Der sad paa Linnedet to Frøer; deres klare Øjne lyste af bare Fornøjelse. „Det er et velsignet Vejr!“ sagde den ene. „Hvor det forfrisker! og Lintojet holder saa dejligt sammen paa Bandet! det kriller mig i Bagbenene, som om jeg skulde svømme.“

„Jeg gad nok vide,“ sagde den anden, „om Evalen, som flyber saa vidt omkring, om den paa sine mange Rejser i Udlandet har fundet et bedre Klima end vort; saadan en Rusk, og saadan en Væde! det er, ligesom om man laa i en

vaad Groft! er man ikke glad ved det, saa elsker man rigtig nok ikke sit Fædreland."

"J have da aldrig været i Kejserens Stalde?" spurgte Skarnbasjen. „Der er det vaade baade varmt og krydret! det er jeg vant til; det er mit Klima, men det kan man ikke tage med paa Rejsen. Er her ingen Mistbænk i Haven, hvor Standsperjoner, som jeg, kunne tage ind og føle sig hjemme?"

Men Froerne forstod ham ikke, eller vilde ikke forstaa ham.

„Jeg spørger aldrig anden Gang," sagde Skarnbasjen, da den havde spurgt tre Gange uden at faa Svar.

Saa gif den et Stykke, der laa et Potteskaar; det skulde ikke ligge der, men som det laa, gav det Ly. Her boede flere Drentvijsfamilier; de forlange ikke meget Husrum, men kun Selskabelighed; Hunnerne ere især begavede med Moderkærlighed, derfor var ogsaa hvers Unge den kønneste og den klogeste.

„Vor Søn er bleven forlovet," sagde en Moder, „den søde Ulyldighed! hans højeste Maal er engang at kunne krybe i Dret paa en Præst. Han er saa elskelig barnlig, og Forlovelse holder ham fra Udsfejelse; det er saa glædeligt for en Moder."

„Vor Søn," sagde en anden Moder, „kom lige ud af Egget og var straks paa Spil: det sprutter i ham, han loder Hornene af sig. Det er en uhyre Glæde for en Moder! Ikke sandt? Hr. Skarnbasje!" De kendte den fremmede paa Skabelonen.

„De har begge to Ret,“ sagde Skarnbasjen, og saa blev den budt op i Stuen, saa langt den kunde komme under Pottefkaaret.

„Nu skal De ogsaa se min lille Drentviist,“ sagde en tredie og fjerde af Modrene, „det er de elskeligste Børn og saa morsomme! de ere aldrig uartige, uden naar de have ondt i Maven, men det faar man saa let i deres Alder.“

Og saa talte hver Moder om sine Unger, og Ungerne talte med og brugte den lille Gaffel, de havde paa Halsen, til at trække i Skarnbasjens Mundstæg.

„De finde nu ogsaa paa alting, de Smaaskælmer!“ sagde Modrene og dunstede af Moderkærlighed, men det kedede Skarnbasjen, og saa spurgte den, om der var langt herfra til Mistbænken.

„Det er langt ude i Verden, paa den anden Side af Grøften,“ sagde Drentviisten, „saa langt, vil jeg haabe, komme aldrig nogen af mine Børn, for saa døde jeg.“

„Saa langt vil jeg dog prøve at naa,“ sagde Skarnbasjen og gik uden Afsted; det er galantest.

Bed Grøften traf den flere af sin Slægt, alle Skarnbasjer.

„Her bo vi!“ sagde de. „Vi have det ganske lunt! Lør vi ikke byde Dem ned i det fede! Rejsen har vist trættet Dem.“

„Det har den,“ sagde Skarnbasjen. „Jeg har ligget paa Linned i Regnvejr, og Renlighed tager især paa mig; jeg har ogsaa faaet Gigt i Bingeledet ved at staa i Træf

under et Potteskaar. Det er rigtig en Vederkvælgelse at komme engang til sine egne."

"De kommer maaske fra Mistbænten?" spurgte den ældste.

"Højere op," sagde Skarnbasjen. "Jeg kommer fra Kejsereus Stald, hvor jeg blev født med Guldsko; jeg rejser i et hemmeligt Grinde, hvorom De ikke maa fritte mig, thi jeg siger det ikke."

Og saa steg Skarnbasjen ned i det fede Dynd; der sad tre unge Hun=Skarnbasjer, de snisede, for de vidste ikke hvad de skulde sige.

"De ere uforlovede," sagde Moderen, og saa snisede de igen, men det var af Forlegenhed.

"Jeg har ikke set dem skonnere i Kejsereus Stalde," sagde den rejvende Skarnbasje.

"Fordærv mig ikke mine Pigeborn! og tal ikke til dem, uden at De har reelle Hensigter; — men det har De, og jeg giver Dem min Velsignelse."

"Hurra!" sagde alle de andre, og saa var Skarnbasjen forlovet. Forst Forlovelse, saa Bryllup, der var jo ikke noget at vente efter.

Næste Dag gif meget godt, den anden luntede af, men den tredie Dag skulde man dog tænke paa Foden for Kone og maaske Kollinger.

"Jeg har ladet mig overraske," sagde den, "saa maa jeg nok overraske dem igen —"

Og det gjorde den. Væk var den; væk hele Dagen, væk hele Matten — og Konen sad Enke. De andre Skarn-

basjer jagde, at det var en rigtig Landstryger, de havde optaget i Familien; Konen sad dem nu til Byrde.

„Saa kan hun sidde som Jomfru igen,“ sagde Moderen, „sidde som mit Barn; fy, det lede Skarn, som forlod hende.“

Han var imidlertid paa Farten, var sejlet paa et Raalblad over Groften. Men paa Morgenstunden kom to Mennesker, de saa Skarnbasjen, tog den op, vendte og drejede den, og de vare meget lærde begge to, især Drengen. „Allah ser den sorte Skarnbasje i den sorte Sten i det sorte Fjeld! staar der ikke saaledes i Alforanen?“ spurgte han og oversatte Skarnbasjens Navn paa Latin, gjorde Rede for dens Slægt og Natur. Den ældre lærde stemte imod, at den skulde tages med hjem, de havde der lige saa gode Eksemplarer, jagde han, og det var ikke høfligt sagt, syntes Skarnbasjen, derfor sløj den ham af Haanden, sløj et godt Stykke, den var bleven tor i Vingerne, og saa naaede den Driuhuset, hvor den i største Bekvemmelighed, da det ene Vindue var skudt op, kunde smutte ind og grave sig ned i den friske Godning.

„Her er lækkert,“ sagde den.

Snart faldt den i Søvn og drømte, at Kejserens Hest var styrtet, og at Hr. Skarnbasje havde faaet dens Guldflo og Løftet om to til. Det var en Behagelighed, og da Skarnbasjen vaagnede, krob den frem og saa op. Hvilken Pragt her i Driuhuset! store Bistepalmer bredte sig i Højden, Solen gjorde dem transparente, og under dem vældede der

en Fylde af Grønt, og stinnede der Blomster, røde som Blod, gule som Hav og hvide som nysfalden Sne.

„Det er en mageløs Plantepragt; hvor den vil smage, naar den gaar i Forraadnelse!“ sagde Skarnbasjen. „Det er et godt Spijsekammer; her bo vist af Familien; jeg vil gaa paa Eftersporing, se at finde nogen, jeg kan omgaaes med. Stolt er jeg, det er min Stolthed!“ Og saa gik den og tænkte paa sin Drom om den døde Hest og de vundne Guldsto.

Da greb lige med eet en Haand om Skarnbasjen, den blev klemt, vendt og drejet.

Gartnerens lille Son og en Kammerat vare i Drivhuuset, havde set Skarnbasjen og skulde have Fornøjelse af den; lagt i et Vindrueblad kom den ned i en varm Bufselomme, den kriblede og krablede, fik saa et Tryk med Haanden af Drengen, der gik rask af Sted til den store Indsø for Enden af Haven, her blev Skarnbasjen sat i en gammel, knækket Træsko, som Bristen var gaaet af; en Pind blev gjort fast som Mast; og til den blev Skarnbasjen tojret med en ulden Traad; nu var den Skipper og skulde ud at sejle.

Det var en meget stor Indsø, Skarnbasjen syntes, at det var et Verdenshav, og blev saa forhavset, at den faldt om paa Ryggen og sprættede med Benene.

Træskoens sejlede, der var Strømning i Vandet, men kom Fartøjet lidt for langt ud, saa smogede den ene Dreng straks sine Bufser op og gik ud og hentede det, men da det

igen var i Drift, blev der kaldt paa Drengene, alvorligt kaldt, og de skyndte sig af Sted og lod Træsko være Træsko; den drev og det altid mer fra Land, altid længer ud, det var gyseligt for Skarnbassen; flyve kunde den ikke, den var bunden fast til Masten.

Den fik Besøg af en Flue.

„Det er et dejligt Vejr, vi har,“ sagde Fluen. „Her kan jeg hvile mig! her kan jeg sole mig. De har det meget behageligt!“

„De jukker, som De har Forstand til! ser De ikke, at jeg er tojret.“

„Jeg er ikke tojret,“ sagde Fluen, og saa sloj den.

„Nu kender jeg Verden,“ sagde Skarnbassen, „det er en nedrig Verden! jeg er den eneste honnette i den! Først nægter man mig Guldsjo, saa maa jeg ligge paa vaadt Linned, staa i Træk og til sidst praffe de mig en Kone paa. Vor jeg nu et rask Skridt ud i Verden, og ser, hvorledes man kan have det, og jeg skulde have det, saa kommer en Mennekehvalp og sætter mig i Tojr paa det vilde Hav. Og imidlertid gaar Kejserens Hest med Guldsjo! det kreperer mig mest; men Deltagelse kan man ikke vente sig i denne Verden! mit Levnetslob er meget interesfant, dog hvad kan det hjælpe, naar ingen kender det! Verden fortjener heller ikke at kende det, ellers havde den givet mig Guldsjo i Kejserens Stald, da Livhesten rakte Benene frem og blev sfoet. Havde jeg saaet Guldsjo, da var jeg bleven en Vre for Stalden, nu har den tabt mig, og Verden har tabt mig, alt er ude!“

Men alt var ikke ude endnu, der kom en Baad med nogle unge Piger.

„Der sejler en Træsko,“ sagde den ene.

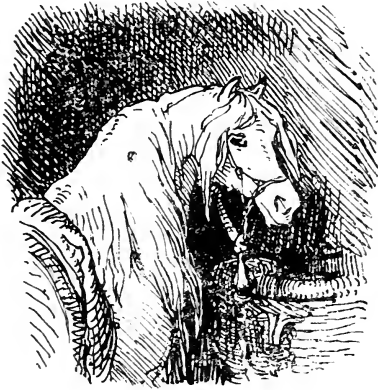
„Der er et lille Dyr tojret fast i den,“ sagde den anden.

De vare lige ved Siden af Træskoen, de fik den op, og den ene af Pigerne tog en lille Saks frem, klippede Uldtraaden over uden at gore Skarnbassen Skade, og da de kom i Land, satte hun den i Græsjet.

„Rryh, kryh! fshv, fshv, om du kan!“ sagde hun. „Frihed er en dejlig Ting.“

Og Skarnbasjen floj lige ind ad det aabne Vindue paa en stor Bygning, og der sank den træet ned i den fine bløde, lange Manke paa Kejserens Livhest, der stod i Stalden, hvor den og Skarnbasjen horte hjemme; den klamrede sig fast i Manken og sad lidt og summede sig. „Her sidder jeg

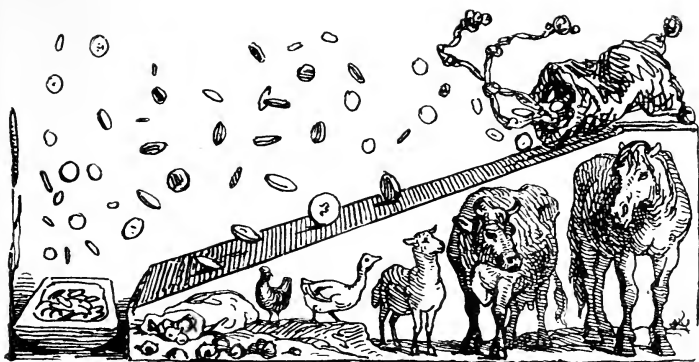
paa Kejserens Livhest! sidder som Rytter! Hvad er det, jeg siger! ja nu bliver det mig klart! det er en god Ide, og rigtig. Hvorfor fik Hesten Guldsto? Det spurgte han mig ogsaa om, Smeden. Nu indjer jeg det! for min Skyld fik Hesten Guldsto.“

Og saa blev Skarnbasjen i godt Humør.

„Man bliver klarhovedet paa Rejsen,“ sagde den.

Solen skinnede ind paa den, skinnede meget smukt. „Verden er ikke saa gal endda,“ sagde Skarnbasjen, „man maa bare vide at tage den!“ Verden er dejlig, thi Rejserens Livhest har faaet Guldsto, fordi Skarnbasjen skulde være dens Rytter.

„Nu vil jeg stige ned til de andre Basjer og fortælle, hvor meget man har gjort for mig; jeg vil fortælle om alle de Behageligheder, jeg har nydt paa Udenlandsreisen, og jeg vil sige, at nu bliver jeg hjemme saa længe, til Hesten har slidt sine Guldsto.“

Hvad fatter gor, det er altid det rigtigste.

Du skal jeg fortælle dig en Historie, som jeg har hørt, da jeg var lille, og hver Gang, jeg siden har tænkt paa den, synes jeg, at den blev meget kunnere; for det gaar med Historier ligesom med mange Mennesker, de blive kunnere og kunnere med Alderen, og det er jaa fornøjeligt!

Du har jo været ude paa Landet! Du har jet et rigtigt gammelt Bondehus med Straatag; Mos og Urter vokse der af sig selv; en Storkereder er der paa Rygningen, Storken kan man ikke undvære, Bæggene ere skæve, Vinduerne lave, ja, der er kun et eneste, der kan lukkes op; Bagerovnen strutter frem ligesom en lille tyk Mave, og

Hyldebussen hælder hen over Gærdet, hvor der er en lille Byt Vand med en And eller Velling, lige under det knude-rede Piletræ. Ja, og saa er der en Lænehund, der gør ad alle og enhver.

Netop saadant et Bondehus var der ude paa Landet, og i det boede et Par Folk, Bondemand og Bondekone. I hvor lidet de havde, kunde de dog undvære eet Stykke, det var en Hest, der gik og græssede paa Landevejsgroften. Fader red paa den til Byen, Naboerne laante den, og han fik Tjeneste for Tjeneste, men det var nok mere tjensomt for dem at sælge Hesten eller bytte den for et og andet, der endnu mere kunde være dem til Gavn. Men hvad skulde det være.

„Det vil du, Fatter, bedst forstaa!“ sagde Konen, „nu er der Marked i Kjøbstaden, rid du derind, saa Pengen for Hesten eller gør et godt Bytte! som du gør, er det altid det rigtige. Rid til Markedet!“

Og saa bandt hun hans Halsklud, for det forstod hun dog bedre end han; hun bandt med dobbelt Sløjfe, det saa galant ud, og saa pudjede hun hans Hat med sin flade Haand, og hun kysjede ham paa hans varme Mund, og saa red han af Sted paa Hesten, som skulde sælges eller byttes bort. Jo, Fatter forstod det.

Solen brændte, der var ingen Skyer oppe! Vejen stovede, der var saa mange Markedsfolk, til Vogns og til Hest og paa deres egne Ben. Det var en Solhede, og der var ikke Skygge skabt paa Vejen.

Der gik en og drev en Ko, den var saa nydelig, som en Ko kan være. „Den giver vist dejlig Mælk!“ tænkte Bondemanden, „det kunde være et ganske godt Bytte at faa den.“ — „Bed du hvad, du med Koen!“ sagde han, „skulle vi to ikke tale lidt sammen! ser du, en Hest, tror jeg nok, koster mere end en Ko, men det er det samme! jeg har mere Gavn af Koen; skal vi bytte?“

„Ja nok!“ sagde Manden med Koen, og saa byttede de.

Nu var det gjort, og saa kunde Bondemanden have vendt om, han havde jo udrettet, hvad han vilde, men da han nu engang havde betænkt at ville komme til Marked, saa vilde han komme til Marked, bare for at se paa det; og saa gik han med sin Ko. Han gik rask til, og Koen gik rask til, og saa kom de snart til at gaa lige ved Siden af en Mand, der førte et Faar. Det var et godt Faar, godt i Stand og godt med Uld.

„Det gad jeg nok eje!“ tænkte Bonden. „Det vilde ikke komme til at savne Græsning paa vor Grøstefant, og til Vinter kunde man tage det ind i Stuen hos sig. I Grunden var det rigtigere af os at holde Faar end holde Ko. Skal vi bytte?“

Ja, det vilde da nok Manden, som havde Faaret, og saa blev det Bytte gjort, og Bondemanden gik med sit Faar hen ad Landevejen. Der ved Stenten saa han en Mand med en stor Gaas under Armen.

„Det er en svær en, du der har!“ sagde Bondemanden, „den har baade Fjer og Fedt! den kunde tage sig godt ud i

Tojr ved vor Vandpyt! den var noget for Moder at samle Skrællinger til! Hun har tit sagt, „bare vi havde en Gaas!“ nu kan hun da faa den — og hun skal faa den! vil du bytte? Jeg giver dig Faaret for Gaasen og Tak til!”

Ja, det vilde da den anden nok, og saa byttede de; Bondemanden fik Gaasen. Nær ved Byen var han, Trængselen paa Vejen tog til, der var en Mylren af Folk og Fæ; de gik paa Vej og paa Groft lige op i Bonmandens Kartofler, hvor hans Høne stod tojret for ikke i Forfrækkelse at forvilde sig og blive borte. Det var en stumprumpet Høne, der blinkede med det ene Øje og saa godt ud. „Kluk, kluk!“ sagde den; hvad den tænkte derved, kan jeg ikke sige, men Bondemanden tænkte, da han saa hende: hun er den skønneste Høne, jeg endnu har set, hun er konnere end Præstens Liggehøne, den gad jeg nok eje! en Høne finder altid et Korn, den kan næsten sørge for sig selv! jeg tror, at det er et godt Bytte, om jeg fik den for Gaasen. „Skal vi bytte?“ spurgte han. „Bytte!“ jagde den anden, „ja det var jo ikke saa galt!“ og saa byttede de. Bonmanden fik Gaasen, Bondemanden fik Hønen.

Det var en hel Del, han havde udrettet paa den Rejse til Byen; og varmt var det, og træt var han. En Dram og en Bid Brod trængte han til; nu var han ved Kroen, der vilde han ind; men Krofarlen vilde ud, ham mødte han lige i Døren med en Poje svingende fuld af noget.

„Hvad har du der?“ spurgte Bondemanden.

„Raadne Vbler!“ svarede Karlen, „en hel Sæk fuld til Svinene.“

„Det er da en farlig Mængde! det Syn undte jeg Mor. Vi havde i Fjor kun et eneste Vble paa det gamle Træ ved Torvehuset! det Vble skulde gemmes, og det stod paa Dragkisten, til det sprak. Det er altid en Velstand! sagde vor Mor, her kunde hun faa Velstand at se! ja, jeg kunde unde hende det.“

„Ja, hvad giver J?“ spurgte Karlen.

„Giver? Jeg giver min Høne i Bytte!“ og saa gav han Hønen i Bytte, fik Vblerne og gik ind i Krostuen, lige hen til Stænkens; sin Sæk med Vblerne stillede han op mod Kaffelovnen, og der var lagt i, det betænkte han ikke. Mange fremmede vare her i Stuen, Hestehandlere, Studehandlere og to Englændere, og de ere saa rige, at deres Lommer revne af Guldpenge; Væddemaal gøre de, nu skal du høre!

„Susss! susss!“ hvad var det for en Lyd ved Kaffelovnen? Vblerne begyndte at stege.

„Hvad er det?“ Ja, det fik de da snart at vide! hele Historien om Hesten, der var byttet bort for Koen og lige ned til de raadne Vbler.

„Naa! du faar Knubs af Mutter, naar du kommer hjem!“ sagde Englænderne, „der vil ligge et Hus!“

„Jeg faar Kys og ikke Knubs!“ sagde Bondemanden, „vor Mor vil sige: hvad Fatter gør, det er det rigtige!“

„Skal vi vædde!“ sagde de, „Guldmønt i Tøndeviss! hundrede Pund er et Skippund!“

„Det er nok at give Skæppen fuld!“ sagde Bondemanden, „jeg kan kun stille Skæppen fuld med Æbler og mig selv og Mutter med, men det er da mere end Strygmaal, det er Topmaal!“

„Top! top!“ sagde de, og saa var Bæddemaalet gjort.

Kromandens Bogn kom frem, Englænderne kom op, Bondemanden kom op, de raadne Æbler kom op, og saa kom de til Bondens Hus.

„God Aften, Mor!“

„Tak, Far!“

„Nu har jeg gjort Bytte!“

„Ja, du forstaar det!“ sagde Konen, tog ham om Livet og glemte baade Poje og de fremmede.

„Jeg har byttet Hesten bort for en Ko!“

„Gud ske Lov for Mælken!“ sagde Konen, „nu kan vi saa Mælkemad, Smør og Ost paa Bordet. Det var et dejligt Bytte!“

„Ja, men Koen byttede jeg igen bort for et Faar!“

„Det er bestemt ogsaa bedre!“ sagde Konen, „du er altid betænkjom; til et Faar har vi just fuldt op af Græsning. Nu kan vi saa Faaremælk og Faareost og uldne Strømper, ja, ulden Klattroje! den giver Koen ikke! hun taber Haarene! Du er en inderlig betænkjom Mand!“

„Men Faaret har jeg byttet bort for en Gaas!“

„Skal vi virkelig have Mortensgaas i Kar, lille Fatter! Du tænker altid paa at fornøje mig! det er en yndig Tanke

af dig! Gaaſen kan ſtaa i Løjr og blive endnu mere fed til Mortensdag!"

„Men Gaaſen har jeg byttet bort for en Høne!“ ſagde Manden.

„Høne! det var et godt Bytte,“ ſagde Konen, „Hønen

lægger Jeg, den ruger ud, vi faa Kyllinger, vi faa Høns-
gaard! det har jeg juſt ſaa iunderlig onſket mig!”

„Ja, men Hønen byttede jeg bort for en Poſe raadne
Æbler!”

„Nu maa jeg kysſe dig!” ſagde Konen. „Tak, min
egen Mand! Nu ſkal jeg fortælle dig noget. Da du var
af Sted, tænkte jeg paa at lave et rigtigt godt Maaltid til
dig: Æggekage med Purlog. Æggene havde jeg, Løgene
manglede mig. Saa gif jeg over til Skoleholderens; der
har de Purlog, ved jeg, men Konen er gerrig, det jøde Aſen!
jeg bad om at laane —! laane? ſagde hun. Jngenting gror
i vor Have, ikke engang et raaddent Æble! ikke det kan jeg
laane hende! nu kan jeg laane hende ti, ja, en hel Poſe fuld!
det er Grin, Far!” og ſaa kysſede hun ham lige midt paa
Munden.

„Det kan jeg lide!” ſagde Englænderne. „Altid ned ad
Bakke, og altid lige glad! det er nok Pengene værd!” og ſaa
betalte de et Skippund Guldpenge til Bondemanden, ſom fik
Kys og ikke Knubs.

So, det ſonner ſig altid, at Konen iudſer og forklarer, at
Fatter er den klogeſte, og hvad han gør, er det rigtige.

Se, det er nu en Hiſtorie! den har jeg hørt ſom lille,
og nu har du ogſaa hørt den og ved, at hvad Fatter gør,
det er altid det rigtige.

Snemanden.

„Det strupknager i mig, saa dejligt foldt er det!“ jagde Snemanden. „Vinden kan rigtignok bide Liv i en! Og hvor den gloende der, hun glør!“ det var Solen, han mente; den var lige ved at gaa ned. „Hun skal ikke faa mig til at blinke, jeg skal nok holde paa Brokkerne.“

Det var to store, trekantede Tagstensbrokker, han havde til Øjne; Munden var et Stykke af en gammel Rive, derfor havde han Tænder.

Han var født under Hurraraab af Drengene, hilset af Bjældeklang og Piskejæld fra Kanerne.

Solen gik ned, Fuldmaanen stod op, rund og stor, klar og dejlig i den blaa Luft.

„Der har vi hende igen fra en anden Kant,“ jagde Snemanden. Han troede, at det var Solen, der viste sig igen. „Jeg har vænnet hende af med at glo! nu kan hun hænge der og lyse op, at jeg kan se mig selv. Vidste jeg bare, hvorledes man bærer sig ad med at flytte sig! jeg vilde saa gerne flytte mig! kunde jeg det, vilde jeg nu ned at glide paa Isen, som jeg saa Drengene gøre det; men jeg forstaar ikke at løbe.“

„Væk! væk!“ bjæffede den gamle Lænkehund; han var noget hæst, det havde han været, siden han var Stuehund og laa under Kaffelovnen. „Solen vil nok lære dig at løbe! det saa jeg med din Formand i Fjor og med hans Formand; væk! væk! og væk ere de alle.“

„Jeg forstaar dig ikke, Kammerat!“ sagde Snemanden; „skal den deroppe lære mig at løbe?“ han mente Maanen; „ja, hun løb jo rigtigt nok før, da jeg saa stift paa hende, nu lister hun fra en anden Kant.“

„Du ved ingenting,“ sagde Lænkehunden, „men du er da ogsaa nylig flattet op! Den, du nu ser, kaldes Maanen, den, der gif, var Solen, hun kommer igen i Morgen, hun lærer dig nok at løbe ned i Voldgraven. Vi saa snart Forandring i Vejret, det kan jeg mærke paa mit venstre Bagben, det jager i det. Vi saa Vejrstifte.“

„Jeg forstaar ham ikke,“ sagde Snemanden, „men jeg har en Fornemmelse af, at det er noget ubehageligt, han siger. Hun, der gloede og gif ned, som han kalder Solen, hun er heller ikke min Ven, det har jeg paa Følelsen.“

„Væk! væk!“ bjæffede Lænkehunden, gif tre Gange rundt om sig selv og lagde sig saa ind i sit Hus for at sove.

Der kom virkelig Forandring i Vejret. En Taage, saa tyk og klam, lagde sig i Morgenstunden hen over hele Eggen; i Dagningen lustedes det; Vinden var saa isnende, Frostentog ordentlig Tag, men hvor det var et Syn at se, da Solen stod op! Alle Træer og Buske stod med Rimfrost; det var som en hel Skov af hvide Koraller, det var, som

om alle Grene vare overdængede af straalehviede Blomster. De uendelig mange og fine Forgreninger, dem, man om Sommeren ikke kan se for de mange Blade, kom nu frem hver evige en; det var en Knipling og saa skinnende hvid, som strømmede der en hvid Glans ud fra hver Gren. Hængebirken bevægede sig i Vinden, der var Liv i den, som i Træerne ved Sommertid; det var en mageløs Dejlighed! og da Solen saa skinnede, nej, hvor funkede det hele, som om det var overpudret med Diamantstøv, og hen over Jordens Sne lag glimrede de store Diamanter, eller man kunde ogsaa tro, at der brændte utallige smaa bitte Lys, endnu hvidere end den hvide Sne.

„Det er en mageløs Dejlighed,“ sagde en ung Pige, som med en ung Mand traadte ud i Haven og standsede just ved Snemanden, hvor de saa paa de glimrende Træer. „Dejlignere Syn har man ikke om Sommeren!“ sagde hun, og hendes Øjne straalede.

„Og saadan en Karl, som han der, har man nu slet ikke,“ sagde den unge Mand og pegede paa Snemanden. „Han er udmærket.“

Den unge Pige lo, nikkede til Snemanden og dansede saa med sin Ven hen over Sneen, der knirkede under dem, som om de gik paa Stivelse.

„Hvem var de to?“ spurgte Snemanden Lænkeshunden; „du er ældre paa Gaarden end jeg, kender du dem?“

„Det gør jeg!“ sagde Lænkeshunden. „Hun har jo

klappet mig, og han har givet mig et Kødben; dem bider jeg ikke."

„Men hvad forestille de her?“ spurgte Snemanden.

„Kærrrr-restefolk!“ sagde Lænkehunden. „De skal flytte i Hundehus og guave Ben sammen. Væk! væk!“

„Har de to lige saa meget at betyde som du og jeg?“ spurgte Snemanden.

„De høre jo til Herskabet,“ sagde Lænkehunden; „det

er rigtignok faare lidt man ved, naar man er født i Gaar; det mærker jeg paa dig! Jeg har Alder og Kundskab, jeg kender alle her paa Gaarden! og jeg har kendt en Tid, hvor jeg ikke stod her i Kulde og Lænke; væk! væk!”

„Kulden er dejlig,” sagde Snemanden. „Fortæl, fortæl! men du maa ikke rasle med Lænken, for saa knækker det i mig.“

„Væk, væk!” hjæffede Lænkehunden. „Hvalp har jeg været; lille og yndig, sagde de, da laa jeg i Flojelsstol derinde paa Gaarden, laa i Skodet paa det overste Herfak,

blev kysjet i Flaben og viftet om Poterne med broderet Lommelørklæde; jeg hed „den dejligste“, „Musfjenuksebenet“, men saa blev jeg dem for stor; saa gav de mig til Husholdersten; jeg kom i Kælderetagen! Du kan se ind i den, hvor du staar; du kan se ned i Kammeret, hvor jeg

har været Herstab; for det var jeg hos Husholderstuen. Det var vel et ringere Sted end ovenpaa, men her var mere behageligt; jeg blev ikke krammet og slæbt om med af Børn, som ovenpaa. Jeg havde lige saa god Føde som før, og meget mere! jeg havde min egen Pude, og saa var der en Kaffelovn, den er paa denne Tid det dejligste i denne Verden;

jeg krob helt ind under den, saa at jeg blev borte. Oh, den Kaffelovn drømmer jeg endnu om; væk! væk!”

„Ser en Kaffelovn saa dejlig ud?“ spurgte Snemanden.
„Vigner den mig?“

„Den er lige det modsatte af dig! fulsort er den! har en lang Hals med Messingtromle. Den æder Brænde, saa at Ilden staar den ud af Munden. Man maa holde sig paa Siden af den, tæt op, ind under den, det er en uendelig

Behagelighed! Du maa ind ad Vinduet kunne se den der, hvor du staar!"

Og Snemanden saa, og virkelig saa han en sort blankpoleret Genstand med Messingtromle; Ilden lygte ud forneden. Snemanden blev ganske underlig til Mode; han havde en Fornemmelse, han ikke selv kunde gøre sig Rede for; der kom over ham noget, han ikke kendte, men som alle Menneffer kende, naar de ikke ere Snemænd.

„Og hvorfor forlod du hende?“ sagde Snemanden. Han følte, at det maatte være et Hunkønsvæsen. „Hvor kunde du forlade et saadant Sted?“

„Det var jeg nok nødt til,“ sagde Lænkeshunden, „de smed mig udenfor og satte mig her i Lænke. Jeg havde bidt den yngste Junker i Benet, for han stødte fra mig det Ben, jeg gnavede paa; og Ben for Ben, tænker jeg! men det tog de ilde op, og fra den Tid har jeg staaet i Lænke og har mistet min klare Røst, hør, hvor hæst jeg er: væk! væk! det blev Enden paa det.“

Snemanden hørte ikke mere efter; han saa stadig ind i Husholderstfens Rælderetage, ned i hendes Stue, hvor Kaffelovnen stod paa sine fire Jernben og viste sig i Størrelse som Snemanden selv.

„Det knager saa underligt i mig!“ sagde han. „Skal jeg aldrig komme derind? Det er et ustyldigt Ønske, og vore ustyldige Ønsker maa dog vist blive opfyldte. Det er mit højeste Ønske, mit eneste Ønske, og det vilde være næsten uretsfærdigt, om det ikke blev stillet tilfreds. Jeg maa derind,

jeg maa hælde mig op til hende, om jeg ogsaa skal knuse Vinduet."

"Der kommer du aldrig ind," sagde Lænehunden, "og kom du til Rakkellovnen, saa var du væk! væk!"

"Jeg er saa godt som væk," sagde Snemanden, "jeg brækker over, tror jeg."

Hele Dagen stod Snemanden og saa ind ad Vinduet; i Tusmørket blev Stuen endnu mere indbydende; fra Rakkellovnen lyste det saa mildt, som ikke Maanen lyser og heller ikke Solen, nej, som kun Rakkellovnen kan lyse, naar der er noget i den. Gik de med Døren, saa slog Luen ud, det var den i Bane med; det blusjede ordentligt rødt i Snemandens hvide Ansigt, det lyste rødt lige op af hans Bryst.

"Jeg holder det ikke ud," sagde han. "Hvor det klæder hende at række Tungen ud!"

Matten var meget lang, men ikke for Snemanden, han stod i sine egne dejlige Tanker, og de frøs, saa de knagede.

I Morgenstunden vare Kældervinduerne frozne til, de bar de dejligste Isblomster, nogen Snemand kunde forlange, men de skjulte Rakkellovnen. Ruderne vilde ikke tå op, han kunde ikke se hende. Det knagede, det knasjede, det var just et Frostvejr, der maatte fornoje en Snemand, men han var ikke fornojet; han kunde og burde have følt sig saa lykkelig, men han var ikke lykkelig, han havde Rakkellovnslængsel.

"Det er en slem Syge for en Snemand," sagde Lænehunden; "jeg har ogsaa lidt af den Syge, men jeg har overstaet den; væk! væk! — Nu saa vi Vejrsliste."

Og der blev Vejrstifte, det slog om i Tø.

Tovejret tog til, Snemanden tog af. Han jagde ikke noget, han klagede ikke, og det er det rigtige Tegn.

En Morgen styrkede han. Der stak noget ligesom et Koftefæst i Vejret, hvor han havde staaet, det havde Drengene rejst ham om.

„Nu kan jeg forstaa det med hans Længsel!“ sagde Lænkehunden, „Snemanden har haft en Kaffelovnsfraber i Livet; det er den, som har vort sig i ham, nu er det overstaaet; væk! væk!“

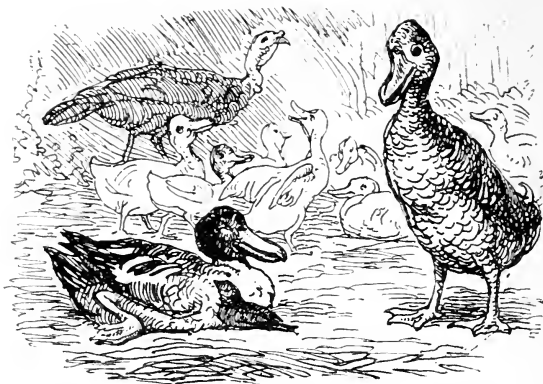
Og snart var ogsaa Vinteren overstaaet.

„Væk, væk!“ bjæffede Lænkehunden; men Smaapigerne paa Gaarden sang:

„Skyd frem, Skovmærke! frisk og prud,
hæng, Pil! du uldne Bante ud,
kom, Kutter, Lærke! syng, vi har
alt Foraar sidst i Februar!

Jeg synger med: Kuffuk! kvivit!
Kom, kære Sol, kom saadan tit!“

Saa tænker ingen paa Snemanden.

I Andegaarden.

Der kom en And fra Portugal, nogle jagde fra Spanien, det er lige meget, hun blev kaldt den Portugisfiske, hun lagde Æg, blev slagtet og anrettet; det er hendes Levnedsløb. Alle de, som krob ud af hendes Æg, bleve kaldte de Portugisfiske, og det betydede noget; nu var her af hele den Slægt kun een tilbage i Andegaarden, en Gaard, som ogsaa Hønsene havde Udgang til, og hvor Hanen traadte op med uendelig Hovmod.

„Han frænker mig med sit voldjomme Gal,“ jagde den Portugisfiske. „Men kon er han, det kan man ikke nægte, naaget han ikke er nogen Andrif. Moderere sig skulde han,

men det er en Kunst at moderere sig, det viser højere Dannelse, den har de smaa Sangfugle oppe i Nabohavens Lindetræ; hvor yndigt de synge! der ligger noget saa rørende i deres Sang, jeg kalder det Portugal! Havde jeg saadan en lille Sangfugl, jeg vilde være ham en Moder, kærlig og god, det ligger mig i Blodet, i mit Portugisiske."

Og lige idet hun talte, kom der en lille Sangfugl; den kom hovedkulds oppe fra Taget. Ratten var efter den, men Fuglen slap med en knækket Vinge og faldt ned i Andegaarden.

"Det ligner Ratten, det Affum!" sagde den Portugisiske; "jeg kender ham, fra jeg selv havde Ullinger! At et saadant Bæsen faar Lov at leve og gaa om paa Tagene! det tror jeg ikke finder Sted i Portugal."

Og hun hnkede den lille Sangfugl, og de andre Uender, som ikke vare portugisiske, hnkede ham ogsaa.

"Det lille Kræ," sagde de, og saa kom den ene og saa kom den anden. "Vel ere vi selv ikke syngende," sagde de, "men vi have indvendig Sangbund eller saadant noget; det føle vi, om vi ikke tale derom."

"Da vil jeg tale om det," sagde den Portugisiske, "og jeg vil gøre noget for den, for det er ens Pligt!" og saa gik hun op i Vandtruget og baskede i Vandet, saa hun nær havde druknet den lille Sangfugl i den Skylle, han fik, men det var godt ment. "Det er en god Gerning," sagde hun, "den kan de andre se paa og tage Eksempel af."

"Pip!" sagde den lille Fugl, hans ene Vinge var knækket; det var ham svært at ryste sig, men han forstod

jaa godt den velmente Pjaffen. „De er jaa hjertensgod, Madam!“ sagde han, men forlangte ikke mere.

„Jeg har aldrig tænkt over mit Hjertelag,“ sagde den Portugisjiske, „men det ved jeg, at jeg elsker alle mine Medskabninger undtagen Ratten, men det kan da ingen forlange af mig! han har ædt to af mine; men vær nu som hjemme her, det kan man! jeg selv er fra en fremmed Egn, som De nok ser paa min Rejsning og Fjerkjole; min Andrik er indfødt, har ikke mit Blod, men jeg hovmoder mig ikke! — forstaaes De af nogen herinde, jaa tor jeg nok sige, at det er af mig.“

„Hun har Portulak i Kroen,“ sagde en lille almindelig Uelling, der var vittig, og de andre almindelige fandt det jaa ndmærket med „Portulak“, det klang som „Portugal“; og de stodte til hinanden og sagde „Rap“! han var jaa mageløs vittig! og jaa indlod de sig med den lille Sangfugl.

„Den Portugisjiske har rigtignok Sproget i sin Magt,“ sagde de. „Vi have det ikke med store Ord i Næbbet, men vi have lige jaa stor Deltagelse; gøre vi ikke noget for Dem, jaa gaa vi stille med det; og det finde vi smukkest.“

„De har en yndig Røst,“ sagde en af de ældste. „Det maa være en dejlig Bevidsthed at glæde jaa mange, som De gør; jeg forstaaer mig rigtignok aldeles ikke paa det! derfor holder jeg min Mund, og det er altid bedre end at sige noget dumt, som jaa mange andre sige til Dem.“

„Blag ham ikke!“ sagde den Portugisjiske, „han trænger til Hvile og Pleje. Lille Sangfugl, skal jeg pjafse Dem igen?“

„O nej, lad mig være tør!“ bad han.

„Bandskuren er den eneste, der hjælper mig,“ sagde den Portugisjiske; „Udspredelse er ogsaa noget godt! nu komme snart Nabohønsene og gøre Visit, der ere to kinesjiske Høns, de gaa med Mameluffer, have megen Dannelse, og de ere indførte, det hæver dem i min Agtelse.“

Og Hønsene kom, og Hanen kom, han var i Dag saa høflig, at han ikke var grov.

„De er en virkelig Sangfugl,“ sagde han, „og De gør ud af Deres lille Stemme alt, hvad der kan gøres af saadan en lille Stemme. Men noget mere Lokomotiv maa man have, at det kan høres, at man er af Hankønnet.“

De to Kinesjiske stod henrykte ved Synet af Sangfuglen, han saa saa forpustet ud af Pjasket, han havde faaet over sig, at de syntes, han lignede en kinesjisk Kylling. „Han er tyndig!“ og saa indlod de sig med ham; de talte med Hviestemme og P-Lyd paa fornemt Kinesjisk.

„Vi høre nu til Deres Art. UENDERNE, selv den Portugisjiske, høre til Svømmefuglene, som De nok har bemærket. O! kender De endnu ikke, men hvor mange kende os, eller gøre sig den Ulejlighed! Ingen, selv blandt Hønsene! uagtet vi ere fødte til at sidde paa en højere Pind end de fleste andre. — Det er nu det samme, vi gaa vor stille Gang mellem de andre, hvis Grundsætninger ikke ere vore, men vi se kun paa de gode Sider og tale kun om det gode, skønt det er vanskeligt at finde, hvor intet er. Med Undtagelse af os to og Hanen, er der ingen i Hønselaget, der

ere begavede, men honnette; dette kan man ikke sige om Beboerne af Andegaarden. Vi advare Dem, lille Sangfugl! tro ikke hende der med Stumphalen, hun er lumsk! den spættede der med det skæve Spejl paa Bingerne, hun er disputergal og lader aldrig nogen faa det sidste Ord, og saa har hun altid Urret! — den fede And taler ilde om alle, og det er vor Natur imod, kan man ikke tale godt, saa skal man holde sin Mund. Den Portugisiske er den eneste, der har lidt Dannelselse, og som man kan omgaaes med, men hun er lidenskabelig og taler for meget om Portugal.”

„Hvor de to Kinesiske har meget at hviste!“ sagde et Par af Uenderne, „mig fede de; jeg har aldrig talt med dem.“

Nu kom Andrikken! han troede, at Sangfuglen var en Graaspurv. „Ja, jeg kan ikke gøre Forskel,“ sagde han, „og det er da ogsaa lige fedt! Han horer til Spilleværkerne, og har man dem, saa har man dem.“

„Bryd Dem aldrig om, hvad han siger!“ hvistede den Portugisiske. „Han er agtværdig i Forretninger, og Forretninger gaa for alt. Men nu lægger jeg mig til Hvile; det skylder man sig selv, at man kan være køn fed, til man skal balsameres med Ubler og Svefser.“

Og saa lagde hun sig i Solen og blinkede med det ene Øje; hun laa saa godt, hun var saa god, og saa sov hun saa godt. Den lille Sangfugl plukkede paa sin knækkede Binge, lagde sig lige op til sin Bestytterinde, Solen skinnede varmt og dejligt, det var et godt Sted at være.

Rabohønsene gif om at strabe, de vare i Grunden

komne der alene for Fødens Skyld; de Kinesiske gik først bort, og saa de andre; den vittige Welling sagde om den Portugisiske, at den gamle gik snart i „Wellingedom“, og saa skrattede de andre Wender: „Wellingedom! han er mageløs vittig!“ og saa gentog de den forrige Wittighed: „Portulaf!“ det var meget morsomt; og saa lagde de sig.

De laa en Stund, da blev lige med eet kastet noget Snasferi ned i Andegaarden, det kastede, saa hele den sovende Besætning for op og slog med Vingerne; den Portugisiske vaagnede ogsaa, væltede om og trykkede forfærdeligt den lille Sangfugl.

„Pip!“ sagde den, „De traadte saa haardt, Madam!“

„Hvorfor ligger De i Bejen,“ sagde hun, „De maa ikke være saa omskindet! jeg har ogsaa Nerver, men jeg har aldrig sagt Pip.“

„Vær ikke vred!“ sagde den lille Fugl, „det Pip slap mig ud af Næbbet!“

Den Portugisiske hørte ikke paa det, men for i Snasferiet og holdt sit gode Maaltid; da det var endt, og hun lagde sig, kom den lille Sangfugl og vilde være elskværdig:

„Lille tit!
Om Hjertet dit
vil jeg synge tit,
synvende vidt, vidt, vidt.“

„Nu skal jeg hvile paa Maden,“ sagde hun, „De maa lære Husfik herindel Nu sover jeg.“

Den lille Sangfugl blev ganske forbløffet, for han

mente det saa godt. Da Madammen siden vaagne, stod han foran hende med et lille Korn, han havde fundet; det lagde han foran hende; men hun havde ikke sovet godt, og saa var hun naturligvis tvær.

„Det kan De give en Skilling,“ sagde hun; „staa ikke og hæng over mig!“

„Men De er vred paa mig,“ sagde han. „Hvad har jeg gjort?“

„Gjort!“ sagde den Portugisjiske, „det Udtryk er ikke af det fineste Slags, vil jeg gøre Dem opmærksom paa.“

„I Gaar var her Solskin,“ sagde den lille Fugl, „i Dag er her mørkt og graat! jeg er saa inderlig bedrovet.“

„De kan det nok ikke med Tidsregningen,“ sagde den Portugisjiske, „Dagen er endnu ikke gaaet, staa ikke og vær saa dumladende!“

„De ser paa mig saa vred, som de to slemme Øjne saa, da jeg faldt herved i Gaarden.“

„Uforskammede!“ sagde den Portugisjiske, „ligner De mig med Skatten, det Kvoddyr! ikke en ond Blodsdraabe er der i mig; jeg har taget mig af Dem, og god Omgang skal jeg lære Dem.“

Dg saa bed hun Hovedet af Sangfuglen, den laa død.

„Hvad er nu det!“ sagde hun; „kunde han ikke taale det! ja, saa var han saamænd ikke for denne Verden! jeg har været som en Moder for ham, det ved jeg! for Hjerte har jeg.“

Dg Naboen's Hane stak Hovedet ind i Gaarden og galede med Lokomotivkraft.

„De tager Livet af mig med det Gal!“ jagde hun; „det er Deres Skyld det hele; han tabte Hovedet, og jeg er nær ved at tabe mit.“

„Han fylder ikke meget, hvor han ligger,“ sagde Hanen.

„Tal De med Agtelse om ham!“ sagde den Portugisfiske, „han havde Tone, han havde Sang og høj Dannelse! kærlig og blød var han, og det pasjer sig for Dyrene, som for de saakaldte Mennesker.“

Og alle Venderne samlede sig om den lille døde Sangfugl; Venderne have stærke Passioner, enten have de det med Misundelse eller med Medlidenhed, og da her ikke var noget at misunde, saa vare de medlidende, det var da ogsaa de to kinesiske Høns.

„Saadan en Sangfugl saa vi aldrig mere! han var næsten en Kineser,“ og de græd, saa det klukkede efter, og alle Hønsene klukkede, men Venderne gik og havde de rødste Øjne.

„Hjerte have vi,“ sagde de, „det kan da ingen nægte os.“

„Hjerte!“ sagde den Portugisfiske, „ja det have vi — næsten lige saa meget som i Portugal!“

„Lad os nu tænke paa at saa noget i Skrutten!“ jagde Andriffen, „det er det vigtigere! Gaar et af Spilleværkerne i Stykker, saa have vi nok alligevel.“

Det ny Aarhundredes Musa.

Det ny Aarhundredes Musa, som vore Bornebørns Børn, maaske en fjernere Slægt skal kende hende, men ikke vi, naar aabenbarer hun sig? Hvorledes ser hun ud? Hvad synger hun? Hvilke Sjælens Strengte vil hun berøre? Til hvilket Højdepunkt vil hun løfte sin Tidsalder?

Saa mange Spørgsmaal i vor travle Tid, hvor Poesien næsten staar en i Bejen, og hvor man klarlig ved, at det meget „udodelige“, Nutidspoeter skrive, i Fremtiden maaske kun eksisterer som Kulindskrifterne paa Fængselsmurene, set og læst af enkelte nysgerrige.

Poesien maa tage et Tag i med, i det mindste give Forladning i Partikampene, hvor Blod eller Blæk flyder.

Det er ensidig Tale, siger mange; Poesien er ikke glemt i vor Tid.

Nej, der gives endnu Mennesker, som paa deres „fri Mandag“ føle Trang til Poesien og da ganske vist, naar de fornemme denne aandelige Anurren i deres respektive ædlere Dele, jende Bud i Bogladen og købe for hele fire Skilling Poesi, den bedst anbefalede; nogle lade sig vel nøje med den, de kunne faa i Tilgift, eller ere tilfredsstillende ved at læse

en Stump paa Kræmmerhuset fra Urteboden; den er billigere, og Billigheden i vor travle Tid maa der tages Hensyn til. Trangen findes til hvad vi har, og det er nok! Fremtidspoesi, som Fremtidsmusik, hører til Donquixotiadernerne; tale om den, er som at tale om Rejseopdagelser i Uranus.

Tiden er for kort og kostbar til Fantasiløge, og hvad er, skulle vi engang tale ret fornuftigt, hvad er Poesi? Disse klingende Udlyngninger af Følelser og Tanker, den er kun Nervernes Svingninger og Bevægelser. Al Begejstring, Glæde, Smerte, selv den materielle Stræben er, sige de lærde os, Nervesvingninger. Vi ere enhver — et Strengespil.

Men hvem griber i disse Strengene? Hvem faar dem til at svinge og bæve? Aanden, den usynlige Guddoms Aand, som lader, gennem dem, klinge sin Bevægelse, sin Stemning, og den forstaaes af de andre Strengespil, saa at de klinge derved i sammensmeltende Toner og i Modsatningens stærke Dissonanser. Saaledes var det, saaledes bliver det i den store Menneskeheds Fremadskriden i Friheds Bevidsthed.

Hvert Aarhundrede, hvert Aartusinde kan der ogsaa siges, har sit Storhedsudtryk i Poesien; født i det afsluttende Tidsrum, træder den frem og raader i det ny kommende Tidsrum.

Midt i vor travle maskinbrusende Tid er hun saaledes allerede født, hun, det ny Aarhundredes Musa. Vor Hilsen sende vi hende! hun høre den, eller læse den engang, maaste mellem Kulindskrifterne, vi nys omtalte.

Hendes Buggegænge gif fra det yderste Punkt, Menneske-

fød betraadte paa Nordpolsundersøgelserne til saa vidt det levende Dje saa ind i Polarhimmels „sorte Kulsække“. Vi horte ikke Gængen for klappende Maskiner, Lokomotivets Piben, Sprængning af materielle Klipper og Mandens gamle Baand.

I vor store Nutidsfabrik er hun fød, hvor Dampen over sin Kraft, hvor Mester Blodløs og hans Svende slide Dag og Nat.

Hun har i Gje Kvindens store kærlighedsfyldte Hjerte, med Vestalens Flamme og Videnskabens Baal. Forstandens Lynglint fik hun, i alle Prismets gennem Kartusinder skiftende Farver, der vurderedes efter Modefarven. Fantasiens mægtige Svaneham er hendes Pragt og Styrke, Videnskaben vævede den, „Arkræfterne“ gav den Svingkraft.

Hun er Folkets Barn paa Faders Side, fund i Sind og Tanker, Alvor i Djet, Humor paa Læben. Moderen er den højbaarne akademi-opdragne, Emigrantens Datter med de gyldne Kokoko Grindringer. Det ny Aarhundredes Musa har Blod og Sjæl i sig af de to.

Herlige Faddergaver bleve lagte paa hendes Bugge. I Mængde er strøet der som Bonbons Naturens skjulte Gaader med Oplosning; af Dykkerklokken er rystet vidunderligt „Rips“ fra Havets Dyb. Himmelfortet, dette ophængte stille Ocean med de Myriader Der, hver en Verden, blev lagt afstrøkt som Buggeklæde. Solen maler hende Billeder; Fotografin maa give hende Legetøj.

Hendes Amme har sjunget for hende af Givind Skaldespiller og Firdûsi, af Minnesangerne og hvad Heine drengeskaad sang af sin virkelige Digterfjæl. Meget, altfor

meget har hendes Amme fortalt hende; hun kender Edda, den gamle Ur-Mormors Moders gruvækkende Sagaer, hvor Forbandelserne juse med blodige Binger. Hele Orientens „Tusind og een Nat“ har hun hørt i en Fjerdedel Time.

Det ny Aarhundredes Musa er Barn endnu, dog hun er sprungen ud af Buggen, hun er fuld af Billie, uden at vide hvad hun vil.

Endnu leger hun i sin store Ammestue, der har fuldt op af Kunstskatte og Rokoko. Den græske Tragedie, og det romerske Lystspil staa der meislede i Marmor; Nationernes Folkevise hænge som tørrede Planter paa Væggen, et Kys paa dem, og de jvulne frem i Frihed og Duft. Hun er ombrujet i evige Ufforder af Beethovens, Glucks, Mozarts og alle de store Mesters Tanker i Toner. Paa Boghylden er henlagt saa mange, der i deres Tid vare udødelige, og her er god Plads til mange andre, hvis Navne vi høre klinge gennem Udødelighedens Telegraftraad, men dø med Telegrammet.

Skrækkelig meget har hun læst, altfor meget, hun er jo født i vor Tid, grumme meget maa glemmes igen, og Musæen vil forstaa at glemme.

Hun tænker ikke paa sin Sang, der vil leve frem i et nyt Martusinde som Moses's Digtninger leve og Bidpais guldkronede Fabel om Rævens List og Lykke. Hun tænker ikke paa sin Sendelse, sin tonende Fremtid, hun leger endnu, under Nationers Kamp, som ryfter Lusten, der sætter Klangfigurer af Pennefjer og Kanoner, paa Kryds og tværs, Runer, der ere svære at raade.

Hun bærer Garibaldihat, læser imidlertid sin Shakspæare og tænker et kort Øjeblik, han kan endnu opføres, naar jeg bliver stor! Calderon hvile i sine Værkers Sarkofag, med Verommelsens Indskrift. Holberg, ja Musaen er Kosmopolit, hun har ham hæftet ind i eet Bind med Molière, Plautus og Aristophanes, men læser mest i Molière.

Hun er løst fra den Uro, som jager Alpernes Gemser, og dog higer hendes Sjæl efter Livets Salt, som Gemserne efter Bjergets; der hviler i hendes Hjerte en Ro, som i Hebræernes Oldtids Sagn, denne Røst fra Nomaden paa de grønne Sletter i de stille stjernelære Nætter, og dog svulmer i Sangen Hjertet stærkere end hos den begejstrede Kriger fra Thesaliens Bjerge i den græske Old.

Hvorledes staar det sig med hendes Kristendom? — Hun har lært Filosofiens store og lille Tabel; Urstofferne have knækket en af hendes Mælketænder, men hun har faaet ny igen, Kundskabssrugten bed hun i paa Buggen, aad og blev flog, — jaa at „Udødelighed“ lynede frem for hende som Menneskehedens genialeste Tanke.

Naar oprinder Poesiens ny Aarhundrede? Naar skal Musaen kendes? Naar skal hun høres?

En dejlig Foraarsmorgen kommer hun paa Lokomotivets Drage brusende gennem Tunneler og over Viadukter eller hen over det bløde, stærke Hav, paa den pustende Delfin, eller gennem Luften paa Montgolfiers Fugl Rok, og daler ned i Landet, hvorfra hendes Guddomsrøst første Gang skal hilse Menneskeslægten. Hvor? Er det fra Columbus's Fund

Frihedslandet, hvor de indfødte bleve et jaget Vildt og Afrikanerne Trældyr, Landet, hvorfra vi hørte Sangen om „Giamatha“? Er det fra Antipodernes Verdensdel, Guldklumpen i Sydhavet, Modfætningernes Land, hvor vor Nat er Dag, og sorte Svaner synge i Mimose Skove? Eller fra Landet, hvor Memnon's støtten klang og klinger, men vi ikke forstod Sangens Sfinks i Orkenen. Er det fra Stenfulsøen, hvor Shakespeare er Herskeren fra Elisabeths Tid? Er det fra Tycho Brahes Hjem, hvor han ikke taaltes, eller fra Californiens Eventyrland, hvor Wellingtontræet lofter sin Krone som Verdensskovenes Konge.

Naar vil Stjernen lyse, Stjernen paa Mujaens Pande, Blomsten, i hvis Blade er indskrevet Aarhundredets Udtryk af det skønne i Form, Farve og Duft?

„Hvad er den ny Muja's Program?“ spørger vor Tids kyndige Rigsdagsmænd. „Hvad vil hun?“

Spørg heller hvad hun ikke vil!

Ikke vil hun optræde som Genganger af den svundne Tid! ikke vil hun tomre Dramaer af Scenens aflagte Herligheder eller dække Mangler i dramatisk Arkitektur ved Yrskens blendende Drapperier! hendes Flugt frem for os vil være som fra Thespis Kærren til Marmor Amfiteatret. Hun slaar ikke den sunde Menneketale i Stykker og klinker den sammen til et kunstigt Klokkespil med indsmigrende Klang fra Troubadour-Tourneringerne. Ikke vil hun stille Bersemaalet som Udelmand og Prosaen som den borgerlige! jævnside's staa de i Klang, Syld og Kraft. Ikke vil hun mejsle ud af

Islands Sagablokke de gamle Guder! de ere døde, der er ingen Sympati for dem i den ny Tid, intet Slægtskab! Ikke vil hun byde sin Samtid indlogere deres Tanker i franske Romantikker! ikke vil hun døve med Hverdagshistoriernes Kloroform! en Livselsix vil hun bringe! hendes Sang i Vers og Prosa vil være kort, klar, rig! Nationaliteternes Hjerteslag, hver er kun eet Bogstav i det store Udviklingsalfabet, men hvert Bogstav griber hun med lige Kærlighed, stiller dem i Ord, og slynger Ordene i Rytmer til sin Nutids Hymne.

Og naar er Tidens Fylde kommen?

Det er længe for os, som endnu ere her tilbage, det er kort for dem, som sloj forud.

Snart falder den kinesiske Mur; Europas Jernbaner naa Afiens aflukkede Kulturarkiv, — de to Kulturstrømme mødes! da maasse bruser Fossjen med sin dybe Klang, vi Nutids gamle ville skælve ved de stærke Toner og fornemme deri et Ragnarok, de gamle Gunders Fald, glemme, at her-nede maa Tider og Folkeslægter forsvinde, og kun et lille Billede af hver, indesluttet i Ordets Kapsel, jvømmer paa Evighedens Strøm som Lotusblomst, og siger os, at de alle ere og vare Rod af vort Rod, i forskellig Klædning; Jøder-nes Billede straalere fra Bibelen, Grækernes fra Iliade og Odyssee, og vort —? Spørg det ny Aarhundredes Musa, i Ragnarok, naar det ny Gimle løfter sig i Forklarelse og Forstaaen.

Al Dampens Magt, al Nutids Tryk vare Løftestænger! Mester Blodløs og hans travle Svende, der synes vor Tids

mægtige Herskere, ere kun Tjenere, sorte Slaver, som smykke Højsalen, frembære Skattene, dække Bordene til den store Fest, hvor Musæen med Barnets Uskyldighed, Ungmøens Begejstring og Matronens Ro og Viden løfter Digtningens vidunderlige Lampe, dette rige, fulde Menneskehjerte med Gudsflammen.

Vær hilset, du Musa for Poesiens ny Aarhundrede! vor Hilsen løfter sig og høres, som Ormens Tankehymne høres, Ormen, der under Plovjernet skæres over, idet et nyt Foraar lyser, og Ploven stærer Jurer, stærer os Orme jonder, for at Bessignelsen kan gro for den kommende ny Slægt.

Vær hilset, du det ny Aarhundredes Musa!

Isjomfruen.

I.

Lille Rudy.

Lad os besøge Schweiz, lad os se os om i det herlige Bjergland, hvor Skovene vokse op ad de stejle Klippevægge; lad os stige op paa de blendende Snemarker og igen gaa ned i de grønne Enge, hvor Floder og Bække bruse af Sted,

som ere de bange for, at de ikke tidsnok skulle naa Havet og forsvinde. Solen brænder i den dybe Dal, den brænder ogsaa oppe paa de tunge Snemasser, saa at de i Aringerne smelte sammen til skinnende Isblokke og blive rullende Laviner, optaarneede Gletschere. To saadanne ligge i de brede Fjeldkloster under „Schreckhorn“ og „Wetterhorn“ ved den lille Bjergby Grindelwald; mærkelige ere de at se, og derfor komme i Sommertiden mange fremmede herhid fra alle Verdens Lande; de komme over de høje, snebedækkede Bjerge, de komme nede fra de dybe Dale, og da maa de i flere Timer stige, og alt som de stige, sænker Dalen sig dybere, de se ned i den, som saa de fra en Luftballon. Foroven hænge tit Skyerne som tykke, tunge Røggardiner om Bjergspidserne, medens nede i Dalen, hvor de mange brune Træhuse ligge spredte, endnu en Solstraale lyser, og løfter frem en Plet i straalende Grønt, som var den transparent. Vandet brusser, summer og susser dernede, Vandet risler og klinger foroven, det ser ud der som flagrende Sølvbaand ned over Klippen.

Paa begge Sider af Vejen herop ligge Bjællehuse, hvert Hus har sin lille Kartoffelhav, og den er en Nødvendighed, thi her inden Døre ere mange Munde, her er fuldt op af Børn, og disse kunne nok tære deres Foder; fra alle Husene myldre de frem, trænge sig om de rejsende, enten disse komme til Fods eller til Vogns; hele Børneskollen driver Handel; de smaa salbyde og sælge nydeligt udskaarne

Træhuse, som man ser dem byggede her i Bjergene. Det være nu Regnvejre eller Solstun, Børnevrimlen kommer frem med sine Varer.

For nogle og tyve Aar siden stod her, en og anden Gang, men altid noget fjernet fra de andre Børn, en lille Dreng, der ogsaa vilde handle; han stod med et saa alvorligt Ansigt og med begge Hænder fast om sin Spaanæske, som vilde han dog ikke slippe den; men just denne Alvor, og at Fyren var saa lille, var Marjag til, at han netop blev bemærket, ja kaldt paa, og tit gjorde den bedste Handel, selv vidste han ikke hvorfor. Højere oppe paa Bjerget boede hans Morfar, der snittede de fine, nydelige Huse, og deroppe i Stuen stod et gammelt Skab, fuldt af det Slags Udskæringer; der var Noddeknækkere, Knive, Gasler og Øsker med dejligt Lovværk og springende Gemser; der var alt, hvad der kunde glæde Børnesjæle, men den lille, Rudy blev han kaldt, saa med større Lyst og Længsel paa det gamle Gevær under Bjælken, det skulde han engang saa, havde Morfar jagt, men han maatte først blive stor og stærk nok til at bruge det.

Saa lille som Drengen var, blev han dog sat til at passe Gederne, og dersom det at kunne klatre med dem var at være en god Bogter, ja saa var Rudy en god Bogter; han klatrede endogsaa lidt højere, han holdt af at tage Fuglereder højt i Træerne, forboven og kæk var han, men smile saa man ham kun, naar han stod ved det brusende

Vandsfalb, eller naar han hørte en Lavine rulle. Aldrig legede han med de andre Børn; han kom kun sammen med dem, naar hans Morfar jendte ham ned for at gøre Handel, og det hjntes Rudy ikke stort om, hellere gad han kravle alene om paa Bjergene eller sidde hos Morfar og høre ham fortælle om gammel Tid og om Folkefærdet nær herved i Meiringen, som han var fra; det Folkfærd havde ikke været der fra Verdens første Tid, sagde han, de vare vandrede ind; højt oppe fra Norden vare de komne, og der boede Slægten, og kaldtes „Svenske“. Det var nu en hel Klogskab at vide det, og det vidste Rudy, men han fik endnu mere Klogskab ved anden god Omgang, og det var Husets Besætning af Dyreslægten. Der var en stor Hund, Njola, et Urvegods efter Rudys Fader, og der var en Hankat; den især havde meget at bethyde for Rudy, den havde lært ham at klatre.

„Kom med ud paa Taget!“ havde Ratten sagt, og det ganske tydeligt og forstaaeligt, thi naar man er Barn og endnu ikke kan tale, forstaaer man udmærket Høns og Wender, Katte og Hunde, de tale os lige saa forstaaeligt som Fader og Moder tale, man maa bare være rigtig lille; selv Bedstefaders Stok kan da vrinske, blive til Hest, med Hoved, Ben og Hale. For nogle Børn slipper denne Forstaaen sildigere end for andre, og om disse siger man, at de ere langt tilbage, ere grumme længe Børn. Man siger saa meget!

„Kom med, lille Rudy, ud paa Taget!“ var noget af

det første, Katten jagde, og Rudy forstod. „Det er alt sammen Indbildninger med at falde ned; man falder ikke,

naar man ikke er bange for det. Kom, jæt din ene Bote saa, din anden saa! tag for dig med de forreste Boter! hav Øjne i Hovedet, og vær smidig i Lemmerne! er der en Kluft, saa spring, og hold dig fast, det gør jeg!”

Og det gjorde ogsaa Rudy; derfor sad han saa tit paa Tagryggen hos Katten, han sad med den i Trætoppen, ja højt paa Klipperanden, hvor Katten ikke kom.

„Højere! højere!” sagde Træer og Buske. „Ser du, hvor vi klavre op! hvor højt vi naa, hvor vi holde os fast, selv paa den yderste smalle Klippespids!”

Og Rudy naaede op ad Bjerget, tit før Solen naaede derop, og der fik han sin Morgendrif, den friske, styrkende Bjergluft, den Drif, som kun Vor Herre kan lave, og

Menneſtene læſe Recepten til, og der ſtaar ſkrevet: den friſte Duft af Bjergets Urter og Dalens Krufemynter og Timian. Alt hvad tungt er, ſuge de hængende Etyer ind i ſig, og ſaa karter Vindene dem paa Granſkovene, Duftens Aand bliver Luft, let og friſt, altid mere friſt; den var Rudys Morgendrif.

Soltraalerne, Solens Velfignelse bringende Døtre, kyſede hans Kinder, og Svimlen ſtod og lurede, men turde ikke nærme ſig, og Svalerne nede fra Morſars Hus, der var ikke færre end ſyv Reder, fløj op til ham og Gederne, ſyngende: „Vi og I! og I og Vi!“

Hilsener bragte de hjemme fra, selv fra de to Høns, de eneste Kugle i Stuen, med hvilke Rudy dog ikke indlob sig.

Hvor lille han end var, rejst havde han, og ikke saa fort for jaadan en lille Burt: født var hanovre i Kanton Wallis og baaren herhen over Bjergene; nylig havde han til Fods besøgt det nære „Staubbach“, der som et Solbflor bolger i Luften foran det snebedækkede, blendende hvide Bjerg Tsjomfruen. Og i Grindelwald havde han været ved den store Gletscher, men det var en sorgelig Historie, der fandt hans Moder sin Død, „der har lille Rudy,“ sagde Morfar, „saaet Barneulyktheden blæst af sig.“ Da Drengen var ikke Aar endnu, lo han mere, end han græd, havde Moder skrevet, men fra han sad i Tsjokosten var der kommet et ganske andet Sind i ham. Morfar talte ellers ikke meget derom, men paa hele Bjerget vidste man Bessed.

Rudys Fader havde, som vi ved, været Postkarl; den store Hund i Stuen havde altid fulgt ham paa Farten over Simplon, ned til Genfersjøen. I Rhonedalen i Kanton Wallis boede endnu Rudys Slægt paa Faders Side, Farbror var en dygtig Gemsejæger og en velbekendt Fører; Rudy var kun eet Aar gammel, da han mistede sin Fader, og Moderen vilde nu gerne med sit lille Barn hjem til sin Slægt i Berner-Oberland; nogle Timers Vej fra Grindelwald boede hendes Fader; han snittede i Træ og fortjente derved saa meget, at han kunde hjælpe sig. I Juni Maaned gif hun, bærende sit lille Barn, i Selskab med to Gemsejægere, hjemvejs hen over Gemmi for at naa

Grindelwald. Allerede vare de komne den længste Vej, havde naaet over Højryggen til Snemarken, saa allerede hendes Hjemstavnssdal, med alle dens kendte spredte Træhuse, der var endnu kun den Besværlighed at gaa over det overste af den ene store Gletscher. Sneen laa frist falden og skjulte en Kluft, ikke ned just til den dybe Bund, hvor Vandet brusede, men dog dybere end Mennekehøjde; den unge Kone, der bar sit Barn, gled, sank i og var borte, man hørte ikke et Skrig, ikke et Suk, men man hørte et lille Barn græde. Der gik hen mere end een Time, før hendes to Ledjagere fik fra det nærmeste Hus nedenfor bragt Tøve og Stænger, hvormed de muligt kunde hjælpe, og efter stort Besvær bragtes frem af Iskloften to Vig, som det syntes. Alle Midler bleve anvendte, og det lykkedes at kalde Barnet til Live, men ikke Moderen; og saaledes fik den gamle Morfar en Datter søn i Huset i Stedet for en Datter, den lille, der lo mere, end han græd, men det syntes han nu at være bleven vænnet af med, den Forandring var nok sket med ham i Gletscherpalten, i den kolde, underlige Isverden, hvor Sjælene af de fordømte ere lukkede ind til Dommens Dag, som Schweizerbonden tror.

Ikke uligt et brusende Vand, isnet og knuget til gronne Glasblokke, ligger Gletscheren, det ene store Isstykke væltet paa det andet; i Dybden dernede bruser den rivende Strøm af smeltet Sne og Is; dybe Huler, mægtige Klostre løste sig derinde, et vidunderligt Glaspalads er det, og i dette bor Ijsjomfruen, Gletscherdronningen. Hun, den dræbende,

den knusende, er halvt et Luftens Barn, halvt Flodens mægtige Herskerinde, derfor mægter hun at løfte sig, med Gensens Flugt, op paa Snebjergets overste Tinde, hvor de dristigste Bjergstigere maa i Tien hugge sig Trin til Fodfæste; hun sejler paa den tynde Grankvist ned ad den rivende Flod, springer der fra Klippeblok til Klippeblok omslagret af sit lange, snehvide Haar og sin blaagrønne Kjortel, der skinner som Vandet i de dybe Schweizerjøer.

„Knuse, hold fast! min er Magten!“ siger hun. „En dejlig Dreng stjal man fra mig, en Dreng, jeg havde kysset, men ikke kysset til døde. Han er igen imellem Menneskene, han vogter Gederne paa Bjerget, krabler op ad, altid op ad, bort fra de andre, ikke fra mig! min er han, jeg henter ham!“

Og hun bad Svimlen røgte hendes Ørinde; der var ved Sommertid Isjomfruen for lummert i det grønne, hvor Krusemynten trives; og Svimlen løftede sig og dukkede sig; der kom een, der kom tre; „Svimlen“ har mange Søstre, en hel Flok; og Isjomfruen faarede den stærkeste af de mange, som raade inden Døre og uden Døre. De sidde paa Trappegælænderet og paa Taarnrækværket, de løbe som et Egern hen ad Fjeldbranden, de springe udenfor, og træde Luft, som Svømmeren træder Vand, og lokker deres Offer ud og ned i Afgrunden. Svimlen og Isjomfruen, begge gribe de efter Menneskene, som Polyppen griber efter alt, hvad der rører sig om den. Svimlen skulde gribe Rudy.

„Ja, grib mig ham!“ sagde Svimlen, „jeg mægter det ikke! Katten, det Skarn, har lært ham sine Kunster! det

Menneskebarn har en Magt for sig, der støder mig bort; jeg kan ikke naa den lille Bog, naar han hænger paa Grenen ud over Afgrunden, og jeg gad kildre ham under Fodsaalerne eller give ham en Duffert i Luften! jeg kan ikke!"

"Vi kunne det," sagde Tsjomfruen, "du eller jeg! jeg! jeg!"

"Nej, nej!" klang det til dem, som var det Bjergetsko af Kirkeklokkernes Klang, men det var Sang, det var Tale, det var et sammensmeltende Kor fra andre Naturaander, milde, kærlige og gode, Solstraalernes Døtre; de lejre sig hver Aften i Krans paa Bjergtinderne, udbrede deres rosenfarvede Binger, der, alt som Solen synker, blusser rødere og rødere, de høje Alper gløde, Menneskene kalde det "Alpegløden"; naar saa Solen er nede, drage de ind i Fjeldtoppene, i den hvide Sne, sove der, til Solen staar op, da komme de atter frem. Særligt elske de Blomsterne, Sommerfuglene og Menneskene, og mellem disse havde de særligt udkaaret sig den lille Rudy.

"J fange ham ikke! J faa ham ikke!" jagde de.

"Større og stærkere har jeg fanget og faaet!" sagde Tsjomfruen.

Da sang Solens Døtre en Sang om Vandringsmanden, som Hvirvelvinden rev Kappen af og førte bort i stormende Flugt; "Hylsteret tog Binden bort, men ikke Manden; ham kunne J Kraftens Børn gribe, men ikke holde; han er stærkere, han er aandigere end selv vi! han stiger højere end Solen, vor Moder! han har Trylleordet, der binder Bind

og Vand, saa at de maa tjene og lyde ham. I løse den tunge, trykkende Bægt, og han lofter sig højere."

Saa dejligt lød det klokkelingende Kor.

Og hver Morgen skinnede Solstraalerne ind igennem det lille, eneste Vindue i Morfars Hus, ind paa det stille Barn; Solstraalernes Døtre kysfede ham, de vilde optø, opvarme, bringe bort engang de Isfys, Gletschernes kongelige Mø havde givet ham, da han i sin døde Moders Stød laa i den dybe Isklost, og der frelstes som ved et Under.

II.

Rejsen til det ny Hjem.

Og nu var Rudy otte Aar; hans Farbror i Rhonedalen, paa hin Side Bjergene, vilde tage Drengen til sig; der kunde han bedre oplæres og komme frem; det indsaa ogsaa Morfar og gav derfor Slip paa ham.

Rudy skulde af Sted. Der var flere at sige Farvel til

end Morfar, der var først Njola, den gamle Hund.

„Din Fader var Postkarl, og jeg var Posthund,“ sagde

Ujola. „Vi have faret op og ned, jeg kender Hundene og Menneskene med paa den anden Side Bjergene. At tale meget var ikke min Bane, men nu da vi nok ikke have længe at tale sammen, vil jeg tale lidt mere end ellers; jeg vil fortælle dig en Historie, som jeg altid har gaaet og tygget paa; jeg kan ikke forstaa den, og det kan du heller ikke, men det kan nu ogsaa være det samme, for det har jeg faaet ud af den, at saa ganske rigtigt er det ikke fordelt i Verden for Hunde eller for Mennesker; ikke alle ere skabte til at ligge paa Skod eller søbe Mælk; jeg er ikke bleven vænnet til det, men jeg har set en Hundehvalp køre med i Postvogn og der have Menneskeplads; Fruen, som var Herfskab, eller han Herfskabet til, havde Mælkflaske med, som hun gav ham af; Sukkerbrød fik han, men gad ikke engang æde det, suusede kun paa det, og saa aad hun det selv; jeg løb i Søl ved Siden af Vognen, sulten som en Hund kan være det, jeg tyggede paa mine egne Tanker, det var ikke i sin Rigtighed, — men det er der nok meget, som ikke er! Gid du maa komme paa Skodet og køre i Karet, men det kan man ikke selv lave sig, jeg har ikke kunnet det, hverken ved at gø eller gabe.“

Det var Ujolas Tale, og Rudy tog den om Halsen og kysjede den lige paa dens vaade Mund, og saa tog han Ratten i sine Arme, men den vred sig ved det.

„Du bliver mig for stærk, og mod dig vil jeg ikke bruge Klør! kravl du kun over Bjergene, jeg har jo lært dig at kravle! tro aldrig, at du falder ned, saa holder du

dig nok!" Og saa lob Ratten, for den vilde ikke lade Rudy se, at Sorgen lyste den ud af Øjnene.

Hønsene lob paa Gulvet, den ene havde mistet sin Hale; en rejsende, der vilde være Jæger, havde skudt Halen af, idet Mennesket tog Hønen for en Rovfugl.

"Rudy vil over Bjergene," sagde den ene Høne.

"Han har altid Jag," sagde den anden, "og jeg holder ikke af at tage Afsted!" og saa trippede de af begge to.

Gederne sagde han ogsaa Levvel, og de raabte: "Med! med! mæh!" og det var saa sørgeligt.

Der var af Egnens Folk to slinke Førere, som just skulde over Bjergene, de vilde ned paa den anden Side ved Gemmi, dem fulgte Rudy med, og til Fods. Det var en streng March for saadan en lille Fyr, men Kræfter havde han, og Mod, som ikke kunde blive træt.

Svalerne fløj et Stykke med: "Vi og I! og I og vi!" sang de. Vejen gik over den rivende "Lütchine", der i mange smaa Strømninger styrter frem fra Grindelwald-Gletscherens sorte Klost; løse Træstammer og Stenbrokker tjene her som Bro. Nu vare de ovre ved Ellekrattet og begyndte at gaa op ad Bjerget, tæt ved hvor Gletscheren havde løsnet sig fra Bjergsiden, og saa gik de ud paa Gletscheren over Isblokke og uden omkring dem; krybe lidt, gaa lidt maatte Rudy; hans Øjne straaledede af bare Fornøjelse, og saa traadte han, med sine jernbeslagne Bjergsko, saa fast, som skulde han sætte Mærke, hvor han havde gaaet. Den sorte Jordaffats, som Isjeldstrømmen havde gydt ud

over Gletscheren, gav denne et forkalket Udseende, men den blaagrønne, glasagtige Is skinnede dog frem; de smaa Damme, inddæmmede af opstruede Isblokke maatte man uden om, og paa denne Vandring kom man nær en stor Sten, der laa ghygende paa Randen af en Ispalte, Stenen kom ud af Ligevægt, faldt, rullede og lod Ekkoet runge nede fra Gletscherens hule, dybe Gange.

Opad, altid opad gif det; Gletscheren selv strakte sig i Højden, som en Flod af vildtoptaarnede Ismasser, klemte mellem stejle Klipper. Rudy tænkte et Øjeblik paa hvad der var fortalt ham, at han med sin Moder havde ligget nede i en af disse Kulde aandende Kloster, men snart igen vare saadanne Tanker borte, det var ham som en anden Historie af de mange, han havde hørt. En og anden Gang, naar Mændene troede, at det var lidt for vanskeligt for den lille Krabat at stige, rakte de ham Haanden, men han var ikke træt, og paa Glatisen stod han fast som en Gensje. Nu kom de ind paa Klippegrund, snart mellem mosløse Stene, snart ind imellem lave Graner og igen ud paa den grønne Græsgang, altid vekslende, altid nyt; rundt om løftede sig Snebjerge, dem han, som hvert Barn her, kendte Navnene paa: „Somfruen“, „Munken“ og „Eiger“. Rudy havde aldrig før været saa højt, aldrig før betraadt det udstrakte Snehav; det laa med de ubevægelige Snebolger, dem Vinden blæste enkelte Fnokke fra, som den blæser Skummet af Søens Bunde. Gletscher ved Gletscher holde,

om man kan sige det, hinanden Haand i Haand, hver er et Glaspalads for Ijsjomfruen, hvis Magt og Villie er: at fange og begrave. Solen brændte varmt, Sneen var saa blendende og som oversaaet med hvidblaa, funklende Diamantblink. Utallige Insekter, især Sommerfugle og Bier, laa i Masse døde paa Sneen, de havde vovet sig for højt, eller Vinden baaret dem, til de udaandede i denne Kulde. Om Wetterhorn hang ligesom en fintartet sort Uldtot, en truende Sky; den jærkede sig, bugnende af hvad den gemte i sig, en „Føhn“, voldelig i dens Magt, naar den brød løs. Indtrykket af den hele Vandring, Nattekvarteret heroppe, og Bejen videre frem, de dybe Fjeldkloster, hvor Vandet, i en tankesvimmelende lang Tid, havde gennemfabet Stenblokkene, hæftede sig uforglemmelig i Rudy's Erindring.

En forladt Stenbygning, paa hin Side Snehavet, gav Ly og Læ til at overnatte; her fandt de Trækul og Grangrene; Baalet blev snart tændt, Nattelejet lavet, saa godt man kunde det, Mændene satte sig om Ilden, røg deres Tobak og drak den varme, krydrede Drik, de selv havde lavet; Rudy fik sin Del, og der blev talt om Alpe-landets hemmelighedsfulde Væsener, om de sælsomme Kæmpeslanger i de dybe Søer, om Ratfolkets, Spøgelsehærens, der bar den sovende gennem Luften til den vidunderlige svømmende Stad Venedig; den vilde Hyrde, der drev sine sorte Faar hen over Græsgangen; havde man ikke set disse, saa havde man dog hørt Lyden af deres Klokker, hørt Hjør-

dens uhyggelige Brøl. Rudy lyttede med Nysgerrighed, men uden al Frygt, den kendte han ikke, og idet han lyttede, troede han at fornemme det spøgelseagtige, hule Brøl; ja! det blev mere og mere lydeligt, Mændene hørte det ogsaa, standsede i deres Tale, lyttede og sagde til Rudy, at han ikke maatte sove.

Det var en Föhn, der blæste, den voldsomme Stormvind, der kaster sig fra Bjergene ned i Dalen og i sin Voldsomhed knækker Træer, som om de vare Rør, flytter Bjælkehusene fra Flodens ene Bred over til den anden, som vi flytte en Skafbril.

En Time var gaaet, da de sagde Rudy, at nu var det overstaaet, nu kunde han sove, og træt af Marchen sov han, som paa Lovbud.

Tidligt paa Morgenen brød de op. Solen belyste den Dag for Rudy ny Bjerge, ny Gletschere og Snemarker; de vare traadte ind i Kanton Wallis og vare paa hin Side den Bjergryg, man saa fra Grindelwald, men endnu langt fra det ny Hjem. Andre Bjergkloster, andre Græsange, Skove og Fjeldstier udfoldede sig, andre Huse, andre Menneſter viste sig, men hvilke Menneſter saa han, Bannskabninger vare de, uhyggelige, fede, hvidgule Ansigter, Halsen et tungt, hæsligt Rød, hængende posende ud; det var Retinere, sygeligt slæbte de sig frem og saa med dumme Øjne paa de fremmede, som kom; Kvinderne saa mest for færdelige ud. Var det Menneſtene i det ny Hjem?

III.

Farbror.

I Farbrors Hus, hvorhen Rudy kom, saa, Gud ske Lov, Menneffene ud, som Rudy var vant til at se dem; en eneste Kretiner kun var her, en stakkels fjollet Knøs, en af disse stakkels Skabninger, der i deres Fattigdom og Forladthed, altid i Kantou Wallis gaa paa Dmgang i Familier og blive et Par Maaneder i hvert Hus, stakkels Saperli var just her, da Rudy kom.

Farbror var en kraftig Jæger endnu, kunde dertil Bodferhaandværket; hans Kone en lille, livlig Person med et næsten Fugleansiget, Øjne som en Orn, Halsen lang og ganske dunet.

Alt var nyt for Rudy, Paaklædning, Skif og Brug, Sproget selv, men dette vilde Børneøret snart lære at forstaa. Velhavende saa her ud i Forhold til Hjemmet hos Morfar. Stuen var større, de boede i, Væggene prangede med Gemsehorn og blankpolerede Bøsser, over Doren hang Billedet af Gudsmoder; friske Alperoser og en brændende Lampe stod foran.

Farbror var, som sagt, en af Egnens dygtigste Gemsejægere og dertil den mest øvede og bedste Fører. Her i Huset skulde nu Rudy være Kæledæggen, rigtignok var her allerede en saadan en, det var en gammel, blind, døv Jagthund, som ikke mere kunde gøre Gavn, men det havde den gjort; man huskede paa Dyrets Dygtighed i de tidligere Aar,

og derfor hørte det nu med til Familien og skulde have sine gode Dage. Rudy klappede Hunden, men den indlod sig ikke mere med fremmede, og det var jo endnu Rudy, men ikke længe; han slog snart Rod i Hus og Hjerter.

„Her er ikke saa slemt i Kanton Wallis,“ sagde Farbror, „Gemser have vi, de dø ikke saa snart ud som Stenbukkene; meget bedre er her end i gammel Tid; hvormeget der end fortælles til Hæder for den, vor er dog bedre, her er kommet Gul paa Posen, kommet Lufttræk i vor indelukkede Dal. Der kommer altid noget bedre frem, naar det gamle Aflægs falder!“ sagde han, og blev Farbror rigtig snaksom, da fortalte han om sine Barndomsaar og det lige op til sin Faders kraftigste Tid, da Wallis var, som han kaldte det, en lukket Pose med alt for mange syge Folk, hinkelige Kretinere; „men de franske Soldater kom, de vare de rigtige Doktorer, de slog straks Sygdommen ihjel og Personerne med. Saa kunne Franskmændene, slaa et Slag paa mange Maader, og Pigerne kunne ogsaa slaa!“ og derved nikkede Farbror til sin fransksfødte Kone og lo. „De franske kunne slaa i Stenene, saa de give sig! Simplonvejen have de slaaet i Klipperne, slaaet der en Vej, saa at jeg nu kan sige til et tre Mars Barn, gaa du ned i Italien, hold dig bare til Landevejen! og Ungen finder ned i Italien, naar han bare holder sig til Landevejen!“ og saa sang Farbror en fransk Vise og raabte Hurra for Napoleon Bonaparte.

Da hørte Rudy første Gang om Frankrig, om Lyon, den store Stad ved Rhonefloden, og der havde Farbror været

Om ikke mange Aar skulde Rudy nok blive en flink Gemsejæger, Anlæg dertil havde han, sagde Farbror, og han lærte ham at holde paa en Bøsse, sigte og skyde den af; han tog ham i Jagttiden med op i Bjergene, lod ham drikke af det varme Gemseblod, for at tage Svimlen fra Jægeren; han lærte ham at kende Tiden, naar, paa de forskellige Bjergsider, Lavinerne vilde rulle, ved Middagstid eller ved Aftenstid, alt som Solen virkede der med sine Straaler; han lærte ham ret at give Aigt paa Gemserne og lære af dem Springet, saa at man faldt paa Benene og stod fast, og var der i Fjeldkloften ikke Stotte for Foden, saa maatte man se at stotte sig med Albuerne, klamre sig fast med Musklene, man havde i Laar og Læg; Rakken selv kunde bide fast, om nødtigt var. Gemserne vare kloge, stillede deres Forpost ud, men Jægeren maa være klogere, gaa dem af Lugtspor; narre dem kunde han, sin Kjortel og Hat hængte han op paa Alpestofften, og Gensen tog Kjolen for Manden. Denne Spas drev Farbror en Dag, han med Rudy var paa Jagt.

Fjeldstien var smal, ja, der var fast slet ingen, en tynd Gefims var det, tæt ved den svimlende Afgrund. Sneen der laa halv optoet, Stenen smuldrede, naar man traadte der, Farbror lagde sig derfor ned, saa lang han var, og krøb fremad. Hver Sten, der brækkede af, faldt, stødte mod, sprang og rullede igen, den gjorde mange Spring fra Klippevæg mod Klippevæg, før den kom i Ro i den sorte Dybde. Et hundrede Skridt bag ved Farbror stod Rudy paa

den yderste faste Klippekuold, og han saa i Luften komme, svævende hen over Farbror, en mægtig Lammegrib, der med sit Vingeflag vilde kaste den krybende Orm i Afgrunden for at gøre ham til Madjel. Farbror havde kun Dje paa Genssen, der med sit unge Kid var til Synne paa hin Side Kløften; Rudy holdt Dje med Fuglen, forstod hvad den vilde, og derfor havde han Haanden paa Bøssen for at trykke løs; da satte Genssen i et Spring op, Farbror skød, og Dyret var truffet af den dræbende Kugle, men Kiddet af Sted, som var det prøvet og ovet et helt Liv i Flugt og Fare. Den uhyre Fugl tog en anden Fart, skrækket ved Knaldet; Farbror vidste ikke om sin Fare, hørte den først af Rudy.

Som de nu i bedste Humør gif paa Hjemvejen, og Farbror fløjtede en Visse fra sine Dreungeaar, løb med eet en egen Lyd ikke langt borte; de saa til Siderne, de saa op ad, og der i Højden, paa den skraanende Fjeldsaffats, løftede sig Snedækket, det bølgede, som naar Vinden farer ind under et udbredt Stykke Linned. Bølgehøjderne knækkedes, som var det Marmorplader, der brast, og løste sig i skummende, styrteende Bænde, rungende som dæmpet Tordendron; det var en Lavine, som styrte, ikke ned over Rudy og Farbror, men nær, alt for nær ved dem.

„Hold dig fast, Rudy!“ raabte han. „Fast, med alle Kræfter!“

Og Rudy greb om Træstammen tæt ved; Farbror flatrede over ham op i Træets Grene og holdt sig fast,

medens Lavinen rullede mange Favne bort fra dem, men Vindfanget, Stormfinnerne ud fra den, knækkede og brød rundt om Træer og Buske, som vare de kun tørre Rør, og kastede dem vidt om, Rudy laa knuget ned mod Jorden; Træstammen, han holdt sig ved, var som savet over, og Kronen kastet et langt Stykke bort; der, mellem de knækkede Grene, laa med knust Hoved Farbror, hans Haand var endnu varm, men Ansigtet ikke til at kende. Rudy stod bleg

og sitrende; det var den første Skræk i hans Liv, den første Rædselsstund han kendte.

Med Dødsbudstabet kom han, i den sildige Aften til Hjemmet, der nu var Sorgens Hjem. Hustruen stod uden

Ord, uden Taarer, og først da Liget bragtes, kom Smerten til Udbrud. Den stakkels Kretiner krob i sin Seng, man saa ham ikke den hele Dag, mod Aften kom han til Rudy.

„Skriv Brev for mig! Saperli kan ikke skrive! Saperli kan gaa med Brev paa Posthuset!“

„Brev fra dig?“ spurgte Rudy. „Og til hvem?“

„Til den Herre Krist.“

„Hvem mener du dermed?“

Og den halvfjollede, som de kaldte Kretineren, saa med et rørende Blik paa Rudy; foldede sine Hænder og sagde saa højtideligt og fromt:

„Jesus Krist! Saperli vil sende ham Brev, bede ham, at Saperli maa ligge død og ikke Mand i Huset her.“

Og Rudy trykkede hans Haand. „Det Brev naar ikke derhen! det Brev giver os ham ikke tilbage.“

Banffeligt var det for Rudy at forklare ham Umuligheden.

„Nu er du Husets Støtte,“ sagde Plejemoderen, og Rudy blev det.

IV.

Babette.

Hvem er den bedste Skytte i Kanton Wallis? Ja, det vidste Gemserne: „Tag dig i Agt for Rudy!“ kunde de sige. „Hvem er den kønneste Skytte?“ „Ja, det er Rudy!“ sagde Pigerne, men de sagde ikke, „tag dig i Agt for Rudy!“ det sagde ikke engang de alvorlige Mødre; thi han nickede

lige saa venligt til dem som til de unge Piger, han var saa kæf og glad, hans Kinder vare brune, hans Tænder friske hvide, og Djuene skinnede kulsorte, en køn Karl var han og kun tyve Aar. Isvandet bed ikke koldt paa ham, naar han svømmede; vende sig i Vandet som en Fisk kunde han, klatre som ingen anden, klæbe sig fast som en Snegl til Klippevæggen, der var gode Musfler og Sener i ham; det viste han ogsaa i Springet, Ratten havde først lært ham det, og Gemserne siden. Den bedste Fører at betro sig til var Rudy, han vilde derved kunne samle sig en hel Formue; Bodkerhaandværket, som Farbror ogsaa havde lært ham, havde han ikke Tanke for, hans Lyft og Længsel var at fhyde Gemser; det bragte ogsaa Penge ind. Rudy var et godt Parti, som man sagde, vilde han kun ikke se over sin Stand. Han var i Dansen en Danser, som Pigerne drømte om, og en og anden, vaagen, gik og tænkte paa.

„Mig har han kysset i Dansen!“ sagde Skoleholderens Anette til sin kæreste Veninde, men det skulde hun ikke have sagt, selv til sin kæreste Veninde. Sligt er ikke let at holde paa, det er som Sand i en hullet Pose, det løber ud; snart, hvor skikkelig og brav Rudy var, vidste man dog, at han kysjede i Dansen, og dog havde han slet ikke kysset den, han helst vilde have kysset.

„Hur ham!“ sagde en gammel Jæger, „han har kysset Anette; han har begyndt med A og vil nok kysse hele Alfabetet igennem.“

Et Kys i en Dans var endnu alt, hvad der kunde

føres i Sladderen om Rudy, men kysjet havde han Anette, og hun var slet ikke hans Hjertes Blomst.

Nede ved Bø, mellem de store Valnøddetræer, tæt ved en lille rivende Bjergstrøm, boede den rige Møller; Baa-ningshuset var en stor Bygning paa tre Stokværk med smaa Taarne, tækkede med Træspaaner og beslagne med Blikplader, som skinnede i Sol- og Maaneskin; det største Taarn havde til Fløj en skinnende Pil, der borede sig gennem et Gule, det skulde tyde paa Tølls Pileskud. Møllen tog sig velhavende og pyntelig ud, lod sig baade tegne og beskrive, men Møllerens Datter lod sig ikke tegne og beskrive, det vilde i det mindste Rudy sige, og dog stod hun tegnet af i hans Hjerte; begge hendes Dine straaledede derinde, saa at der var en hel Ildbrand; den var kommen der lige med eet, ligesom anden Ildbrand kommer, og det underligste derved var, at Møllerens Datter, den nydelige Babette, havde ikke Tanker derom, hun og Rudy havde aldrig talt saa meget som to Ord sammen.

Mølleren var rig, den Rigdom gjorde, at Babette sad meget højt at naa op til; men ingenting sidder saa højt, sagde Rudy til sig selv, man kan jo naa op til det; man maa klatre, og man falder ikke ned, naar man ikke tror paa det. Den Værdom havde han hjemmefra.

Nu traf det sig, at Rudy havde Grinde i Bø, det var en hel Rejse derhen, Jernbanen her var da endnu ikke bragt i Stand. Fra Rhonegletscheren, hen under Simplon-bjergets Fod, mellem mange og vekslende Bjerghøjder, strækker

sig den brede Wallisdal med sin mægtige Flod, Rhonen, der tit svulmer og skyller hen over Mark og Beje, ødelæggende alt. Mellem Byerne Sion og St. Maurice gør Dalen en Bugt, bøjer sig som en Albue og bliver neden for Maurice saa smal, at den kun har Plads for Flodlejet og den snævre Kørevej. Et gammelt Taarn, som Skildvagt for Kanton Wallis, der her slutter, staar paa Bjergsiden og ser hen over den murede Bro til Toldhuset paa den anden Side; der begynder Kanton Vaud, og den nærmeste der ikke langt fra liggende By er Vex. Herovre, ved hvert Skridt fremad, svulmer alt i Fylde og Frugtbarhed, man er som i en Have af Kastanietræer og Valnøddetræer; hist og her titte Cypresser og Granatblomster frem; syndligt varmt er her, som var man kommen ind i Italien. —

Rudy naaede Vex, røgtede sit Grinde, saa sig om, men ikke en Svend fra Mollen, end sigte Babette, fik han at se. Det var ikke, som det skulde være.

Det blev Alten, Luften var fyldt med Duft fra den vilde Timian og de blomstrende Linde; der laa ligesom et skinnende, luftblaat Slør om de skovgrønne Bjerge, der var udbredt en Stilhed, det var ikke Sovnens, ikke Dødens, nej, det var, som om den hele Natur holdt sit Mandedræt tilbage, som sølte den sig stillet, for at dens Billede skulde fotograferes paa den blaa Himmelgrund. Hist og her mellem Træerne, hen over den grønne Mark stod Stænger, der holdt Telegraftraaden, ført gennem den stille Dal; op til en af disse hældede sig en Genstand, saa ubevægelig, at man

maatte tro, det var en udgaaet Træbul, men det var Rudy, der stod her, lige saa stille som den hele Omgivelse i dette Øjeblik; han sov ikke, var endnu mindre død, men ligesom der gennem Telegraftraaden tit flyver store Verdensbegivenheder, Livsmomenter af Betydning for den enkelte, uden at Traaden ved en Sitrer eller ved en Tone tyder derpaa, saaledes gik der gennem Rudy Tanker, mægtige, overvældende, hans Livs Lykke, hans fra nu af „stadige Tanke.“ Hans Dine vare hæstede paa eet Punkt mellem Løvet, et Lys i Mølleren's Baaningsstue, hvor Babette boede. Saa stille, som Rudy stod, skulde man tro, at han sigtede for at skyde en Gensse, men selv var han i dette Øjeblik lig Genssen, der i Minutter kan staa, som var den mejslet ud af Fjeldet, og pludselig, idet en Sten ruller, gør sit Spring og jager af Sted; og det gjorde netop Rudy; der rullede en Tanke.

„Aldrig fortabe!“ sagde han. „Besøg i Møllen! God Aften til Mølleren, god Dag til Babette. Man falder ikke, naar man ikke tror det! Babette maa dog engang se mig, skal jeg være hendes Mand.“

Og Rudy lo, var ved godt Mod og gik til Møllen; han vidste, hvad han vilde, han vilde have Babette.

Floden med dens hvidgule Vand bruste af Sted, Piletræer og Vinde hang ud over det ilende Vand; Rudy gik ad Stien, og som der staar i den gamle Barnefang:

„— — — til Mølleren's Hus,
men der var ingen hjemme
uden et lille Kattepus!“

Stuefatten stod paa Trappen, skød Ryg og sagde: „Njav!“ men Rudy havde ikke Tanke for den Tale; han bankede paa; ingen hørte, ingen lukkede op. „Njav!“ sagde Ratten. Havde Rudy været lille, saa havde han forstaaet Dyrenes Sprog og hørte, at Ratten sagde: „Her er ingen hjemme!“ nu maatte han over paa Mollen og spørge sig for; der fik han da Bæfæd. Husbond var paa Rejse, langvejs borte i den Stad Interlaken, „inter Lacus, mellem Søerne“, som Skolemeesteren, Anettes Fader, i sin Lærdom havde forklaret. Der langvejs borte var Mølleren, og Babette med; der var stort Skyttelav, der begyndte i Morgen den Dag og varede hele otte Dage. Schweizerne fra alle de tyffe Kantoner kom der.

Staffels Rudy kunde man sige, det var ikke den heldigste Tid, han kom til Vej, han kunde vende om igen, og det gjorde han, tog Vejen over St. Maurice og Sion, til sin egen Dal, sine egne Bjerge, men forknøyt var han ikke. Da Solen næste Morgen kom op, var hans Humør for længe siden oppe, det havde aldrig været nede.

„Babette er i Interlaken, mange Dagsrejser herfra,“ sagde han til sig selv. „Det er en lang Vej derhen, vil man gaa ad den slagne Landevej, men det er ikke saa langt, stikker man over Bjergene, og det er just Vejen for en Gemsejæger; den Vej har jeg gaaet for, derovre er min Hjemstavn, hvor jeg som lille var hos Morfar; og Skyttelav have de i Interlaken! der vil jeg være den første, og det vil jeg ogsaa være hos Babette, naar jeg først har gjort Bekendtskab.“

Med sin lette Randsel, Søndagsstadsen i den, Gevær og Jæbertaske, gik Rudy op ad Bjerget, den korte Vej, der dog var temmelig lang, men Skyttelavet var jo først begyndt i Dag og varede længere end Ugen ud; i al den Tid blev, havde man sagt, Mølleren og Babette hos deres Slægtninge i Interlaken. Men over Gemmi gik Rudy, han vilde ned ved Grindelwald.

Sund og glad skred han af Sted, op ad i den friske, den lette, den styrkende Bjergluft. Dalen sank dybere, Synskredsen blev videre; her en Snetop, der en Snetop, og snart den skinnende hvide Alperække. Rudy kendte hvert Snebjerg; han styrede hen mod Schreckhorn, der loftede sin hvidpudrede Stenfinger højt i den blaa Luft.

Han var endelig over Højderyggen. Græsgangene hældede ned mod Hjemmets Dale; Luften var let, Sindet let; Bjerg og Dal stod i Fylde med Blomster og Grønt, Hjertet var fuldt af Ungdomstanken: man bliver aldrig gammel, man skal aldrig dø; leve, raade, nyde! fri som en Fugl, let som en Fugl, var han. Og Svalerne fløj forbi og sang som i Barndomstid: „Vi og I! og I og vi!“ Alt var Flugt og Glæde.

Derneede laa den fløjelsgrønne Eng, bestrøet med brune Træhuse, Lüttschinesfloden summede og brusede. Han saa Gletscheren med dens glasgrønne Kanter i den smudsige Sne, de dybe Spalter, den øverste og nederste Gletscher saa han. Klokkerne klang fra Kirken over til ham, som vilde de ringe Velkommen i Hjemmet; hans Hjerte bankede stærkere, udvidede sig

saaledes, at Babette derinde blev et Ojeblik borte, saa stort blev hans Hjerte, saa fyldt af Minder.

Han gik igen hen ad den Vej, hvor han som lille Pusk havde staaet med de andre Børn ved Grøstefanten og solgt udskaarne Træhuse. Deroppe bag Granerne laa endnu Morfars Hus, fremmede boede der. Børn kom løbende paa Vejen, de vilde handle, eet af dem rakte frem en Alperose, Rudy tog den som et godt Tegn og tænkte paa Babette. Snart var han nede over Broen, hvor de to Lüttschiner forene sig, Lovtræerne tog til; Baluoddetræerne gav Skygge. Nu saa han vajende Flag, det hvide Kors i den røde Dug, som Schweizeren og Dansken har det; og foran ham laa Juterlaken.

Det var rigtignok en Pragtby som ingen anden, syntes Rudy. En Schweizerby i Søndagskjole; den var ikke som de andre Kjøbstæder en Hob af svære Stenhuse, tung, fremmed og fornem, nej! her saa det ud, som om Træhusene oppe fra Bjergene vare løbne ned i den grønne Dal, ved den klare, pilnare Flod, og havde stillet sig i Række, lidt ud og ind, for at danne Gade; og den prægtigste af alle Gaderne, ja, den var rigtignok vokset op, siden Rudy, som lille, jidst var her; den syntes at være bleven til ved at alle de nydelige Træhuse, Morfar havde snittet, og hvoraf Skabet hjemme var fuldt, her havde stillet sig og vare voksende op i Kraft som de gamle, ældste Kastanietræer. Hvert Hus var et Hotel, som det kaldtes, med udskaarne Træværk om Vinduer og Altaner, fremspringende Tage, saa pyntelige og

silrlige, og foran hvert Hus en hel Blomsterhave, ud til den brede, makadamiserede Landevej; langs med den, kun paa dens ene Side, stod Husene, de vilde ellers have skjult den friske grønne Eng lige ud for, hvor Kærne gik med Klokker, der klang som paa de høje Alpegræsgange. Engen var omsluttet af høje Bjerge, der lige midt for ligesom traadte til Side, saa at man ret kunde se det skinnende, sneklædte Bjerg „Jomfruen“, det dejligt formede af alle Schweizes Bjerge.

Hvilken Mængde af pyntede Herrer og Damer fra fremmede Lande, hvilken Brimmel af Landboere fra de forskellige Kantoner! Skytterne bar deres Nummere til Skud i Krans om Hatten. Her var Musik og Sang, Lirekasser og Blæseinstrumenter, Raab og Støjen. Huse og Broer vare pyntede med Vers og Emblemer; Flag og Fauer vajede, Bøsserne knaldede Skud paa Skud, det var den bedste Musik i Rudy's Øren, han glemte i alt dette ganske Babette, for hvis Skyld han dog var kommen her.

Skytterne trængte sig til Skiveskydning, Rudy var snart imellem dem, og den dygtigste, den lykkeligste; altid traf han i det midterste forte.

„Hvem er dog den fremmede, pur unge Jæger?“ spurgte man. „Han taler det franske Sprog, som det tales i Kanton Wallis! han gør sig ogsaa ganske godt tydelig i vort Tysk!“ sagde nogle. „Som Barn skal han have levet her i Egnen ved Grindelwald!“ vidste en af dem.

Der var Liv i Krabaten, hans Øjne lyste, hans Blik

og Arm var sikker, derfor traf han. Lykken giver Mod, og Mod havde jo altid Rudy; snart havde han allerede her en hel Kreds af Venner om sig, han blev baade hædret og hyllet, Babette var næsten rent ude af hans Tanker. Da slog en tung Haand ham paa Skulderen, og en grov Stemme tiltalte ham i det franske Sprog.

„Er fra Kanton Wallis?“

Rudy vendte sig om og saa et rodt, fornøjet Ansigt, en tyk Person, det var den rige Møller fra Vex; han skjulte med sin brede Krop den fine, nysfelige Babette, der dog snart tittede frem med de straalende, mørke Øjne. Den rige Møller tog til Indtægt, at det var en Jæger fra hans Kanton, der gjorde de bedste Skud og var den hædrede. Rudy var rigtignok et Lykkens Barn; hvad han var vandret af Sted efter, men nu paa Stedet næsten havde glemt, søgte ham op.

Hvor man langt fra sit Hjem træffer Folk hjemvejs fra, der kender man hinanden, der taler man til hinanden. Rudy var ved Skyttefesten den første ved sine Skud, ligesom Mølleren hjemme i Vex var den første ved sine Penge og sin gode Kasse; og saa trykkede de to Mænd hinanden i Hænderne, det havde de aldrig gjort før; ogsaa Babette tog Rudy saa trohjertig i Haanden, og han trykkede hendes igen og saa paa hende, saa at hun blev ganske rød ved det.

Mølleren fortalte om den lange Vej, de havde rejst herhid, de mange store Byer, de havde set; det var en ordentlig Rejse: de havde sejlet paa Dampskib, kørt med Damp og med Post.

„Jeg er gaaet den kortere Vej,“ sagde Rudy. „Jeg er gaaet over Bjergene; ingen Vej er saa høj, man jo kan komme den.“

„Men ogsaa brække Halsen,“ sagde Mølleren. „Og I ser juft ud til, at I engang skal brække Halsen, saa forvovent som I er.“

„Man falder ikke, naar man ikke selv tror det!“ sagde Rudy.

Og Mølleren's Slægt i Juterlaken, hos hvem Mølleren og Babette vare i Besøg, bad Rudy se lidt ind til dem, han var jo fra samme Kanton som deres Slægtning. Det var et godt Tilbud for Rudy, Lykken var med ham, som den altid er med den, der stoler paa sig selv og husker paa: „Vor Herre giver os Nodderne, men han knækker dem ikke for os.“

Og Rudy sad, ligesom i Familie, hos Mølleren's Slægt, og der udbragtes en Skaal for den bedste Skytte, og Babette klinkede med, og Rudy takkede for Skaalen.

Mod Aften gif de alle den smukke Vej langs de pynkelige Hoteller under de gamle Valnoddetræer, og der var saadan en Folkemængde, en Trængsel, at Rudy maatte byde Babette Armen. Han var saa glad over, at han havde truffet Folk fra Vaud, sagde han. Vaud og Wallis vare gode Nabokantoner. Han udtalte sin Glæde saa inderlig, at Babette syntes, at hun maatte trykke ham i Haanden derfor. De gif der næsten som gamle bekendte, og morsom var hun, det lille, hundige Menneske; det klædte hende saa

nydeligt, syntes Rudy, at udpege det latterlige og overdrevne i de fremmede Damer's Paaklædning og Maaden, de gik paa, og det var slet ikke for at gøre Nar, thi det kunde være meget retskafne Mennesker, ja! søde og elskelige, det vidste Babette; hun havde en Gudmoder, der var en saadan meget fornem, engelst Dame. For atten Nar siden, da Babette blev døbt, var hun i Bex; hun havde givet Babette den kostbare Naal, hun bar paa sit Bryst. To Gange havde Gudmoder skrevet Brev, og i Nar skulde de her i Interlaken have mødt hende med hendes Døtre, der vare gamle Piger, op imod de tredive, sagde Babette, — hun var jo kun atten.

Den søde, lille Mund stod ikke stille et Øjeblik, og alt, hvad Babette sagde, klang for Rudy som Ting af den største Vigtighed, og han fortalte igen, hvad han havde at fortælle, fortalte, hvor tit han havde været i Bex, hvor godt han kendte Møllen, og hvor ofte han havde set Babette, men hun rimeligvis aldrig havde bemærket ham, og nu sidst da han kom til Møllen og det med mange Tanker, som han ikke kunde sige, vare hun og hendes Fader borte, langvejs borte, men dog ikke længer, end man nok kunde kravle over den Mur, der gjorde Vejen lang.

Ja, han sagde det, og han sagde saa meget; han sagde, hvor godt han syntes om hende — — og at det var for hendes Skyld og ikke for Skyttelavet, at han var kommen.

Babette blev ganske stille; det var næsten alt for meget, han betroede hende at bære.

Dg mens de gik, sank Solen bag den høje Fjeldvæg, „Somfruen“ stod i en Pragt og Glans, omgiven af de nære Bjerges skovgrønne Krans. De mange Mennesker stod stille og saa derhen; ogsaa Rudy og Babette saa paa al den Storhed.

„Intetsteds er dejligere end her!“ sagde Babette.

„Intetsteds!“ sagde Rudy og saa paa Babette.

„S Morgen maa jeg bort!“ sagde han lidt efter.

„Besøg os i Bex!“ hviskede Babette, „det vil fornøje min Fader.“

V.

Paa Hjemvejen.

Oh, hvor meget havde Rudy at bære, da han næste Dag gik hjem over de høje Bjerge! Ja, han havde tre Sølvbægere, to udmærkede Bøsser og en Kaffeande af Sølv, den kunde man bruge, naar man satte Bo; det var dog ikke det vægtigste, noget vægtigere, mægtigere bar han, eller bar ham hjem over de høje Bjerge. Men Vejret var raat, graat, regnfuldt og tungt; Skyerne sænkede sig som Sorgesflor over Bjergshøjderne og indhyllede de skinnende Bjergtoppe. Fra Skovgrunden klang de sidste Økseslag, og ned ad Bjergsiden rullede Træstammer, som Bindeværk at se fra Højden, men nær ved mastunge Træer. Lüttschinen bruste sin ensformige Afford, Binden susede, Skyerne sejlede. Tæt ved Rudy gik pludselig en ung Pige, han havde ikke bemærket hende, før hun var lige tæt ved ham; ogsaa hun vilde

over Fjeldet. Hejdes Dine havde en Magt, man maatte je ind i dem, de vare saa sjelmont glasklare, saa dybe, bundløse.

„Har du en Kæreste?“ spurgte Rudy; al hans Tanke var fyldt med at have en Kæreste.

„Jeg har ingen!“ sagde hun og lo, men det var, som hun talte ikke et sandt Ord. „Lad os ikke gaa en Omvej!“ blev hun ved. „Vi maa mere til venstre, det er kortere!“

„Ja, til at falde i en Iskloft!“ sagde Rudy. „Ved du ikke bedre Vej og vil være Fører!“

„Jeg kender juſt Vejen!“ sagde hun, „og jeg har mine Tanker med mig. Dine ere nok nede i Dalen; heroppe ſkal man tænke paa Isjomfruen, hun er ikke Menneſkene god, ſige Menneſkene.“

„Jeg frygter hende ikke,“ sagde Rudy, „hun maatte ſlippe mig, da jeg var Barn, jeg ſkal nok ſlippe hende, nu jeg er ældre.“

Og Mørket tog til, Regnen faldt, Sneen kom, den lyſte, den blendede.

„Ræk mig din Haand, ſaa ſkal jeg hjælpe dig med at ſtige!“ sagde Pigen, og hun rørte ham med iskolde Fingre.

„Du hjælpe mig!“ sagde Rudy. „Ikke endnu behøvede jeg Kvindehjælp for at klatre!“ og han gik raſkere til, bort fra hende; Sneſoget ſlog ſom et Gardin om ham, Vinden juſede, og bag ved ſig hørte han Pigen lo og ſang; det klang ſaa underligt. Det var nok Trolldtoj i Isjomfruens Tjeneste; Rudy havde hørt om det, da han ſom lille overnattede heroppe paa ſin Vandring over Bjergene.

Sneen faldt tyndere, Skyen laa under ham; han ſaa tilbage, der var ingen mer at ſe, men han hørte Latter og Jodlen, og ikke lod det, ſom kom det fra et Menneſke.

Da Rudy endelig naaede Bjergets overſte Del, hvor Bjergſtien gik ned mod Rhonedalen, ſaa han, i den klare blaa Luſtſtribe, i Retning mod Chamouny, to klare Stjerner, de lyſte ſaa funklende, og han tænkte paa Babette, paa ſig ſelv og ſin Lykke, og blev varm ved Tankerne.

VI.

Besøget i Mollen.

„Herfjabsstoj bringer du i Huset!“ sagde den gamle Plejemoder, og hendes sælsomme Ørneøjne lignede, hun bevægede den magre Hals endnu hurtigere i sælsomme Drejninger. „Lykken er med dig, Rudy! jeg maa kysse dig, min søde Dreng!“

Og Rudy lod sig kysse; men det var at se paa hans Ansigt, at han fandt sig i Omstændighederne, de smaa huslige Besværligheder. „Hvor du er køn, Rudy!“ sagde den gamle Kone.

„Bild mig ikke noget ind!“ sagde Rudy og lo, det fornøjede ham dog.

„Jeg siger det igen,“ sagde den gamle Kone, „Lykken er med dig!“

„Ja, i det tror jeg dig!“ sagde han og tænkte paa Babette.

Aldrig før havde han længtes som nu efter den dybe Dal.

„De maa være komne hjem!“ sagde han til sig selv. „Det er allerede to Dage over Tiden, da de vilde komme her. Jeg maa til Bex!“

Og Rudy kom til Bex, og Mollerens vare hjemme. Godt blev han modtagen, og Hilsener fik han fra Familien i Interlaken. Babette talte ikke meget, hun var bleven saa tavøs, men Øjnene talte, det var ogsaa aldeles nok for Rudy. Molleren, der ellers gerne havde Ordet, han var

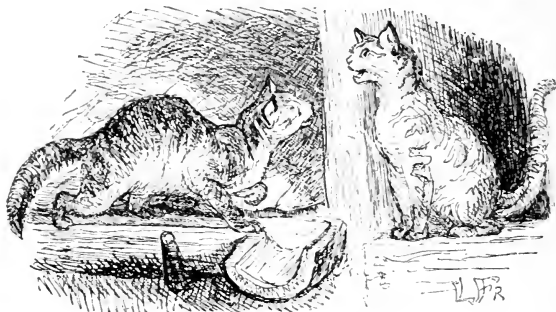
vant til, at man altid lo ad hans Indfald og Ordspil, han var jo den rige Møller, lod til, at han heller hørte Rudy fortælle Jagteventyr, Besværligheder og Farer, som Gensjægerne prøvede paa de høje Fjeldtinder, og hvorledes der maatte kravles hen ad de usikre Snegesimsjer, dem Bind og Bejr kiste fast til Fjeldranden, kravles paa de dristige Broer, Snefoget har kastet hen over de dybe Afgrunde. Rudy saa saa kæk ud, hans Øjne lyste, medens han fortalte om Jægerlivet, om Gensjægers Klogskab og dristige Spring, om den stærke Føhn og de rullende Laviner; han mærkede godt, at ved hver ny Beskrivelse vandt han mere og mere Mølleren og det, der især tiltalte denne, var Beretningen om Lammegribbene og de dristige Kongeørne.

Ikke langt herfra, inde i Kanton Wallis, var der en Ørnerede, ganske snildt bygget ind under den fremadludende Fjeldkant; der var en Unge deroppe, den tog man ikke! En Englænder havde for faa Dage siden budt Rudy en hel Haandfuld Guld for at skaffe ham Ungen levende, „men der er Grænse for alt,“ sagde han; „Ørneungen der er ikke til at tage, det vilde være en Galsskab at indlade sig derpaa.“

Og Vinen flød, og Talen flød, men Aftenen var alt for kort, syntes Rudy, og dog var det over Midnat, da han gik fra det første Besøg i Møllen.

Øfene blinkede endnu en kort Stund gennem Binduet og mellem de grønne Grene; ud fra den aabne Luge paa Taget kom Stuefatten, og hen ad Tagrenden kom Røffenfatten.

„Ved du nyt paa Møllen?“ sagde Stuefatten. „Her er stiltiende Forlovelse i Huset! Fatter ved det ikke endnu; Rudy og Babette have hele Aftenen traadt hinanden paa

Poterne under Bordet; mig traadte de to Gange, men jeg mjavede dog ikke, det havde da vaft Opmaerkksomhed!”

„Det vilde dog jeg have gjort!“ sagde Køkkenfatten.

„Hvad der skifter sig i Køkkenet, skifter sig ikke i Stuen!“ sagde Stuefatten. „Jeg gad nu bare vide, hvad Mølleren vil sige, naar han horer om Forlovelsen.“

Ja, hvad vilde Mølleren sige, det gad ogsaa Rudy nok vide, men vente længe paa at vide det kunde han ikke; og derfor, ikke mange Dage efter, da Omnibussen rullede over Rhonebroen mellem Wallis og Baud, sad Rudy i den med godt Mod, som altid, og dejlige Tanter om Saord endnu i denne Aften.

Og da saa Aftenen kom, og Omnibussen korte sanme

Vej tilbage, ja, saa sad ogsaa Rudy i den, samme Vej tilbage, men i Møllen løb Stuefatten med nyt.

„Ved du det, du fra Køkkenet! Mølleren ved nu alting. Det var en rar Ende, det tog! Rudy kom her henimod Aften, og han og Babette havde meget at hviſke og tiſke om, de ſtod paa Gangen lige ud for Møllerenſ Kammer. Jeg laa ved Fodderne af dem, men de havde hverken Djne eller Tanke for mig. „„Jeg gaar lige ind til din Fader!““ ſagde Rudy, „„det er en ærlig Sag.““ „„Skal jeg følge dig?““ ſagde Babette, „„det vil give dig Mod!““ „„Jeg har Mod nok!““ ſagde Rudy, „„men er du med, maa han ſe mildt, enten han vil eller ej!““ Og ſaa gik de ind. Rudy traadte mig voldsomt paa Halsen! Rudy er uendelig fejtet! jeg mjavede, men hverken han eller Babette havde Øren at høre med. De aabnede Døren, gik ind begge to, jeg foran; men jeg ſprang op paa en Stoleryg, jeg kunde ikke vide, hvorledes Rudy vilde ſparke ud. Men Mølleren ſparkede ud! det var et godt Spark! ud af Døren, op paa Bjerget til Gemferne! dem kan nu Rudy ſigte paa og ikke paa vor lille Babette.“

„Men hvad blev der ſagt?“ ſpurgte Køkkenfatten.

„Sagt? — Der blev ſagt alt hvad de ſaaledes ſige, naar de gaa paa Frieri: „„Jeg holder af hende, og hun holder af mig! og naar der er Mælk i Bøtten til een, ſaa er der ogsaa Mælk i Bøtten til to!““ — „„Men hun ſidder dig for højt!““ ſagde Mølleren, „„hun ſidder paa Gryn, paa Guldgryn, ved du nok! hende naar du ikke!““ —

„„Intet sidder for højt, man kan naa det, naar man vil!““
 sagde Rudy; for rask paa det er han. „„Men Orneungen
 kan du dog ikke naa, sagde du sidst! Babette sidder
 højere!““ — „„Seg tager dem begge to!““ sagde Rudy.

„„Ja, jeg skal forcere dig hende, naar du forcerer mig den
 levende Orneunge!““ sagde Mølleren og lo, saa Bandet stod
 ham i Ansigtet. „„Men nu skal du have Tak for Bisitten,
 Rudy! kom igen i Morgen, saa er der ingen hjemme! Far
 vel, Rudy!““ Og Babette sagde ogsaa Farvel, saa ynkelig
 jom en lille Rattefilling, der ikke kan se sin Moder. „„Et

Ord er et Ord, en Mand en Mand!" sagde Rudy. „Græd ikke, Babette, jeg bringer Orneungen!" — „Du brækker Halsen, haaber jeg!" sagde Mølleren, „og saa slippe vi for dit Løb!" Det kalder jeg at sparke! nu er Rudy af Sted, og Babette sidder og græder, men Mølleren synger Tysk, det har han lært paa Rejsen! jeg vil nu ikke sørge over det, det hjælper ikke!"

„Men det er dog altid et Udsæende!" sagde Røkkentatten.

VII.

Ornereden.

Fra Fjeldstien klang Tødlen saa lystig og stærk, det tydede paa godt Humør og frejdigt Mod; det var Rudy; han gik til sin Ven Besinand.

„Du maa hjælpe mig! vi saa Ragli med, jeg maa tage Orneungen oppe paa Fjeldranden!"

„Vil du ikke tage det forte af Maanen først, det er nok lige let!" sagde Besinand. „Du er i godt Humør!"

„Ja, for jeg tænker paa at holde Bryllup! Men nu, Alvor talt, du skal vide, hvorledes Sagerne staa for mig!"

Og snart vidste Besinand og Ragli hvad det var, Rudy vilde.

„Du er en vovsøms Knøs!" sagde de. „Det gaar ikke Du brækker Halsen!"

„Man falder ikke ned, naar man ikke tror paa det!" sagde Rudy.

Ved Midnat tog de af Sted med Stænger, Stiger og Reb; Bejen gik mellem Krat og Buske, hen over rullende Stene, altid opad, opad i den mørke Nat. Vandet brusede nede, Vandet rislede foroven, fugtige Skyer drev i Luften. Jægerne naaede den stejle Fjeldbrand, mørkere blev det her, Fjeldvæggene næsten modtes, og kun højt oppe i den smalle Spalte lysnede Luften: tæt ved, under dem, var dyb Afgrund med et brusende Vand. Stille sad de alle tre, de vilde vente Daggry, da sloj Ornen ud, den maatte først skydes, før der kunde være Tanke om at faa Ugen. Rudy sad paa Hug, saa stille, som var han et Stykke af Stenen, han sad paa, Geværret havde han foran sig stillet til Skud, Djene ufravendt den øverste Kloft, hvor ind under den fremadludende Klippe Ornereden skjultes. De tre Jægere ventede længe.

Nu lod højt over dem en knagende, susende Lyd; der blev mørkt ved en stor, svævende Genstand. To Bøssjepiber sigtede, idet den sorte Orneskikkelse sloj ud af Heden; der faldt et Skud; et Øjeblik bevægede sig de udbredte Vinger, og derpaa langsomt dalede Fuglen, som om den med sin Størrelse og Vingestrækning maatte fylde hele Kloften og i sit Fald rive Jægerne med. Ornen sank i Dybet; det knagede i Trægrene og Buske, der knækkedes ved Fuglens Fald.

Og nu begyndte en Travlhed; tre af de længste Stiger bandtes sammen, de maatte naa derop; de stillede paa det nederste sidste Fodfæste ved Afgrundsranden, men de naaede

ikke derop; og glat som en Mur var Klippevæggen et langt Stykke højere op, hvor Reden skjultes i Læ af den øverste fremspringende Klippeknold. Efter nogen Raadslagning blev man enig om, at der var intet bedre at gøre end ovenfra at hejse ned i Kløften to sammenbundne Stiger, og da at faa disse satte i Forbindelse med de tre, der allerede nedefra vare stillede op. Med stort Besvær fik man de to Stiger slæbt øverst op og der gjort Tovene fast; Stigerne stødes ud over den fremspringende Klippe og hang da frit svævende midt over Afgrunden; Rudy sad allerede der paa det nederste Trin. Det var en iskold Morgen, Skytaagerne løstede sig nede fra den sorte Kløft. Rudy sad derude, som en Flue sidder paa det vippende Galmstraa, en redebhyggende Jugl har tabt paa Randen af den høje Fabrikksforsten, men Fluens kan flybe, naar Straaet gaar løst, Rudy kunde kun brække Halsen. Vinden omsusede ham, og nede i Afgrunden brusede det ilende Vand fra den optoede Gletscher, Fsjomfruens Palads.

Nu satte han Stigen i en svingende Bevægelse, som Edderkoppen, der fra sin lange, svævende Traad vil gribe fast, og da Rudy fjerde Gang rørte Spidsen af de nedefra opstillede sammenbundne Stiger, havde han Tag i dem, de bleve med sikker og kraftig Haand søjede sammen, dog altid dinglende, som havde de slidte Hængsler.

Et svajende Rør syntes de fem lange Stiger, der naaede op mod Reden, hældende sig lodret mod Klippevæggen; dog nu kom det farligste, der skulde klatres, som Ratten kan

klatre, men Rudy kunde det ogsaa, Ratten havde lært ham det; han fornam ikke Svimlen, der traadte Luft bag ved ham og strakte sine Polyparme ud efter ham. Nu stod han paa Stigens overste Trin og mærkede, at endnu her naaede han ikke højt nok til at se ind i Reden, kun med Haanden kunde han naa op til den; han prøvede, hvor fast de nederste tykke, i hinanden flettede Grene, der udgjorde Redens nederste Del, sad, og da han havde sikret sig en tyk og uroffelig Gren, jvang han sig fra Stigen op mod Grenen og havde nu Bryst og Hoved over Reden, men her strømmede ham i Nøde en kvælende Stank af Nadsler; forraadnede Lam, Gemser og Fugle laa her sønderflængede. Svimlen, der ikke mægtede at røre ham, pustede de giftige Dunster ind i hans Ansigt, for at han skulde fortumles, og nede i det sorte, gabende Dyb, paa det ilende Vand, sad Ijsjomfruen selv med sit lange, hvidgrønne Haar og stirrede med Dødsøjne som to Vosjepiber.

„Nu fanger jeg dig!“

I en Krog af Ornereden saa han sidde, stor og mægtig, Orneungen, der endnu ikke kunde flyve. Rudy hæftede sine Øjne paa den, holdt sig med al Kraft ved den ene Haand og kastede med den anden Haand Slyngen om den unge Orn; fanget var den lyslevende; dens Ben vare i den snærende Snor, og Rudy jmed Slyngen med Fuglen hen over sin Skulder, saa at Dyret hang et godt Stykke nede under ham, idet han ved et hjælpende nedhængende Lov

holdt sig fast, til Fodspidsen igen naaede den øverste Kant af Stigen.

„Hold fast! tro ikke, du falder, saa falder du ikke!“ det var den gamle Lærdom, og den fulgte han, holdt fast, kravlede, var vis paa ikke at falde, og han faldt ikke.

Nu lød der en Tødlen, saa kraftig og glad. Rudy stod paa den faste Klippegrund med sin Orneunge.

VIII.

Hvad nyt Stuekatten kunde fortælle.

„Her er det forlangte!“ sagde Rudy, der traadte ind hos Mølleren i Bøx og satte paa Gulvet en stor Kurv, tog saa Klædet af, og der gloede frem to gule, sortfransede Øjne, saa gnißtrende, saa vilde, ret til at brænde og bide sig fast, hvor de saa; det korte, stærke Næb gabede til Vid, Halsen var rød og dunet.

„Ørneungen!“ raabte Mølleren. Babette gav et Skrig og sprang til Siden, men kunde ikke saa sine Øjne hverken fra Rudy eller Ørneungen.

„Du lader dig ikke kysse!“ sagde Mølleren.

„Og I holder altid Ord!“ sagde Rudy, „hver har sit Kædemærke!“

„Men hvorfor knækkede du ikke Halsen?“ spurgte Mølleren.

„For jeg holdt fast!“ svarede Rudy, „og det gør jeg endnu! jeg holder fast paa Babette!“

„Se først til, at du har hende!“ sagde Mølleren og lo; og det var gode Tegn, vidste Babette.

„Lad os saa Ørneungen ud af Kurven, det er farligt at je, hvorledes den glør! hvor fik du Tag i den?“

Og Rudy maatte fortælle, og Mølleren saa med Øjne, der bleve større og større.

„Med dit Mod og din Lykke kan du forsjørge tre Koner!“ sagde Mølleren.

„Taf! Taf!“ raabte Rudy.

„Ja, Babette har du da ikke endnu!“ jagde Mølleren og slog i Spøg den unge Alpejæger paa Skulderen.

„Bed du nyt paa Møllen?“ jagde Stuefatten til Røkkenfatten. „Rudy har bragt os Orneungen og tager Babette i Bytte. De have kysjet hinanden og ladet Faderen je derpaa! det er da saa godt som Forlovelse; den gamle sparkede ikke ud, han trak Kløerne ind, tog sig en Middagslur og lod de to sidde og logre; de har saa meget at fortælle, de blive ikke færdige til Julen!

Og de bleve heller ikke færdige til Julen. Vinden hvirvlede det brune Løv, Sneen fyggede i Dalen som paa de høje Bjerge; Isjomfruen sad i sit stolte Slot, der tog til i Vintertid; Klippevæggene stod med Islag og savntykke, elefantunge Istappe der, hvor i Sommeren Fjeldstrømmen lod sit Vandflor vaje; Isguirlander af fantastiske Iskrystaller skinnede over de snepudrede Graner. Isjomfruen red paa den tusende Bind hen over de dybeste Dale. Snetæppet var lagt helt ned til Bæx, hun kunde komme der og se Rudy inden Døre, mere end han var vant til, han sad hos Babette. Til Sommer skulde Brylluppet staa; det ringede tit for deres Øren, saa ofte talte Venner derom. Der var Solskin, den dejligste Alperose glødede, den muntre, leende Babette, dejlig som Foraaret, der kom, Foraaret, der lod alle Fugle synge om Sommertid, om Bryllupsdag.

„Hvor de to kunne sidde og hænge over hinanden!“ sagde Stuefatten. „Nu er jeg fed af det Njav!“

IX.

Isjomfruen.

Foraaret havde udfoldet sin fastiggroenne Guirlande af Valnødde- og Kastanietræer, den svulmede især fra Broen ved St. Maurice til Genferjøens Bred langs Rhonen, der med voldsom Fart jog fra sit Udspring under den grønne Gletscher, Fæpaladset, hvor Isjomfruen bor, hvor hun af den skarpe Vind lader sig bære op paa den øverste Snemart og i det stærke Sollys strækker sig paa de flygede Bolstre; der sad hun og skuede med langshynet Blik ned i de dybe Dale, hvor Menneskene, som Myrer paa den solbestemmede Sten, travle rørte sig.

„Mandskræfter, som Solens Born kalde eder!“ sagde Isjomfruen, „Kryb ere I! en rullende Snebold, og I og eders Huse og Byer ere masede og udvistede!“ Og hun løftede sit stolte Hoved højere og saa med dødblyvende Øjne vidt om og dybt ned. Men fra Dalen løb en Kullen, Sprængning af Klipper, Menneskeværk; Veje og Tunneler for Jernbaner bleve anlagte.

„De lege Muldvarp!“ jagde hun; „de grave Gange, derfor høres Lyd som Flinteskud. Flytter jeg mine Slotte, da bruser det stærkere end Tordenens Dron.“

Fra Dalen løftede sig en Røg, den bevægede sig fremad som et flagrende Slør, en vajende Hjerbuks fra Lokomotivet, der paa den uysaabnede Jernbane drog Banetoget, denne bugtende Slange, hvis Led er Vogn ved Vogn; pilsnart stød det frem.

„De lege Herrer dernede, Landskræfterne!“ sagde Ijsjomfruen. „Naturmagternes Kræfter ere dog de raadende!“ og hun lo, hun sang, og det ringede i Dalen.

„Nu rullede der en Lavine!“ sagde Menneskene dernede. Men Solens Børn sang endnu højere om Mennesketanken,

der raader, der spænder Havet under Nag, flytter Bjerge, fylder Dale; Mennesketanken, der er Naturkræfternes Herre. I samme Stund just kom hen over Snemarken, hvor Isjomfruen sad, et Selskab af rejsende; de havde bundet sig med Love fast til hverandre for at være som eet større Legeme paa den glatte Isflade ved de dybe Afgrunde.

„Kryb!“ sagde hun. „I være Naturmagtens Herrer!“ og hun vendte sig fra dem og saa spottende ned i den dybe Dal, hvor Jernbanetoget brusede forbi.

„Der sidde de, disse Tanker! de sidde i Kræfternes Vold! jeg ser dem hver! — Een sidder stolt som en Konge, alene! der sidde de i Klump! der jover Halvdelen! og naar Dampdragen holder stille, stige de ud, gaa deres Gang. Tankerne gaa ud i Verden!“ Og hun lo.

„Der rullede igen en Lavine!“ sagde de dernede i Dalen.

„Dø naar den ikke!“ sagde to paa Dampdragens Ryg, „to Sjæle og een Tanke“ som det hedder. Det var Rudy og Babette; ogsaa Mølleren var med.

„Som Bagage!“ sagde han. „Jeg er med som det nødvendige!“

„Der sidde de to!“ sagde Isjomfruen. „Mangen Gemse har jeg knust, Millioner Alperoser har jeg knækket og brækket, ikke Roden blev! jeg sletter dem ud! Tankerne! Landskræfterne!“ Og hun lo.

„Nu rullede igen en Lavine!“ sagde de nede i Dalen.

X.

G u d m o d e r .

I Montreux, en af de nærmeste Byer, der med Clarens, Bernex og Crin danne Guirlande om Genfersjøens nordøstlige Del, boede Babettes Gudmoder, den engelske fornemme Dame med sine Døtre og en ung Slægtning; de vare nyligt indtrufne, dog havde Mølleren allerede aflagt dem Bisit, meldt Babettes Forlovelse og fortalt om Rudy og Orneungen, om Besøget i Interlaken, kort sagt den hele Historie, og den havde i højeste Grad fornøjet og indtaget for Rudy og for Babette, og for Mølleren med; de maatte nu endelig alle tre komme, og derfor kom de. — Babette skulde se sin Gudmoder, Gudmoder se Babette.

Ved den lille Stad Villeneuve, for Enden af Genfersjøen, laa Dampskibet, der paa en halv Times Fart naar derfra til Bernex, lige under Montreux. Det er en af Digtere besungen Ryst; her, under Bålnøddetræerne ved den dybe, blaagrønne Sø, sad Byron og skrev sine melodiske Vers om den fangne i det skumle Klippeflot Chillon. Hist, hvor Clarens spejler sig med Grædepilene i Vandet, vandrede Rousseau, drømmende om Heloise. Rhonefloden glider frem under Savoyens høje, snedækkede Bjerge; her ligger ikke langt fra dens Udløb i Søen en lille Ø, ja, den er saa lille, at den fra Rysten synes at være et Fartøj derude; det er en Klippegrund, som for et Hundrede Aar siden en Dame lod steninddæmme, belægge med Jord og

beploante med tre Akajietræer, de overfyggede nu den hele Ø. Babette var aldeles henrykt over den lille Ølet, den var hende det yndigste paa hele Sejladjen, der skulde man hen, der maatte man hen, der maatte være mageløst yndigt at være, mente hun. Men Dampskibet gik forbi og lagde an, som det skulde, ved Verne.

Det lille Selskab vandrede herfra op mellem de hvide, solbelyste Mure, der omgave Vinhaven foran den lille Bjergby Montreux, hvor Figentræerne skygge foran Bondens Hus, Lavrbær og Cypresser gro i Havenne. Halvvejs oppe laa Pensionen, hvor Gudmoder boede.

Modtagelsen var meget hjertelig. Gudmoder var en stor, venlig Kone med et rundt, smilende Ansigt; som Barn maa hun have været et sandt raphaelsk Englehoved, men nu var hun et gammelt Englehoved, som de sølvhvide Haar rigt krollede om. Døtrene vare pyntelige, fine, lange og slanke. Den unge Fætter, der var med og ganske klædt i hvidt fra Top til Taa, med forgyldte Haar og forgyldte Bakkedbarter, saa store, at de kunde have været fordelte til tre Gentlemen, viste straks mod den lille Babette den allerstørste Opmærksomhed.

Rigt indbundne Bøger, Noteblade og Tegninger laa spredte over det store Bord, Balkondøren stod aaben ud til den dejlige udstrakte Sø, der var saa blank og stille, at Savoyens Bjerger, med Smaabjer, Skove og Snetoppe, ombendit afspejlede sig.

Rudy, der ellers altid var kæk, livsfrisk og frejdig, sølte sig slet ikke i sit Øs, som man kalder det; han bevægede

fig her, som om han gif paa Verter hen over et glat Gulv. Hvor Tiden var seig at slide paa! den gif i Trædemolle, og nu skulde man spadjere! det gif lige saa langsommeligt; to Skridt frem og eet tilbage kunde Rudy gøre for at være i Trit med de andre. Ned til Chillon, det gamle, skumle Slot paa Klippeøen, gif de for at se paa Pinselspæl og Dødsfængsler, rustne Lænker i Klippemuren, Stenbriks for de dødsdømte, Falddøre, hvor de ulykkelige vare styrtede ned og spidde paa Jernpigge midt i Brændingen. Det kaldte de en Fornøjelse at se paa. Et Kettersted var det, loftet ved Byrons Sang ind i Poesiens Verden. Rudy folte saa aldeles Ketterstedet; han lænede sig til Vinduets store Stenfarme og saa ned i det dybe, blaaagronne Vand, og over til den lille ensomme Ø med de tre Afajier; der ønskede han sig, fri for hele dette pludrende Selstab; men Babette folte sig jærdeles glad. Hun havde moret sig mageløst, jagde hun siden; Fætterren fandt hun var komplet.

„Ja, komplet Gabslab!“ sagde Rudy; og det var første Gang, Rudy sagde noget, der ikke behagede hende. En lille Bog havde Englænderen foræret hende til Grindring om Chillon, det var Byrons Digtning: „Fangen i Chillon“, oversat i det franske Sprog, saa at Babette kunde læse den.

„Bogen kan være god nok,“ sagde Rudy, „men den fintkæmmede Tyr, som gav dig den, gjorde ingen Lykke hos mig.“

„Han saa ud som en Meljæk uden Mel!“ sagde Mølle-

ren og lo af sin Vittighed. Rudy lo med og sagde, at det var godt og rigtigt sagt.

XI.

Fættøren.

Da Rudy et Par Dage efter kom i Besøg til Møllen, fandt han den unge Englænder der; Babette satte just for ham nogle Foreller, dem hun bestemt selv havde pyntet med

Perfillen, at de kunde se stadfælgede ud. Det behøvedes slet ikke. Hvad vilde Englænderen her? Hvad skulde han her? Trafteres og kredenses af Babette? Rudy var skinnende, og

det morede Babette; det fornøjede hende at se ham fra alle hans Hjertes Sider, de stærke og de svage. Kærligheden var endnu en Leg, og hun legede med Rudys hele Hjerte, og dog, det maa man sige, han var hendes Lykke, hendes Livs Tanke, det bedste og herligste i denne Verden, men jo mørkere han saa, desmere lo hendes Dine, hun kunde gerne have kysset den blonde Englænder med de forgyldte Baffenbarter, derjom hun derved opnaaede, at Rudy løb rasende bort, det just viste hende, hvor højt hun var elsket af ham. Men det var ikke rigtigt, ikke klogt af lille Babette, men hun var jo kun nitten Aar. Hun tænkte ikke derover, tænkte endnu mindre paa, hvorledes hendes Udsærd kunde tydes, mere lystig og let af den unge Englænder, end det just skiftede sig for Møllereus ærbare, nysforlovede Datter.

Hvor Landevejen fra Bøg løber hen under den sne-dækkede Klippehøjde, som der i Landets Sprog kaldes Diablerets, saa Møllen ikke langt fra en rivende Bjergstrøm, der var hvidgraa, som pistet Sæbevand; denne drev ikke Møllen, derimod en mindre Strøm, som paa den anden Side Floden styrtede ned fra Klippen og gennem en Stensætning under Bejen ved sin Kraft og Fart løftede sig og løb saa i et lukket Bjælkebasin, en bred Kende, hen over den rivende Flod, drejede det store Molleehjul. Kenden var saa righoldig paa Vand, at den strømmede over og frembød saaledes en vaad, slibrig Vej for den, som det kunde falde ind her at naa hurtigere over til Møllen, og det Indfald

havde en ung Mand, Englænderen; hvidklædt som en Møllersvend flatrede han i Aftenstunden, ledet af Lyset, der skinnede ud fra Babettes Kammer. Klatren havde han ikke lært, og nær var han gaaet paa Hovedet i Strømmen, men slap med vaade Ærmer og overstærkede Bukser; dyndvaad og tilfølet kom han hen under Babettes Vinduer, hvor han flatrede op i det gamle Lindetræ og der efterlignede Uglen, anden Fugl kunde han ikke jynge efter. Babette hørte det og tittede frem gennem de tynde Gardiner, men da hun saa den hvide Mand og nok tænkte, hvem det var, slog hendes lille Hjerte af Skræk, men ogsaa af Bredde. Hun slukkede i Hast Lyset, søgte efter, om alle Vindueskramper vare paa, og saa lod hun ham tude og hyle.

Skrækkeligt vilde det være, om Rudy nu var her paa Møllen, men Rudy var ikke paa Møllen, nej, det var meget værre, han var lige der nedenfor. Der blev talt højt, brede Ord: der vilde blive Slagsmaal, maaske Drab.

Babette aabnede i Skræk Vinduet, raabte Rudy's Navn, bad ham dog gaa, hun taalte ikke, at han blev, sagde hun.

„Du taaler ikke, at jeg bliver!“ udbrod han, „det er alt-
jaa en Aftale! Du venter gode Venner, bedre end jeg, skam dig, Babette!“

„Du er affhyelig!“ sagde Babette. „Jeg hader dig!“
og nu græd hun. „Gaa! gaa!“

„Det har jeg ikke fortjent!“ sagde han, og han gif, hans Kinder vare som Ild, hans Hjerte var som Ild.

Babette fastede sig paa Sengen og græd.

„Saa højt som jeg elsker dig, Rudy! og du kan tro ilde om mig!“

Og hun var vred, meget vred, og det var godt for hende, ellers havde hun været dybt bedrøvet: nu kunde hun falde i Sovn og sove Ungdommens styrkende Sovn.

XII.

Onde Magter.

Rudy forlod Bex, gik ad Hjemvejen, søgte op paa Bjergene, i den friske, afkolende Luft, hvor Sneen laa, hvor Isjomfruen raadede. Løvtræerne stod dybt nede, som vare de kun Kartoffeltoppe, Gran og Buis bleve mindre, Alperoserne groede ved Sneen, der laa i enkelte Pletter, som Vinneer paa Blegen. Der stod en blaa Gentiane, han knuste den med Gæværkolben.

Højere oppe viste sig to Gemsjer, Rudy's Øjne fik Glans, Tankerne ny Flugt; men han var ikke nær nok for at gøre et sikkert Skud; højere steg han, hvor kun et skridt Græs voksede mellem Stenblokkene; Gemsjerne gik roligt paa Snemarken; ivrigt skyndte han sig; Skytaagerne jænkede sig omkring ham, og pludselig stod han foran den stejle Klippevæg, Regnen begyndte at strømme ned.

Han følte en brændende Tørst, Hede i Hovedet, Kulde i sine andre Lemmer; han greb efter sin Jagtflask, men denne var tom, han havde ikke tænkt paa den, da han

stormede op i Bjergene. Aldrig havde han været syg, men nu havde han en Fornemmelse deraf; træt var han, Lyfi følte han til at kaste sig ned og jove, men alt strømede med Vand, han jøgte at tage sig sammen; underligt sitrede Genstandene for hans Djne, men da saa han pludselig, hvad han aldrig havde set her før, et nyttømt lavt Hus, der hældede sig op til Klippen, og i Døren stod en ung Pige, han troede, at det var Skoleholderens Anette, som han engang havde kysset i Danjen, men det var ikke Anette, og dog havde han set hende før, maaske ved Grindelwald, hin Aften han vendte hjem fra Skyttelavet i Juterlaken.

„Hvor kommer du her?“ spurgte han.

„Jeg er hjemme!“ sagde hun. „Jeg vogter min Fjord!“

„Din Fjord, hvor græsser den? Her er kun Sne og Klipper!“

„Du ved god Besked!“ sagde hun og lo. „Her bag ved, lidt nede, er en dejlig Græsgang! der gaa mine Geder! jeg hytter dem godt! ikke een mister jeg, hvad mit er, bliver mit!“

„Du er fæk!“ sagde Rudy.

„Du ogsaa!“ svarede hun.

„Har du Mælk, saa giv mig den! jeg tørster ganske ulidelig!“

„Jeg har noget bedre end Mælk!“ sagde hun, „det skal du saa! i Gaar kom her rejssende med deres Fører, de glemte en halv Flaske Vin, som du nok aldrig har smagt den; de hente den ikke, jeg drikker den ikke, drik du!“

Dg hun kom frem med Vinen, hældte den i en Træskaal og gav Rudy.

„Den er god!“ sagde han. „Aldrig smagte jeg saa varmende, saa ildfuld en Vin!“ og hans Dine straaledede, der kom et Liv, en Glød i ham, som om alle Sorger og Tryk dunstede bort; den sprudlende, friske Menneſkenatur rørte ſig i ham.

„Men det er jo dog Skoleholderens Anette!“ udbrød han. „Giv mig et Kyss!“

„Ja, giv mig den smukke Ring, du bærer paa Fingeren!“

„Min Brudering!“

„Juſt den!“ ſagde Pigen og god Vin i Skaalen, ſatte den for hans Læber, og han drak. Der ſtrømmede Livſens Glæde i hans Blod, den hele Verden var hans, ſyntes han, hvorfor plage ſig! Alt er til for at nyde og lykſaliggøre os! Livſens Strøm er Glædens Strøm, rives med af den, lade ſig bære af den, det er Lykſalighed. Han ſaa paa den unge Pige, det var Anette og dog ikke Anette, endnu mindre Troldfantomet, ſom han havde kaldt hende, han mødte ved Grindelwald; Pigen her paa Bjerget var friſt ſom den nyſjaldne Sne, ſvulmende ſom Alperofen og let ſom et Rid, dog altid ſkabt af Adams Ribben, Menneſte ſom Rudy. Dg han ſlyngede ſine Arme om hende, ſaa ind i hendes forunderlige klare Dine, kun et Sekund var det, og i dette, ja forklar, giv os det i Ord — var det Aandens eller Dødens Liv, der fyldte ham? Blev han løftet, eller ſank han ned i det dybe, dræbende Iſjøvælg, dybere,

altid dybere? Han saa Isvæggene som et blaagrønt Glas; uendelige Klofter gabede rundt om, og Vandet dryppede, klingende som et Klokkespil og dertil saa perlekort, lysende i blaa-hvide Flammer; Isjomfruen gav ham et Kys, der

isnede ham igennem hans Ryghvirvler ind i hans Bænde; han gav et Smertens Skrig, rev sig løs, tumlede og faldt, det blev Nat for hans Dje, men han aabnede dem igen. Onde Magter havde øvet deres Spil.

Borte var Alpepigen, borte den skjulende Hytte, Vandet drev ned ad den nøgne Klippevæg, Sneen laa rundt om; Rudy rystede af Kulde, gennemblødt til Skindet, og hans Ring var borte, Bruderingen, Babette havde givet ham. Hans Gevær laa i Sneen hos ham, han tog det, vilde skyde det af, det klukkede. Baade Styer laa som faste Sne-masser i Kløften, Svimlen sad der og lurede paa det kraftløse Bytte, og under hende klang det i den dybe Kluft, som om en Fjeldblok faldt, knuste og bortrev alt, hvad der vilde standse den i Faldet.

Men i Møllen sad Babette og græd; Rudy havde i seks Dage ikke været der; han, som havde Uret, han, som burde bede hende om Tilgivelse, thi med hele sit Hjerte eskede hun ham.

XIII.

I Mollerens Hus.

„Det er et rædsomt Brøvl med de Mennesker,“ jagde Stuefatten til Køkkenfatten. „Nu er det igen i Stykker med Babette og Rudy. Hun græder, og han tænker nok ikke mere paa hende.“

„Det kan jeg ikke lide,“ jagde Køkkenfatten.

„Jeg ikke heller,“ sagde Stuefatten, „men jeg vil ikke sørge over det! Babette kan jo blive Kæreste med de røde Baffenbarter! han har da heller ikke været her, siden han vilde paa Taget.“

Unde Magter have deres Spil, uden om os og inden i os! det havde Rudy fornummet og tænkt over. Hvad var der foregaaet om ham og i ham der højt paa Bjerget? Var det Syner eller en Feberdrøm, aldrig havde han kendt til Feber eller Sygdom før. Et Indblik i sig selv havde han gjort, idet han domte Babette. Han tænkte paa den vilde Sagt i sit Hjerte, den hede Fohu, som der nys brød løs. Kunde han skrive alt for Babette, hver en Tanke, der i Fristelsens Stund hos ham kunde blive til Gerning. Hendes Ring havde han tabt, og just i dette Tab havde hun genvundet ham. Kunde hun skrive for ham? Det var, som hans Hjerte skulde gaa itu, idet han tænkte paa hende; der løftede sig saa mange Grindringer; han saa hende lyslevende, leende, et overgivent Barn; mangt et kærligt Ord, hun havde talt i sit Hjertes Fylde, fløj som et Solblink ind i hans Bryst, og snart var et helt Solskin derinde for Babette.

Hun maatte kunne skrive for ham, og hun skulde det.

Han kom til Mollen; det kom til Skriftemaal, det begyndte med et Kys og endte med, at Rudy var Synderen, hans store Fejl var det at kunne tvivle om Babettes Trofskab, det var næsten afskyeligt af ham! sliq Mistro, sliq Hestighed kunde føre dem begge i Ulykke. Ja, ganske vist! og derfor holdt Babette en lille Prædiken for ham; den

fornøjede hende selv, og den flædte hende saa yndigt, dog i eet havde Rudy Ret, Gudmoders Slægtning var en Gab-

flab! hun vilde brænde den Bog, han havde foræret hende, og ikke eje det mindste, der kunde huse hende paa ham.

„Nu er det overstaaet!“ sagde Stuefatten. „Rudy er her igen, de forstaa hinanden, og det er den største Lykke, sig de.“

„Jeg horte i Nat,“ sagde Koffenkatten, „Rotterne sig, den største Lykke er at æde Tællelys og at have fuldt op for sig af fordærvet Blæst. Hvem skal man nu tro, Rotterne eller Kærestefolkene?“

„Jugen af dem!“ sagde Stuefatten. „Det er altid det sikreste.“

Den største Lykke for Rudy og Babette var just i sin Dpgang, den skønneste Dag, som den kaldes, havde de i Vente, Bryllupsdagen.

Men ikke i Kirken i Bex, ikke i Møllerens Hus, skulde Brylluppet staa; Gudmoder vilde, at Brylluppet fejredes hos hende, og at Bielsen fandt Sted i den smukke lille Kirke i Montreux. Mølleren holdt paa, at dette Forlangende skulde opfyldes; han alene vidste, hvad Gudmoder havde bestemt for de yngifte; de fik af hende en Brudegave, der nok var en saadan lille Føjelighed værd. Dagen var bestemt. Allerede Aftenen forud vilde de rejse til Villeneuve, for med Skibet om Morgenen at sætte saa betids over til Montreux, at Gudmoders Døtre kunde pynte Bruden.

„Der bliver vel anden Dags Bryllup her i Huset,“ sagde Stuefatten. „Ellers giver jeg ikke et Njav for det hele.“

„Her bliver Gilde!“ sagde Koffenkatten. „Under ere slagtede, Duer kvaale, og et helt Dyr hænger paa Bæggen.“

Jeg faar Taudfløe ved at se paa det! — I Morgen begynder da Rejssen.“

Ja, i Morgen! — Denne Aften sad Rudy og Babette, som forlovede, sidste Gang paa Møllen.

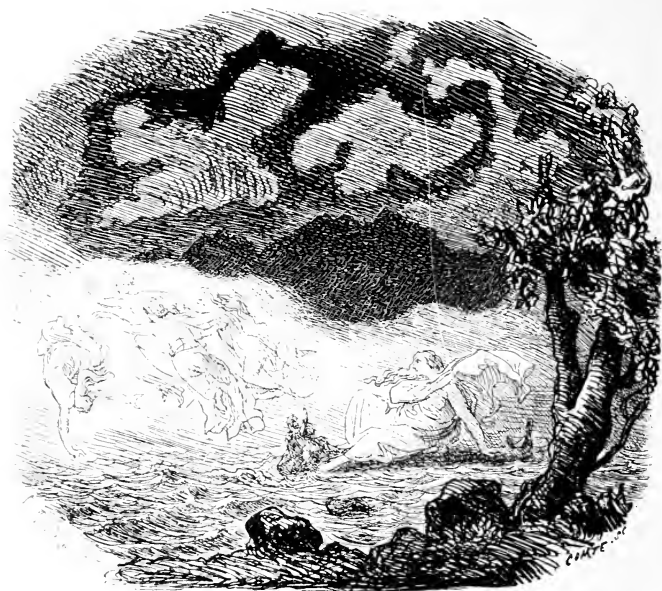
Udenfor var Alpegløden, Aftenklokken klang, Solstraalernes Døtre sang: „Det bedste sker!“

XIV.

Syner i Natten.

Solen var nede, Skyerne sænkede sig i Rhonedalen mellem de høje Bjerge, Vinden blæste sydfra, en Afrikas Vind, ned over de høje Alper, en Føhn, der rev Skyerne sønder, og da Vinden var faret hen, blev det et Øjeblik ganske stille; de sønderrevne Skyer hang i fantastiske Skikkelser mellem de skovgroede Bjerge hen over den ilfomne Rhoneflod; de hang i Skikkelser som Urverdenens Sødyr, som Luftens svævende Orn og som Sumpens ispringende Frøer; de sænkede sig ned paa den rivende Strøm, de sejlede paa den og sejlede dog i Luften. Strømmen forte med sig en med Rod opreven Gran, Vandet viste drejende Hvirvler foran; det var Svømmen, mere end een, der drejede sig i Kredse paa den frembrusende Strøm. Maanen lyste paa Bjergtoppenes Sne, paa de mørke Skove og de hvide sælsomme Skyer, Nattens Syner, Naturkræfternes Mander; Bjergbonden saa dem gennem Ruden, de sejlede dernede i Skarer foran Isjomfruen; hun kom fra sit Gletscherstot,

hun sad paa det skrøbelige Skib, en opreven Gran, Gletscher-
vandet bar hende ned ad Strømmen til den aabne Sø.

„Bryllupsgæsterne komme!“ susede og sang det i Luft
og Vand.

Syner derude, Syner derinde. Babette drømte en
underlig Drom.

Det forekom hende, som om hun var gift med Rudy,
og det allerede i mange Aar. Han var nu paa Gemsejagt,

men hun var i sit Hjem, og der sad hos hende den unge Engländer med de forgyldte Vafflenbarter; hans Øjne vare saa varme, hans Ord havde en Trolddomsmagt, han rakte hende Haanden, og hun maatte følge ham. De gik bort fra Hjemmet. Bestandigt nedad! — og det var for Babette, som laa der en Byrde paa hendes Hjerte, den blev altid tungere, en Skyld var det mod Rudy, en Skyld mod Gud; — pludselig stod hun forladt, hendes Klæder vare revne itu af Tjørne, hendes Haar var graat, hun saa i Smerte opad, og paa Fjeldranden øjnedes hun Rudy; — hun strakte sine Arme imod ham, men vovede ikke at kalde eller bede, og det vilde heller ikke have hjulpet, thi snart saa hun, at det ikke var ham, men kun hans Jægertrøje og Hat, der hang paa Alpestocken, som Jægerne stille hen for at stufte Gemserne. Og i grænseløs Smerte jamrede Babette: „Oh, var jeg død paa min Bryllupsdag, min lykkeligste Dag! Herre, du min Gud, det havde været en Naade, en Livsens Lykke! da var det bedste sket, der kunde ske for mig og Rudy! Ingen ved sin Fremtid!“ og i gudløs Smerte styrtede hun sig ned i den dybe Fjeldkloft. Der brast en Streng, der klang en Sørgetone —!

Babette vaagnede op, Drømmen var endt og udslettet, men hun vidste, at hun havde drømt noget skrækkeligt og drømt om den unge Engländer, som hun i flere Maaneder ikke havde set, ikke tænkt paa. Mon han var i Montreux? Skulde hun saa ham at se ved Brylluppet? Der gled en lille Skygge hen om den fine Mund. Brynene

rynkede sig; men snart kom et Smil og Blinket i Øjet, Solen skinnede saa smukt udenfor, og i Morgen var det hendes og Rudys Bryllup.

Han var allerede i Stuen, da hun kom derned, og snart gik det af Sted til Villeneuve. De vare saa lykkelige de to, og Mølleren med, han lo og straaledede i det dejligste Humør; en god Fader, en ærlig Sjæl var han.

„Nu er vi Herstabet hjemme!“ sagde Stuefatten.

XV.

Slutningen.

Det var endnu ikke Aften, da de tre glade Mennesker naaede Villeneuve og holdt deres Maaltid. Mølleren jatte sig i Lænestolen med sin Pibe og tog en lille Lur. De unge Brudfolk gik Arm i Arm ud af Byen, hen ad Kørevejen under de bukkbegroede Klipper, langs den blaa-grønne, dybe Sø; det skumle Ghillon spejlede sine graa Mure og tunge Taarne i det klare Vand; den lille Ø med de tre Afajier laa endnu nærmere, den saa ud som en Bufet paa Søen.

„Der maa være nydigt derovre!“ sagde Babette; hun havde igen den største Lyst at komme derover, og det Duske kunde straks opfyldes: der laa en Baad ved Bredden, Snoren, som holdt den, var let at løse. Ingen saa man, der kunde sporges om Tilladelse, og saa tog man uden videre Baaden, Rudy forstod nok at ro.

Marerne greb som Fiskens Finner i det søjelige Vand, det er saa højeligt og dog saa stærkt, det er helt Ryg til at bære, helt Mund til at sluge, mildt smilende, Blødheden selv, og dog skrækindjagende og stærkt til at sønderbryde. Der stod et skummende Rølband efter Baaden, der i saa Minutter med de to naaede over til Ven, hvor de steg i Land. Her var ikke større Blads end til en Dans for de to.

Rudy svingede Babette to, tre Gange rundt, og saa jatte de sig paa den lille Bænk, under de nedhængende Akasier, saa hinanden ind i Øjnene, holdt hinanden i Hænderne, og alt rundt om straaede i Glans af den synkende Sol. Granskovene paa Bjergene fik et rødslaa Udseende ganske som blomstrende Lyng, og hvor Træerne slap, og Klippestenen traadte frem, glødede den, som om Fjeldet var transparent; Skyerne paa Himlen lyste som den røde Jld, den hele Sø var som det friske, blusende Rosenblad. Alt som Skyggerne løftede sig op ad Savoyens jnedækkede Bjerge, bleve disse fortblaa, men den øverste Tinde skinnede som den røde Lava, den genviste et Moment fra Bjergdannelsen, da disse Mønstre glødende løftede sig fra Jordens Skod og endnu ikke vare slukkede. Det var en Alpegløden, som Rudy og Babette aldrig troede at have set Magen til. Det jnedækkede Dent du Midi havde en Glans som Fuldmaanens Skive, idet den løfter sig i Horisonten.

„Saa megen Dejlighed! saa megen Lykke!“ sagde de to.

— „Mere har Jorden ikke at give mig!“ sagde Rudy.

„En Aftenstund som denne er dog et helt Liv! hvor tit fornam jeg min Lykke, som jeg fornemmer den nu, og tænkte, om nu astring endte, hvor lykkelig har jeg dog levet! hvor velsignet er denne Verden! og Dagen endte, men en ny begyndte igen, og jeg syntes, at den var endnu smukkere! Vor Herre er dog uendelig god, Babette!“

„Jeg er saa lykkelig!“ sagde hun.

„Mere har Jorden ikke at give mig!“ udbrød Rudy.

Og Aftenklokkerne klang fra Savoyens Bjerge, fra Schweizes Bjerge; i Guldglaas løftede sig mod Vest det sort-blaa Jura.

„Gud give dig det herligste og bedste!“ udbrød Babette.

„Det vil han!“ sagde Rudy. „I Morgen har jeg det! i Morgen er du ganske min! min egen lille, yndige Kone!“

„Baaden!“ raabte Babette i det samme.

Baaden, der skulde føre dem tilbage, var gaaet løs og drev fra Den.

„Jeg henter den!“ sagde Rudy, kastede sin Kjole, rev sine Stovler af, sprang i Soen og tog raske Tag hen imod Baaden.

Koldt og dybt var det klare, blaagrønne Isvand fra Bjergets Gletscher. Rudy saa ned deri, kun et eneste Blik, og det var, som saa han en Guldring trille, blinke og spille, — sin tabte Brudering tænkte han paa, og Ringen blev større, videde sig ud i en funkende Kred, og i denne lyfte den klare Gletscher; uendelige dybe Klofter gabede rundt om,

og Vandet dryppede klingende som et Klokkespil og lysende med hvidblaa Flammer; i et Nu saa han, hvad vi maa sige i lange, mange Ord. Unge Jægere og unge Piger, Mænd og Kvinder, engang sunkne i Gletscherens Kloster, stod her lyslevende med aabne Øjne og smilende Mund, og dybt under dem lød fra begravne Byer Kirkeklokkernes Klang; Menigheden knælede under Kirkehvelvingen, Isstykker dannede Orgelpiber, Fjeldstrømmen orglede. Isjomfruen sad paa den klare, gennemsigtige Bund, hun løftede sig op mod Rudy, kysjede hans Fodder, og der gik en Dødsisnen gennem hans Lemmer, et elektrisk Stød — Is og Is! man fæstner ikke derimellem ved den korte Berørelse.

„Min! min!“ klang det om ham og ind i ham. „Sag kysjede dig, da du var lille! kysjede dig paa din Mund! nu kysjer jeg dig paa din Taa og paa din Hæl, min er du hel!“

Og han var borte i det klare, blaa Vand.

Alt var stille; Kirkeklokkerne hørte op at ringe, de sidste Toner forsvandt med Glansen paa de røde Skyer.

„Min er du!“ klang det i det dybe; „min er du!“ klang det i det høje, fra det uendelige.

Dejligt at flyve fra Kærlighed til Kærlighed, fra Jorden ind i Himlen.

Der brast en Streng, der klang en Sørgetone, Dødens Iskys bejejrede det forkrænkkelige; Forspillet endte, for at Livs-dramaet kunde begynde, Misklangen opløses i Harmoni.

Kalder du det en sørgelig Historie?

Staffels Babette! for hende var det Angestens Stund! Baaden drev længer og længer bort. Jngen i Land vidste, at Brudeparret var paa den lille Ø. Aftenen tog til; Skyerne sænkede sig; Mørket kom. Ene, fortviblet, jamrende stod hun der. Et Guds Bejr hang over hende; Lynblink lyste over Furabjergene, over Schweizerlandet og over Savoyen; fra alle Sider Blink paa Blink, Drøn i Drøn, de rullede i hinanden, flere Minutter langt. Lynblinkene fik snart Solens Glans, man kunde se hver enkelt Binstof som ved Middagstid, og straks derpaa rugede igen det sorte Mørke. Lynene dannede Sløjfer, Filtringer, Siksak, slog ned rundt om i Søen, de lyste fra alle Sider, mens Dronene voksede ved Ekkoets Bulder. Paa Land drog man Baadene op paa Strandbredden; alt, hvad levende var, søgte Ly! — og nu strømmede Regnen ned.

„Hvor er dog Rudy og Babette i dette Guds Bejr!“ jagde Mølleren.

Babette sad med foldede Hænder, med Hovedet i sit Skod, stum af Smerte, af Skrig og Jamren.

„I det dybe Vand!“ jagde hun inde i sig selv. „Dybt nede, som under Gletscheren, er han!“

I hendes Tanker kom, hvad Rudy havde fortalt om sin Moders Død, om sin Frelse, da han som Lig løftedes op af Gletscherens Kløfter. „Isjomfruen har ham igen!“

Og der lyste et Lyn, saa blendende som Solglans paa den hvide Ene. Babette for i Bejret; Søen løftede sig i dette Nu som en skinnende Gletscher, Isjomfruen stod

der, majestætisk, blaableg, skinnende, og ved hendes Fødder laa Rudys Sig. „Min!“ sagde hun, og rundt om var igen Mulm og Mørke, skyllende Vand.

„Grusomt!“ jamrede Babette. „Hvorfor skulde dog han dø, idet vor Lykkes Dag kom! Gud! lys op i min Forstand! lys ind i mit Hjerte! jeg forstaar ikke dine Veje, famler i din Almagt og Visdom!“

Og Gud lyfte ind i hendes Hjerte. Et Tankeblink, en Raadens Straale, hendes Drøm sidste Nat, lyslevende, gennemblinkede hende; hun huskede Ordene, hun havde talt: Ønsket om det bedste for sig og Rudys.

„Ve mig! var det Syndens Fro i mit Hjerte! var min Drøm et Fremtidsliv, hvis Streng maatte rives over for min Frelses Skyld! Jeg elendige!“

Jamrende sad hun i den mulnumørke Nat. I dens dybe Stilhed klang, syntes hun, endnu Rudys Ord; de sidste, han her sagde: „Mere Lykke har Jorden ikke at give mig!“ De klang i Glædens Fylde, de gentoges i Smertens Væld.

Et Par Aar ere hengaaede siden. Søen smiler, Kysterne smile; Vinranken sætter svulmende Druer; Dampskibe med vajende Flag jage forbi, Lyftbaade med deres to udspændte Sejl flyve som hvide Sommerfugle hen over Vandspejlet; Jernbanen over Chillon er aabnet, den forer dybt ind i Rhonedalen. Ved hver Station udstige fremmede, de komme med deres i rødt indbundne Rejsebog og læse sig til, hvad

mærkeligt de have at se. De besøge Chillon, de se derude i Soen den lille Ø med de tre Akasier, og læse i Bogen om Brudeparret, der i Aaret 1856 en Aftenstund sejlede derover, Brudgommens Død, og: „først næste Morgen hørte man paa Kysten Brudens fortvibede Skrig.“

Men Rejsebogen melder intet om Babettes stille Levedage hos sin Fader, ikke i Mollen, der bo nu fremmede, men i det smukke Hus nær Banegaarden, hvor fra Vinduet hun mangan Aften endnu ser hen over Kastanietræerne til de Snebjerge, hvor engang Rudy tumlede sig; hun ser i Aftenstunden Alpegløden, Solens Born leje sig deroppe og gentage Sangen om Vandringsmanden, som Hvirvelvinden afrev Klappen og forte bort; Hylsteret og ikke Manden tog den.

Der er Rosenglans paa Bjergets Sne, der er Rosenglans i hvert Hjerte, hvor Tanken er: „Gud lader det bedste ske for os!“ men det bliver os ikke altid aabenbaret, saaledes som det blev for Babette i hendes Drom.

Sommerfuglen.

Sommerfuglen vilde have sig en Kæreste. Naturligvis vilde han have sig en net lille en af Blomsterne. Han saa paa dem; hver sad saa stille og besindig paa sin Stilk, som en Jomfru skal sidde, naar hun ikke er forlovet; men her vare saa mange at vælge imellem, det blev en Besværlighed, det gad Sommerfuglen ikke være over, og saa fløj han til Gaaseurten. Hende kalde de Franske Margrete, de ved, at hun kan spaa, og det gør hun, idet Kærestefolk plukke Blad for Blad af hende, og ved hvert gøre de et Spørgsmaal om Kæresten: „af Hjerte? — med Smerte? — elsker meget? — lille bitte? — ikke det allermindste?“ eller saadant noget. Enhver spørger paa sit Sprog. Sommerfuglen kom ogsaa for at spørge; han nippede ikke Bladene af, men kysede paa hvert eet, i den Mening, at man kommer længst med det gode.

„Søde Margrete Gaaseurt!“ sagde han, „De er den klogeste Kone af alle Blomsterne! De forstaar at spaa! sig

mig, faar jeg den eller den? Og hvem faar jeg? Naar jeg ved det, kan jeg flyve lige til og fri!"

Men Margrete svarede slet ikke. Hun kunde ikke lide, at han kaldte hende Kone, for hun var jo Tomfru, og saa er man ikke Kone. Han spurgte anden Gang, og han spurgte tredie Gang, og da han ikke fik et eneste Ord af hende, saa gad han ikke spørge mere, men fløj uden videre paa Frieri.

Det var i det tidlige Foraar; der var fuldt op af Sommergække og Rrokus. „De ere meget nette!“ sagde Sommerfuglen, „nydelige smaa Konfirmander! men noget ferske.“ Han, som alle unge Mandfolk, saa efter ældre Piger. Derpaa fløj han til Anemonerne; de vare ham lidt for beske; Violerne lidt for sværmeriske; Tulipanerne for prangende; Pinjelillierne for borgerlige; Lindeblomsterne for smaa, og de havde saa stort Familieskab; Ubleblomsterne vare jo rigtignok som Rojer at se paa, men de stod i Dag og faldt af i Morgen, ligesom Vinden blæste, det blev et for kort Ugtefæb, ihntes han. Urtelblomsten var den, som mest behagede, den var rød og hvid, den var stær og fin, hørte til de huslige Piger, som se godt ud og dog du for Koffenet; han var lige ved at fri til hende, men i det samme saa han tæt ved hang en Urtelbælg med visjen Blomst paa Spidsen. „Hvem er det?“ spurgte han. „Det er min Søster,“ sagde Urtelblomsten.

„Naa, jaaledes kommer De til at se ud senere!“ Det skræmmede Sommerfuglen, og saa fløj han.

Kaprifolierne hang over Gærdet; der var fuldt op af de Frøfener, lange i Ansigtet og gule i Skiudet; det Slags holdt han ikke af. Ja, men hvad holdt han af? Spørg ham!

Foraaaret gif, Sommeren gif, og saa var det Efteraar; lige nær var han. Og Blomsterne kom i de dejligste Klæder, men hvad kunde det hjælpe, her var ikke det friske, duftende Ungdomsfind. Duft trænger just Hjertet til med Alderen, og Duft er der nu ikke synderligt af hos Georginer og Stokroser. Saa søgte Sommerfuglen ned til Kruse-mynten.

„Den har nu slet ingen Blomst, men den er hel Blomst, dufter fra Rod til Top, har Blomsterduft i hvert et Blad. Hende tager jeg!“

Og saa friede han endelig.

Men Krusemynten stod stiv og stille og til sidst sagde den: „Benstab, men heller ikke mere! jeg er gammel, og De er gammel! vi kunne meget godt leve for hinanden, men gifte os — nej! lad os bare ikke gøre os til Nar i vor høje Alder!“

Og saa fik Sommerfuglen slet ingen. Han havde søgt for længe, og det skal man ikke. Sommerfuglen blev Pebersvend, som man kalder det.

Sent var det paa Efteraaaret, med Regn og Rust; Vinden blæste foldt ned ad Ryggen paa de gamle Piletræer, saa at det knagede i dem. Det var ikke godt at flyve ud i Sommerklæder, da vilde man saa Kærligheden at føle, som

man siger; men Sommerfuglen fløj heller ikke ude, han var tilfældigvis kommen inden Døre, hvor der var Ild i Kaffelovnen, ja rigtigt sommervarmt; han kunde leve; men, „leve er ikke nok!“ sagde han, „Solskin, Frihed og en lille Blomst maa man have!“

Og han fløj mod Ruden, blev set, beundret og sat paa Maal i Karitetetskassen; mere kunde man ikke gøre for ham.

„Nu sidder jeg ogsaa paa Stilk ligesom Blomsterne!“ sagde Sommerfuglen; „ganske behageligt er det dog ikke! det er nok som at være gift, man sidder fast!“ og saa trøstede han sig dermed.

„Det er en daarlig Trøst!“ sagde Potteblomsterne i Stuen.

„Men Potteblomster kan man ikke ganske tro,“ mente Sommerfuglen, „de omgaas for meget med Menneſter.“

Psyken.

I Dagingen, i den røde Luft, skinner en stor Stjerne, Morgenens klareste Stjerne; dens Straale sitrer mod den hvide Bæg, som om den vilde der nedskrive, hvad den ved at fortælle, hvad den i Martusjinder saa her og der paa vor om-drejende Jord.

Hør en af dens Historier!

Nu nyligt, dens nyligt er os Mennesker for Mar-hundreder siden, fulgte mine Straaler en ung Kunstner; det var i Pavestaten, i Verdensbyen Rom. Meget der har i Tidernes Løb forandret sig, men ikke saa hurtigt, som Menneskefikkelsen gaar over fra Barn til Olding. Kejser-borgen var, som endnu i Dag, Ruiner; Figentræet og Laur-bærtræet voksede mellem de omstyrtede Marmorsøjler og hen over de ødelagte, med Guld i Bæggen prangende Badekamre; Colosseum var en Ruin; Kirkeklokkerne ringede, Røgelsen duftede, Processioner gik med Lys og straalende Baldakiner gennem Gaderne. Der var kirkehelligt, og Kunsten var høj

og hellig. I Rom levede Verdens største Maler Raphael; her levede Tidsalderens første Billedhugger Michel Angelo; selv Paven hylbede de to, bærede dem med Besøg; Kunsten var erkendt, hædret og lønnet. Men ikke alt stort og dygtigt er derfor set og kendt.

I en lille, jævner Gade stod et gammelt Hus, det havde engang været et Tempel; her boede en ung Kunstner; fattig var han, ubekendt var han; ja, han havde jo nok unge Venner, ogsaa Kunstnere, unge i Sind, i Haab og Tanke; de sagde ham, at han var rig paa Talent og Dygtighed, men han var en Nar, at han aldrig selv kunde tro paa det. Han brod jo altid itu, hvad han havde formet i Veret, han blev aldrig tilfreds, fik aldrig noget færdigt, og det maa man, for at det kan ses, erkendes og skaffe Penge.

„Du er en Drommer!“ sagde de, „det er din Ulykke! men det kommer af, at du ikke har levet endnu, ikke smagt Livet, nydt det i store, sunde Drag, som det skal nydes. I Ungdommen just kan og skal man gøre det og sig til eet! Se den store Mester Raphael, som Paven hædrer, og Verden beundrer, han tager for sig af Binen og Brødet!“

„Han spiser Bagerkønen med, den nydelige Fornarina!“ sagde Angelo, en af de lystigste, unge Venner.

Ja, de sagde alle saa meget, efter deres Ungdom og Forstand. De vilde have den unge Kunstner med paa Lystighed, paa Wildskab, Galiskab kan det ogsaa kaldes; og dertil følte han ogsaa i Øjeblikke Lyst; hans Blod var varmt, Fantasiaen stærk; han kunde slaa med ind i den lystige

Tale, le højt med de andre; og dog, det, de kaldte „Raphaels muntre Liv“, sank hen for ham som Morgentaagen, saa han den Guds Glans, der lyste ud fra den store Mesters Billeder; og stod han i Vatikanet foran Skønhedsstikfælskerne, Mestre for Martusinder siden havde formet af Marmorblokken, da svulmede hans Bryst, han følte i sig noget saa højt, saa helligt, opløstende, stort og godt, og han ønskede at skabe, at mejsle ud af Marmorblokken saadanne Stikfælsjer. Han vilde give et Billede af, hvad der svang sig fra hans Hjerter op mod det uendelige, men hvorledes, og i hvilken Stikfælsje! Det bløde Ler bøjede sig i Skønhedsformer for hans Fingre, men Dagen efter, som altid, brød han itu, hvad han havde skabt.

En Dag gik han forbi et af de rige Paladser, af hvilke Rom har mange, han standsede der ved den store, aabne Indgangsport og saa billedsmykkede Buegange omslutte en lille Have, der var overfyldt af de skønneste Roser. Store, hvide Kallaer med deres grønne, saftige Blade stod op i Marmorrummen, hvor det klare Vand plaskede; og her forbi svævede en Stikfælsje, en ung Pige, Datteren af dette fyrstelige Hus; saa fin, saa let, saa dejlig! saaledes havde han ingen Kvinde set, jo! malet af Raphael, malet som Psyche, i et af Rom's Paladser. Ja, der var hun malet, her gik hun levende.

I hans Tanke og Hjerter var hun levende; og han gik hjem i sin fattige Stue og formede i Leret Psyche; det var den rige, unge Romerinde, den adelsbaarne Kvinde; og for

forste Gang saa han tilfreds paa sit Værk. Det havde Betydning, det var hende. Og Vennerne, som saa det, jublede højt i Glæde; dette Arbejde var en Aabenbarelse af hans Kunstnerstorhed, den, de havde forud erkendt, Verden skulde nu erkende den.

Veret er vel kødfuldt og levende, men det har ikke Marmorets Hvidhed og Barighed; i Marmorblokken maatte Bjchen her faa Liv, og det kostbare Stykke Marmor havde han; det laa allerede i mange Aar, som Forældrenes

Gjendom, i Gaarden; Glasfeskaar, Finochi Top, Levninger af Artistkopper dyngede sig hen over og tilføiede det, men indeni var det som Bjergets Sne; herfra skulde Bjythen løfte sig.

En Dag traf det sig saa, ja, den klare Stjerne fortæller intet derom, den saa det ikke, men vi vide det: et fornemt romersk Selskab kom i den snævre, ringe Gade. Vognen holdt noget derfra, Selskabet kom for at se den unge Kunstners Arbejde, ved et Tilfælde havde det hørt derom. Og hvem vare de fornemme besøgende? Staffels unge Mand! alt for lykkelige unge Mand kunde han ogsaa kaldes. Den unge Pige selv stod her i Stuen, og med hvilket Smil, da hendes Fader sagde de Ord: „Det er jo dig lyslevende!“ det Smil kan ikke formes, det Blik kan ikke gengives, det forunderlige Blik, hvormed hun saa paa den unge Kunstner, det var et Blik, som løstede, adlede og — knuste.

„Bjythen maa fuldføres i Marmor!“ sagde den rige Herre. Og det var Livsens Ord for det døde Ver og for den tunge Marmorblok, som det var Livsens Ord for den betagne unge Mand. „Naar Arbejdet er fuldført, køber jeg det!“ sagde den fyrstelige Herre.

Det var, som en ny Tid rullede op i det fattige Bærsted; Liv og Munterhed lystede derinde, Trævlhed blev der. Den lysende Morgenstjerne saa, hvorledes Arbejdet skred frem. Veret selv var blevet som beaandet, fra hun var her, det højede sig i forhøjet Skønhed til de kendte Træk.

„Nu ved jeg, hvad Livet er!“ jublede han, „det er Kærlighed! det er Opføstelse i det herlige, Henrykkelse i det

skonne! hvad Vennerne kalde Liv og Nyden, er Forkrænkelse, er Bobler i den gærende Bærme, ikke den rene, himmelske Altervin, Jndvielsen i Livet!"

Marmorblokken blev rejst, Mejslen huggede store Stykker bort; der blev maalt, sat Punkter og Mærker, det haandværksmæssige gjort, til lidt efter lidt Stenen blev Legeme, Skonhedsstikkelse, Psynchen, dejlig som Guds Billede i den unge Kvinde. Den tunge Sten blev jævende, dansende, luftiglet, en yndig Psyche, med Smilet, himmelsk uskyldigt, som det havde spejlet sig i den unge Billedhuggers Hjerte.

Stjernen i den rosenfarvede Morgen saa det og forstod tilvisse, hvad der rorte sig hos den unge Mand, forstod den vekslende Farve paa hans Kinder, Blinket fra hans Øjne, idet han skabte, gengav, hvad Gud havde givet.

"Du er en Mester som hine i Grækernes Tid!" sagde de henrykte Venner. "Snart vil hele Verden beundre din Psyche."

"Min Psyche!" gentog han. "Min! ja, det maa hun være! ogjaa jeg er Kunstner, som hine store henfarne! Gud har forundt mig Naadegaven, løftet mig højt som den adelsbaarne."

Og han sank paa sine Knæ, græd i Tak til Gud — og glemte igen ham for hende, for hendes Billede i Marmor, Psychestikkelsen, der stod, som skaaren af Sne, rødmende i Morgensolen.

I Virkeligheden skulde han se hende, den levende, jævende, hende, hvis Ord klang som Musik. I det rige

Palads kunde han bringe Efterretningen om, at Marmor-pjshen var fuldført. Han kom derind, gif gennem den aabne Gaard, hvor Vandet plaskede fra Delfinerne i Marmor-kummen, hvor Kallaerne blomstrede, og de friske Rojer vældede frem. Han traadte ind i den store, høje Forhal, hvis Vægge og Loft prangede i Farver med Baabenmærker og Billeder. Pjshtede Tjenere, stolte, knejsende som Kanehefte med Bjælber, gif op og ned, nogle havde ogsaa strakt sig magelige, overmodige paa de udskaarne Træbænke; de syntes Husets Herrer. Han sagde sit Grinde og blev nu ført op ad den blanke Marmortrappes bløde Tæpper. Statuer stod paa begge Sider; han kom gennem rige Stuer med Billeder og skinnende Mosaikgulve. Den Pragt og Glans gjorde Mandedraget noget tungt, men snart igen blev det let; den gamle fyrstelige Herre modtog ham saa mildt, næsten hjerteligt, og da de havde talt, bad han ham ved Afskeden at træde over til den unge Signora, hun vilde ogsaa se ham. Tjenerne førte ham gennem pragtfulde Stuer og Sale til hendes Kammer, hvor hun var Pragten og Herligheden.

Hun talte til ham; intet Misere, ingen Kirkesang havde mere kunnet smelte Hjertet, løfte Sjælen. Han greb hendes Haand, trykkede den til sine Læber; ingen Rose er saa blød, men der gif en Ild fra denne Rose, en Ild igennem ham, en Opføttelse; der fløj Ord fra hans Tunge, han vidste det ikke selv; ved Krateret, at det kaster glødende Lava? Han sagde hende sin Kærlighed. Hun stod overrasket,

fornærmet, stolt, og med en Haan, ja, et Udtryk, som havde hun pludselig berørt den vaade, klamme Frø; hendes Kinder rødmede, Læberne bleve blege; hendes Øjne vare Ild, og dog sorte, som Mattens Mulm.

„Affindige!“ sagde hun. „Bort! ned!“ og hun vendte ham Ryggen: Skønhedsansigtet havde et Udtryk af hint forstenende Ansigt med Slangehaarene.

Som en synkende, livløs Ting kom han ned paa Gaden, som en Søvn-gænger naaede han hjem og opvaagnede i Kajeri og Smerte, greb sin Hammer, løstede den højt i

Bejret og vilde sønderflaa det smukke Marmorbillede; men i sin Tilstand mærkede han ikke, at Bennen Angelo stod tæt ved ham, greb ham med kraftigt Tag i Armen.

„Er du bleven gal? hvad har du for?“

De brodes med hinanden; Angelo var stærkere, og med dybe Aandedræt kastede den unge Kunstner sig ned over en Stol.

„Hvad er der sket?“ spurgte Angelo. „Tag dig dog sammen! tal!“

Men hvad kunde han tale? Hvad kunde han sige? Og da Angelo ikke kunde faa fat i Taletraaden, lod han den være gemt.

„Du faar tykt Blod i det evige Drømmeri! vær dog Menneſte, ſom vi andre, og lev ikke i Idealer, ſaa knækker man over! ſaa dig en lille Kus af Binen, ſaa jover du dejligt ovenpaa! lad en ſmuk Pige være din Doktor! Pigen fra Campagnen er dejlig, ſom Prinſeſſen i Marmorſlottet. Begge ere Evadøtre og ikke at ſkelne fra hinanden i Paradis! Følg du din Angelo! Din Engel er jeg, Livjens Engel! Der kommer en Tid, du bliver gammel, Legemet falder ſammen, og ſaa en ſmuk Solſkinsdag, naar alting ler og jubler, ligger du ſom et viſjent Straa, der ikke mere gror; jeg tror ikke, hvad Præſterne ſige, at der er et Liv bag Graven; det er en ſmuk Indbildning, et Eventyr for Børn, fornøjeligt nok, naar man kan bilde ſig det ind, jeg lever ikke i Indbildninger, men i Virkeligheden; kom med! bliv Menneſte!“

Og han drog ham med sig, han kunde det i dette Øjeblik; der var en Ild i den unge Kunstners Blod, en Forandring i hans Sjæl, en Trang efter at rive sig løs fra alt det gamle, alt det, han var vant til, rive sig ud af sit eget gamle Jeg, og han fulgte i Dag Angelo.

I en Udkant af Rom laa et af Kunstnere besøgt Ofterie, bygget ind i Ruinen af et gammelt Badekammer; de store, gule Citroner hang mellem det mørke, glinsende Løv og dækkede en Del af de gamle, rødgyule Mure; Ofteriet var en dyb Hvælving, næsten som en Hule ind i Ruinen; en Lampe brændte derinde foran Madonnabilledet; en stor Ild blussede paa Skorstenen, her blev stegt, kogt og brasjet; udenfor, under Citron- og Laurbærtræer, stod et Par dækkede Borde.

Lystigt og jublende bleve de to modtagne af Vennerne; lidt spiste man, meget drak man, det gav Munterhed; sunget blev der og spillet Guitar; Saltarello klang, og den lystige Dans begyndte. Et Par unge Romerpiger, Modeller for de unge Kunstnere, traadte med i Dansen, blandede sig med i Lystigheden; to nydelige Bakantinder! ja, de havde ikke Psykheskikkelse, vare ikke fine, smukke Roser, men friske, kraftige, blussende Nelliker.

Hvor var det varmt paa denne Dag, varmt selv ved Solnedgang! Ild i Blodet, Ild i Luften, Ild i hvert et Blik! Luften svømmede i Guld og Roser, Livet var Guld og Roser.

„Nu endelig engang er du med! lad dig bære af Strømmen om dig og i dig!“

„Aldrig før var jeg saa sund og glad!“ sagde den unge Kunstner. „Du har Ret, I have alle Ret, jeg var en Nar, en Drømmer, Mennesket hører til Virkeligheden og ikke til Fantasien.“

Med Sang og klingende Guitarer drog de unge Mænd i den klare, stjernelyse Aften fra Osteriet gennem Smaagaderne; de to blussende Nellikter, Campagnens Døtre, vare med i Toget.

I Angelos Stue, mellem omstroede Skitser, henslængte Foglietter og glødende, hyppige Billeder, klang Stemmerne mere dæmpede, men ikke mindre ildfulde; paa Gulvet laa i

Tequing maugt et Blad, Campagnens Døtre i vekslende, kraftig Dejlighed saa lig, og dog vare de selv langt skønnere. Den seksarmede Lampestage lod alle sine Væger brænde og lyse; og indenfra brændte og lygte frem Menneskeskikkelsen som Guddom.

„Apollo! Jupiter! ind i eders Himmel og Herlighed løstes jeg! det er, som Livsens Blomst i dette Minut sprang ud i mit Hjerte.“

Saa, den sprang ud — knækkede, faldt, og en bedøvende, hæslig Dunst hvirvlede ud, blendede Synet, bedøvede Tankerne, Sansernes Fyrværkeri slukkedes, og det blev mørkt.

Han naaede sit Hjem, satte sig paa sin Seng, samlede sig. „Sy!“ klang det fra hans egen Mund, fra hans Hjertegrund. „Glendige! bort! ned —!“ Og han drog et Suk saa smertefuldt.

„Bort! ned!“ disse hendes Ord, den levende Psykes Ord, lod i hans Bryst, lod fra hans Læber. Han hældede sit Hoved til Puderne, uklar blev Tanken, og han sov.

I Dagningen for han op, samlede sig paa ny. Hvad var det? Havde han drømt det hele? drømt hendes Ord, Besøget i Østriet, Aftenen med Campagnens purpurrode Nellikter? — Nej, alt var Virkeligheden, den han ikke før havde kendt.

I den purpurfarvede Luft skimmede den klare Stjerne, dens Straale faldt paa ham og Marmorpsyken, han selv sitrede ved at betragte Uforfrænkeliighedens Billede, urent var hans Blik, syntes han. Klædet kastede han hen over den,

endnu engang berorte han det for at afløre Skikkelsen, men han kunde ikke betragte sit Værk.

Stille, mørk, rullet i sig selv, sad han den lange Dag, ikke fornåm han, hvad der rørte sig udenfor, ingen vidste, hvad der rørte sig indenfor i dette Menneskehjerte.

Der gif Dage, der gif Uger; Nætterne vare de længste. Den blinkende Stjerne saa han en Morgen bleg, feber- skælvende, rejste sig fra Sengen, gaa hen til Marmorbilledet, løfte Klædet til Side, se med et Blik saa smerteligt, saa inderligt paa sit Værk og derpaa, næsten segnende under Vægten, slæbe Statuen ud i Haven. Der var en forfalden, udtorret

Brønd, et Hul kunde det kaldes, i det sænkede han Bjyhen, kastede Jord hen over den, smed Kvas og Nælder over den friske Gravning.

„Bort! ned!“ var den korte Gravtale.

Stjernen saa det fra den rosenrøde Luft og sitrede i to tunge Taarer paa den unge Mands dødblege Kinder, han, den febersyge, — den dødsyge, kaldte de ham paa Sygelejet.

Klosterbroderen Ignatius kom som Ven og Læge, kom med Religionens Trosteord, talte om Kirkens Fred og Lykke, Menneskenes Synd, Naaden og Freden i Gud.

Og Ordene faldt som varme Solstraaler paa den vaade gærende Grund; den dampede og løftede Taageskyer, Tankebilleder, Billeder, som havde deres Virkelighed; og fra disse svømmende Der saa han ned over Menneskelivet: Fejlgreb, Skuffelser var det, havde det været for ham. Kunsten var en Troldkvinde, der bar os ind i Forsængelighed, ind i jordiske Lyster. Falske vare vi mod os selv, falske mod vore Venner, falske mod Gud. Slangen talte altid i os: „Smag, og du skal blive som Gud!“

Nu først syntes han at have forstaaet sig, fundet Vejen til Sandheden og Freden. I Kirken var Guds Lys og Klarhed, i Munkecellen den Ro, hvor Mennesket kunde vokse op gennem Evigheden.

Broder Ignatius støttede hans Tanke, og Beslutningen stod fast. Et Verdensbarn blev en Kirkens Tjener, den unge Kunstner gav Afkald paa Verden, gif i Kloster.

Hvor kærligt, hvor glad hilsede han af Brodrene!

hvor søndagsfestlig var Juddielsen. Gud, syntes han, var i Kirkens Solskin, straalende i det fra de hellige Villeder og fra det blanke Kors. Og da han nu i Aftenstunden, ved Solnedgang, stod i sin lille Celle og aabnede Vinduet, saa ud over det gamle Rom, de sønderbrudte Templer, det mægtige, men døde Colosseum, saa det i Foraarsliden, da Afskierne blomstrede, det eviggrønne var friskt, Roserne mylrede frem, Citroner og Dranger skinnede, Palmerne viftede, solte han sig greben og opfyldt som aldrig før. Den aabne, stille Campagne strakte sig mod de blaanende, snedækkede Bjerge, de syntes malede paa Luften; alt sammensmeltende, aandende Fred og Skønhed, saa svømmende, saa drømmende, — en Drøm det hele!

Ja, en Drøm var Verden her, og Drømmen raader i Timer og kan komme igen i Timer, men Klosterlivet er et Liv af Aaringer, lange, mange.

Judenfra kommer meget, der gør Mennesket urent, maatte han sandede! hvad var det for Flammer, der stundom gennemblusjede ham? Hvad var det for et Væld af det onde, det, som han ikke vilde, der bestandigt vældede frem? Han straffede sit Legeme, men indenfra kom det onde. Hvad var det for en Mandens Del i ham, der saa smidig som Slangen højede sig om sig selv og krøb med hans Samvittighed ind under Afkærlighedens Raabe og trostede: de hellige bede for os, Moderen beder for os, Jesus selv har givet sit Blod for os. Var det Børnesind eller Ungdoms lette Sind, der gjorde, at han gav sig hen i Naaden og

synes at føle sig løftet ved den, løftet over saa mange; thi han havde jo stødt fra sig Verdens Forsængelighed, han var en Kirkes Søn.

En Dag, efter mange Aar, modte han Angelo, der kendte ham.

„Menneske!“ sagde han, „ja, det er dig! Er du nu lykkelig? — Du har syndet mod Gud og kastet hans Naadegave fra dig, forspildt din Sendelse i denne Verden. Læs Parablen om de betroede Penge! den Mester, der fortalte den, han gav Sandhed! Hvad har du nu vundet og fundet! Laver du dig ikke et Drommeliv! laver dig en Religion efter dit Hoved, som de nok alle gøre det. Om nu alt var en Drom, en Fantasi, smukke Tanker kun!“

„Dig fra mig, Satan!“ sagde Munken og gik fra Angelo.

„Der er en Djævel, en personlig Djævel! jeg saa ham i Dag!“ mumlede Munken. „Jeg rakte ham engang en Fingert, han greb min hele Haand —! Nej,“ sukede han, „i mig selv er det onde, og i dette Menneske er det onde, men han kuuges ikke af det, han gaar med oprejst Pande, har sin Selværen; — og jeg griber efter min Selværen i Religionens Trøst —! om den kun var Trøst! om alt her, som Verden, jeg slap, var smukke Tanker kun! Bedrag, som de røde Aftenstjernes Dejlighed er det, som det bolgblaaende skonne i de fjerne Bjerge! nærved ere de anderledes! Ewigbed, du er som det store, uendelige, blikstille Ocean, der vinker, kalder, fylder os med Auelser, og stige vi derud, da

synke vi, vi forsvinde, — dø, — høre op at være til! —
Bedrag! bort! ned!”

Og uden Taarer, sunken i sig selv, sad han paa sit haarde

Leje, knælende — for hvem? Stenforjet, der sad i Muren?
Nej, Vanen lod Legemet synke i denne Vojning.

Jo dybere han saa ind i sig selv, des mørkere syntes det
ham. „Intet derinde, intet derude! forspildt dette Liv!” Og
denne Tankesnebold rullede, voksede, knuste ham — flettede
ham ud.

„Jungen tør jeg betro om den nagende Orm herinde!

min Hemmelighed er min Fange, slipper jeg den, er jeg dens!"

Og Gudskræften i ham led og stred.

„Herre! Herre!“ udbrod han i sin Fortvivlelse, „vær barmhjertig, giv mig Tro! — Din Naadegave kastede jeg fra mig, min Sendelse i denne Verden! jeg manglede Kræften, du gav mig den ikke. Udødeligheden, Psyken i mit Bryst, — bort, ned! — begraves skal den som hin Psyche, mit bedste Livsblink! — aldrig opstaar den af Graven!“

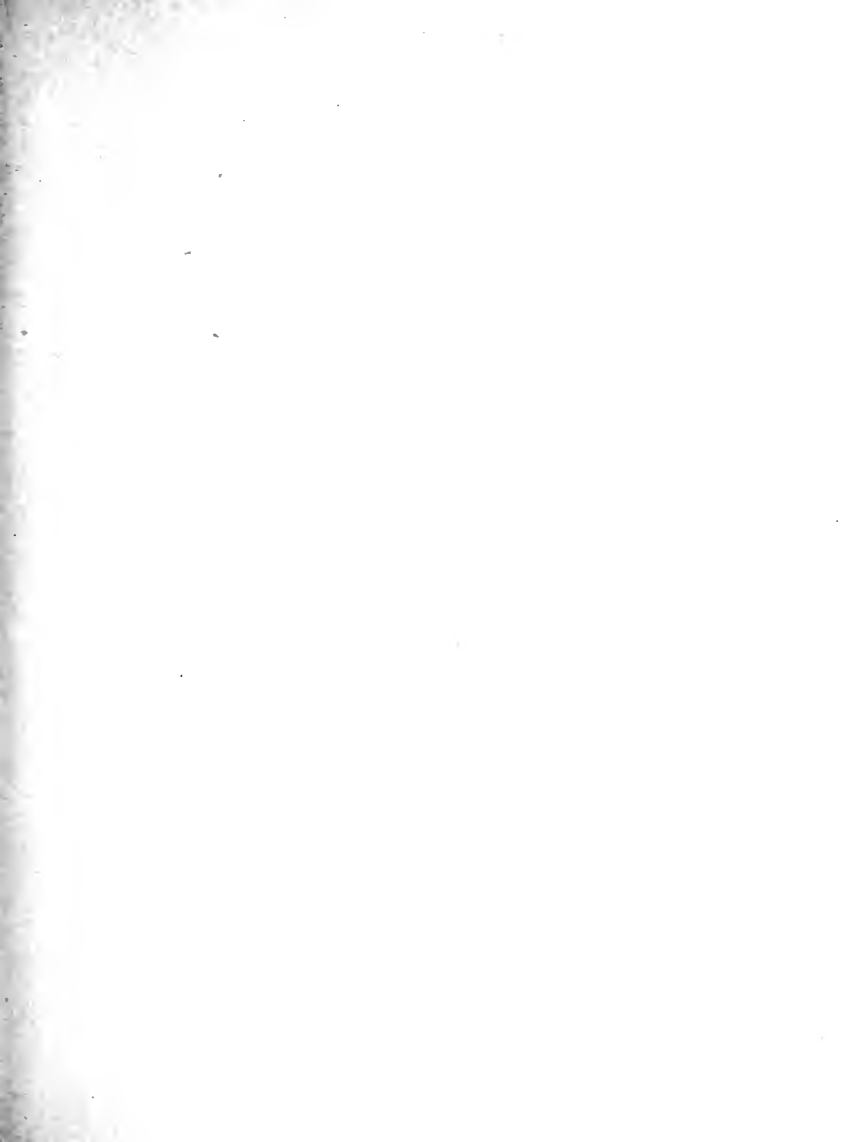
Stjernen i den rosenrøde Luft lygte, Stjernen, der tilvisse skal udslukkes og henvejres, medens Sjælene leve og lyse; den sitrende Straale faldt paa den hvide Bæg, men ingen Skrift satte den der om Herligheden i Gud, om Naaden, om Alkærligheden, den, der klinger i den troendes Bryst.

„Psyken herinde aldrig dø! — Leve i Bevidsthed? — kan det ufattelige ske? — Ja! ja! ufattelig er mit Jeg. Ufattelig du, o Herre! hele din Verden ufattelig; — et Underværk af Magt, Herlighed — Kærlighed!“ —

Hans Dine lygte, hans Dine brast. Kirkeklokkens Klang var den sidste Lyd over ham, den døde; og han kom i Jord, hentet fra Jerusalem, blandet med Støv af fromme døde.

Efter Maringer toges Benraden frem, som de døde Munkes før ham, den iførtes den brune Kutte, fik en Perlesnor i Haanden og stilledes i Niche af Mennefsknogler, som de fandtes her i Klosterets Begravelse. Og Solen skinnede udenfor, og Røgelsen duftede derinde, Messjerne læstes.

Maringer gif.

Kuogler og Ven faldt fra hinanden, mellem hinanden; Dødingehoveder stillede op, de dannede en hel Kirkens ydre Mur; der stod ogsaa hans i det brændende Solskin, der vare saa mange, mange døde, ingen kendte nu Navnene paa dem, heller ikke paa ham. Og se! i Solskinnet rørte sig noget levende inde i de to Døehuler, hvad var det! et broget Firben sprang derinde i den hule Pandeskjal, smuttede ud og ind af de tomme, store Døehuler. Den var nu Livet derinde i det Hoved, hvor een Gang de store Tanker, lyse Drømme, Nærighed til Kunsten og det herlige havde løftet sig, hvorfra hede Taarer vare trillede, og hvor Haabet levede for en U dødelighed. Firbenet sprang, forsvandt; Pandeskjallen smuldrede, blev Støv i Støvet.

Det var Aarhundreder efter. Den klare Stjerne skinnede uforandret, klar og stor, som i Martusinder, Luften lyste i rødt, frisk som Roser, blussende som Blod.

Hvor een Gang var en snæver Gade med Levninger af et gammelt Tempel, laa nu ud til Bladsen et Nonnekloster; her i Haven blev gravet en Grav, en ung Nonne var død og skulde i denne Morgenstund sænkes i Jorden. Spaden stødte mod en Sten; blendende hvid skinnede den; det hvide Marmor var at se, det rundede sig til en Skulder, den kom mere frem; forsigtigere fortes Spaden; et Kvindehoved blev at se, — Sommerfuglevinger. Fra Graven, hvori den unge Nonne skulde nedlægges, løftede man i den rosenrøde, blussende Morgen en dejlig Fiskefikkelse, mejlet af det hvide Marmor. „Hvor er den dejlig! fuldendt! et Kunstværk fra den bedste

Tid!" sagde man. Hvo kunde være Mesteren? Ingen vidste det, ingen kendte ham uden den klare, i Martusinder lyjende Stjerne: den kendte hans Jordlivs Gang, hans Prøve, hans Svaghed, hans dette: „kun Mennesket!" — men det var dødt, vejret hen, som Støvet maa og skal, men Udbyttet af hans bedste Stræben, det herligste, som viste det guddommelige i ham, Psyken, der aldrig dør, der overstraalet Eftermælet, Blinket fra den her paa Jorden, selv dette blev her, blev set, erkendt, beundret og elsket.

Den klare Morgenstjerne i den rosenfarvede Luft sendte sin blinkende Straale paa Psyken og paa de Ulyksaligheds-smil om Mund og i Øje hos de beundrende, der saa Sjælen mejlet af Marmorblokken.

Hvad jordisk er, vejres hen, forglemmes, kun Stjernen i det uendelige ved det. Hvad himmelsk er, straalet selv i Eftermælet, og naar Eftermælet slukkes — da lever endnu Psyken.

Sneglen og Rosenhækken.

Rundt om Haven var et Gærde af Røddebuste, og udenfor var Mark og Eng med Køer og Faar, men midt i Haven stod en blomstrende Rosenhæk, under den sad en Snegl, den havde meget i sig, den havde sig selv.

„Vent, til min Tid kommer!“ jagde den, „jeg skal udrette noget mere end at sætte Roser, end at bære Rødder eller give Mælk, som Køer og Faar.“

„Jeg venter grumme meget af Dem,“ jagde Rosenhækken. „Dor jeg spørge, naar kommer det?“

„Jeg giver mig Tid,“ jagde Sneglen. „De har nu saa meget Hastværk! det spænder ikke Forventningerne.“

Næste Aar laa Sneglen omtrent paa samme Sted i Solskinnet under Rosentræet, der satte Knop og udfoldede Roser, altid friske, altid ny. Og Sneglen krob halv frem, strakte ud Folehornene, og tog dem til sig igen.

„Alt ser ud som i Fjor! der er ingen Fremgang stet; Rosentræet bliver ved Roserne, videre kommer det ikke!“

Sommeren gik, Efteraaret kom, Rosentræet havde stadig Blomster og Knopper, lige til Sneen faldt, Vejret blev raat og vaadt; Rosentræet bøjede sig mod Jorden, Sneglen krøb i Jorden.

Nu begyndte et nyt Aar, og Roserne kom frem, og Sneglen kom frem.

„Nu er De en gammel Rosenstok,“ sagde den, „De maa snart se at gaa ud. De har givet Verden alt, hvad

De har haft i Dem; om det betød noget, er et Spørgsmaal, jeg ikke havde Tid at tænke over; men det er da tydeligt, De har ikke gjort det mindste for Deres indre Udvikling, der var ellers kommet noget andet frem af Dem. Kan De forsvare det? De gaar nu snart op i bare Pind! Kan De forstaa, hvad jeg siger?”

„De forstrækker mig,“ sagde Rosenhækken. „Det har jeg aldrig tænkt over.“

„Nej, De har nok aldrig givet Dem meget af med at tænke! har De nogensinde gjort Røde for Dem selv, hvorfor De blomstrede, og hvorledes det gik til med at blomstre. Hvorledes og ikke anderledes!“

„Nej!“ sagde Rosenhækken. „Jeg blomstrede i Glæde, for jeg kunde ikke andet. Solen var saa varm, Luften saa forfriskende, jeg drak den klare Dug og den stærke Regn; jeg aandede, jeg levede! Der kom fra Jorden en Kraft op i mig, der kom en Kraft fra oven, jeg fornam en Lykke, altid ny, altid stor, og derfor maatte jeg altid blomstre; det var mit Liv, jeg kunde ikke andet!“

„De har ført et meget mageligt Liv,“ sagde Sneglen.

„Tilvisse! alt blev givet mig!“ sagde Rosenhækken; „men Dem blev endnu mere givet! De er en af disse tænkende, dybsindige Naturer, en af de højt begavede, der vil forbavse Verden.“

„Det har jeg aldeles ikke i Sinde,“ sagde Sneglen. „Verden kommer ikke mig ved! hvad har jeg med Verden at gøre? Jeg har nok med mig selv og nok i mig selv.“

„Men skulle vi ikke alle her paa Jorden give vor bedste Del til de andre! bringe hvad vi kunne —! ja, jeg har kun givet Roser! — men De? De, som fik saa meget, hvad gav De Verden? Hvad giver De den?“

„Hvad jeg gav? Hvad jeg giver; jeg spytter ad den! den dner ikke! den kommer ikke mig ved. Sæt De Roser,

De kan ikke drive det videre! lad Hæselbusken bære Rodder!
lad Køer og Faar give Mælk; de have hver deres Publikum,

jeg har mit i mig selv! jeg gaar ind i mig selv, og der bliver jeg. Verden kommer ikke mig ved!"

Og saa gik Sneglen ind i sit Hus og kittede det til.

„Det er saa sørgeligt!“ sagde Rosentræet. „Jeg kan med bedste Villie ikke krybe ind, jeg maa altid springe ud, springe ud i Roser. Bladene falde af, de flyve hen i Vinden! dog een af Roserne saa jeg blive lagt i Husmoderens Psalmebog, een af mine Roser fik Plads ved en ung, dejlig Piges Bryst, og een blev kysset af en Barnemund i livsalig Glæde. Det gjorde mig saa vel, det var en sand Betsignelse. Det er min Grundring, mit Liv!“

Dg Rosentræet blomstrede i Ustyldighed, og Sneglen
dvaskede i sit Hus, Verden kom ikke ham ved.

Dg Maringer gif.

Sneglen var Jord i Jorden, Rosentræet var Jord i
Jorden; ogjaa Grindringsrosen i Psalmebogen var vejret hen,
— — men i Haven blomstrede ny Rosenhækker, i Haven
vokste ny Snegle; de krob ind i deres Hus, spyttede, —
Verden kom ikke dem ved.

Skal vi læse Historien om forfra igen? — Den bliver
ikke anderledes.

Sygtemændene ere i Byen, sagde Mosefonen.

Der var en Mand, som engang vidste saa mange ny Eventyr, men nu vare de slupne for ham, sagde han; Eventyret, der af sig selv gjorde Bisit, kom ikke mere og bankede paa hans Dør; og hvorfor kom det ikke? Ja, det er sandt nok, Manden havde i Nat og Dag ikke tænkt paa det, ikke ventet, at det skulde komme at banke paa, men det havde vist heller ikke været her, thi udenfor var Krig og indenfor Sorg og Nød, som Krigen fører med sig.

Stork og Svale kom fra deres lange Rejse; de tænkte paa ingen Fare, og da de kom, var Reden brændt, Menneffenes Huse brændte, Ledet af Lave, ja rent borte; Fjendens Heste traadte paa de gamle Grave. Det var haarde, mørke Tider; men ogsaa de saa Ende.

Og nu havde de Ende, sagde man, dog endnu bankede ikke Eventyret paa, eller lod høre fra sig.

„Det er vel dødt og borte med de mange andre,“ sagde Manden. Men Eventyret dor aldrig!

Dg der gif over et helt Aar, og han længtes saa saare.

„Mon dog ikke Eventyret skulde komme igen og banke paa!“ Dg han huffede det saa levende i alle de mange Skikkelser, det var kommet til ham; snart ungt og dejligt, Foraaret selv, en yndig lille Pige med Skovmærkekrans om Haaret og Bogegren i Haanden; hendes Djne skinnede som dybe Skovsøer i klart Solskin; snart var det ogsaa kommet som Bispekrammer, havde aabnet Kramkisten og ladet Silkebaand slagre med Vers og Indskrift fra gamle Minder; men allerdejligst var det dog, naar det kom som gamle Morlille med solvhydt Haar og med Djne saa store og saa kloge, da vidste hun ret at fortælle om de allerældste Tider, længe endnu før Prinsesserne spandt paa Gulden, mens Drager og Lindorme laa udenfor og passede paa. Da fortalte hun saa levende, at der kom sorte Pletter for Djnene af enhver, som horte derpaa, Gulvet blev sort af Menneskeblod; grueligt at se og at høre, og dog saa fornøjeligt, for det var saalænge siden, at det var sket.

„Mon hun ikke mere skulde banke paa!“ sagde Manden og stirrede mod Døren, saa at der kom sorte Pletter for Djnene, sorte Pletter paa Gulvet; han vidste ikke, om det var Blod eller Sorgeslor fra de tunge, mørke Dage.

Dg som han sad, kom ham i Tanke, om ikke Eventyret havde skjult sig, ligesom Prinsessen i de rigtige gamle Eventyr, og vilde nu søges op; blev hun funden, da straalede hun i ny Herlighed, dejligere end nogenjinde før.

„Hvo ved! maaste ligger hun skjult i det hentastede

Straaahalm, der vipper paa Brøndkanten. Forsigtig! forsigtig! maaske har hun geemt sig i en visken Blomst, lagt ind i en af de store Bøger paa Hyldeu.

Og Manden gif hen, aabuede en af de allernyeste til at faa Forstand af; men der laa ingen Blomst, der stod at læse om Holger Danjke; og Manden læste, at hele den Historie var opfundeu og sat sammen af en Munk i Frankrig, at det var en Roman, der var bleven „oversat og prentet udi det danjke Sprog;“ at Holger Danjke slet ikke havde været og altsaa slet ikke kom igen, som vi havde sunget om og saa gerne vilde troet paa. Det var med Holger Danjke, som med Wilhelm Tell, kun Mundsvejr, ikke til at forlade sig paa, og det stod i Bogen skrevet sammen med stor Lærdom.

„Ja, jeg tror nu, hvad jeg tror,“ sagde Manden, „der gror ikke Vejbred, hvor ingen Fod har traadt.“

Og han luffede Bogen, satte den paa Hyldeu og gif saa hen til de friske Blomster i Bindueskarmen; der maaske havde Eventhyret skjult sig i den røde Tulipan med de guldgule Kante, eller i den friske Roje, eller i den stærkt farvede Kamelia. Solskinnet laa mellem Bladene, men ikke Eventhyret.

„Blomsterne, her stod i Sorgens Tid, vare alle langt smukkere; men de bleve skaarne af, hver een, bundne i Kranse, lagte ned i Kiste, og over den bredtes Flaget. Maaske med de Blomster er Eventhyret jordet! Men derom maatte Blomsterne have vidst, og Kisten havde fornummet det, Jorden havde fornummet det, hvert lille Græsstraa, der stod frem, vilde have fortalt det. Eventhyret dør aldrig!

Maaske har det ogsaa været her og banket paa, men hvo havde den Gang Dre for det, Tanke for det! Man saa mørk, tungsindig, næsten vred til Foraarets Solskin, dets Fuglekvidder, og alt det fornujelige grønne; ja, Tungen kunde ikke bære de gamle, folkefriske Sange, de bleve skrindlagte med saa meget, vort Hjerte havde kært. Eventyret kan godt have banket paa; men det er ikke hørt, ikke sagt velkommen, og saa er det blevet borte.

Jeg vil gaa at søge det op.

Ud paa Landet! ud i Skoven ved den aabne Strand!"

Derude ligger en gammel Herregaard med røde Mure, taffet Gavl og vajende Flag paa Taarnet. Nattergalen synger under de fintfrynjede Vøgeblade, mens den ser paa Havens blomstrende Vebetræer og tror, at de bære Roser. Her har i Sommerjolen Bierne travlt, og med sumrende Sang sværme de om deres Dronning. Efteraarstørmene ved at fortælle om den vilde Jagt, om Menneskeslægter og Skovens Lov, der fare hen. Ved Juletid synge de vilde Svaner ude fra det aabne Vand, mens inde i den gamle Gaard, ved Kaffelovnsilden, man føler sig stemt til at høre Sange og Sagn.

Med i den gamle Del af Haven, hvor den store Allé af vilde Kastanier lokker med sit Halvmørke, gik Manden, der søgte Eventyret; her havde engang Binden lusket for ham om Baldemar Daa og hans Døtre. Dryaden i Træet, det var Eventyrmor selv, havde her fortalt ham det gamle

Egetræs sidste Drøm. I Mormors Tid stod her be-
skaarne Hækker, nu voksede kun Bregner og Nælder; de bredte
sig over henflængte Rester af gamle Stenfigurer; der voksede
dem Mos i Djnene, men de kunde lige saa godt se som før,
det kunde Manden efter Eventyr ikke, han saa ikke Eventyret.
Hvor var det?

Hen over ham og de gamle Træer fløj Krager i Hundrede-
vis og skreg: „Herfra! herfra!“

Og han gik fra Haven hen over Gaardens Voldgrav,
ind i Ullelunden; der stod et lille jekskantet Hus med Høns-
gaard og Andegaard. Midt i Stuen sad den gamle Kone,
som styrede det hele og vidste nøjagtigt om hvert UG, der
blev lagt, hver Kylling, der kom ud af UGget! men hun var
ikke Eventyret, som Manden søgte; det kunde hun bevise ved
kristelig Døbeattest og Vaccinationsattest, begge laa i
Dragkisten.

Udenfor, ikke langt fra Huset, er en Høj med Rødtjorn
og Guldbregn; her ligger en gammel Gravsten, der for
mange Aar siden kom herhid fra Købstadkirkegaarden, et
Minde om en af Byens hæderlige Raadmænd; hans Hustru
og hans fem Døtre, alle med foldede Hænder og Bibefrave,
staa omkring ham, udhugne i Stenen. Man kunde saa længe
betragte denne, at den ligejom virkede paa Tankerne og dis-
igen paa Stenen, saa at denne fortalte om gamle Tider; i
det mindste var det saaledes gaaet Manden, der søgte Even-
tyret. I det han nu kom her, saa han en levende Sommer-
fugl sidde lige i Panden paa Raadmandens udhuggede Villed;

den slog med Bingerne, fløj et lille Stykke og satte sig igen tæt ved Gravstenen for ligesom at vise, hvad der groede. Der groede en Firklover, der groede hele syv ved Siden af hinanden. Kommer Lykken, kommer den fuldt op! han plukfede Kloverne og puttede dem i Lommen. Lykken er lige saa god som rede Penge, men et nyt, dejligt Eventyr var dog endnu bedre, tænkte Manden, men det fandt han ikke der.

Solen gik ned, rød og stor; Eugen dampede, Mosekongen bryggede.

Det var ud paa Aftenen; han stod alene i sin Stue, saa ud over Haven, over Eng, Mose og Strand; Maanen skinrede klar, der laa en Damp hen over Eugen, som var den en stor Sø, og det havde her engang ogsaa været, der gik Sagn herom, og i Maaneskinnet viste sig Syn for Sagn. Da tænkte Manden paa, hvad han inde i Byen havde læst, at Wilhelm Tell og Holger Danske ikke havde været til, men i Folketroen blive de dog, som Søen herude, levende Syn for Sagn. Jo, Holger Danske kommer igen!

Idet han saaledes stod og tænkte, slog noget ganske stærkt paa Binduet. Var det en Fugl? En Flaggermus eller en Ugle? Ja, dem lukker man ikke ind, om de banke paa. Binduet sprang op af sig selv, en gammel Kone saa ind paa Manden.

„Hvad behager!“ sagde han. „Hvem er Hun? Vige ind i første Etage ser Hun. Staar Hun paa Stige?“

„De har en Firklover i Lommen,“ sagde hun, „ja, De har hele syv, hvoraf den ene er en Seks-klover.“

„Hvem er Hun!“ spurgte Manden.

„Mosekønen!“ sagde hun. „Mosekønen, som brygger; det var jeg i Færd med; Tappen sad i Tønden, men en af de smaa Moseunger rev i Raadhed Tappen af, kylede den lige herop imod Gaarden, hvor den slog mod Vinduet; nu løber Ølet af Tønden, og det er ingen tjent med.“

„Sig mig dog!“ sagde Manden.

„Ja, vent lidt!“ sagde Mosekønen, „nu har jeg andet at tage Vare!“ og saa var hun borte.

Manden var ved at lukke Vinduet, saa stod Kønen der igen.

„Nu er det gjort!“ sagde hun, „men det halve Øl kan jeg brygge om i Morgen, om det bliver Vejrs dertil. Naa, hvad har De saa at spørge om? Jeg kom igen, for jeg holder altid mit Ord, og De har i Lommen syv Firklover, hvoraf den ene er en Seksklover, det giver Respekt, det er Ordenstegn, som gro ved Landevejen, men ikke findes af enhver. Hvad har De saa at spørge om? Staa nu ikke der som en lojerlig Tip, jeg maa snart af Sted til min Tap og min Tonde!“

Og Manden spurgte om Eventyret, spurgte, om Mosekønen havde set det paa sin Vej.

„Jh, du store Brygning!“ sagde Kønen, „har De endnu ikke nok af Eventyret? Det tror jeg da rigtignok, at de fleste have. Her er andet at tage Vare, andet at passe paa. Selv Bornene ere komne ud over det. Giv Smaadrene en Cigar og Smaapigerne en ny Krinoline, det holde de mere af! Høre paa Eventyr! Nej, her er sandelig andet at tage Vare, vigtigere Ting at udrette!“

„Hvad mener De med det?“ spurgte Manden. „Og hvad ved De om Verden? De ser jo kun Frøer og Lygtemænd!“

„Ja tag De Dem i Agt for Lygtemændene!“ sagde Kønen, „de ere ude! de ere slupne løs! dem skulle vi tale om! kom De til mig i Mosen, hvor min Nærværelse er nødvendig; der skal jeg sige Dem det hele, men skynd Dem lidt, mens Deres syv Firklover med den ene Sekser ere friske, og Maanen endnu er oppe!“

Væk var Mosekønen.

Kloffen slog tolv paa Taarnuret, og før den slog Kvarterslag var Manden ude i Gaarden, ude af Haven og stod i Engen. Taagen havde lagt sig, Mosekonen holdt op at brygge.

„Det varede længe, før De kom!“ sagde Mosekonen. „Troldstøj kommer hurtigere frem end Mennesker, og jeg er glad ved, at jeg er født Troldstøj.“

„Hvad har De nu at sige mig?“ spurgte Manden. „Er det et Ord om Eventyret?“

„Kan De da aldrig komme videre end at spørge om det?“ sagde Konen.

„Er det da om Fremtidspoesien, De kan tale?“ spurgte Manden.

„Bliv bare ikke højtravende!“ sagde Konen, „jaa skal jeg nok svare. De tænker kun paa Digteriet, spørger om Eventyret, ligesom om hun var Madammen for det hele! hun er nok bare den ældste, men hun gaar altid for den yngste. Jeg kender hende nok! jeg har ogsaa været ung, og det er ingen Børnehjdom. Jeg har engang været en ganske net Elverpige og danset med de andre i Maanesfinnet, hørt paa Nattergalen, gaaet i Skoven og modt Eventyrfroknen, der altid var ude at søjle. Snart tog hun Natteleje i en halv udsprungen Tulipan eller i en Engblomme; snart smuttede hun ind i Kirken og svøbte sig i Sorgesloret, der hang fra Alterhjene!“

„De ved dejlig Bæst!“ sagde Manden.

„Jeg skulde da sagtens vide lige jaa meget, som De

ved!" sagde Mosekonen. „Eventyr og Poesi, ja de er to Men af eet Stykke: de kunne gaa at lægge sig, hvor de ville. All deres Værk og Tale kan man brygge efter og have bedre og billigere. De skal faa dem hos mig for ingenting. Jeg har et helt Skab fuldt af Poesi paa Flasker. Det er Essentsjen, det fine af den; Urten, baade den søde og bedste. Jeg har paa Flaske alt hvad Menneffene behøve af Poesi, for om Helligdagene at faa lidt paa Lommetørklædet at lugte til."

„Det er ganske forunderlige Ting, De siger," sagde Manden. „Har De Poesi paa Flasker?"

„Mer end De kan taale!" sagde Konen. „De kender vel Historien om Pigen, som traadte paa Brødet, for ikke at smudsje sine ny Sko? Den er baade skreven og trykt."

„Den har jeg selv fortalt," sagde Manden.

„Ja, ja kan De den," sagde Konen, „og ved, at Pigen sank lige ned i Jorden til Mosekonen, just som Jandens Oldemor gjorde Visit for at se Bryggeriet. Hun saa Pigen, som sank, og udbad sig hende til Postament, en Erindring om Besøget, og hun fik hende, og jeg fik en Foræring, som jeg har intet Gavn af, et Rejseapotek, et helt Skab fyldt med Poesi paa Flasker. Oldemor jagde, hvor Skabet skulde staa, og der staar det endnu. Se engang! De har jo Deres syv Firklover i Lommen, hvoraf den ene er en Sekslover, ja vil De nok kunne se det."

Dg virkelig, midt i Mosen laa ligesom en stor Elle-

trunte, det var Oldemor's Skab. Det stod aabent for Mosekønen og for enhver i alle Lande og i alle Tider, jagde hun, naar de kun vidste, hvor Skabet stod. Det var til at aabne for og bag, paa alle Sider og Kanter, et helt Kunststykke, og saa dog kun ud som en gammel Elletrunte. Alle Landets Poeter, især vort eget Lands, vare her lavede efter; Gejsten af dem var spekuleret ud, recenseret, renoveret, koncentreret og sat paa Flaske. Med stort Instinkt, som det kaldes, naar man ikke vil sige Geni, havde Oldemor taget det i Naturen, der ligesom smagte af den eller den Poet, sat lidt Djævelskab til, og saa havde hun hans Poesi paa Flaske for hele Fremtiden.

„Lad mig se engang!“ sagde Manden.

„Ja, men der er vigtigere Ting at høre!“ sagde Mosekønen.

„Men nu ere vi ved Skabet!“ sagde Manden og saa derind. „Her er Flasker af alle Storrelser. Hvad er der i den? Og hvad i den?“

„Her er det, de kalde Majduft!“ sagde Konen, „jeg har ikke prøvet den, men jeg ved, at slaar man af den kun en lille Slat paa Gulvet, saa staar der straks en dejlig Skovj, med Nakander, Brudelys og vilde Krusemynter. Man hælder bare to Draaber paa en gammel Stilebog, jeld fra nederste Klasse, og saa bliver Bogen en hel Duftkomedie, som man meget godt kan opføre og falde i Søvn over, saa stærkt dufter den. Det skal nok være en Høflighed mod mig, at der staar skrevet paa Flasken: „Mofekonens Bryg.““

Her staar Skandaleflasken. Det ser ud, som om der kun var snavset Vand i den, og det er snavset Vand, men med Bruspulver af Bykladder, tre Lod Løgn og to Gran Sandhed, rørt om med en Birkekviist, ikke fra en Spidsrod, lagt i Saltlage og staaen ud af Synderens blodige Krop, eller en Stump fra Skolemesterens Nis, nej, lige tagen fra Kofsten, der fejede Kendeftenen.

Her staar Flasken med den fromme Poesi, udi Psalmetone. Hver Draabe har Klang som Smæld af Helvedes Porte, og er lavet af Tugtelsens Blod og Sved; nogle sige, det er kun Duegalde; men Duerne ere de frommeste Dyr, de have ingen Galde, sige Folk, der ikke kunne Naturhistorie.“

Her stod Flasken for alle Flasker; den bredte sig i det halve Skab: Flasken med Hverdagshistorier; den var bunden til baade med Svineskind og med Blæreskind, for den kunde ikke taale at tabe af sin Kraft. Hver Nation kunde her saa sin egen Suppe, den kom, eftersom man vendte

og drejede Flasken. Her var gammel tyst Blodsuppe med Røverboller, ogsaa tynd Husmandsuppe med virkelige Hofraader, der laa som Rødde, og hen over dem svømmede filosofiske Fedtsjøne. Der var engelsk Guvernantesuppe og den franske Potage à la Kock, lavet paa Haneben og Spurveæg, paa Dansk kaldet Rankan-suppe; men den bedste af Supperne var den københavnske. Det sagde Familien.

Her stod Tragedien paa Champagneflaske; den kunde knalde, og det skal den. Lystspillet saa ud som fint Sand til at kaste Folk i Djnene, det vil sige, det finere Lystspil; det grovere var ogsaa paa Flaske, men bestod kun af Fremtidspakater, hvor Navnet paa Stykket var det kraftigste. Der var udmærkede Komedienavne, saaledes: „Tør du spytte i Bærket?“, „En paa Gummerne“, „Det jøde Ujen“ og „Hun er sprøjtefuld!“

Manden faldt ganske hen i Tanker derved, men Mosefonen tænkte længere frem, hun vilde have Ende paa det.

„Nu har De vel set nok i Kramkisten!“ sagde hun, „nu ved De, hvad det er; men det vigtigere, De skulde vide, ved De ikke endnu. Lygtemændene ere i Byen! Det har mere at betyde end Poesi og Eventyr. Jeg skulde nu holde Mund dermed, men det maa være en Styrrelse, en Skæbne, noget, der gaar mig over, det er sat mig i Kværken, det maa herud. Lygtemændene ere i Byen! de ere slupne løs! tag eder i Agt, Mennesker!“

„Det forstaar jeg ikke et Ord af!“ sagde Manden.

„Vær saa god at sætte Dem paa Stabet!“ sagde hun,

„men fald ikke ind i det og slaa Flaaskerne itu; De ved, hvad der er i dem. Jeg skal fortælle den store Begivenhed; den er ikke ældre end fra i Gaar; den er hændet tidligere. Denne har endnu tre Hundrede og fire og tredjindstyve Dage at løbe paa. De ved vel, hvor mange Dage der er i Aaret?“

Og Mojekonen fortalte.

„Her var stort paa Færde i Gaar ude i Sumpen! her var Barnegilde! her blev født en lille Lygtemand, her blev født tolv af det Skuld, som det er givet, at de kunne, om de ville, træde op som Mennesker og agere og kommandere imellem disse, ligesom om de vare fødte Mennesker. Det er en stor Begivenhed i Sumpen, og derfor dansede som Smaa-

lys, hen over Moje og Eng, alle Lygtemænd og Lygtekoner; der er ogsaa Hunkon, men de ere ikke i Dmtale. Jeg sad paa Skabet der og havde paa mit Skød alle de tolv smaa, nyfødte Lygtemænd; de skinnede som Sankt-Hans-Orme; de begyndte allerede at hoppe, og hvert Minut tog

de til i Størrelse, saa at, før et Kvarter var omme, saa hver af dem lige saa stor ud som Fader eller Onkel. Nu er det en gammel medfødt Lov og Begunstigelse, at naar Maanen netop staar, som den stod i Gaar, og den Vind blæser, som blæste i Gaar, saa er det givet og forundt alle de Lygtemænd, som i den Time og i det Minut fødes, at kunne blive Mennesker, og hver af dem, et helt Aar igennem, rundt om ove deres Magt. Lygtemanden kan løbe Vandet rundt og Berden med, om han ikke er bange for at falde i Søen eller blæses ud i en svær Storm. Han kan fare lige luft ind i Mennesket, tale for ham og gøre alle Bevægelser, han vil. Lygtemanden kan paatage sig hvilken som helst Skikkelse, Mand eller Kvinde, handle i deres Land, men med hele sin egen Yderlighed, saa at der kommer ud af det, hvad han vil; men i eet Aar maa han vide og forstaa at føre tre Hundrede og fem og trefindstyve Mennesker paa gal Vej og det i stor Stil, føre dem bort fra det sande og det rigtige, da opnaar han det højeste, en Lygtemand kan drive det til, at blive Løber foran Fandens Stadskaret, saa gloende brandgul Kjole og Luen lige ud af Halsen. Det kan en simpel Lygtemand slikke sig om Munden efter. Men der er ogsaa Fare og stort Bryderi for en ærgerrig Lygtemand, der agter at spille en Rolle. Saar Mennesket Djnene op for, hvem han er, og kan blæse ham væk, saa er han væk og maa tilbage i Sumpen; og dersom, før Aaret er omme, Lygtemanden betages af Længsel efter at komme til sin Familie, opgiver sig selv, saa er han ogsaa væk, kan ikke længer

brænde klart, gaar snart ud og kan ikke tændes igen; og er Maret endt, og han da endnu ikke har ført tre Hundrede og fem og tresindstyve Mennesker bort fra Sandheden og hvad godt og dejligt er, saa er han dømt til at ligge i raadent Træ og sfinne uden at kunne røre sig, og det er den frygteligste Straf for en livlig Lygtemand. Alt dette vidste jeg, og alt dette sagde jeg de tolv smaa Lygtemænd, jeg sad med paa Skødet, og de vare som ellevilde af Glæde. Jeg sagde dem, at det var det sikreste og mageligste at opgive Vren og ikke at bestille noget; det vilde de unge Blus ikke, de saa sig allerede gloende brandgul med Luen ud af Halsen. „Bliv hos os!“ sagde nogle af de gamle. „Driv Spil med Menneskene!“ sagde de andre. „Menneskene tørre vore Enger ud, de dræne! hvad skal der blive af vore Efterkommere!“

„Vi ville flamme mig flamme!“ sagde de nyfødte Lygtemænd, og saa var det afgjort.

Her blev straks Minutbal, kortere kunde det ikke være! Elverpigerne svang sig tre Gange rundt med alle de andre, for ikke at synes storagtige; de danse ellers helst med sig selv. Saa blev der givet Fadbergave: „kastet Smut“, som det hedder. Foræringer fløj, som Kiselstene, hen over Mosevandet. Hver af Elverpigerne gav en Flig af deres Slør. „Tag den!“ sagde de, „saa kan du straks den højere Dans, de vanskeligste Sving og Bendinger, naar det kniber; du faar den rette Holdning og kan vise dig i de strunkeste Selskaber.“ Natravnen lærte hver af de unge Lygtemænd at sige: „Bra', bra', brav!“ sige det

paa det rette Sted, og det er en stor Gave, der lonner sig selv. Uglen og Storken lod ogsaa noget falde, men det var ikke værd at tale om, sagde de, og saa tale vi ikke om det. Kong Baldemars vilde Jagt for just hen over Mojen, og da det Herskab hørte om Stadsen, jendte de til Foræring et Par fine Hunde, der jage med Vindens Fart og nok kunne bære en Lygtemand eller tre. To gamle Marer, som ernære sig ved at ride, vare med ved Gildet; de lærte straks fra sig den Kunst at slippe ind igennem et Nøglehul, det er, som om alle Døre stod aabne for en. De tilbød at føre de unge Lygtemænd til Byen, hvor de vidste god Besked. De red sædvanligvis gennem Luften paa deres eget lange Nakkehaar, som de havde bundet Knude paa, for at sidde haardt, men nu satte de sig hver især

over den vilde Jagts Hunde, tog paa Skodet de unge Lygtemænd, der skulde ind at forlede og forvilde Menneffene, — hutsch! vare de borte. Det var alt sammen i Gaar Nat. Nu ere Lygtemændene i Byen, nu have de taget fat, men

hvordan og hvorledes, ja, sig mig det! Jeg har en Bejtraad igennem min store Taa, den siger mig altid noget."

"Det er et helt Eventyr," sagde Manden.

"Ja, det er da kun Begyndelsen til et," sagde Konen. "Kan De fortælle mig, hvorledes Lygtemændene nu tumle og te sig, i hvilke Skikkelser de ere traadte op for at faa Menneſkene paa gale Beje?"

"Jeg tror nok," sagde Manden, "der kunde skrives en hel Roman om Lygtemændene, hele tolv Dele, een om hver Lygtemand, eller maaſke endnu bedre, en hel Folkedramme."

"Den ſkulde De ſkrive," sagde Konen, "eller hellere lade være."

"Ja, det er mageligere og behageligere," sagde Manden, "jaa ſlipper man for at tøjres i Uviſen, og det er tit lige jaa trangt ſom for en Lygtemand at ligge i raaddent Træ, ſkinne og ikke turde ſige et Muf."

"Mig er det lige fedt," sagde Konen, "men lad hellere de andre ſkrive, de, ſom kunne, og de, ſom ikke kunne! Jeg giver fra min Tonde en gammel Tap, den lukker op Skabet med Poefi paa Flaſker, derfra kunne de jaa, hvad der ſtorter for dem; men De, min gode Mand, ſynes mig nu at have blækket Deres Fingre nok til og maa være kommen til den Alder og Satthed, ikke hvert Aar at løbe efter Eventyr, nu her er langt vigtigere Ting at gøre. De har vel dog forſtaaet, hvad der er paa Færde?"

"Lygtemændene ere i Byen!" sagde Manden, "jeg har hørt det, jeg har forſtaaet det! men hvad vil De, at jeg ſkal

gøre? Jeg vil jo blive dænget over, om jeg ser og siger Folk: se engang, der gaar en Lygtemand i hæderlig Kjole —!“

„De gaa ogsaa i Skorter!“ sagde Kønen. „Lygtemanden kan paatage sig alle Skikkelser og træde op paa alle Steder. Han gaar i Kirke, ikke for Vor Herres Skyld, maaske er han faret i Præsten! Han taler paa Valgdag, ikke for Land og Riges Skyld, men kun for sin egen; han er Kunstner baade i Farvepotten og i Teaterpotten, men faar han ganske Magten, saa er Potten ude! Jeg snaffer, og jeg snaffer, jeg maa ud med hvad der sidder mig i Kværken, til Skade for min egen Familie; men jeg skal nu være Menneskenes Redningskone! Det er sandelig ikke med min gode Villie eller for Medaillens Skyld. Jeg gør det galeste, jeg kan, jeg siger det til en Poet, og saa faar da snart hele Byen det at vide.“

„Byen lægger sig det ikke paa Hjertet!“ sagde Manden. „Det vil ikke anfægte et eneste Menneske, de tro alle sammen, at jeg fortæller et Eventyr, idet jeg med den inderligste Alvor siger dem: „Lygtemændene ere i Byen, jagde Mosekønen, tag eder i Agt!“

Vejrmøllen.

Der stod paa Bakken en Vejrmølle, stolt at se paa, og stolt folte den sig:

„Aldeles ikke stolt er jeg!“ sagde den, „men jeg er meget oplyst, uden og inden. Sol og Maane har jeg til udvortes Brug og til indvendig med, og saa har jeg desuden Stearinlys, Tranlampe og Tællepraas; jeg tør sige, at jeg er oplyst; jeg er et tænkende Væsen og saa velstabt, at det er en Fornøjelse. Jeg har en god Kværn i Brystet, jeg har fire Vinger, og de siddes mig oppe i Hovedet, lige under Hatten; Suglene have kun to Vinger og maa bære dem paa Ryggen. Jeg er en Hollænder af Fødsel, det kan ses paa min Skabelon; en flyvende Hollænder! den regnes til

det overnaturlige, ved jeg, og dog er jeg meget naturlig. Jeg har Galleri om Maben og Beboelseslejlighed i Nederdelen; der huse mine Tanker. Min stærkeste Tanke, den, der styrer og raader, kaldes af de andre Tanker: Manden paa Møllen. Han ved hvad han vil, han staar højt over Mel og Gryn, men har dog sin Mage, og hun kaldes Mutter; hun er Hjertelaget; hun løber ikke avet om, ogsaa hun ved hvad hun vil, hun ved hvad hun kan, hun er mild som et Vindpust, hun er stærk som Blæsten, hun forstaar at lirke, at faa sin Villie. Hun er mit bløde Sind, Fatter er mit haarde; de ere to og dog een, de kalde ogsaa hinanden „min Halvpart“. De have Røllinger de to: smaa Tanker, som kunne vokse. De smaa gøre et Styr! Forleden, da jeg i Dybsindighed lod „Fatter“ og hans Svende se Kværn og Hjul efter i mit Bryst, jeg vilde vide hvad der var i Bejen, thi der var noget i Bejen inden i mig, og man skal ransage sig selv, saa gjorde de smaa et forfærdeligt Styr, der ikke tager sig ud, naar man, som jeg, staar højt paa Bakken; man maa huske, at man staar i Belysning: Omdømmet er ogsaa Belysning. Men hvad jeg vilde sige, det var et forfærdeligt Styr af de smaa! Den mindste for mig lige op i Hatten og trallede, saa det kildrede i mig. De smaa Tanker kunne vokse, det har jeg fornummet, og udenfra komme ogsaa Tanker og ikke ganske af min Slægt, for jeg ser ingen af den, saa langt jeg ser, ingen uden mig selv; men de vingeløse Huse, hvor Kværnen ikke høres, de have ogsaa Tanker, de komme til

mine Tanker og forlove sig med dem, som de kalde det. Underligt nok! ja, der er meget underligt. Det er kommet over mig eller i mig: noget har forandret sig i Mølleværket! det er, som om Fatter havde skiftet Halvpart, faaet et endnu mildere Sind, en endnu kærligere Mage, saa ung og from og dog den samme, men blødere, frommere med Tiden. Hvad best var, er fordunstet; det er meget fornøjeligt det hele. Dagene gaa, og Dagene komme, altid fremad til Klarhed og Glæde, og saa, ja, det er sagt og skrevet, saa kommer der en Dag, at det er forbi med mig og aldeles ikke forbi: jeg skal rives ned for at rejse mig ny og bedre, jeg skal høre op og dog blive ved at være! blive en ganske anden og dog den samme! det er mig svært at begribe, ihvor oplyst jeg end er, ved Sol, Maane, Stearin, Tran og Tælle! mit gamle Tømmer og Murværk skal rejse sig igen af Gruset. Jeg vil haabe, at jeg beholder de gamle Tanker: Fatter paa Møllen, Mutter, store og smaa, Familien, den jeg kalder det hele, een og dog saa mange, hele Tankekompaniet, for det kan jeg ikke undvære! og mig selv maa jeg ogsaa blive, med Kværn i Brystet, Vinger paa Hovedet, Altan om Maven, ellers kan jeg ikke kende mig selv, og de andre kunne heller ikke kende mig og sige, der har vi jo Møllen paa Bakken, stolt at se, dog aldeles ikke stolt."

Det sagde Møllen, den sagde meget mere, men dette var nu det vigtigste.

Dg Dagene kom, og Dagene gif, og den yderste var den sidste.

Der gik Ild i Møllen; Flammerne løftede sig, slog ud, slog ind, slittede Bjælker og Bræder, aad dem op. Møllen faldt, der var kun en Askehøb tilbage; Røgen for hen over Brandstedet, Vinden bar den bort.

Hvad levende der havde været paa Møllen blev, det kom ikke noget til ved den Begivenhed, det vandt ved den. Møllerfamilien, een Sjæl, mange Tanker og dog kun een, fik sig en ny, en dejlig Mølle, den kunde være tjent med, den lignede aldeles den gamle, man sagde: der staar jo

Møllen paa Bakken, stolt at se! men denne var bedre indrettet, mere tidsvarende, for det gaar fremad. Det gamle Tømmer, der var ormstuffed og svampet, laa i Støv og Aske; den Møllekrop rejste sig ikke, som den havde troet; den tog det lige efter Ordene, og man skal ikke tage alting lige efter Ordene.

Solvskillingen.

Der var en Skilling, den kom blant fra Mønten, sprang og klang: „Hurra! nu skal jeg ud i den vide Verden!“ og det kom den.

Barnet holdt fast paa den med varme Hænder, og den gerrige med kolde, klamme Hænder; den ældre vendte og drejede den mange Gange, mens Ungdommen straks lod den løbe videre. Skillingen var af Solv, havde meget lidt Kobber i sig og var allerede et helt Aar ude i Verden, det vil sige, ude omkring i det Land, hvor den var møntet; saa kom den paa Rejse ud af Landet, den var den sidste af Landets Mønt, der blev tilbage i Pengepungen, dens rejsende Herre havde med, han vidste ikke selv, han havde den, før den kom ham mellem Fingrene.

„Her har jeg jo endnu en Skilling hjemme fra!“ sagde han, „den kan gøre Rejsen med!“ og Skillingen klang og

isprang af Glæde, da han puttede den igen i Pungen. Her laa den hos fremmede Kammerater, der kom og gik; den ene gjorde Plads for den anden, men Skillingen hjemme fra blev altid tilbage; det var en Udmærkelse.

Nu var allerede flere Uger forbi, og Skillingen var langt ude i Verden, uden just at vide hvor; den hørte af de andre Mønter, at de vare franske og italienske; den ene sagde, at nu vare de i den By, den anden sagde, at de vare i den, men Skillingen kunde ikke gøre sig Forestilling derom, man ser ikke Verden, naar man altid er i Pøse, og det var den; men som den en Dag laa der, mærkede den, at Pengepungen ikke var lukket, og da listede den sig til Abningen for at kigge lidt ud; det skulde den nu ikke have gjort, men den var nysgerrig, det straffer sig; den gled ud i Bukselommen, og da om Aftenen Pengepungen blev lagt til Side, laa Skillingen endnu, hvor den laa, og kom med Klæderne ud paa Gangen; der faldt den straks paa Gulvet; ingen hørte det, ingen saa det.

I Morgenstunden kom Klæderne ind, Herren tog dem paa, rejste bort, og Skillingen kom ikke med, den blev funden, skulde igen gøre Tjeneste, gik ud med tre andre Mønter.

„Det er dog rart at se sig om i Verden!“ tænkte Skillingen, „kende andre Mennesker, andre Skikke!“

„Hvad er det for en Skilling,“ blev der lige i det samme sagt. „Den er ikke Landets Mønt! den er falsk! duer ikke!“

Ja, nu begynder Skillingens Historie, som den siden fortalte den.

„Falsk! duer ikke! det for igennem mig,“ sagde Skillingen. „Jeg vidste, jeg var af godt Sølv, god Klang og med ægte Præg. De maatte bestemt tage fejl, mig kunde de ikke mene, men mig mente de dog! mig var det, de kaldte falsk, jeg duede ikke! „Den maa jeg give ud i Mørke!“ sagde Manden, som havde den, og jeg blev givet ud i Mørke og saa igen skældt ud ved Dagslys, — „falsk, duer ikke! den maa vi se at blive af med.“

Og Skillingen sitrede mellem Fingrene, hver Gang den i Smug skulde listes bort og gælde for Landets Mønt.

„Jeg elendige Skilling! hvad hjælper mig mit Sølv, mit Værd, mit Præg, naar det ikke har noget at betyde! Man er for Verden, hvad Verden tror om en! Det maa dog være skrækkeligt at have en ond Samvittighed, at liste sig frem paa det ondes Vej, naar jeg, der dog er aldeles uskyldig, kan være saaledes til Mode ved bare at have Udseendet deraf! — Hver Gang jeg blev tagen frem, gruede jeg for de Øjne, der vilde se paa mig; jeg vidste, at jeg vilde blive stødt tilbage, kastet hen ad Bordet, som var jeg Løgn og Bedrag.

Engang kom jeg til en stakkels fattig Kone, hun fik mig i Dagløn for sit Slid og Slæb, men hun kunde nu slet ikke blive mig kvit, ingen vilde tage imod mig, jeg var en sand Ulykke for hende.

„Jeg er saamænd nødt til at narre nogen med den,“

sagde hun. „Jeg har ikke Raad til at gemme paa en falsk Skilling; den rige Bager skal have den, han kan bedst taale det, men en Uret er det alligevel, jeg gør.“

Nu skal jeg endog saa belemre Konens Samvittighed!“ jukkede det i Skillingen. „Er jeg da virkelig paa mine ældre Dage bleven saa forandret?“

Og Konen gik til den rige Bager, men han kendte alt for godt til de gangbare Skillinger, jeg fik ikke Lov at ligge, hvor jeg laa, jeg blev smidt i Ansigtet paa Konen; hun fik intet Brød for mig, og jeg følte mig saa inderlig bedrøvet ved at være møntet saaledes til andres Fortræd, jeg, som i unge Dage havde været saa frejdig og saa sikker,

saa bevidst om mit Værd og mit ægte Præg. Jeg blev saa melankolsk, som en stakkels Skilling kan blive det, naar ingen vil have den. Men Konen tog mig hjem igen, betragtede mig ret inderligt, mildt og venligt. „Nej, jeg vil ingen narre med dig!“ sagde hun. „Jeg vil slaa et Hul i dig, saa at enhver kan se, at du er en falsk Ting, — og dog, — det falder mig nu saa ind, — du er maaske en Lykkeskilling, ja, det vil jeg tro! den Tanke kommer over mig. Jeg slaar et Hul i Skillingen, trækker en Lidse gennem Hullet og giver saa Rabokonens lille Barn Skillingen om Halsen som Lykkeskilling.“

Og hun slog et Hul i mig; det er aldrig behageligt at blive slaaet Hul i, men naar Hensigten er god, kan man

taale meget; en Lidsje fik jeg igennem mig, blev et Slags Medalje at bære; jeg blev hængt det lille Barn om Halsen, og

Barnet smilede til mig, kysede mig, og jeg hvilede en hel Nat paa Barnets varme, uskyldige Bryst.

I Morgenstunden tog Moderen mig imellem sine Fingre, saa paa mig og havde sine egne Tanker derved det fornam jeg snart. Hun fik en Saks frem og klippede Lidsen over.

„Lykkeskilling!“ sagde hun. „Ja, det skal vi nu se!“ og hun lagde mig i surt, saa at jeg blev grøn; derpaa kittede hun Hullet til, gned mig lidt, og gif saa i Mørkningen til Lotterikollektoren for at saa en Lotteriseddel, der skulde bringe Lykke.

Hvor var jeg ilde til Mode! det klemte i mig, som om jeg skulde knække over; jeg vidste, jeg vilde blive kaldt falsk og smidt hen og det lige foran den Mængde Skillinger og Monter, der laa med Indskrift og Ansigt, som de kunde

være stolte af; men jeg slap; der var saa mange Mennesker hos Kollektoren, han havde saa travlt, jeg for klingende i Skuffen mellem de andre Monter; om der siden blev vundet paa Sedlen, ved jeg ikke, men det ved jeg, at allerede den næste Dag var jeg kendt som en falsk Skilling, lagt til Side og sendt ud for at bedrage og altid bedrage. Det er nu ikke til at holde ud, naar man har en reel Karakter, og den kan jeg ikke nægte mig selv.

I Nar og Dag gif jeg saaledes fra Haand til Haand, fra Hus til Hus, altid udfældt, altid isde set; ingen troede mig, og jeg troede ikke mig selv, ikke Verden, det var en svær Tid.

Da kom en Dag en rejsende, ham blev jeg naturligvis nydt paa, og han var trofkyldig nok til at tage mig for gangbar Mont; men nu skulde han give mig ud, og da hørte jeg igen de Raab: „Duer ikke! falsk!“

„Næ har faaet den for ægte,“ sagde Manden og saa nu ret noje paa mig; da smilede hele hans Ansigt, det plejede ellers aldrig noget Ansigt ved noje at se paa mig: „Nej, hvad er dog det!“ sagde han. „Det er jo en af vore egne Landets Monter, en god, ærlig Skilling hjemme fra, som man har slaaet Hul i og kalder falsk. Det var ganske morsomt det! Dig skal jeg dog opbevare og tage hjem med!“

Det for af Glæde gennem mig, jeg blev kaldt en god, ærlig Skilling, og hjem skulde jeg, hvor alle og enhver vilde kende mig og vide, at jeg var af godt Sølv og med ægte Præg. Jeg kunde gerne have gnistret af Glæde, men det

ligger nu ikke i min Natur at gnistre, det kan Staal, men ikke Sølv.

Jeg blev svøbt ind i fint, hvidt Papir, for ikke at blandes med de andre Monter og komme bort; og kun ved festlig Lejlighed, naar der mødtes Landsmænd, blev jeg vist frem og overmaade vel omtalt; de sagde, at jeg var interessant; det er morsomt nok, at man kan være interessant uden at sige et eneste Ord!

Og saa kom jeg hjem! Al min Nød var forbi, min Glæde begyndte, jeg var jo af godt Sølv, jeg havde det ægte Præg, og det var mig slet ikke til Fortræd, at man havde slaaet Hul i mig som falsk; det gør ikke noget, naar man ikke er det! Man skal holde ud; alt kommer i Tiden til sin Ret! Det er nu min Tro!" sagde Skillingen.

Bispen paa Borglum og hans frænde.

Nu ere vi oppe i Jylland, helt oven for Bildmosen; vi kunne høre „Vestervovvov“, høre, hvor det ruller, det er ganske nær ved; men foran os løfter sig en stor Sandhøjde, den har vi længe set, og vi føre endnu hen imod den, lang-

sommelig føre vi i det dybe Sand. Oppe paa Sandhøjden ligger en stor, gammel Gaard, det er Borglum Kloster, den største Fløj er endnu Kirken; derop komme vi nu i den sildige Aften, men Vejret er klart, det er lyse Nætter; man ser saa langt, saa langt vidt omkring, over Mark og Mose ned til Halsborg Fjord, over Hede og Eng, lige ud over det mørkeblaa Hav.

Nu ere vi deroppe, nu rumle vi ind mellem Lo og Lade og svinge om, ind ad Porten til den gamle Borggaard, hvor Lindetræerne staa i Række langs Muren; der have de Ly for Vind og Vej, derfor gro de, saa Grenene næsten skjule Vinduerne.

Vi gaa op ad den stenlagte Vindeltrappe, vi gaa hen ad de lange Gange under det Bjælkeværks Loft, Vinden juser her saa underlig, ude eller inde, man ved ikke rigtig, hvor det er, og saa fortæller man — ja, man fortæller saa meget, man ser saa meget, naar man er bange eller vil gøre andre bange. De gamle, afdøde Kunniker, siger man, glide stille forbi os ind i Kirken, hvor Messen synges, man kan høre det i Vindens Sus; man bliver saa underlig stemt derved, man tænker paa de gamle Tider — tænker, saa at man er i den gamle Tid.

— Der er Stranding paa Kysten, Bispens Folt ere derne, de skaane ikke dem, Havet skaaned; Søen skyller bort det røde Blod, som flød fra de knuste Pandes. Det

strandede Gods er Bispens, og der er meget Gods. Søen ruller op Under og Tønde, fyldt med kostelig Vin til Klosterets Kælder, og i den er allerede fuldt op af Æl og Mjød; der er fuldt op i Køkkenet af fældede Dyr, af Polse og Skinke; i Dammene derude svømmer den fede Brajen og den lætre Karusse. Bispen paa Børglum er en mægtig Mand, han har Land i Eje, og mere vil han vinde; alt maa bøje sig for Oluf Glob. I Thy er død hans rige Frænde. „Frænde er Frænde værst,“ det maa Enken dernede sande. Hendes Husbond raadede der over det hele Land, kun ikke over det geistlige Gods; Sonnen er i fremmed Land; alt som Dreng sendtes han derud at lære fremmed Skik, som hans Hu stod til; i Maringer hørtes ikke fra ham, maaste er han lagt i sin Grav og kommer altsaa aldrig hjem at raade, hvor nu hans Moder raader.

„Hvad, skal Kvinde raade?“ siger Bispen. Han sender hende Stævning og lader hende kalde til Tinge; men hvad hjælper ham det? Hun veg aldrig af fra Loven, og hun har Styrke i sin retfærdige Sag.

Bisp Oluf til Børglum, hvad pønser du paa? Hvad skriver du ned paa det blanke Pergament? Hvad gemmer det under Segl og Baand, idet du giver det til Rytter og Svend, der ride med det af Sted ud af Landet, langvejs bort, til Paven's By?

Det er Lovfaldstid, Strandingsstid; nu kommer den isnende Vinter.

Tvende Gange kom den, nu sidst kommer den herop

med Velkomst til Rytter og Svend, der med paveligt Brev vende hjem fra Rom, Båndbrev over Enken, der turde krænge den fromme Bisp. „Forbandelse være over hende og alt, hvad hendes er! Udstødt være hun af Kirke og Menighed! Ingen yde hende hjælpsom Haand; Frænder og Venner sty hende som Pest og Spedalskhed!“

„Det skal knæffes, som ikke vil bøjes!“ siger Bispen paa Børglum.

De slippe hende alle sammen; men hun slipper ikke sin Gud, han er hende Værn og Bærge.

Et eneste Dyende, en gammel Pige, bliver hende tro; med hende gaar hun bag Ploven, og Kornet gror, skont Jorden er forbandet af Pave og Bisp.

„Du Helvedes Børn! Jeg skal dog faa min Villie!“ siger Børglums Bisp, „nu rorer jeg dig med Pavens Haand, til Stævning og Dom!“

Da spænder hun for Bognen de to sidste Oksar, hun ejer, sætter sig op med sin Pige og fører hen over Heden, ud af det danske Land; hun kommer som fremmed til fremmed Folk, hvor fremmed Tungemaal tales, fremmed Skik bliver ovet; langt bort, hvor de grønne Høje løfte sig til Bjerge, og Vinen gror. Der komme rejsende Købmænd, de spejde angst fra deres varebelæsfede Bogue, frygte for Overfald af Røverriddernes Svende. De to fattige Kvinder paa det uselige Røretøj, trukket af to sorte Oksar, køre trygt i den usikre Gulvej og i de tætte Skove. Det er i Franken. Her møder hun en stadselig Ridder, ham følge tolv strids=

klædte Svende; han standser og ser paa det underlige Tog, og spørger de to Kvinder om deres Rejsses Maal, og fra

hvilket Land de komme; da nævner den yngste Thy i Danmark, melder sin Sorg og Glænde, og snart faar det Ende, Vor Herre har ledet det saa. Den fremmede Ridder er hendes Son. Han rækker hende Haanden, han tager hende i Favn; og Moderen græder, det kunde hun ikke i

Maringer, men vel bide sig i Læben, saa de varme Blod-
draaber piblede frem.

Det er Lovfaldstid, det er Strandingstid, Havet ruller
Vinsfade i Land til Bispens Kælder og Køkken; der brajer
over Flammen det spiddede Vildt; deroppe er lunt inden
Døre, nu da Vinteren bider paa. Der høres nyt: Jens
Glob til Thy er vendt hjem med sin Moder; Jens Glob
gor Stævning, han stævner Bispen for gejstlig Ret og Lands
Lov og Ret.

„Det skal hjælpe ham stort!“ siger Bispen. „Lad bare
din Trætte fare, Ridder Jens!“

Det er Lovfaldstid, i det næste Aar, det er Strandingstid,
nu kommer den isnende Vinter; de hvide Bier sværme,
de stikke i Ansigtet, til de selv smelte.

Det er friskt Vejr i Dag, sige Folk, naar de have været
uden for Døren. Jens Glob staar i Tanker, saa han svier
sin side Kjole, ja brænder Hul i den.

„Du Børglums Bisp! jeg magter dig dog! Under
Bavens Kappe kan Loven ikke naa dig, men Jens Glob skal
naa dig!“

Saa skriver han et Brev til sin Svoger, Hr. Oluf
Hase i Salling, stævner ham til at komme Juleaften til
Ottesfang i Hvidberg Kirke; derovre skal Bispen læse Messe,
derfor rejser han fra Børglum til Thyland, det kender og
ved Jens Glob.

Eng og Mose ligge med Is og Sne, de bære baade
Hest og Nytte, det hele Tog, Bispen med Klerke og Svende;

de ride den korteste Vej mellem de store Rør, hvor Vinden suser sørgeligt.

Blæs i din Messingtrompet, du ræveskindsklædte Spillemand! det klinger godt i den klare Luft. Saa ride de over Hebe og Mose, Fata Morganas Enghave i den varme Sommerdag, Syd paa, de ville til Hvidberg Kirke.

Vinden blæser stærkere i sin Trompet, den blæser en Storm, et Guds Vejr, det vokser i voldelig Bølge. Til Guds Hus i det Guds Vejr gaar det af Sted. Guds Hus staar fast, men det Guds Vejr farer hen over Mark og Mose, over Fjord og Hav. Borglum Bispe naar til Kirke, det magter nok næppe Hr. Duf Hase, ihvor skrap han rider. Han kommer med sine Mænd paa sin Side Fjorden Jens Glob til Hjælp, nu Bispen skal stævnes for den Højestes Dom.

Guds Hus er Retsjalen, Alterbordet Rettergangsbord; Lysene ere alt tændte i de svære Messingtager. Stormen læser op Klage og Dom. Det suser i Luften, over Mose og Hebe, over de rullende Bølge. Ingen Færge sætter over Fjorden i slikt Guds Vejr.

Duf Hase staar ved Ottesund; der affædiger han sine Mænd, skænker dem Hest og Harnisk, giver dem Orlov at drage hjem og Hilsen til sin Hustru; alene vil han friste sit Liv i det brusende Vand; men de skulle vidne for ham, at det ikke er hans Skyld, Jens Glob staar uden Undsætning i Hvidberg Kirke. De trofaste Svende slippe ham ikke, de følge ham ud i det dybe Vand. De ti skylles bort;

Oluf Hase selv og to af hans Smaadrenge naa den anden Bred; endnu have de fire Mil at ride.

Det er Midnat forbi, det er Julenat. Vinden har lagt sig; Kirken er oplyst; det straalende Skær skinner gennem Ruderne ud over Eng og Hede. Ottesangen er endt forlængst; i Guds Hus er det stille, man kan høre Vokjet dryppe fra Vjset paa Gulvets Sten. Nu kommer Oluf Hase.

I Vaabenhuset byder Jens Glob ham „God Dag! nu har jeg forliget mig med Bispen!“

„Det har du gjort!“ siger Oluf, „da skal hverken du eller Bispen komme med Livet fra Kirken!“

Og Sværdet farer af Skeden, og Oluf Hase slaar til, saa Planken splintres i Kirkens Dor, den, Jens Glob slaar i mellem ham og sig.

„Hold inde, kære Svoger, se først paa Forliget! Jeg har slaget Bispen og alle hans Mænd. De sige ikke et Muf mere i den hele Sag, og jeg ikke heller om al den Uret, der er sket min Moder.“

Tanderne i Vjene paa Alteret skinne saa røde, men rødere skinner det fra Gulvet; der ligger i Blod Bispen med klovet Pande, og dræbte ligge alle hans Svende; der er lydlost og stille i den hellige Julenat.

Men tredie Juledags Aften ringe i Borglum Kloster Klokkerne til Dig; den dræbte Bisp og de slagne Svende blive stillede til Skue under en sort Baldakin med floromsvøbte Kandelaber. I Solvmors Kaabe, med Krumstav i den magtløse Haand, ligger den døde, den engang mægtige Herre.

Røgelsen dufter, Munkene syng; det klinger som Klage, det klinger som en Bredens og Fordømmelsens Dom, som maa den høres vidt over Land, baaren af Vinden, sungen med af Vinden; den lægger sig vel til Hvile, men aldrig dør den, altid hæver den sig igen og synger sine Sange, synger dem ind i vor Tid, synger heroppe om Bispen paa Børglum og hans haarde Frænde; det høres i den mørke Nat, høres af den frygtfomme Bonde, som paa den tunge Sandvej kører forbi Børglum Kloster; høres af den luttende søvnløse i Børglums tilmurede Stuer, og derfor pusler det i de lange, lydskingrende Gange, der føre hen til Kirken, hvis tilmurede Indgang længst er tillukket,

men ikke for Overtroens Øjne; de se endnu Døren der, og den aabner sig, Lysene fra Kirkens Messingkroner skinne, Røgelsen dufter, Kirken straalere i Fortids Pragt, Munkene synge Messe over den dræbte Bisp, der ligger i Sølvmoers Kaabe, med Bispestav i sin magtløse Haand, og fra hans blege, stolte Pande skinner den blodige Bunde, den skinner som Ild; det er Verdens Sind og onde Lyster, som brænde ud.

Synt i Graven, synt i Nat og Glemsel, uhyggelige Minder fra gamle Dage!

Hør Vindens Raaf, den døver det rullende Hav! Det er en Storm derude, der vil koste Menneskers Liv! Havet har ikke skiftet Sind med den ny Tid. Det er i Nat bare Mund til at sluge, i Morgen maaske klart Dje til at spejle sig i, som i gammel Tid, den vi nu have begravet. Sov blidelig, om du mægter det!

Nu er det Morgen.

Den ny Tid skinner med Solskin ind i Stuen! Vinden tager Tag endnu. Der meldes om Stranding som i gammel Tid.

I Nat, dernede ved Løkken, den lille Fiskerby med røde Tage, vi se den fra Vinduerne heroppe, er strandet et Skib. Noget ude stødte det paa, men Redningsraketten bandt Bro mellem Braget og det faste Land, frelste bleve alle, der vare om Bord, de kom i Land og til Sengs; i Dag ere de indbudne paa Børglum Kloster. I de hyggelige Stuer ville de finde Gæstfrihed og møde milde Øjne, kunne hilses i deres

eget Lands Sprog. Fra Klaveret klinge Hjemlandets Melodier, og for disse ere endte, bruser en anden Streng, lydløs og dog saa klangfuld og sikker: Tanke-Budstikken naar til de skibbrudnes Hjem i fremmed Land og melder om deres Frelse; da joler Sindet sig let, da kan der trædes en Dans ved Gildet i Aften i Borglums Vorgestue. Vals og Langtur ville vi træde, og Sange skulle synges om Danmark og „den tapre Landsoldat“ i den ny Tid.

Velsignedet være du ny Tid! rid paa den rensede Luftstrom Sommer i By! lad dine Solstraaler lyse ind i Hjerter og Tanker! paa din straalende Grund svæve forbi de mørke Sagn fra de haarde, de strenge Tider.

I Børnestuen.

Fader og Moder og alle Søskende vare paa Komædie, kun lille Anna og hendes Gudfader sad ene hjemme.

„Vi ville ogsaa have Komædie!“ sagde han, „og den kan begynde straks.“

„Men vi have intet Teater,“ sagde lille Anna, „og vi have ingen til at agere! min gamle Duffe kan ikke, for hun er saa æfæl, og min ny maa ikke saa fine pæne Klæder krollede.“

„Man kan altid faa de agerende, naar man tager hvad man har!“ sagde Gudfader. „Nu rejse vi Teatret. Her stille vi en Bog, der en og faa nok en, i skævt Geled. Nu tre paa den anden Side; der have vi Kulisjerne! den gamle Uste, her ligger, kan være Bagtæppe; vi vende Bunden ud. Teatret forestiller en Stue, det kan da enhver se! Nu skulle vi have dem, som agere! Lad os se hvad der findes her i Legetøjskuffen! Først Personerne, faa lave vi Komedien, det ene holder da paa det andet, og det bliver udmærket! Her ligger et Bibeheved, og her ligger en umage Handske, de kunne godt være Fader og Datter!“

„Men de ere kun to Personer!“ sagde lille Anna. „Her ligger min Broders gamle Vest! kan den ikke spille Komedie?“

„Den er stor nok til det!“ sagde Gudfader. „Den skal være Kæresten. Den har ikke noget i Lommerne, det er allerede interessant, det er halv ulykkelig Kærlighed! — Og her har vi Noddekæfferens Stovle med Spore paa! Pot, Blik, Mazurka! han kan trampe og knejse. Han skal være den ubelejlige Frier, som Frøkenen ikke synes om. Hvad Slags Komedie vil du nu have? Sørgespil eller Familiestykke?“

„Familiestykke!“ sagde lille Anna; „det holde de andre faa meget af. Kan du et?“

„Jeg kan hundrede!“ sagde Gudfader. „De mest velsete ere efter det Franske, men de ere ikke pæne for smaa Piger. Vi kunne jo imidlertid tage et af de netteste, indvortes

ligne de alle sammen hverandre. Nu ryfter jeg Bosen! kuffelurum! splinternyt! nu ere de splinternyt! Hør nu Blakaten." Dg Gudfader tog en Avis og lod, som om han læste op:

Pibehoved og godt Hoved,

Familiestrykke i een Akt.

Personerne ere:

Hr. Pibehoved, Fader.

Froken Handske, Datter.

Hr. Best, Kæreste.

Bon Støvle, Frier.

Dg nu begynde vi! Tæppet gaar op; vi have intet Tæppe, men saa er det oppe. Alle Personerne ere inde; saa

have vi dem straks. Nu taler jeg som Fader Pibehoved. Han er vred i Dag; man kan se, han er roget Mersfum:

„Snik snak snurre, basjelurre! jeg er Herre i mit Hus! jeg er Fader til min Datter! vil man høre efter hvad jeg siger! Bon Støvle er en Person, man kan spejle sig i, Saffian i Overdelen og Sporer paa Nederdelen; snikke, snikke, snak! Han skal have min Datter!“

„Pas nu paa Vesten, lille Anna!“ sagde Gudfader.
„Nu taler Vesten. Den har ombojet Krave, er meget besteden,
men kender sig eget Værd og har Ret til at sige, hvad den siger:

„Pletfri er jeg! Boniteten maa ogsaa tages i Over-
vejelse. Jeg er af ægte Silketøj, og jeg bærer Snore.“

„Paa Bryllupsdagen, ikke længer! de holde ikke Kulør i
Vadsten!“ det er Hr. Pi behoved, som taler. „Bon
Støvle er vandtæt, stærk i Skindet og dog saa fin, kan
kuirke, klirre med Spore og har Fysiognomi af Italien.“

„Men de skulle tale paa Vers!“ sagde lille Anna, „det
skal være det yndigste.“

„Det kunne de ogsaa!“ sagde Gudfader. „Og naar
Publikum befaler, man taler! — Se paa den lille Frøken
Handske, hvor hun strækker Fingre:

„Heller alle Dage
Handske uden Mage!
Ak!

Jeg kan ikke overvind' 'et!
Jeg revner i Skindet.“ —

„Snak!“

Det var Fader Pi behoved, som sagde Snak, nu taler Hr. Vest:

„Elkede Handske!
Om selv de blev spanske,
min skal du blive!
Nu hvor Holger Danke.“

Støvle slaar ud, tramper i Gulvet, klirrer med Spore og
river tre Kulisser om.“

„Det er udmærket dejligt!“ sagde lille Anna.

„Stille, stille!“ sagde Gudfader; „stumt Bisald viser, at du er et dannet Publikum i første Parket. Nu synger Froken Handske sin store Arie med Knæk:

„Jeg kan ikke tale,
jaa maa jeg gale
Knyttekn, i de høje Tale!“

Nu kommer det spændende, lille Anna! det er det vigtigste i Komedien. Ser du, Hr. Best knapper sig op, sin Tale

fast er han lige ud til dig, for at du skal klappe; lad bare være! det er finere. Hør, hvor det rasler i Silketøjet: „Vi ere paa det højeste! vogt Dem! nu kommer Intrigen! De er Bibehoved, jeg er det gode Hoved. — Bup, er De væk!“ Saa du det, lille Anna!“ sagde Gudsfader. „Det er et udmærket Sceneri og Komediespil: Hr. Vest greb gamle Bibehoved og puttede ham i Lommen; der ligger han, og Vesten taler:

„De er i min Lomme, i min dybeste Lomme! aldrig kommer De derfra, for De lover at forene mig med Deres Datter, Handske til venstre; jeg rækker højre!“

„Det er rædsomt dejligt!“ sagde lille Anna.

„Og nu svarer gamle Bibehoved:

„Jeg bliver saa ør!

Det er ikke som før.

Hvor er mit Humør?

Jeg føler, mig mangler mit hule Kor.

Alf aldrig før

var jeg saaledes stor. —

Oh, tag mit Hoved

af Lommen atter

og vær forlovet

saa med min Datter!“

„Er Komedien allerede ude?“ sagde lille Anna.

„Bevar' os vel!“ sagde Gudsfader, „den er kun ude for Hr. Støvle. De elskende knæle, den ene synger:

„Fatter!“

den anden:

„Tag Hoved atter,

velsign saa Søn og Datter!“

De velsignes, holde Bryllup, og Møblerne synge i Kor:

„Knif, knaf,
mange Tak!
Nu er Stykket ude.“

Dg saa klappe vi!“ sagde Gudfader, „kalde dem alle sammen frem, Møblerne med. De ere af Mahogni!“

„Er vor Komedie lige saa god som den, de andre have i det rigtige Teater?“

„Vor Komedie er meget bedre!“ sagde Gudfader, „den er kortere, den er frit tilført, og Tiden er gaaet til Levand.“

Guldfat.

Trommeslagerens Kone gif i Kirke; hun saa det ny Alter med malede Billeder og udstaarne Engle; de vare saa smukke, baade de paa Værredet i Farver og Glorie og de, der vare udstaarne i Træ, dertil malede og forgyldte. Haaret straaede som Guld og Solskin, dejligt at se; men Guds Solskin var dog endnu mere dejligt; det skinnede klarere, rødere, mellem de mørke Træer, naar Solen gif ned. Dejligt at se ind i Guds Naahyn! og hun saa ind i den røde Sol, og hun tænkte saa inderligt derved, tænkte paa den lille, Storken skulde bringe, og Trommeslagerens Kone var saa glad derved, hun saa, og hun saa, og hun ønskede, at Barnet maatte saa Glans herfra, i det mindste ligne en af de straalende Engle paa Altertavlen.

Og da hun nu virkelig holdt i sine Arme sit lille Barn og løstede det op mod Faderen, da var det at se som en af Englene i Kirken, Haaret som Guld; Skæret af den synkende Sol var lagt deri.

„Min Guldfkat, min Rigdom, mit Solstinsvejr!“ sagde Moderen og kysede de straalende Loffer; og det klang som Musik og Sang i Trommeslagerens Stue; det var Glæde, Liv og Røre. Trommeslageren slog en Hvirvel, en Glæde-hvirvel. Trommen gif, Brandtrommen gif:

„Røde Haar! Ungen har røde Haar! tro Trommefindet og ikke hvad din Moder siger! trommelom! trommelom!“

Dg Byen talte, som Brandtrommen talte.

Drengen kom i Kirke, Drengen blev døbt. Der var ikke noget at sige paa Navnet; Peter blev han kaldt. Hele Byen, Trommen med, kaldte ham: Peter, Trommeslagerens Dreng med de røde Haar; men hans Moder kysede ham paa hans røde Haar og kaldte ham Guldfkat.

I Hulvejen, ind i den lerede Skrænt, havde saa mangen en ridjet sit Navn for at mindes.

„Berømmelse!“ sagde Trommeslageren, „det er altid noget!“ og saa ridjede han ogsaa sit Navn og sin lille Søns.

Dg Svalerne kom; de havde paa deres lange Rejser set varigere Skrift hugget i Klippens Side, i Templets Bæg i Hindostan: store Bedrifter af mægtige Konger, udødelige Navne, saa gamle, at nu ingen kunde læse eller nævne dem.

Navneværddi! Berømmelighed!

I Hulvejen byggede Jordvalerne; de borede sig Huller

i Strænten, Regn og Rust smuldrede og stykkede bort Navnene, ogsaa Trommeslagerens og hans lille Søns.

„Peters blev dog staaende halvandet Aar!“ sagde Faderen.

„Narre!“ tænkte Brandtrommen, men den sagde kun: „Dum, dum, dum! dummelum!“

Det var en Dreng fuld af Liv og Lyst: „Trommeslagerens Søn med de røde Haar.“ En dejlig Køst havde han; synge kunde han, og synge gjorde han, som Fuglen i Skoven; der var Melodi og dog ingen Melodi.

„Han bør blive Kordreng!“ sagde Moderen; „synge i Kirken, staa der under de dejlige, forgyldte Engle, som han ligner!“

„Ildtat!“ sagde de vittige Hoveder i Byen. Trommen hørte det af Naboer og Naboer.

„Gaa ikke hjem, Peter!“ raabte Gadedrengene.

„Sover du paa Kvisten, saa er der Ild i øverste Etage, og saa gaar Brandtrommen.“

„Tag eder i Agt for Trommestikkerne!“ sagde Peter; og ihvor lille han var, gik han frejdig paa og drev sin Nævelige ind i Maven paa den nærmeste, saa Benene gik fra samme, og de andre tog Benene med sig, deres egne Ben.

Stadsmusikanten var saa fornem og fin, han var Søn af en kongelig Solpop; han syntes om Peter, tog ham timevis hjem, gav ham Violin og lærte ham at spille; det var, som det laa Drengen i Fingrene, han vilde blive mer end Trommeslager, han vilde blive Stadsmusikant.

„Soldat vil jeg være!“ sagde Peter; for han var endnu en ganske lille Fyr og syntes, at det var det yndigste i Verden at bære Gevær og at kunne gaa saaledes „een, to! een, to!“ og at bære Uniform og Sabel.

„Du skal lære at lyfste Trommeskindet! trommelom! kom, kom!“ sagde Trommen.

„Ja, naar han kunde marchere op til General!“ sagde Faderen; „men saa maa der være Krig!“

„Gud fri os fra den!“ sagde Moder.

„Vi have ikke noget at miste!“ sagde Fader.

„Ja, vi have da min Dreng!“ sagde hun.

„Men naar han nu kommer hjem som General!“ sagde Fader.

„Uden Arme og Ben!“ sagde Moder; „nej, maa jeg beholde min Guldstat hel!“

„Trom! trom! trom!“ Brandtrommen gik, alle Trommerne

gif. Der var Krig. Soldaterne drog af Sted, og Trommeslagerens Dreng fulgte med: „Rødtop! Guldstat!“ Moderen græd; Faderen saa ham i Tankerne „berømmelig“, Stads-musikanten mente, han burde ikke gaa i Krigen, men blive ved Hjemme-Musikken.

„Rødtop!“ jagde Soldaterne, og Peter lo; men jagde en og anden: „Rævepels!“ da bed han Munden jammen, saa frem i den vide Verden; det Skældsord kom ham ikke ved.

Slink var Drengen; Sindet frejdigt, Humøret godt, og det er den bedste Feltflask, sagde de gamle Kammerater.

I Regn og Rusk, gennemblødt til Skindet, maatte han, under aaben Himmel, ligge ude mangen Nat, men Humøret blev hos ham, Trommestikkerne slog: „Trommelom! Alle Mand op!“ Jo, han var tilvisse født Trommeslager.

Det var en Slagdag; Solen var endnu ikke oppe, men Morgen var det, Luften kold, Kampen hed; der var Taage i Luften, men mere Damp af Krudtet. Ruglerne og Granaterne fløj hen over Hovederne og ind i Hovederne, i Krop og Lemmer; men fremad gik det. En og anden sank i Knæ, blodig i Tindingen, kridhvid i Ansigtet. Den lille Trommeslager havde endnu sin sunde Kulor; han var ingen Men sket; han saa med nok saa fornøjet et Ansigt paa Regiments-hunden, der sprang foran ham, rigtig glad, som var det Løjer det hele, som slog Ruglerne ned kun for at lege med den.

„March! fremad, march!“ vare Kommando-Ordene, satte ud for Tromme; og de Ord vare ikke at tage tilbage; men de kunne tages tilbage, og der kan være stor Forstand deri; og nu blev der sagt: „tilbage!“ og saa slog den lille Trommeslager: „March! fremad!“ han forstod, at det var Ordren, og Soldaterne løb Trommestindet. Det var gode Trommeslag, de gav Sejersslag for dem, som vare i Færd med at vige.

Liv og Lemmer gif i det Slag. Granaten river Kødets af i blodige Stykker; Granaten tænder Ild i Halmbunken, hvor den saarede har flæbt sig hen for at ligge forladt i mange Timer, forladt maaste i dette Liv. Det hjælper ikke at tænke derpaa! og dog tænker man derpaa, selv langt derfra i den fredsomme By; der tænkte Trommeslageren og hans Kone derpaa: Peter var jo i Krigen.

„Nu er jeg fed af det Klynk!“ sagde Brandtrommen.

Det var Slagdag; Solen var endnu ikke oppe, men Morgen var det. Trommeslageren og hans Kone sov, det havde de ikke næsten hele Natten; Sønnen havde de talt om; han var jo derude — „under Guds Haand“. Og Fader drømte, at Krigen var endt, at Soldaterne kom hjem, og Peter havde Sølvforjet paa Brystet; men Moder drømte, at hun traadte ind i Kirken, saa paa de malede Billeder og de udstaarne Engle med de forgyldte Haar; og hendes egen kære Dreng, hendes Hjertes Guldfat, stod i hvide Klæder midt imellem Englene og sang saa dejligt, som vist kun

Englene kunne synge, og med dem loftede han sig i Sol-
skinnets og nikkede saa kærligt til sin Moder.

„Min Guldstat!“ raabte hun og vaagnede i det samme.
„Nu har Vor Herre taget ham!“ sagde hun, foldede sine
Hænder, hældede Hovedet hen imod det Kattens Senge-
omhæng og græd. „Hvor hviler han nu, mellem de mange
i den store Grav, de grave for de døde? Maaſke i det dybe
Mosevand! Ingen ved hans Grav! intet Gudsord læses over
den!“ Og Fadervor gif lydloft over hendes Læber; Hovedet
bøjede sig, hun var saa træt, fik et Blund.

Dagene fare hen, i Livet og i Drømmene!

Det var mod Aften; en Regnbue løftede sig hen over
Walpladsen, den berørte Skovens Side og den dybe Mose.
Der er sagt og gemt i Overtro: hvor Regnbuen rører
Jorden, ligger en Skat begravet, en Guldstat; ogsaa her
saa en; ingen tænkte paa den lille Trommeslager uden hans
Moder, og derfor drømte hun det.

Og Dagene fare hen, i Livet og i Drømmene!

Ikke et Haar var frummet paa hans Hoved, ikke et
Guldhaar. „Trammieram, trammeram, det er ham! det er
ham!“ kunde Trommen have sagt, og hans Moder sunget,
havde hun set eller drømt det.

Med Sang og Hurra, med Sejrens Grønt gif det
hjemad, da Krig var endt, da Fred var sluttet. Regiments-
hunden sprang foran i store Kredse, ligesom for at gøre sig
Bejen tre Gange saa lang, som den var.

Og Ulger gif og Dage med, og Peter traadte ind i

Forældrenes Stue; han var saa brun som en Bildmand, hans Øjne saa klare, hans Ansigt straalende som Solens Skin. Og Moderen holdt ham i sine Arme, kysede hans

Mund, hans Øjne, hans røde Haar. Hun havde igen sin Dreng; han havde ikke Sølvfors paa Brystet, som Fader havde drømt, men han havde hele Lemmer, som Moder ikke havde drømt. Og der var en Glæde; de lo, og de græd. Og Peter omfavnede den gamle Brandtromme.

„Der staar endnu det gamle Skrog!“ sagde han. Og Fader slog en Hvirvel paa den.

„Det er, ligesom her var stor Ildbrand!“ sagde Brandtrommen. „Ild i Taget, Ild i Hjerterne, Guldstat! skrat, skrat, skrat!“

Og saa? Ja, hvad saa? Spørg kun Stadsmusikanten!

„Peter gror helt ud over Trommen,“ sagde han; „Peter bliver større end jeg!“ og han var dog Søn af en kongelig Solopop; men alt hvad han havde lært i et helt Liv, lærte Peter i et halvt Aar.

Der var noget ved ham, saa frejdigt, saa inderligt godt. Djnene skinnede, og Haaret skinnede, — det kan ikke nægtes.

„Han skulde lade sit Haar farve!“ sagde Nabomor. „Det lykkes dejligt for Politibetjentens Datter! og hun blev forlovet.“

„Men Haaret blev jo straks efter grønt som Andemad, og maa altid farves op!“

„Det har hun Raad til!“ sagde Nabomor, „og det har ogsaa Peter. Han kommer i de fornemste Huse, selv til Borgemeesterens, lærer Frøken Lotte Klaverspil!“

Spille kunde han! ja spille lige ud af sit Hjerte det dejligste Stykke, der endnu ikke havde været skrevet paa noget Nodeblad. Han spillede i de lyse Nætter og i de mørke med. Det var ikke til at holde ud, sagde Naboerne og Brandtrommen.

Han spillede, saa Tankerne løftede sig og der boblede store Fremtidsplaner: Berømmelighed!

Og Borgemeesterens Lotte sad ved Klaveret; hendes fine Fingre dansede hen over Tangenterne, saa det klang lige ind i Peters Hjerte; det var, som om det blev ham alt for stort, og ikke hændede det een Gang, men mange Gange, og

ſaa greb han en Dag om de fine Fingre og den ſmukt formede Haaud, og han kyſſede paa den og ſaa hende ind i hendes ſtore, brune Øjne; Vor Herre ved, hvad han ſagde; vi andre have Lov til at gætte det. Lotte blev rød over Hals og Skulder, ikke et Ord ſvarede hun; — der kom juſt fremmede i Stuen, Statsraadens Søn, der havde høj, blank Pande, helt bagover, om i Nakken. Og Peter ſad længe hos dem, og Lotte ſaa mildeſt til ham.

Om Aftenen, hjemme, talte han om den vide Verden og om den Guldfkat, der for ham laa i Violinen.

Herømmelighed!

„Tummelum, tummelum, tummelumſt!“ ſagde Brandtrommen. „Nu er det rent galt med Peter! det er Huſild, tror jeg.“

Moder gif paa Torvet næſte Dag.

„Bed du nyt, Peter!“ ſagde hun, da hun kom tilbage, „dejligt nyt! Borgemeſterens Lotte er bleven forlovet med Statsraadens Søn; det ſkete i Aftes!“

„Nej!“ ſagde Peter og ſprang op fra Stolen. Men Moder ſagde jo; hun havde det fra Barberens Kone, og hendes Mand havde det igen lige ud af Borgemeſterens egen Mund.

Og Peter blev bleg ſom et Lig, og han ſatte ſig ned igen.

„Herre Gud, hvordan har du det!“ ſagde Moderen.

„Godt! godt! lad mig bare være!“ ſagde han, og Taarerne løb ham ned over Kinderne.

„Mit søde Barn! min Guldstat!“ sagde Moderen og græd; men Brandtrommen sang, indad, ikke udad:

„Lotte ist todt! Lotte ist todt!“ ja, nu er den Wijsen ude!

Wijsen var ikke ude, den havde endnu tilbage mange Vers, lange Vers, de allerdejlige, en Livjens Guldstat.

„Hun sjanter om og skaber sig!“ sagde Nabomor. „Alverden skal læse Brevene, hun faar fra sin Guldstat, høre, hvad Advijerne sige om ham og hans Violin. Penge sender han hende, det kan hun trænge til, nu hun sidder Enke.“

„Han spiller for Kejsere og Konger!“ sagde Stadsmusikanten. „Det faldt ikke i min Lod; men han er min Elev og glemmer ikke sin gamle Lærer.“

„Fader dromte saamænd,“ sagde Moder, „at Peter kom hjem fra Krigen med Sølvkors paa Brystet, han fik det ikke i Krigen, der er det nok sværere at faa! Nu har han Ridderkors. Det skulde Fader have oplevet!“

„Berømt!“ sagde Brandtrommen, og Fødebyen sagde det med: Trommeslagerens Søn, Peter med det røde Haar, Peter, de havde set som lille med Træsko paa, set som Trommeslager og spille op til Dans, berømt!

„Han spillede for os, for han spillede for Kongerne!“ sagde Borgemeesterens Frue. „Han var den Gang rent henne i Lotte! han saa altid højt op! det Gang var det næsvist og fabelagtigt! Min egen Mand lo, da han hørte om det Pjank! Nu er Lotte Statsraadinde!“

Der var lagt en Guldfkat i Hjerte og Sjæl hos det fattige Barn, der som lille Trommeslager slog „March, fremad!“ Sejersslag for dem, der vare i Færd med at vige. Der laa i hans Brjst en Guldfkat, Tonernes Væld; det brusede fra Violinen, som var der et helt Orgel derinde, som dansede hen ad Strengene alle en Sommernats Aften; man hørte Droskens Slag og Menneskets fuldklare Stemme; derfor rungede det til Henrivelse gennem Hjerterne og bar hans Navn gennem Landene. Der var stor Ildbrand, Begjstringens Ildbrand.

„Og saa er han saa dejlig!“ jagde de unge Damer, de gamle med; ja den ældste anskaffede sig et Album for berømte Haarlokker, bare for at kunne udbede sig en Lok af den unge Violinspillers rige, dejlige Haarvækst, en Skat, en Guldfkat.

Og ind i Trommeslagerens fattige Stue traadte Sønnen, sin som en Prins, lykkeligere end en Konge. Øjnene vare saa klare, Ansigtet som Solskin. Og han holdt sin Moder i sine Arme, og hun kysede hans varme Mund og græd saa lykkelig, som man græder i Glæde; og han nikkede til hvert gammelt Møbel i Stuen, til Dragkisten med dens Te-kopper og Blomsterglas; han nikkede til Slagbænken, hvori han havde sovet som lille; men den gamle Brandtromme tog han frem midt paa Gulvet, og han jagde baade til Moder og til Trommen:

„Fader vilde i Dag have slaet en Hvirvel! nu maa jeg gøre det!“ og han slog paa Trommen et helt Tordenvejr,

og den følte sig saa beæret derved, at den revnede i Trommeskindet.

„Han slaar en dejlig Næve!“ sagde Trommen. „Nu har jeg da, for altid, en Grindring om ham! jeg venter, at ogsaa Mutter revner af Glæde over sin Guldfat.“

Det er Historien om Guldfat.

Stormen flytter Skilt.

I gamle Dage, da Morfar var en ganske lille Dreng og gik med røde Bukser, rød Trøje, Stærk om Livet og Fjer i Kasketten, for saaledes gik i hans Barnetid de smaa Drengene klædte, naar de vare rigtig pyntede, da var saa meget ganske anderledes end nu; der var tit Stads i Gaden, Stads, som vi ikke se, for den er affkaffet, den blev saa gammeldags; men morsomt er det at høre Morfar fortælle om den.

Det maa rigtignof have været en Stads den Gang at je Skomagerne flytte Skilt, naar de skiftede Lavshus. Deres Silkefane vajede; der var malet paa den en stor Stovle og en Urn med to Hoveder; de yngste Svende bar Velkomsten og Laden og havde røde og hvide Baand flagrende ned om Skjortærmene; de ældre førte dragen Kaarde med en Citron paa Spidsen. Der var fuld Musik, og dejligst af Instrumenterne var „Fuglen“, som Morfar kaldte den store Stang med Halvmaanen paa og alt muligt klingende Dingeldangel, rigtig tyrkisk Musik. Den blev løftet og svungen, den klingede og klang, og det skar ordentligt i Djnene at je Solen skinne paa alt det Guld, Sølv eller Messing.

Foran Toget løb Harlekin, i Klæder ihet sammen af alle mulige kulørte Lapper, fort i Ansigtet og med Bjælder paa Hovedet, ligesom en Kanehest; og saa slog han ind paa Folk med sin Brik, der smældede uden at gøre ondt, og Folk trykkede hverandre for at komme tilbage og for at komme frem; jmaa Dreng og Piger faldt over deres egne Ben lige i Kandestenen; gamle Madammer puffede med Albuerne, saa jurt og skændte. En lo, en anden snakkede; der var Folk paa Trapper og i Binduer, ja, helt ude paa Taget. Solen skinnede; lidt Regn fik de ogsaa, men det var godt for Landmanden, og naar de bleve rigtig dnyngvaade, saa var det en sand Veljignelse for Landet.

Oh, hvor Morfar kunde fortælle! Han havde som lille Dreng set al den Stads i dens største Dejlighed.

Den ældste Lavspjend holdt Tale fra Stilladjet, hvor Skiltet blev hængt ud, og Talen var paa Vers, ligesom om den kunde være digtet, og det var den ogsaa; de havde været tre om det og først druffet en hel Bolle Punch for at faa den rigtig god. Og Folk raabte Hurra for Talen, men de raabte endnu mere Hurra for Harlekin, da han kom frem paa Stilladjet og vrængede efter. Narren gjorde saa udmærket Nar og drak Mjød af Snapsglas, som han saa hivede ud imellem Folk, der greb dem i Luften. Morfar havde eet af dem, som Ralkflageren havde fanget og foræret ham. Det var rigtignok morjomt. Og Skiltet hang med Blomster og Grønt paa det ny Lavshus.

Saadan en Stads glemmer man aldrig, ihvor gammel man bliver, sagde Morfar, og han glemte den heller ikke, uagtet han fik at se megen anden Stads og Herlighed og fortalte derom, men morjomt var det dog at høre ham fortælle om at flytte Skilt ogsaa inde i den store Stad.

Morfar rejste jo som lille derind med sine Forældre; han havde den Gang aldrig før set den største Stad i Landet. Der var saa mange Menneſter paa Gaden, saa at han troede, at der ſkulde flyttes Skilt, og der var mange Skilte at flytte; man kunde faa hundrede Stuer fyldte med Billeder, bleve de hængte op indenfor og ikke udenfor. Der var ſaaledes alle Slags Menneſkeklæder malede af hos Skrædderen, han kunde ſe Folk om fra groft til fint; der var Tobakspinderskilte med de yndigſte Smaadrenge, der røg Cigar, ligesom i det virkelige; der var Skilte med

Smør og Spegejild, Præstekraver og Vigtister, og saa desuden Indskrifter og Opslag; man kunde godt gaa en hel Dag op og ned ad Gaderne og se sig møet paa Billeder, og saa vidste man med det samme, hvilke Mennesker der boede derinde, de havde selv hængt deres Skilt ud, og det er saa godt, sagde Morfar, og saa lærerigt at vide i en stor By, hvad der bor indenfor.

Men saa skulde det med Skiltene hænde, ligejom Morfar kom til Byen; han har selv fortalt det, og han havde ingen Skælm bag Øret, som Moder sagde, at han havde, naar han vilde bilde mig noget ind; han saa ganske tilforladelig ud.

Den første Nat, han kom til den store By, blev her det frygteligste Vejr, man nogen Sinde har læst om i Avisen: et Vejr, som det ikke havde været i Mands Minde. Hele Luften var opfyldt med Tagsten; gamle Plankværk gik over Ende; ja, der var en Trillebør, der af sig selv løb op ad Gaden, bare for at redde sig. Det tudede i Luften, det hylede og ruskede, det var en Storm saa forfærdelig. Vandet i Kanalerne løb helt op over Bolværket, det vidste ikke, hvor det turde være. Stormen fór hen over Byen og tog Skorstenene med sig; mer end eet gammelt, stolt Kirkespir maatte bøje sig og har siden aldrig forvundet det.

Der stod et Skilderhus udenfor hos den gamle, stikkelige Brandmajor, der altid kom med sidste Sprøjte; Stormen kunde ikke unde ham det lille Skilderhus, det blev revet af Tappen og trumlede hen ad Gaden; og, underligt nok, det

L. Ehrlich

1872. PARIS

rejste sig og blev staaende uden for Huset, hvor den sølle Tommerhvend boede, der havde reddet tre Menneskers Liv ved den sidste Ildbrand; men Skilderhuset tænkte ikke noget derved.

Barberens Skilt, den store Messingtallerken, blev revet af og flyttet lige hen i Vinduesfordybningen hos Justitsraadens, og det var næsten som en Dandskab, jagde hele Nabolaget, for det og de allerintimeste Veninder kaldte Fruen Ragekniven. Hun var saa klog, hun vidste mere om Menneskene, end Menneskene vidste om sig selv.

Der sløj et Skilt med en afridjet tor Klipfisk lige hen over Døren, hvor der boede en Mand, som skrev en Avis. Det var en flov Spøg af Stormvinden, den huskede nok ikke, at en Avisfriver aldeles ikke er at spøge med, han er Konge i sin egen Avis og i sin egen Mening.

Bejrhanen sløj over paa Genboens Tag, og der stod den som den forreste Dandskab, jagde Naboerne.

Bødkerens Tønde blev hængt ud under „Damplynt“.

Spisekvarterets Madjeddél i svær Ramme, som hang ved Døren, blev af Stormen stillet lige over Indgangen til det Teater, hvor Folk aldrig kom; det var en løjerlig Plakat: „Beberrodsuppe og fyldt Kaalhoved.“ Men saa kom der Folk!

Bundtmagerens Ræveskind, der er hans honnette Skilt, blev flyttet hen paa Klokkestrengen hos den unge Mand, der altid gik i Troprædiken, saa ud som en nedslaaet Paraply, stræbte efter Sandhed og var „Eksempel“, jagde hans Møster.

Judskriften: „Højere Dannelsesanstalt“ blev flyttet hen over Billardklubben, og Anstalten selv fik Skiltet: „Her opammes Børn paa Flaske“; det var aldeles ikke vittigt, kun uartigt, men Stormen havde nu gjort det, og den kan man ikke styre.

Det var en frygtelig Nat; og om Morgenens, tænk bare, da vare næsten alle Byens Skilte flyttede; og somme Steder var det med en saadan Malice, at Morfar vilde ikke omtale det, men han lo indvendig, det saa jeg nok, og det er muligt, at han da havde noget bag Øret.

De stakkels Menneſker i den store By, især de fremmede, de gif aldeles fejl af Menneſkene, og de kunde ikke andet, naar de gif efter Skiltet. Nogle vilde ind til en meget alvorlig Forjamling af ældre, der ſkulde afhandſe de vigtigſte Ting, og ſaa kom de ind i en ſkraalende Drengeskole, der var lige ved at ſpringe op paa Bordet.

Der var Folk, ſom tog Fejl af Kirken og Teatret, og det er dog forſærdeligt!

Saadan en Storm har nu aldrig blæſt i vore Dage, det er kun Morfar, ſom har oplevet den, og det var ſom ganſke lille; en ſaadan Storm kommer maaffe ikke i vor Tid, men i vore Børnebørns; da maa vi rigtignok haabe og bede om, at de holde ſig inde, mens Stormen flytter Skilt.

Tepotten.

Der var en stolt Tepotte, stolt af sit Porcellæn, stolt af sin lange Tud, stolt af sin brede Hank; den havde noget forud og bagud, Tuden for, Hanken bag, og det talte den om; men den talte ikke om sit Laag, det var knækket, det var klinket, det havde Mangel, og sin Mangel taler man ikke gerne om, det gør nok de andre. Kopper, Fløde- og Sukkerstaal, den hele Teopstilling vilde nok mere huske paa Laagets Skøbelighed og tale om den end om den gode Hank og den udmærkede Tud; det vidste Tepotten.

„Jeg kender dem!“ sagde den ind i sig selv, „jeg kender ogsaa nok min Mangel, og jeg erkender den, deri er min Ydmyghed, min Beskedenhed; Mangler have vi alle, men man har da ogsaa Begavelse. Kopperne fik en Hank, Sukkerstaalen et Laag, jeg fik nu begge Dele og een Ting forud,

den de aldrig saa, jeg fik en Tud, den gør mig til Dronning paa Tebordet. Sukkerkaalen og Flødepotten forundes det at være Velsmagens Tjenerinder, men jeg er den givende, den raadende, jeg udbreder Velsignelsen blandt den tørstende Menneskehed; i mit Indre forarbejdes de kinesiske Blade i det kogende, smagløse Vand."

Alt dette jagde Tepotten i dens frejdige Ungdomstid. Den stod paa det dækkede Bord, den blev løftet af den fineste Haand; men den fineste Haand var fejtet, Tepotten faldt, Tuden knak af, Hanken knak af, Laaget er ikke værd at tale om, der er talt nok om det. Tepotten laa besvimet paa Gulvet, det kogende Vand løb ud af den. Det var et svært Stød, den fik, og det sværeste var, at de lo, de lo ad den og ikke ad den fejtede Haand.

"Den Grindring faar jeg nu aldrig ud af mig!" jagde Tepotten, naar den siden fortalte sig selv sit Levnedsløb. "Jeg blev kaldt Invalid, sat hen i en Krog og Dagen derpaa foræret bort til en Kone, der tiggede Madstedt; jeg kom ned i Armoden, stod maalloos, baade ud og ind, men der, som jeg stod, begyndte mit bedre Liv; man er et og bliver et ganske andet. Der blev lagt Jord ind i mig; det er for en Tepotte at begraves, men i Jorden blev lagt et Blomsterløg; hvem der lagde det, hvem der gav det, ved jeg ikke, givet blev det, en Erstatning for de kinesiske Blade og det kogende Vand, en Erstatning for den afbrudte Hank og Tud. Og Loget laa i Jorden, Loget laa i mig, det blev mit Hjerte, mit levende Hjerte, et jaadant havde jeg før aldrig haft.

Der var Liv i mig, der var Kraft og Kræfter; Pulsen slog, Løget skød Spire, det var ved at sprænges af Tanker og Følelser; de brød ud i Blomst; jeg saa den, jeg bar den, jeg glemte mig selv i dens Dejlighed; velsignet er det at glemme sig selv i andre! Den sagde mig ikke Tak; den tænkte ikke paa mig; — den blev beundret og lovprist. Jeg var saa glad derover, hvad maatte den da ikke være det. En Dag hørte jeg, der blev sagt, at den fortjente en bedre Potte. Man slog mig midt over; det gjorde voldsomt ondt; men Blomsten kom i en bedre Potte, — og jeg blev kastet ud i Gaarden, ligger der som et gammelt Skaar, — men jeg har Grindringen, den kan jeg ikke misse.“

Folkesangens fugl.

Det er Vintertid; Jorden har et Snelag, som var det Marmor, hugget ud af Fjeldet: Luften er høj og klar, Vinden skarp som et dværgejmedet Sværd, Træerne staa som hvide Koraller, som blomstrende Mandelgrene, her er friskt som paa de høje Alper. Dejlig er Natten med Nordlysblink og tallose funklende Stjerner.

Stormene komme, Skyerne løste sig, ryste Svanedun; Sneflokkerne flyge, dække Hulvej og Hus, den aabne Mark og de lukkede Gader. Men vi sidde i den lune Stue, ved den blussende Kaffelovn, og der fortælles om gammel Tid; vi høre en Saga:

Ved det aabne Hav laa en Kæmpegrav, paa den sad i Midnatstimen Spøgelseset af den begravne Helt, en Konge havde han været; Guldringen skinnede om hans Bænde, Haaret slagrede i Vinden, han var klædt i Jern og Staal; sit Hoved bojede han forrigfuld og sukkede dybt i Smerte som en usalig Mand.

Der kom et Skib forbi. Mændene kastede Anker og steg i Land. En Skjald var der mellem dem; han traadte hen mod Kongestikkelsen og spurgte: „Hvorfor sørger og lider du?“

Da svarede den døde: „Jngen har bejjuget min Livsgerning; den er død og borte; Sangen bar den ikke ud over Landene og ind i Menneskenes Hjerter; derfor har jeg ikke Ro, ikke Hvile.“

Og han mælede om sin Gerning og Stordaad, den, hans Samtid havde kendt, men ej bejjuget, thi hos den var ingen Skjald.

Da greb den gamle Barde i Harpens Streng, sang om Heltens Ungdomsmod, Manddomskraft og god Gernings Storhed. Den dødes Ansigt lyfte derved som Skjens Kant i Maaneskin: glad og livsalig løftede Stikkelsen sig i Glans og Straaler, der svandt som et Nordlysblink; der var kun at se den Gronsværshøj med de runeløse Stene; men hen over den svang sig ved Strengenes sidste Klang, ret som var det ud fra Harpen, den kom, en lille Fugl, den dejligste Sangfugl med Droskens klangfulde Slag, med Menneskehjertets sjælfyldte Slag, Hjemlandets Klang, som Trækfuglen hører den. Sangfuglen fløj over Fjeld, over Dal, over Mark og Skov, det var Folkejængens Fugl, der aldrig dør.

Vi høre Sangen; vi høre den nu her i Stuen, i Vinteraftenen, mens de hvide Bier sværme derude, og Stormen tager stærke Tag. Fuglen synger os ikke blot Heltens Drapa,

den synger søde, bløde Elskovsſange, ſaa rige og ſaa mange, om Troſkab i Nord; den har Eventyr i Toner og Ord; den har Ordſprog og Sangſprog, der ſom Runer lagt under Dødmænds Tunge ſaar ham til at tale, og man ved hans Hjemland, Folkefjængens Fugl.

I Hedningeold, i Vikiſgetid, hang dens Rede i Vardens Garpe. I Ridderborgens Dage, da Næven holdt Retfærdſ Bægtſkaal, kun Magten var Ret, en Bonde og en Hund vare lige i Bytte, hvor fandt da Sangfuglen Skjul og Ly? Raahed og Smaahed tænkte ej paa den. I Ridderborgens Karnap, hvor Borgfruen ſad ved Pergamentet og nedſkrev de gamle Minder i Sang og Sagn, Morlille fra Græſtorvhuſet og den omvandrende Biſſekræmmer ſad paa Bænken hos hende og fortalte, der, hen over dem, ſlagrede og fløj, kvidrede og ſang Fuglen, der aldrig dør, ſaa længe Jorden har en Tue for dens Fod, Folkefjængens Fugl.

Nu ſynger den for os herinde. Ude er det Sneſtorm og Nat; den lægger Runer under vor Tunge, vi kende vort Hjemland: Gud taler til os vor Moders Sprog i Folkeſangfuglens Toner; de gamle Minder lofte ſig, de afblegede Farver opfriſkes, Sagn og Sange give en Veſtignelſens Drik, der løfter Sind og Tanke, ſaa at Aftenen bliver en Julefeſt. Sneen ſyger, Ijen knager, Stormen raader, den har Magten, den er Herre, men ikke Vor Herre.

Det er Vintertid, Binden ſkarp ſom et dværgesmedet Sværd; Sneen ſyger, — den ſøg, ſynes os, i Dage og Uger og ligger ſom et uhyre Snebjerg over den ſtore Stad, en

tung Drom i Vinternatten. Alt dernede skjult og borte, kun Kirkens gyldne Kors, Troens Symbol, løfter sig over Snegraven og skinner i den blaa Luft, i det klare Solskin.

Dg hen over den begravede Stad flyve Himlens Fugle, de smaa og de store; de pippe, og de syng, som de kunne det, hver Fugl med sit Næb.

Først kommer Spurveens Flok; de pippe om alt det smaa i Gade og i Stræde, i Kede og i Hus; de vide Historier fra Forhus og Baghus. „Vi kende den begravede Stad!“ sige de. „Alt levende derinde har Pip! Pip! Pip!“

De sorte Ravn og Krager flyve hen over den hvide Sne. „Grav! grav!“ skriger de. „Dernede er endnu noget at faa, noget for Skrutton, den er det vigtigste; det er de flestes Mening dernede paa Bunden, og den Mening er bra', bra', brav!“

De vilde Svaner komme paa susende Vinger, og syng om det herlige og store, der endnu spirer fra Menneskenes Tanker og Hjerter derinde i den under Snelagene hvilende Stad.

Døden er der ikke, Livet vælber; vi fornemme det i Toner, de bruse som fra Kirkens Orgel, gribe os som Klang fra Elverhøj, som Osjianske Sange, som Valkyriens susende Vingeslag. Hvilken Samklang! den taler ind i vort Hjerte, løfter vor Tanke, det er Folkefjængens Fugl, vi høre! Dg i dette Nu: Guds varme Ande puster fraoven, Snebjerget slaar Revner, Solen skinner derind, Vaaren kommer, Fuglene

komme, ny Slægter, med de hjemlige, samme Toner. Hør
Marets Drapa: Snestormens Magt, Vinternattens tunge
Drom! Alt løses, alt løfter sig i dejlig Sang fra Folke-
jængens Fugl, der aldrig dør.

De smaa grønne.

I Vinduet stod et Rosentræ, nys var det ungdomsfriskt, nu saa det sygeligt ud, det led af noget.

Det havde faaet Indkvartering, der aad det op; for Resten meget honnet Indkvartering i grøn Uniform.

Jeg talte med en af de indkvarterede, han var kun tre Dage gammel og allerede Udfader. Ved du, hvad han sagde? Sandt var det, hvad han sagde; han talte om sig og hele Indkvarteringen.

„Vi er det mærkeligste Regiment af Jordens Stabninger. I den varme Tid føde vi levende Unger; Vejret er jo da godt; vi forlove os straks og holde Bryllup. Mod den kolde Tid lægge vi Æg; de smaa ligge lunt. Det viseſte Dyr, Myren, vi have megen Agtelse for den, studerer os, vurderer os. Den æder os ikke straks, den tager vore Æg, lægger dem i sin og Familiens fælles Tue, underſte Etage, lægger os med Kendskab og Nummer, Side om Side, Lag paa Lag, at hver Dag en frisk kan springe ud af Ægget; saa sætte de os i Stald, klemme os over Bagbenene, malke os, saa vi

do, det er en stor Behagelighed! Høst dem have vi det yndeligste Navn: „Søde lille Malketo!“ Alle Dyr med Myreforstand nævne os jaaledes, kun Menneskene, og det er os en Krænke, det er til at miste sin Sødme over, — kan De ikke skrive derimod, kan De ikke vise dem til Rette, disse Mennesker! — de se saa dumt paa os, se med juble Øjne, fordi vi spise et Rosenblad, medens de selv æde al levende Skabning, alt, hvad grønnes og gror. De give os det foragteligste Navn, det væmmeligste Navn; jeg nævner det ikke, uh! det vender sig i mig! jeg kan ikke sige det, i det mindste ikke i Uniform, og jeg er altid i Uniform.

Jeg er født paa Rosentræets Blad; jeg og det hele Regiment leve af Rosentræet, men det lever igen i os, der høre til den højere stillede Skabning. Menneskene taale os ikke; de komme og dræbe os med Sæbevand; det er en fæl Drik! jeg synes, at jeg lugter den. Det er forfærdeligt at blive vadsket, naar man er født til ikke at vadses!

Menneske! Du, som ser paa mig med de strenge Sæbevands Øjne; tænk over vor Blads i Naturen, vor kunstige Udstyrelse i at lægge Veg og levere Unger! Vi fik Belsignelsen: at opfylde og formere! Vi fødes i Roser, vi dø i Roser; hele vort Liv er Poesi. Hæst ikke paa os det Navn, du finder mest væmmeligt og itygt, det Navn — jeg siger det ikke, nævner det ikke! Kald os Myrens Malketo, Rosentræets Regiment, de jmaa grønne!”

Og jeg, Mennesket, stod og saa paa Træet og paa de jmaa grønne, hvis Navn jeg ikke skal nævne, ikke krænke en

Rosenborger, en stor Familie med Ug og levende Unger. Sæbebandet, jeg vilde vadse dem med, for jeg var kommen med Sæbeband og onde Hensigter, vil jeg nu pisse og blæse i Skum, puste Sæbebobler, se paa den Pragt, maasse ligger der et Eventyr i hver.

Og Boblen blev saa stor med straalende Farver, og der laa i den ligesom en Sølvperle paa Bunden. Boblen svajede, svævede, fløj mod Døren og brast, men Døren sprang op, og der stod Eventyrmor selv.

Ja, nu kan hun fortælle bedre end jeg om — jeg siger ikke Navnet! — de imaa grønne.

„Bladlus!“ sagde Eventyrmor. „Man skal nævne enhver Ting ved sit rette Navn, og tør man det ikke i Almindelighed, saa skal man kunne det i Eventyret.“

Nissen og Madammen.

Nissen kender du, men kender du Madammen, Gartnerens Madame? Hun havde Læsning, kunde Vers udenad, ja, med Lethed skrive dem selv; kun Rimene, „Klinkningen“, som hun kaldte det, voldte hende lidt Besvær. Hun havde Skrivegave og Talegave, hun kunde godt have været Præst, i det mindste Præstefone.

„Jorden er dejlig i sin Søndagskjole!“ sagde hun, og den Tanke havde hun sat i Stil og „Klinkning“, sat den i en Vise, saa skøn og lang.

Seminaristen Hr. Nissjerup, Navnet gør ikke til Sagen, var Søskendebarn og i Besøg hos Gartnerens; han hørte Madammens Digt og havde godt deraf, sagde han, inderlig godt. „De har Mand, Madam!“ sagde han.

„Snikke mig Snak!“ sagde Gartneren, „sæt mig ikke saadant noget i hende! en Kone skal være Krop, anstændig Krop, og passe sin Gryde, at Groden ikke bliver sveden.“

„Det svedne tager jeg bort med en Træglød!“ sagde Madammen, „og det svedne tager jeg fra dig med et lille Kys. Man skal tro, at du kun tænkte paa Kaal og Kartofler, og dog elsker du Blomsterne!“ og saa kysjede hun ham. „Blomsterne ere Manden!“ sagde hun.

„Pas din Gryde!“ sagde han og gik i Haven, den var hans Gryde, og den passede han.

Men Seminaristen sad hos Madammen og talte med Madammen; hendes skønne Ord „Jorden er dejlig“, holdt han ligejom en hel Prædiken over, paa sin Maade.

„Jorden er dejlig; gører eder den underdanig, blev sagt, og vi bleve Herskabet. Een er det ved Manden, een ved Legemet, een blev sat ind i Verden som et Forbavselens Udraabstegn, en anden som en Tankestreg, saa at man nok kan spørge, hvad skalde han her? Een bliver Bisp, en anden kun fattig Seminarist, men alt er viseligt. Jorden er dejlig

og altid i Søndagskjole! Det var et tankebevækkende Digt, Madammens, fuldt af Følelse og Geografi."

"De har Aand, Hr. Nisjerup!" sagde Madammen, "megen Aand, det forsikrer jeg Dem! Man faar Klarhed i sig selv, naar man taler med Dem."

Og saa talte de videre, lige smukt og lige godt; men ude i Køkkenet var der ogsaa een, som talte, det var Nisjen, den lille graaklædte Nisje med den røde Hue; du kender ham! Nisjen sad i Køkkenet og var Pottefigger; han talte, men ingen hørte ham uden den store forte Nisjekat, „Flødetyven“, som Madammen kaldte ham.

Nisjen var saa vred paa hende, thi hun troede ikke paa hans Tilværelse, vidste han; hun havde rigtignok aldrig set ham, men hun maatte dog med al hendes Væsnung vide, at han var til, og da viste ham en lille Opmærksomhed. Det faldt hende aldrig ind Zuleaften at sætte saa meget som en Skfuld Grød hen til ham, det havde alle hans Forfædre faaet, og det af Madammer, der slet ikke havde Væsnung; Grøden havde svømmet i Smør og Fløde. Ratten blev ganske vaad om Stægget ved at høre derom.

"Hun kalder mig et Begreb!" sagde Nisjen, "det gaar over alle mine Begreber. Hun fornægter mig jo! Det har jeg luret mig til, og nu har jeg luret igen; hun sidder og hvæjer for Drengbankeren, Seminaristen. Jeg siger med Fatter: „Pas din Gryde!“ Det gør hun ikke; nu skal jeg faa den til at koge over!"

Og Nissen pustede til Ilden, der blusjede og brændte. „Surre=rurre=rup!“ der kogte Gryden over.

„Nu skal jeg ind og pille Huller i Fatters Sotter!“ sagde Nissen. „Jeg vil trævle op et stort Hul i Taa og Hæl, saa bliver der noget at stoppe, dersom hun ikke skal hen at digte; Digte=Madamme, stop Fatters Hojer!“

Katten nos derved; han var forkolet, uagtet han altid gif i Skindpels.

„Jeg har lukket Spisefammerdoren op,“ sagde Nissen; „der staar henkogt Flode, saa tyk som Melpap. Vil du ikke slikke, saa vil jeg!“

„Skal jeg have Skylden og Bankene,“ sagde Katten, „saa lad mig ogsaa slikke Floden!“

„Forst Flo'en, saa Kloen!“ sagde Nissen. „Men nu skal jeg ind i Seminaristens Stue, hænge hans Seler paa Spejlet og putte hans Sotter i Vandfadet, saa tror han, at Punchen har været for stærk, og han or i Hovedet. I Nat sad jeg paa Brændestabelen ved Hundehuset; jeg har megen Fornøjelse af at drille Lønkehunden; jeg lod mine Ben hænge ned og dingle. Hunden kunde ikke naa dem, ihvor højt han sprang; det ærgrede ham; han gøede og gøede, jeg dinglede og danglede; det var et Spektakel. Seminaristen vaagnede derved, stod tre Gange op og figgede ud, men han saa mig ikke, uagtet han havde Brillen paa; han sover altid med Brillen.“

„Sig mjav, naar Madammen kommer!“ sagde Katten. „Jeg hører ikke godt, jeg er syg i Dag.“

„Du er sliksyg!“ sagde Nissen, „slik væk! slik Sygdommen væk! men tør dig om Skægget, at Fløden ikke hænger i! Nu gaar jeg og lurver.“

Dg Nissen stød ved Døren, og Døren stød paa Klem,

der var ingen i Stuen uden Madammen og Seminaristen; de talte om, hvad Seminaristen saa skønt kaldte det, man skal sætte over Potten og Gryden i enhver Hus-holdning: Mandens Gaver.

„Dr. Nisserup!“ sagde Madammen, „nu skal jeg i den Anledning vise Dem noget, som jeg endnu aldrig har vist til nogen jordist Sjæl, mindst til et Mandfolk, mine Smaaavens; nogle ere jo rigtignok noget lange, jeg har kaldt dem: „Aftinkninger af en Dannekvinde!“ jeg holder saa meget af gamle danske Ord.“

„Dem skal man ogsaa holde paa!“ sagde Seminaristen; „man skal rydde det tykke ud af Sproget.“

„Det gør jeg ogsaa!“ sagde Madammen; „aldrig skal De høre mig sige „„Klejner““ eller „„Butterdejg““, jeg siger Fedtkager og Bladdejg.“

Og hun tog ud af Skuffen en Skrivebog med lysegrønt Omslag og to Blækflatter.

„Der er megen Alvor i den Bog!“ sagde hun. „Jeg har stærkest Fornemmelse til det sorgelige. Her er nu „Suffet i Matten“, „min Aftenrøde“ og „da jeg fik Klemmenssen“, min Mand; det kan De springe over, uagtet det er sølt og tænkt. „Husmoderens Pligter“ er det bedste Stykke! alle meget sorgelige, deri har jeg min Evne. Kun et eneste Stykke er spøgefuldt, det er nogle muntre Tanker, som man jo ogsaa kan have dem, Tanker om — De maa ikke le ad mig! — Tanker om — at være Digterinde. Det er kun kendt af mig selv, min Skuffe, og nu ogsaa af Dem,

Hr. Nisserup! Jeg holder af Poesien, den kommer over mig, den driller, raader og regerer. Jeg har udtalt det med Overskrift: „Lille Nisse“. De kender nok den gamle Bondetro om Husnissen, der altid er paa Spil i Huset. Jeg har tænkt mig, at jeg selv var Huset, og at Poesien, Fornemmelserne i mig, var Nissen, Gejsten, der raader; hans Magt og Storhed har jeg besjunget i „Lille Nisjel“ men De maa love mig med Haand og Mund aldrig at røbe det for min Mand eller nogen. Læs det højt, at jeg kan høre, om De forstaar min Skrift.“

Og Seminaristen læste, og Madammen hørte, og den lille Nisse hørte; han lurede, ved du, og var netop kommen, idet der læstes Overskriften: Lille Nisse.

„Det angaar jo mig!“ sagde han. „Hvad kan hun have skrevet om mig? Ja, jeg skal nappé hende, nappé hendes Æg, nappé hendes Kyllinger, jage Fedtet af Fedefalven: Se mig til Madammen!“

Og han hørte efter med spids Mund og lange Øren; men alt som han hørte om Nissens Herlighed og Magt, hans Herredømme over Madammen, det var Digtekunsten, ved du, hun mente, men Nissen tog det lige efter Overskriften, blev den lille mere og mere smilende, hans Øjne glinsede i Glæde, der kom ligesom noget fornemt i Mundvigerne paa ham, han løftede sine Hæle, stod paa sine Tæer, blev en hel Tomme højere end før; han var henrykt over hvad der blev sagt om lille Nisse.

„Maddammen har Aand og stor Dannelsé! Hvor har jeg

gjort den Rone Uret! Hun har sat mig ind i sin „Klinkning“, der vil blive trykt og læst! Nu skal Ratten ikke faa Lov til at drikke hendes Fløde, det skal jeg selv gøre! Een drikker mindre end to, det er altid en Besparelse, og den vil jeg indføre, agte og ære Madammen!”

„Hvor han er Menneſke, den Niſſe!“ ſagde den gamle Rat. „Bare et ſødt Njav af Madammen, et Njav om ham ſelv, ſaa ſkiſter han ſtraks Sind. Hun er lun, Madammen!”

Men hun var ikke lun, det var Niſſen, ſom var Menneſke.

Kan du ikke forſtaa denne Hiſtorie, ſaa ſpørg, men du ſkal ikke ſpørg Niſſen, heller ikke Madammen.

Dejter, Peter og Per.

Det er utroligt alt, hvad Børn i vor Tid vide! man ved næsten ikke mere, hvad de ikke vide. At Storken har hentet dem fra Brønden eller Mølledammen og bragt dem som smaa til Fader og Moder, er nu saa gammel en Historie, at de ikke tro paa den, og det er dog den eneste rigtige.

Men hvorledes komme de smaa i Mølledammen og Brønden? Ja, det ved ikke enhver, men nogle vide det dog.

Har du rigtig betragtet Himlen i en stjerneklar Nat, set de mange Stjernefald, det er, som en Stjerne faldt og forsvandt! De lærdeste kunne ikke forklare, hvad de ikke selv vide; men det kan forklares, naar man ved det. Det er, som et lille Julelys faldt fra Himlen og slukkedes; det er en Sjæle-gnist fra Vor Herre, som farer ned mod Jorden, og idet den kommer ind i vor tættere, tunge Luft, svinder Glansen, der bliver kun, hvad vore Øjne ikke mægte at se, thi det er noget langt finere end vor Luft, det er et Himmelbarn, der sendes, en lille Engel, men uden Vinger, den lille skal jo blive Menneſke; stille glider den gennem Luften, og Vinden bærer den hen i en Blomst; det kan nu være i en Natviol, i en Fandens Mælkebøtte, i en Rose eller i en Begonnie; der ligger den og sunder sig. Luftig og let er den, en Flue kan flyve med den, jagtens en Bi, og de komme skiftevis og søge efter det søde i Blomsten; ligger nu Luftbarnet dem i Bejen, saa sparke de det ikke ud, det nænne de ikke, de lægge det hen i Solen i et Aakandeblad, og derfra kravler og kryber det ned i Vandet, hvor det sover og vokser, til Storfen kan se det og hente det til en Menneſkefamilie, som ønsker sig en sød lille en; men hvor sød eller ikke, beror paa, om den lille har druffet af det klare Bæld, eller om der er kommet Muddet og Andemad i Brangstruben; det gør saa jordisk. Storfen tager uden Brag den første, han ser. Een kommer i et godt Hus til mageløse Forældre, en anden kommer til haarde Folk i stor Glendighed, det havde været meget bedre at blive i Mølledammen.

De smaa hufte flet ikke, hvad de drømte under Nakandebladet, hvor om Aftenen Frøerne fang for dem: „Roaks, koaks! straks, straks!“ det betyder i Menneſkesproget: „Vilſe J nu ſe, J kunne ſove og drømme!“ De kunne heller ikke hufte, i hvilken Blomſt de forſt laa, eller hvorledes den duftede, og dog er der noget hos dem, naar de blive voksne Menneſker, ſom ſiger: „Den Blomſt holde vi meſt af!“ og det er den, de laa i ſom Luſtbørn.

Storken bliver en meget gammel Fugl, og altid giver han Agt paa, hvorledes det gaar de ſmaa, han har bragt, og hvorledes de ſfikke ſig i Verden; han kan rigtignok ikke gøre noget for dem eller forandre deres Vilkaar, han har ſin egen Familie at ſørge for, men han ſlipper dem aldrig af Tanke.

Jeg kender en gammel, meget honnet Stork, ſom har ſtore Forkunſkaber og har hentet flere ſmaa og ved deres Hiſtorie, hvori der altid er lidt Mudder og Andemad fra Mølledammen. Jeg bad ham at fortælle en lille Levnedſbeſkrivelse af een af dem, og ſaa ſagde han, at jeg ſkulde faa tre for een fra Pejterſens Huſ.

Det var en færdeles net Familie, Pejterſens; Manden var en af Byens to og tredive Mænd, og det var en Ud-mærkeſe; han levede for de to og tredive og gif i de to og tredive. Her kom Storken og bragte en lille Pejter, det blev Barnet kaldt. Næſte Aar kom Storken igen med een til, ham kaldte de Peter, og da den tredie blev bragt, fik han Navnet Per, thi i Navnene Pejter-Peter-Per ligger Navnet Pejterſen.

Det var altsaa tre Brødre, tre Stjernefud, vuggede hver i sin Blomst, lagt hen under Nakandeblandet i Mølledammen og derfra af Storken bragt til Familien Pjetersen, hvis Hus ligger paa Hjørnet, hvor du nok ved.

De voksede op i Krop og Tanke, og saa vilde de være noget endnu mere end de to og tredive Mænd.

Pjeter sagde, at han vilde være Røver. Han havde set Komedien om „Fra Diavolo“ og bestemt sig for Røverhaandværket som det yndigste i Verden.

Peter vilde være Skraldemand, og Per, der var saa sød og saa artig en Dreng, buttet og rund, men bed sine Negle af, det var hans eneste Fejl, Per vilde være „Far“. Det sagde nu hver, naar man spurgte dem: hvad de vilde være i Verden.

Og saa kom de i Skole. Een blev Dux, og een blev Fux, og een kom midt imellem, men derfor kunde de jo være lige gode og lige kloge, og det var de, sagde deres meget indsigtsfulde Forældre.

De kom paa Børnebal; de røg Cigarer, naar ingen saa det; de tog til i Kundskaab og Kendskaab.

Pjeter var fra lille af stridig, som jo en Røver maa være; han var en meget uartig Dreng, men det kom af, sagde Moderen, at han led af Orm; uartige Børn have altid Orm: Mudder i Maven. Hans Stivhed og Stridighed gif en Dag ud over Moderens ny Silkekjole.

„Stod ikke til Kaffebordet, mit Guds Lam!“ havde hun sagt. „Du kunde vælte Flødepotten, og jeg saa Stænk paa min ny Silkekjole!“

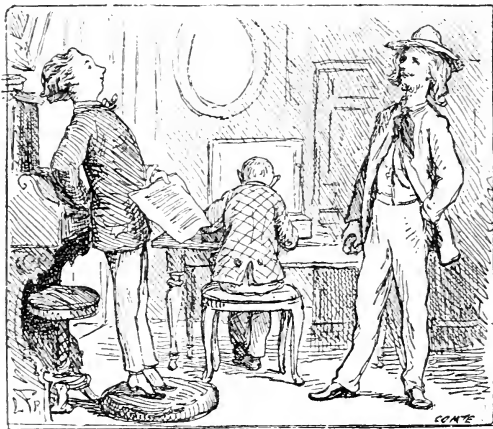
Og det „Guds Lam“ tog med fast Haand om Flødepotten og hældte med fast Haand Fløden lige i Skødet paa Mama, der ikke kunde lade være at sige: „Lam! Lam! det var ikke befindigt, Lam!“ Men Willie havde BARNET, maatte hun indrømme. Willie viser Karakter, og det er jaa lovende for en Moder.

Han kunde ganske vist være bleven Røver, men blev det ikke lige efter Ordet; han kom bare til at se ud som Røver: gif med bulet Hat, bar Hals og lange, løse Haar; han skulde være Kunstner, men kom kun i Klæderne, jaa dertil ud som en Stokrose; alle de Mennesker, han tegnede, jaa ud som Stokroser, jaa lange vare de. Han holdt meget af den Blomst, han havde ogsaa ligget i en Stokrose, jagde Storfen.

Peter havde ligget i en Smørblomst. Han jaa jaa smørret ud om Mundvigerne, var gul i Skindet, man maatte tro, at blev han skaaren i Rinden, da kom der Smør ud. Han var som født til Smørkræmmer og kunde have været sit eget Skilt, men inderlig, saadan inden i sig, var han „Skraldemand“: han var den musikalske Del af den Pejtersenske Familie, „men nok for dem alle sammen!“ jagde Naboerne. Han lavede sytten ny Polkaer i een Uge og jatte dem sammen til en Opera med Trompet og Skralde; fy, hvor den var dejlig!

Per var hvid og rød, lille og almindelig; han havde ligget i en Gaaseurt. Aldrig slog han fra sig, naar de andre Drengene bankede ham, han jagde, at han var den fornuftigste,

og den fornuftigste giver altid efter. Han samlede først paa Grifler, siden paa Segl, saa fik han sig et lille Naturalie-kabinet, hvori var Skelettet af en Hundestejle, tre blindfødte

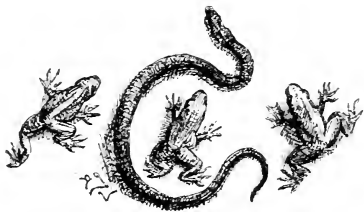

Rotteunger i Spiritus og en udstoppet Muldvarp. Per havde Sands for det videnskabelige og Dje for Naturen, og det var fornøjeligt for Forældrene og for Per med. Han gik heller i Skoven end i Skolen, heller i Naturen end i Optugtelsen; hans Brødre vare allerede forlovede, da han endnu levede for at fuldstændiggøre sin Samling af Vandfugleæg. Han vidste snart meget mere om Dyrene end om Menneskene, ja, mente, at vi ikke kunne naa op til Dyret i det, vi sætte højest: Kærlighed. Han saa, at naar Hun-Nattergalen rugede paa sine Æg, sad Far-Nattergal og

fang hele Natten for sin lille Kone: „Klut! klut! zi zi! lo lo li!“ Det kunde Per aldrig have udført eller hengivet sig til. Naar Storkemor laa med Unger i Reden, stod Storkesfar hele Natten paa eet Ben paa Tagryggen, Per kunde ikke have staaet saaledes en Time. Og da han en Dag betragtede Edderkoppens Væv og hvad der sad i den, saa opgav han aldeles Vgtestanden. Hr. Edderkop væver for at fange ubetænksomme Fluer, unge og gamle, blodfyldte og vindtørre, han lever for at væve og ernære sin Familie, men Madam Edderkop lever ene og alene for Fatter. Hun æder ham op af bare Kærlighed, hun æder hans Hjerte, hans Hoved, hans Mave, kun hans lange, tynde Ben blive tilbage i Spindelvæven, hvor han sad med Næringsforger for hele Familien. Det er den rene Sandhed lige ud af Naturhistorien. Det saa Per, det tænkte han over, „saaledes at elstes af sin Kone, ædes af hende i voldsom Kærlighed. Nej! saa vidt driver intet Menneſke det; og vilde det være ønskeligt?“

Per besluttede aldrig at gifte sig! aldrig at give eller tage et Kys, det kunde se ud som det første Skridt til Vgtestanden. Men et Kys fik han dog, det, vi alle saa, Dødens store Smæklys. Naar vi have levet længe nok, faar Døden Ordre: „Kys væk!“ og saa er Menneſket væk; der lysner fra Vor Herre et Solblink, saa stærkt, at det bliver en sort for Dine; Menneſkejælen, der kom som et Stjerneskud, flyver igen hen som et Stjerneskud, men ikke for at hvile i en Blomst eller drømme under et Akandebblad; den har vigtigere

Ting for, den flyver ind i det store Evighedsland, men hvorledes der er og ser ud, kunne ingen sige. Ingen har set derind, ikke engang Storcken, ihvor langt han end ser, og ihvor meget han end ved; han vidste nu heller ikke det mindste mere om Per, men derimod om Pejter og Peter, men dem havde jeg hørt nok om, og det har du vel ogsaa; saa sagde jeg Storcken Tak for denne Gang; men nu forlanger han for denne lille, almindelige Historie tre Frøer og en Snogeunge, han tager Betaling i Levnedsmidler. Vil du betale? Jeg vil ikke! Jeg har hverken Frøer eller Snogeunger.

Gemt er ikke glemt.

Der laa en gammel Gaard med mudrede Grave og Vindebro; den var mere oppe end nede; ikke alle Gæster, som komme, ere gode. Under Tagskægget vare Huller til at sthyde ud af og til at hælde kogende Vand, ja, smeltet Bly ned over Fjenden, kom han for nær paa. Indenfor var højt til Bjælkeloftet, og det var godt for den megen Røg, der kom fra Kaminilden, hvor de store, vaade Brændeknuder laa. Der hang paa Væggen Billeder af harnisfflædte Mænd og stolte Fruer i svære Klæder; den strunkeste af dem alle gif levende om herinde, hun kaldtes Mette Mogens; hun var Gaardens Frue.

Bed Aftentid kom der Røvere; de slog tre af hendes Folk ihjel, Lænkeshunden med, og saa bandt de Fru Mette i Hundelænke ved Hundehuset og satte sig selv op i Salen og drak Vinen fra hendes Kælder og alt det gode Øl.

Fru Mette stod i Hundelænke; hun kunde ikke engang gå.

Da kom Koverens Dreng; han listede sig saa stille, det maatte ikke mærkes, for ellers havde de slaet ham ihjel.

„Fru Mette Mogens!“ jagde Drengen; „kan du huske, da min Fader red paa Træhesten i din Husbonds

Tid; da bad du for ham, men det hjalp ikke; han skulde sidde sig til Krøbling, men du listede dig ned, som jeg nu

lifter mig; selv lagde du en lille Sten under hver af hans Fødder, at han kunde finde Hvile. Jungen saa det, eller de lod, som de ikke saa det, du var den unge, naadige Frue. Det har min Fader fortalt, og det har jeg gemt, men ikke glemt! nu løser jeg dig, Fru Mette Mogens!"

Og saa tog de Heste paa Stalden og red i Regn og i Blæst og fik Vennehjælp.

"Det var vel betalt for den Smule Gerning mod den gamle!" sagde Mette Mogens.

"Gemt er ikke glemt!" sagde Drengen.

Røverne bleve hængte.

Der laa en gammel Gaard, den ligger der endnu; det var ikke Fru Mette Mogens's; den tilhører en anden højadelig Slægt.

Det er i vor Tid. Solen skinner paa Taarnets forgyldte Spir, smaa Skovvær ligge som Bufetter paa Vandet, og rundt om dem svømme de vilde Svaner. I Haven gro Roser; Gaardens Frue er selv det fineste Rosenblad, det skinner i Glæde, god Gernings Glæde, ikke ude i den vide Verden, men inde i Hjerterne, der er det gemt, men ikke glemt.

Nu gaar hun fra Gaarden hen til det lille Udflytterhus paa Marken. Derinde bor en stakkels værkbruden Pige; Vinduet i den lille Stue vender mod Nord; Solen kommer der ikke; hun har kun at se hen over et Stykke

Mark, som lukkes ved den høje Grøft. Men i Dag er der Solskin, Vor Herres varme, dejlige Sol er derinde; den kommer fra Syd gennem det ny Vindue, hvor før kun var Mur.

Den værkbrudne sidder i det varme Solskin, ser Skov og Strand, Verden er bleven saa stor og saa dejlig, og det ved et eneste Ord af Gaardens venlige Frue.

„Det Ord var saa let, den Gerning saa lille!“ siger hun; „Glæden, jeg fik, var uendelig stor og velsignet!“

Og derfor over hun saa mangen god Gerning, tænker paa dem alle i de fattige Huse og i de rige Huse, hvor der ogsaa er bedrøvede. Det er skjult og gemt, men det er ikke glemt af Vor Herre.

Der var en gammel Gaard, det var inde i den store, travle By. I Gaarden var Stuer og Sale; i dem gaa vi ikke ind; vi blive i Køkkenet; og der er lunt og lyst, der

er rent og nydeligt; Kobbertojet skinner, Bordet er som bonet, Badstuen er som et nys skuret Spættebræt; det har alt sammen Gnepigens udrettet og dog faaet Tid til at sætte Tøjet paa sig, som om hun skulde i Kirke. Hun har Sløjfe

paa Skappen, sort Sløjfe; det tyder Sorg. Hun har jo ingen at sørge for, hverken Fader eller Moder, hverken Slægt eller Kæreste; hun er en fattig Pige. Engang var hun forlovet, det var med en fattig Karl; de holdt inderligt af hinanden. En Dag kom han til hende.

„Vi to have ingenting!“ sagde han; „den rige Enke henne i Kælderen har jagt mig varme Ord; hun vil sætte mig i Velstand; men du er i mit Hjerte. Hvad raader du mig til?“

„Det, du tror, der er din Lykke!“ sagde Pigen. „Vær god og kærlig imod hende, men husk paa, at fra den Stund vi skilles, kunne vi to ikke oftere ses!“

— Og saa gif der et Par Aar: da mødte hun paa Gaden sin fordums Ven og Kæreste: han saa syg og elendig ud; da kunde hun ikke lade være, hun maatte spørge: „Hvordan har du det dog?“

„Rigt og godt i alle Maader!“ jagde han; „Konen er brav og god, men du er i mit Hjerte. Jeg har stridt min Strid, snart er den forbi! Vi ses nu ikke før hos Vor Herre.“

En Ulge er gaaet; i Morges stod i Avisen, at han var død; derfor bærer Pigen Sorg. Kæresten er død fra Kone og tre Stedbørn, som der staar at læse; det klinger spruffet, og dog er Malmen ren.

Den sorte Slojfe tyder Sorg, Pigen's Ansigt tyder den end mere; i Hjertet er den gemt, bliver aldrig glemt!

Ja, se det er tre Historier, tre Blade paa een Stilk. Ønsker du flere Kløverblade? Der er mange i Hjertebogen, gemt er ikke glemt.

Portnerens Son.

Generalens boede paa første Sal, Portnerens boede i Kælderen; der var stor Afstand mellem de to Familier, hele Stueetagen og Rangforordningen; men under samme Dag boede de med Udsigt til Gaden og til Gaarden; i denne var en Græsplet med et blomstrende Akasietræ, naar det blomstrede, og under det sad sommetider den pyntede Amme med det endnu mere pyntede General-Barn, „lille Emilie“. Foran dem dansede paa sine bare Ben Portnerens lille Dreng

med de store brune Dine og det mørke Haar, og Barnet lo til ham, strakte sine smaa Hænder ud mod ham, og saa Generalen det fra sit Vindue, saa nikkede han ned og sagde: „Charmant!“ Generalinden selv, der var saa ung, at hun næsten kunde være sin Mands Datter af tidligt Ægteskab, saa aldrig ud af Vinduet til Gaarden, men sin Ordre havde hun givet, at Kælderfolkernes lille Dreng nok maatte lege med Barnet, men ikke røre ved det. Ammen lød nøjagtigt Fruens Ordre.

Og Solen skinnede ind til dem paa første Sal, og ind til dem i Kælderen, Akasietræet jatte Blomster, de faldt af, og der kom ny igen næste Aar; Træet blomstrede, og Portnerens lille Dreng blomstrede, han saa ud som en frisk Tulipan.

Generalens lille Datter blev fin og bleg som det lyserøde Blad paa Akasieblomsten. Nu kom hun sjældent ned under Træet; hun fik sin friske Luft i Karet. Hun kørte ud med Mama, og altid nikkede hun da til Portnerens Georg, ja, kyssede paa Fingeren ad ham, indtil hendes Moder sagde hende, at nu var hun for stor dertil.

En Formiddag skulde han bringe Generalens de Breve og Aviser, som i Morgenstunden vare lagte ind i Portnerstuen. Idet han kom op ad Trappen, forbi Døren ved Sandhullet, hørte han noget pippe derinde; han troede, at det var en Kylling, som klynkede, og saa var det Generalens lille Datter i Knipling og Flor.

„Sig det ikke til Papa og Mama, for saa blive de vrede!“

„Hvad er det? lille Froken!“ spurgte Georg.

„Det brænder alt sammen!“ sagde hun. „Det brænder i Ihs Lue!“

Georg aabnede Døren til den lille Barnekammer; Vinduesgardinet var næsten afbrændt, Gardinstoffen stod i Blod og Flamme. Georg sprang op, rev ned, kaldte paa Folk; uden ham var der blevet Husild.

Generalen og Generalinden eksaminerede lille Emilie.

„Jeg tog kun en eneste Svovlstik,“ sagde hun, „jaa brændte den straks, og Gardinet brændte straks. Jeg spyttede for at slukke, jeg spyttede alt hvad jeg kunde, men jeg havde

ikke Spyt nok, og saa løb jeg ud og gemte mig, thi Papa og Mama vilde blive vrede."

„Spyttede!“ sagde Generalen, „hvad er det for et Ord? Naar har du hørt Papa og Mama sige spyttede? Det har du nede fra?“

Men lille Georg fik en Firskilling. Denne gik ikke til Bageren, den gik i Sparebøssen, og snart var der saa mange Skillinger, at han kunde købe sig en Farvelade og sætte Kulør paa sine Tegninger, og dem havde han mange af; de kom ligesom ud af Blyanten og Fingrene. De første farvede Billeder forærede til lille Emilie.

„Charmant!“ sagde Generalen; Generalinden selv indrømmede, at man tydeligt saa hvad den lille havde tænkt sig. „Genius har han!“ Det var Ordene, som af Portnerkonen bleve bragte ned i Kælderen.

Generalen og hans Frue vare fornemme Folk; de havde to Vaabener paa deres Vogn; eet for hver af dem; Fruen havde det paa hvert sit Stykke Toj, ude og inde, paa sin Natkappe og sin Natjæt; hendes, det ene, var et kostbart Vaaben, købt af hendes Fader for blanke Dalere, for han var ikke født med det, hun ikke heller, hun var kommen for tidlig, syv Aar før Vaabenet; det kunde de fleste Folk huske, men ikke Familien. Generalens Vaaben var gammelt og stort; det kunde nok knage i en at bære dette, end sige bære to Vaabenmærker, og det knagede i Generalinden, naar hun strunk og stadseelig kørte til Hofbal.

Generalen var gammel og graa, men sad godt til Hest,

det vidste han og red hver Dag ud med Rideknægt i passende Afstand efter sig; kom han i Selskab, var det, som om han kom ridende ind paa sin høje Hest, og Ordener havde han paa, saa mange, at det var ubegribeligt, men det var slet ikke hans Skyld. Som ganske ung havde han fungeret ved det militære, været med ved de store Høstmanøvrer, som da i Fredens Dage holdtes over Tropperne. Fra den Tid havde han en Anekdote, den eneste han havde at fortælle: hans Underofficer affar og tog til Fange en af Prinserne, og denne maatte nu, med sin lille Trop fangne Soldater, selv som Fange, ride ind i Byen, bag efter Generalen. Det var en uforglemmelig Begivenhed, der altid, gennem alle Aaringer, blev genfortalt af Generalen, netop med de samme mindeværdige Ord, han havde sagt, idet han igen overrakte Prinsjen Sabelen: „Run min Underofficer kunde tage Deres Højhed til Fange, jeg aldrig!“ og Prinsjen svarede: „De er uforlignelig!“ I virkelig Krig havde Generalen aldrig været; da denne gik gennem Landet, gik han den diplomatiske Vej, gennem tre udenlandske Hoffer. Han talte det franske Sprog, saa at han næsten glemte sit eget; han dansede godt, han red godt, der groede Ordener paa hans Skjole i det ubegribelige; Skildvagterne præsenterede for ham, en af de smukkeste unge Piger præsenterede for ham og blev Generalinde, og de fik et lille yndigt Barn, det kom som faldet ned fra Himlen, saa yndigt var det, og Portnerens Søn dansede i Gaarden for det, saa snart det kunde skønne, og forærede det alle sine tegne, farvede Billeder, og hun saa

paa dem, og hun glædede sig ved dem og rev dem i Stykker. Hun var saa fin og saa nydelig.

„Mit Rojenblad!“ sagde Generalinden. „Født for en Prins er du!“

Prinzen stod allerede uden for Døren; men man vidste det ikke. Menneffene se ikke langt ud over Dørtrinnet.

„Forleden delte saamænd vor Dreng Smørrebød med hende!“ sagde Portnerkonen; „der var hverken Ost eller Kød paa, men det smagte hende, som om det havde været en Oksesteg. Der vilde have ligget et Hus, havde Generalens jet det Maaltid, men de saa det ikke.“

Georg havde delt Smørrebød med lille Emilie, gerne havde han delt sit Hjerte med hende, naar det bare havde kunnet fornoje hende. Han var en god Dreng, han var opvakt og flog, han gik nu i Aften-skole paa Akademiet, for der at lære rigtigt at tegne. Lille Emilie gik ogsaa frem i Kundskab; hun talte Fransk med sin „Bonne“ og havde Danse-mester.

„Georg skal staa til Paaske!“ sagde Portnerkonen; saa vidt var Georg.

„Fornuftigt blev det vel, om han saa kom i Lære!“ sagde Faderen. „En pæn Profession skulde det være! og saa havde vi ham ude af Huset!“

„Han kommer dog til at ligge hjemme om Natten,“ sagde Moderen; „det er ikke let at finde en Mester, som har Plads; Klæder maa vi jo ogsaa give ham; den Smule Mad,

han spiser, bliver der vel Raad til, han er jo lykkelig ved et Par kogte Kartofler; fri Lærdom har han. Lad ham bare gaa sin Gang, du skal se, at vi faa Glæde af ham, det sagde ogsaa Professore!"

Konfirmationsklæderne vare i Stand, Mor havde selv syet dem, men de vare tilfskaarne af Lappesfrædderen, og han star godt; var han bleven anderledes stillet og havde kunnet holde Værksted med Svende, sagde Portnerkone, saa kunde den Mand godt være bleven Hoffrædder.

Klæderne vare i Stand, og Konfirmanden var i Stand. Georg fik paa sin Konfirmationsdag et stort Tombaksur af sin Gudfader, Hørfæmmerens gamle Svend, den rigeste af Georgs Faddere. Uret var gammelt og prøvet, det gik altid forud, men det er bedre end at gaa bagefter. Det var en kostbar Gave; og fra Generalens kom en Psalmebog i Saffian, sendt fra den lille Froken, som Georg havde foræret Billeder. Foran i Bogen stod hans Navn og hendes Navn og „bevaagne Belynderinde“. Det var skrevet efter Generalindens Diktat, og Generalen havde læst det igen og sagt: „Charmant!"

„Det var virkelig en stor Opmærksomhed af et saa forment Herskab,“ sagde Portnerkone; og Georg maatte i Konfirmationsklæderne og med Psalmebogen op at vise sig og takke.

Generalinden sad meget indsvøbt og havde sin store Hovedpine, som hun altid havde, naar hun kedede sig. Hun saa meget venlig paa Georg og ønskede ham alt godt og

aldrig hendes Hovedpine. Generalen gik i Slaabrot, bar duffet Hue og rødskafede russiske Støvler; han gik tre Gange op og ned ad Gulvet i egne Tanker og Grindringer, standsede og jagde:

„Lille Georg er altjaa nu en kristnet Mand! Vær ogsaa en brav Mand og ær sin Øvrighed! Den Sentens kan du engang, som gammel Mand, sige, har Generalen lært dig!“

Det var en længere Tale, end Generalen ellers holdt; og han vendte igen tilbage til sin Indadvendthed og saa fornem ud. Dog af alt heroppe, hvad Georg hørte og saa, beholdt han klarest i Tanke den lille Frøken Emilie; hvor var hunyndig, hvor var hun mild, hvor var hun svævende, hvor var hun fin! skulde hun tegnes af, maatte det være i en Sæbeboble. Der var en Duft ved hendes Klæder, ved hendes krollede, gule Haar, som var hun et nys udsprunget Rosentræ; og med hende havde han engang delt Smørrebrød; hun havde spist det med voldsom Appetit og nikket til ham ved hveranden Mundfuld. Mon hun huskede det endnu? Jo, tilvisse: hun havde „i Grindring“ herom givet ham den smukke Psalmebog, og da første Gang derefter Nytaarsny tændtes, gik han udenfor med Brød og en Skilling, slog op i Bogen for at se, hvilken Psalme han fik. Det var en Lov- og Takkepsalme; og han slog op for at se, hvad der skulde forundes lille Emilie; han tog sig just i Agt for ikke at gribe ind i Bogen, hvor Ligsalmerne stod, og saa greb han alligevel ind imellem Død og Grav; det var jo ikke noget at tro

paa! dog angest blev han, da den yndige lille Pige snart laa til Sengs, og uden for Porten holdt hver Middag Doktorens Vogn.

„De beholde hende ikke!“ sagde Portnerkonen, „Vor Herre ved nok, hvem han vil have!“

Men de beholdt hende; og Georg tegnede Billeder og jendte hende; han tegnede Czarens Slot, det gamle Krem i Moskow, akkurat som det stod, med Taarne og Kupler, de saa ud som kæmpestore, grønne og forgyldte Agurker, i det mindste paa Georgs Tegning. Det fornøjede saa meget den lille Emilie, og derfor i Ugens Løb sendte Georg endnu et Par Billeder, alle sammen Bygninger, thi ved dem kunde hun selv tænke sig saa meget inden for Porten og Binduerne.

Han tegnede et kinesisk Hus med Klokkespil gennem alle seksten Etager; han tegnede to græsse Tæmpler med slanke Marmorsøjler og Trappe rundt om; han tegnede en Kirke fra Norge; man kunde se, at den var ganske af Bjælker, huggede ud og underligt stillede, hver Etage saa ud, som om den havde Buggegænger; dejligt var dog paa et Blad det Slot, som han kaldte „lille Emilies“. Saaledes skulde hun bo; det havde Georg helt udtænkt og taget til dette Slot alt, hvad han fandt dejligt ved enhver af de andre Bygninger. Det havde udskaarne Bjælker som den norske Kirke, Marmorsøjler som det græsse Tempel, Klokkespil i hver Etage, og allerøverst Kupler, grønne og forgyldte, som paa Czarens Krem. Det var et rigtigt Barne slot! og under hvert Bindue stod skrevet, hvad den Sal eller den Stue inden-

for skulde være til: „Her sover Emilie, her danser Emilie, og her leger hun „komme fremmede“.“ Det var fornøjeligt at se paa, og der blev rigtignok set paa det.

„Charmant!“ jagde Generalen.

Men den gamle Greve, for der var en gammel Greve, som endnu var fornemmere end Generalen, og selv havde Slot og Herregaard, jagde ingenting; han hørte, at det var tænkt og tegnet af Portnerens lille Søn. Nu saa lille var han da ikke, han var konfirmeret. Den gamle Greve saa paa Billederne og havde sine egne stille Tanker herved.

En Dag, da Vejret var rigtig graat, vaadt, forfærdeligt, den Dag var en af de lyseste og bedste for lille Georg. Professorens ved Kunstakademiet kaldte ham ind til sig.

„Hør, min Ven,“ jagde han, „lad os tale lidt sammen! Vor Herre har været dig ganske god med Evner, han er dig ogsaa god med gode Mennesker. Den gamle Greve paa Hjørnet har talt til mig om dig; jeg har ogsaa set dine Billeder, dem ville vi slaa en Streg over, i dem er meget at rette! nu kan du to Gange om Ugen komme paa min Tegneskole, saa kommer du nok efter at gøre det bedre. Jeg tror, at der er mere i dig til en Bygmester end til en Maler; det kan du selv have Tid til at overveje! men gaa endnu i Dag hen til den gamle Greve paa Hjørnet, og tak du Vor Herre for den Mand!“

Der var en stor Gaard paa Hjørnet; der var udhugget om Vinduerne baade Elefanter og Dromedarer, alt sammen fra gammel Tid; men den gamle Greve holdt mest af den

ny Tid med hvad godt den bragte, enten det kom fra første Sal, Kælderen eller Kvisten.

„Jeg tror,“ sagde Portnerkonen, „at jo fornemmere Folk virkelig er, desmindre stille de sig. Hvor den gamle Greve er yndig og ligefrem! Og han taler saamænd lige som du og jeg; det kan ikke Generalens! Var ikke ogsaa Georg i Gaar rent fortumlet af Henrykkelse over den yndige Medfart, han fik hos Greven; og i Dag er jeg det efter at have talt med den mægtige Mand. Var det nu ikke godt, at vi ikke satte Georg i Haandværkslære! Evner har han.“

„Men de maa have Hjælp udenfra!“ sagde Faderen.

„Den har han nu faaet,“ sagde Moderen; „Greven talte med klare, tydelige Ord!“

„Det er dog fra Generalens, det er gaaet ud!“ sagde Faderen. „Dem maa vi ogsaa takke.“

„Det kunne vi gerne!“ sagde Moderen; „men jeg tror ikke, der er meget at takke for; Vor Herre vil jeg takke, og ham vil jeg ogsaa takke, fordi den lille Emilie kommer sig!“

Det gik fremad med hende, det gik fremad med Georg; i Marts Løb fik han den lille Sølvmedaille og senere den større.

„Det var dog bedre, om han var kommen i Haandværkslære!“ sagde Portnerkonen og græd; „jaa havde vi nu beholdt ham. Hvad skal han i Rom? Jeg faar ham aldrig mere at se, selv om han kommer hjem igen, men det gør han ikke, det søde Barn!“

„Men det er hans Lykke og hans Hæder!“ sagde Faderen.

„Ja Tak skal du have, min Ven!“ sagde Moderen, „du snatter, hvad du ikke mener! Du er lige saa bedrøvet som jeg.“

Og det havde sin Rigtighed baade med Bedrøvelsen og med Afrejjen. Det var en stor Lykke for det unge Menneske, sagde alle Folk.

Og der blev taget Afsked, ogjaa hos Generalens; men Fruen viste sig ikke, hun havde sin store Hovedpine. Generalen fortalte til Afsked sin eneste Anekdote, hvad han havde sagt til Prinsjen, og hvad Prinsjen havde sagt til ham: „De er uforlignelig!“ og saa rakte han Georg sin Haand, slat Haand.

Emilie rakte ogjaa Georg sin Haand og saa næsten bedrøvet ud, men Georg var dog den mest bedrøvede.

Tiden gaar, naar man bestiller noget, den gaar ogsaa, naar man ikke bestiller noget. Tiden er lige lang, men ikke lige nyttig. For Georg var den nyttig og slet ikke lang, uden naar han tænkte paa dem hjemme. Hvorledes stod det vel til oppe og nede? Ja, derom blev der skrevet; og man kan lægge saa meget ind i et Brev, det lyse Solskin og de mørke, tunge Dage. De laa i Brevet, der meldte, at Fader var død, Moder var alene tilbage; Emilie havde været som en Trøstens Engel, hun var kommen ned til hende, ja, det skrev Moder og tilføjede om sig selv, at hun havde faaet Lov at beholde Embedet i Porten.

Generalinden holdt Dagbog; deri stod hvert Selskab, hvert Bal, hun havde besøgt, og alle de fremmedes Besøg. Dagbogen blev illustreret med Diplomaternes og de mest højadeliges Visitkort, hun var stolt af sin Dagbog; den voksede i lange Tider, i mange Tider, under mange store Hovedpiner, men ogsaa under mange lyse Nætter, det vil sige Hofballer. Emilie havde første Gang været paa Hofbal; Moderen var i lyserødt med sorte Kniplinger: Spannk! Datteren i hvidt, saa klart, saa fint! grønne Silkebaand slagrede som Siv mellem de krøllede, gule Haar, der bar en Krans af hvide Nakander; Øjnene vare saa blaa og klare, Munden saa fin og rød, hun lignede en lille Havfrue, saa dejlig, som den kan tænkes. Tre Prinser dansede med hende,

det vil sige først den ene, og saa den anden; Generalinden havde ikke Hovedpine i otte Dage.

Men det første Bal var ikke det sidste, det holdt Emilie ikke ud; det var derfor godt, at Sommeren kom med Hvile, med Luft i det fri. Til den gamle Greves Slot var Familien indbudet.

Det var et Slot med en Have, værd at se. En Del af den var aldeles som i gamle Dage, med stive, grønne Hækker, som gik man imellem grønne Skærmbrætter, hvori vare Righuller. Buksbom og Takjus stod klippede i Stjerner og Pyramider, Vandet sprang fra store Grotter, besatte med Muslingfaller; rundt om stod Stenfigurer af den allertungeste Sten, det kunde man se baade paa Klæderne og paa Ansigterne; hvert Blomsterbed havde sin Skikkelse, som Fisk, Baabenskjold eller Navnetræk, det var den franske Del af Haven; fra den kom man ind ligesom i den fri, friske Skov, hvor Træerne turde gro, som de vilde, og derfor vare saa store og saa prægtige; Græsjet var grønt og til at gaa paa, det blev ogsaa tromlet, klippet, plejet og passet; det var den engelske Del af Haven.

„Gammel Tid og ny Tid!“ sagde Greven; „her glide de jo ogsaa godt i hinanden! om to Aar vil Gaarden selv saa sit rigtige Udseende, det vil blive en hel Forvandling til noget smukt og bedre; jeg skal vise Tegningerne, og jeg skal vise Bygmesteren, han er her i Dag til Middag!“

„Charmant!“ sagde Generalen.

„Her er paradisiisk!“ sagde Generalinden; „og der har De en Ridderborg!“

„Det er mit Hønsarhus!“ sagde Greven; „Duerne bo i Taarnet, Kalkunerne i første Etage, men i Stuen regerer gamle Else. Hun har Gæsteværelser til alle Sider: Liggehønsene for sig, Honen med Kyllinger for sig, og Vænderne have egen Udgang til Vandet!“

„Charmant!“ gentog Generalen.

Dg de gik alle at se denne Herlighed.

Gamle Else stod midt i Stuen, og ved Siden af hende Bygmesteren Georg; han og lille Emilie mødtes efter flere Aar, mødtes i Hønsarhuset.

Ja, her stod han, og han var kon nok at se paa; hans Ansigt aabent og bestemt, et sort glinsende Haar og ved Munden et Smil, som sagde: der sidder en Skælm bag mit Øre, han kender eder ud og ind. Gamle Else havde taget sine Træsko af og stod paa Høsejokker, til Være for de højfornemme Gæster. Dg Hønsene klukkede, og Hanen galede, Vænderne vraltede af Sted „rap! rap!“ Men den fine blege Pige, Barndomsveninden, Generalens Datter, stod med Rosensfar paa de ellers saa blege Kinder, hendes Øjne bleve saa store, om hendes Mund talte det, uden at Munden selv sagde et eneste Ord, og den Hilsen, han fik, det var den nydeligste Hilsen, noget ungt Menneske kunde ønske sig af en ung Dame, naar de ikke vare i Familie eller tit havde danjet sammen; hun og Bygmesteren havde aldrig danjet sammen.

Hr. Greven trykkede hans Haand og præsenterede ham:
 „Ganske fremmed er han ikke, vor unge Ven, Hr. Georg!“

Generalinden nejede, Datteren var ved at række ham Haanden, men hun rakte ham den ikke.

„Vor lille Hr. Georg!“ sagde Generalen. „Gamle Husvenner. Charmant!“

„De er ganske bleven Italiener!“ sagde Generalinden, „og De taler vel Sproget som en indfødt?“

Generalinden sang Sproget, men talte det ikke, sagde Generalen.

Ved Bordet sad Georg ved højre Side af Emilie, Generalen førte hende, Greven førte Generalinden.

Hr. Georg talte og fortalte, og han fortalte godt, han var Ordet og Manden ved Bordet, uagtet den gamle Greve ogsaa kunde være det. Emilie sad tavst, Dreene horte, Djnene lyst.

Men hun sagde intet.

I Verandaen mellem Blomsterne stod hun og Georg, Rosenhækken skjulte dem. Georg havde igen Ordet, havde det forst.

„Tak for Deres venlige Sind mod min gamle Moder!“ sagde han; „jeg ved det, den Nat, min Fader døde, kom De ned til hende, var hos hende, til hans Djne lukkedes, Tak!“ Han greb Emilies Haand og kysjede paa den, det kunde han nok ved den Lejlighed; hun blev blussende rød, men trykkede hans igen og saa med fine blaa velsignede Djne paa ham.

„Deres Moder var en kærlig Sjæl! hvor holdt hun af Dem! Og alle Deres Breve lod hun mig læse, jeg tror næsten, jeg kender Dem! hvor var De venlig mod mig, da jeg var lille, De gav mig Billeder —!“

„Som De rev itu!“ sagde Georg.

„Nej! jeg har mit Slot endnu, Tegningen!“

„Nu maa jeg bygge det i Birkeligheden!“ sagde Georg og blev selv ganske varm ved hvad han sagde.

Generalen og Generalinden talte i deres egne Stuer om Portnerens Søn, han vidste jo at bevæge sig og udtrykke sig med et Kendskab, en Kundskab. „Han kunde være Informator!“ sagde Generalen.

„Mand!“ sagde Generalinden, og saa sagde hun ikke mer.

Oftere i den smukke Sommertid kom Hr. Georg paa Grevens Slot. Han blev savnet, naar han ikke kom.

„Hvor dog Vor Herre har givet Dem meget fremfor os andre stakkels Menneſker!“ ſagde Emilie til ham. „Stonner De nu ret derpaa?“

Det ſmigrede Georg, at den smukke unge Pige ſaa op til ham, han fandt hende da ualmindelig begavet.

Og Generalen ſølte ſig mere og mere forviſjet om, at Hr. Georg umuligt kunde være et Kælderbarn. „Moderen var for Reſten en meget brav Kone!“ ſagde han, „det ſkylder jeg hendes Gravmæle!“

Sommeren gik, Vinteren kom, der taltes igen om Hr. Georg; han var vel ſet og vel optaget ſelv paa de højeſte Steder, Generalen havde modt ham paa Hofbal.

Nu ſkulde der i Huſet være Bal for lille Emilie, kunde Hr. Georg indbydes?

„Hvem Kongen indbyder, kan ogſaa Generalen indbyde!“ ſagde Generalen og loſtede ſig en hel Tomme fra Gulvet.

Hr. Georg blev indbudt, og han kom; og Prinſer og Grever kom, og den ene danſede bedre end den anden; men Emilie ſik kun danſet den første Dans; i den traadte hun fejl paa Foden, ikke farligt, men til at fornemme, og ſaa maatte man være forſigtig, holde op med at danſe, ſe paa de andre, og hun ſad og ſaa, og Bygmesteren ſtod ved Siden af hende.

„De giver hende nok hele Peterskirken!“ sagde Generalen, idet han gik forbi og smilede som Velvilligheden selv.

Med samme Velvillighedens Smil modtog han Hr. Georg, nogle Dage efter. Den unge Mand kom vistnok for at takke for Ballet, hvad andet? Jo, det mest overraskende, det mest forbausende: vanvittige Ord kom han med, Generalen troede ikke sine egne Øren; „pyramidal Deklamation“, et Andragende, der var utænkligt: Hr. Georg bad om at erholde lille Emilie til Kone.

„Mand!“ sagde Generalen og blev fogt i Hovedet. „Jeg forstaar Dem aldeles ikke! Hvad siger De? Hvad

vil De? Jeg kender Dem ikke! Herre! Menneſke? det falder Dem ind at falde ind i mit Hus! maa jeg være her,

eller maa jeg ikke være her?" og han gif baglængs ind i sit Soveværelse, drejede Nøglen om og lod Hr. Georg staa alene; han stod nogle Minutter, drejede saa om. I Korridoren stod Emilie.

„Min Fader svarede —?“ spurgte hun, og Stemmen rystede.

Georg trykkede hendes Haand: „Han løb fra mig! — der kommer en bedre Tid!“

Der var Taarer i Emilies Øjne; der var Forvisning og Mod i den unge Mand's Øjne; og Solen skinnede ind paa de to og gav dem sin Velsignelse.

I sin Stue sad Generalen aldeles henfegt; ja, det fogte endnu, det løb over i Ord og Udbrud: „Banvid! Portnergalskab!“ —

Der var ikke gaaet en Time, da Generalinden havde

det af Generalens egen Mund, og hun kaldte paa Emilie og sad alene med hende.

„Du stakkels Barn! saaledes at fornærme dig! fornærme os! Du har ogsaa Taarer i Øjnene, men de klæde dig! Du er yndig i Taarer! Du ligner mig paa min Bryllupsdag. Græd kun, lille Emilie!“

„Ja, det maa jeg!“ sagde Emilie, „dersom ikke du og Fader siger Ja!“

„Barn!“ raabte Generalinden; „du er ihj! taler i Vildelse, og jeg faar min forfærdelige Hovedpine; al den Ulykke, der kommer over vort Hus! Lad ikke din Moder dø, Emilie, saa har du ingen Moder!“

Og Generalinden fik vaade Øjne, hun kunde ikke taale at tænke paa sin egen Dod.

I Avisen stod at læse iblandt Udnævnelserne: Hr. Georg udnævnt til Professor, femte Klasse Nummer otte.

„Det er Skade, at hans Forældre ere i Graven og ikke kunne læse det!“ sagde de ny Portnerfolk, der nu boede i Kælderen under Generalens; de vidste, at Professorens var født og vokset op inden for deres fire Vægge.

„Nu kommer han ind i Rangskatten!“ sagde Manden.

„Ja, er det ikke grumme meget for et fattigt Barn,“ sagde Konen.

„Atten Rigsdaler om Aaret!“ sagde Manden; „ja det er mange Penge!“

„Nej, Højheden mener jeg!“ sagde Konen. „Hvad tror du, han bryder sig om de Penge, dem kan han fortjene mange Gange! og han faar vel en rig Kone til. Havde vi Børn, Mand, saa skulde vort Barn ogsaa være Bygmester og Professor!“

Georg blev vel omtalt i Kælderen, han blev vel omtalt paa første Sal; den gamle Greve tillod sig det.

Det var de tegnede Billeder fra Barndomstiden, som gav Anledning. Men hvorfor omtaltes de? Man talte om Rusland, om Moskow, og saa var man jo ved Kreml, som lille Georg engang havde tegnet til Froken Emilie; han havde tegnet saa mange Billeder, eet især erindrede Greven: „lille Emilies Slot“, hvor hun sov, hvor hun danjede og legede „komme fremmede“; Professoren havde megen Dhygtighed, han vilde vist dø som gammel Konferensraad, det var ikke umuligt, og forud virkelig have bygget et Slot for den nu saa unge Dame; hvorfor ikke?

„Det var en besynderlig Munterhed,“ bemærkede Generalinden, da Greven var borte. Generalen rystede betænksom paa Hovedet, red ud med Rideknægt i tilbørlig Afstænd og sad stoltere end før paa sin høje Hest.

Det var lille Emilies Fødselsdag, Blomster og Bøger, Breve og Bisitkort bleve bragte; Generalinden kyskede hende paa Munden, Generalen paa Panden; det var kærelike Forældre, og baade hun og de fik høje Besøg, to af Prinsjerne. Der taltes om Baller og Teatre, om diplomatiste Sendelser, Riger og Landes Styrelse. Der taltes

om Dygtighed, eget Lands Dygtighed, og derved kom den unge Professor paa Tale, Hr. Bygmesteren.

„Han bygger for sin Ubdødelighed!“ blev der sagt, „han bygger sig vist ogsaa ind i en af de første Familier!“

„En af de første Familier!“ gentog siden Generalen for Generalinden. „Hvem er en af vore første Familier?“

„Jeg ved, hvem der tyndes til!“ sagde Generalinden, „men jeg udtaler det ikke! jeg tænker det ikke! Gud raader! men forbavses vil jeg.“

„Lad mig ogsaa forbavses!“ sagde Generalen, „jeg har ikke Ide i mit Hoved!“ og han sank hen i Tanke-Forventning.

Der er en Magt, en uævnelig Magt i Raadens Væld fra oven, Hoffets Gunst, Guds Gunst; — og al den Raadens Gunst havde lille Georg. Men vi glemme Fødselsdagen.

Emilies Stue duftede af Blomster fra Benner og Beninder, paa Bordet laa smukke Gaver til Hilsen og Erindring, men ikke en eneste fra Georg, den kunde ikke komme, men behøvedes ikke heller, hele Huset var en Erindring om ham. Selv fra Sandhullet under Trappen pippede Mindeblomsten frem; der havde Emilie pippet, da Gardinet brændte, og Georg kom som første Sprøjte. Et Blik ud ad Vinduet, og Akasietræet mindede om Barndomstiden. Blomster og Blade vare faldne af, men Træet stod med Rimefrost, som var det en uhyre Koralgren; og Maanen skinnede klar og stor mellem Grenene, uforandret i al sin

Foranderlighed, som da Georg delte Smørrebrød med lille Emilie.

Fra Skuffen tog hun frem Tegningerne med Czarens Slot, med hendes eget Slot; Mindegaverne fra Georg; de bleve set paa og tænkt ved, og der loftede sig mange Tanker; hun huskede den Dag, hun, ubemærket af Fader og Moder, gik ned til Portnerkonen, som laa paa sit yderste; hun sad hos hende, holdt hendes Haand, hørte hendes sidste Ord: „Velsignelse! — Georg!“ Moderen tænkte paa sin Søn. — Nu lagde Emilie sin Betydning heri. Jo, Georg var med paa Fødselsdagen, rigtig med!

Næste Dag, det traf sig saa, var igen en Fødselsdag der i Huset: Generalens Fødselsdag; han var født Dagen efter sin Datter, naturligvis tidligere end hun, mange Aar tidligere. Nu kom igen Foræringer og mellem disse en Sadel, udmærket af Udseende, bekvem og kostelig, der var kun en af Prinserne, der havde Mage til den. Hvem kom den fra? Generalen var henrykt. En lille Seddel fulgte med; havde der staaet paa den: „Tak for i Gaar!“ saa kunde vi andre nok have gættet fra hvem den kom, men der stod skrevet: „Fra en, Hr. Generalen ikke kender.“

„Hvem i Verden kender jeg ikke!“ sagde Generalen.

„Alle Mennesker kender jeg!“ og hans Tanke gik i stort Selskab; han kendte dem alle sammen. „Det er fra min Kone!“ sagde han til sidst; „hun smaaskælmer mig! charmant!“

Men hun smaaskælmede ikke, den Tid var forbi.

Og nu var der Fæst, atter Fæst, men ikke hos Generalens, Kostumebal hos en af Prinsjerne; ogsaa Mafse var tilladt.

Generalen mødte som Rubens, i spansk Dragt med lille Bibefrave, Raarde og god Holdning, Generalinden var Madame Rubens, i sort Fløjl, højhalset, forfærdelig varm, med Møllesten om Halsen, det vil naturligvis sige stor Bibefrave, aldeles efter et hollandsk Maleri, Generalens ejede; og hvor ijer Hænderne beundredes, de lignede aldeles Generalindens.

Emilie var Psyche, i Flor og Knipling. Hun var som et svævende Evedun, hun behøvede slet ikke Vingerne, hun bar dem kun som et Psyche-Mærke.

Der var en Glans, en Pragt, Lys og Blomster, en Rigdom og Smag; der var saa meget at se, man ikke fik lagt Mærke til Madame Rubens smukke Hænder.

En sort Domino, med Ufasieblomst paa Hætten, dansede med Psyche.

„Hvem er han?“ spurgte Generalinden.

„Hans kongelige Højhed!“ sagde Generalen, „jeg er ganske sikker paa det, jeg kendte ham straks paa Haandtrykket!“

Generalinden tvivlede.

General Rubens tvivlede ikke, nærmere sig den sorte Domino og skrev kongelige Bogstaver i Haanden, de benægtedes, men et Fingerpeg blev givet:

„Sadelens Devise! En, Hr. Generalen ikke kender.“

„Men saa kender jeg Dem jo!“ sagde Generalen.
 „De har sendt mig Sadelen!“

Dominoen løstede Haanden og forsvandt imellem de andre.

„Hvem er den sorte Domino, Emilie, du dansede med?“ spurgte Generalinden.

„Jeg har ikke spurgt om hans Navn!“ svarede hun.

„For du vidste det! Det er Professorens! Deres Protegé, Hr. Greve, er her!“ vedblev hun og vendte sig til Greven, som stod tæt ved. „Sort Domino med Afasielblomst!“

„Meget muligt, min naadige!“ svarede han. „Men en af Prinserne er iøvrigt ogsaa saaledes kostumeret!“

„Jeg kender Haandtrykket!“ sagde Generalen. „Fra Prinsjen har jeg Sadelen! jeg er saa vis i min Sag, at jeg kan indbyde ham til vort Bord!“

„Gør det! Er det Prinsjen, kommer han vist —!“ sagde Greven.

„Og er det en anden, saa kommer han ikke!“ sagde Generalen og nærmede sig den sorte Domino, der just stod og talte med Kongen. Generalen forebragte en særdeles ærbodig Indbydelse, at de kunde lære at kende hinanden; Generalen smilede saa sikker i sin Visshed om hvem han indbød; han talte højt og lydeligt.

Dominoen løstede sin Maske: det var Georg.

„Gentager Hr. Generalen Indbydelsen?“ spurgte han.

Generalen blev ganske vist en Tomme højere, fik en fastere Holdning, gjorde to Trin tilbage og eet Trin frem,

jom til en Menuet, og der var Alvor og Udtryk, saa meget der kunde lægges af Generalen i Generalens fine Ansigt.

„Seg tager aldrig mit Ord tilbage; Professore er indbudt!“ og han højede sig med et Blik mod Kongen, der vistnok kunde have hørt det hele.

Og saa var der Middag hos Generalens, og der var kun indbudt den gamle Greve og hans Protegé.

„Foden under Bordet,“ mente Georg, „saa er Grundstenen lagt!“ og Grundstenen blev virkelig lagt under stor Højtidelighed hos Generalen og Generalinden.

Mennefket var kommet, og jom jo Generalen kendte og vidste, havde talt, aldeles jom en Mand af det gode Selskab, været højt interessant, Generalen maatte mange Gange sige sit „charmant“. Generalinden talte om sin Middag, talte om den endogjaa til en af Hoffets Damer, og denne, en af de mest aandrige, udbad sig Indbydelse til næste Gang Professore kom. Saa maatte han jo indbydes, og han blev indbudt og kom, og var igen charmant, kunde endogjaa spille Skaf.

„Han er ikke fra Kælderen!“ sagde Generalen, „han er ganske vist en fornem Søn! der er mange fornemme Sønner, og det er den unge Mand aldeles uskyldig i.“

Hr. Professore, der kom i Kongens Hus, kunde godt komme i Generalens, men gro fast var der ikke Tale om, uden i hele Byen.

Han groede. Naadens Dug faldt fra oven!

Det var derfor slet ingen Overraskelse, at da Professorens blev Statsraad, blev Emilie Statsraadinde.

„Livet er en Tragedie eller Komedie,“ sagde Generalen, „i Tragedien dø de, i Komedien faa de hinanden.“

Her fik de hinanden. Og de fik tre raske Dreng, men ikke lige straks.

De søde Børn red kæphest gennem Stuer og Sale, naar de vare hos Bedstefader og Bedstemoder. Og Gene-

ralen red ogjaa paa Kæphest, red bag efter dem: „Som Jockey for de smaa Statsraader!“

Generalinden sad i Sofaen og smilede, selv om hun havde sin store Hovedpine.

Saa vidt bragte Georg det og endnu meget videre, ellers havde det ikke været Umagen værd at fortælle om Portnerens Søn.

Flyttedagen.

Du husker jo nok Taarnvægteren Ole! jeg har fortalt om to Besøg hos ham, nu skal jeg fortælle om et tredje, men det er ikke det sidste.

Sædvanligvis er det ved Nytaarstid, jeg gaar op til ham, nu derimod var det paa Flyttedagen, for da er her ikke behageligt ude i Byens Gader, de ere saa opdyngede med Fejeseffarn, Skaar og Stumper, ikke at tale om udtjent Sengehalm, som man maa gaa og ælte i. Der kom jeg nu og

jaa, at i denne udvæltede Overflodighedsbotte legede et Par Børn, de legede at gaa i Seng. her var jaa indbydende til den Leg, syntes de, ja, de krob ned i den levende Halm og trak et gammelt lafet Stykke Væggebetræk over sig som Sengetæppe. „Det var jaa yndigt!“ sagde de; mig var det for meget, og jaa maatte jeg af Sted til Ole.

„Det er Flyttedag!“ sagde han; „Gader og Stræder tjene som Botte, storartet Botte, mig er en Bognfuld nok! det kan jeg jaa noget ud af, og det fik jeg ogsaa kort efter Jul; jeg kom nede paa Gaden, der var raat, vaadt, sølet og til at blive forfølet; Skraldemanden holdt med sin Bogn, den var fyldt, et Slags Prøvefort paa Kjøbenhavns Gader ved Flyttedagstid. Bag i Bognen stod et Grantræ, endnu ganske grønt og med Flitterguld paa Grenene; det havde været til Julestads, og var nu kastet ud paa Gaden, og Skraldemanden havde stukket det op bag i Dyngen; lysteligt at se paa eller at græde over, ja, det kan man ogsaa sige, det kommer an paa, hvad man tænker derved, og jeg tænkte derved, og tænke gjorde bestemt ogsaa et og andet af det, der laa paa Bognen, eller det kunde have tænkt, som jo er omtrent et og det samme. Der laa nu en slidt Damehandske; hvad tænkte vel den? Skal jeg sige Dem det? Den laa og pegede med Lillefingeren lige paa Grantræet. „„Mig rører det Træ!““ tænkte den, „„og jaa jeg har været til Fest med Lysekroner! mit egentlige Liv var en Valnat; et Haandtryk, og jeg revnede! der slipper min Erindring; jeg har ikke mere at leve for!““ Det tænkte Handsken, eller

kunde den have tænkt. „„Det er flovt med det Grantræ!““
 jagde Pottefaarene. Knækket Vertoj finder nu alting flovt.
 „„Er man paa Skarvognen,““ sagde de, „„saa skal man
 ikke skabe sig og bære Flitterguld! jeg ved, at jeg har gjort
 Gavn i denne Verden, mere Gavn end saadan en grøn
 Piind!““ — Se, det var nu ogsaa en Mening, som nok
 flere havde, men Grantræet saa dog godt ud, det var lidt
 Poesi paa Skarndhyngen, og af den er der meget omkring i
 Gaderne, paa Flyttedag! Bejen blev mig tung og besværlig
 derne, og jeg fik Lykt til at komme af Sted igen paa Taarnet,
 og at blive heroppe, her sidder jeg og ser ned paa det med
 Humor.

Der lege nu de Godtfolk at bytte Huse! de slæbe og ase
 med deres Flyttegods, og Nissen sidder i Botten og flytter

med; Husbrøvl, Familiebrøvl, Sorger og Bekymringer flytte fra den gamle til den ny Lejlighed, og hvad saa saa de og vi ud af det hele? Ja, det staar saamænd allerede for længe siden nedskrevet i det gamle, gode Vers i „Adresseavisen“:

„Tænk paa Dødens store Flyttedag!“

Det er en alvorlig Tanke, men den er Dem vel ikke ubehagelig at høre om. Døden er og bliver den paalideligste Embedsmand, uagtet hans mange Smaaembeder! har De aldrig tænkt derover?

Døden er Omnibusfører, han er Pasfriver, han sætter Navn under vor Skudsmaalsbog, og han er Direktør for Livets store Sparekasse. Kan De forstaa det? Alle vort Jordlivs Gerninger, store og smaa, sætte vi i den „Sparekasse“, og naar saa Døden kommer med sin Flyttedags-Omnibus, og vi maa ind der og køre med til Eviigheds-Landet, da giver han os ved Grænsen vor Skudsmaalsbog som Pas! Til Tærepengene paa Rejsten tager han ud af Sparekassen een eller anden Gerning, vi have øvet, den, der mest betegner vor Færd; det kan være fornøjeligt, men ogsaa forfærdeligt.

Jungen er endnu sluppen fra den Omnibusfart; der fortællers jo rigtignok om een, som ikke fik Lov at komme med, Jerusalems Skomager, han maatte løbe bag efter; havde han faaet Lov til at komme ind i Omnibusfen, da var han sluppen for Poeternes Behandling. Sig engang med Tænkerne ind i den store Flyttedags-Omnibus! Der er blandt

Selskab! der sidder ved Siden af hinanden Konge og Stodder, den geniale og Idioten; af Sted maa de, uden Gods og Guld, kun med Studsmaalsbog og Sparekasse-Tærepenge! men hvilken af ens Gerninger bliver vel taget frem og givet med? Maaſke en ganske lille, een, lille som en Vrt, men Verten kan skyde en blomstrende Ranke.

Det stakkels Skumpelskud, der sad paa den lave Skammel i Krogen og fik Knubs og haarde Ord, faar maaſke sin slidte Skammel med som Tegn og Hjælpepenge; Skamlen bliver Bærestol ind i Evighedens Land, løfter sig der til en Trone, straalende som Guld, blomstrende som en Lovhytte.

Den, som her altid gif og pimpede Fornøjelsens Krydder-drik, for at glemme andet galt, han her gjorde, faar sin Træbimpel med og maa drikke af den paa Omnibusfarten, og den Drik er ren og pur, saa at Tankerne klares, alle gode og ædle Følelser blive vakte, han ser og fornemmer, hvad han før ikke gad se eller ikke kunde se, og da har han i sig Straffen, den nagende Drm, der ikke dør i unævnelige Tider. Stod der paa Glasfene skrevet „Glemsel“, da staar der paa Bimpelen: „Erindring“.

Læser jeg en god Bog, et historisk Skrift, Personen, jeg læser om, maa jeg da altid tænke mig til jidst, naar han kom i Dødens Omnibus, tænke over, hvilken af hans Gerninger, Døden tog ud af Sparekassen til ham, hvilken Tærepenge han fik ind i Evigheds-Landet. Der var engang en fransk Konge, hans Navn har jeg glemt, Navnet paa det gode glemmes sommetider, ogsaa af mig, men det lyser nok frem

igen; det var en Konge, der i en Hungersnød blev sit Folks Belgører, og Folket rejste ham et Monument af Sne, med den Indskrift: „Hurtigere end dette smelter, hjalp du!“ Jeg kan tænke, at Døden gav ham, i Henshold til Monumentet, et eneste Sneflug, der aldrig smelter, og det fløj som en hvid Sommerfugl over hans kongelige Hoved ind i Uldødeligheds-Landet. Der var nu ogsaa Ludvig den Ellevte, ja, ham huffer jeg Navnet paa, det onde huffer man altid godt, et Træk af ham kommer mig tit i Tanke, jeg vilde ønske, man kunde sige, Historien var Løgn. Han lod sin Connetable henrette, det kunde han, med Ret eller Uret, men Connetablens uskyldige Børn, det ene otte Aar, det andet syv, lod han stille op paa samme Kettersted og bestænke med deres Faders varme Blod, derpaa fore til Bastillen og sættes i Jernbur, hvor de ikke engang fik et Tæppe at lægge over sig; og Kong Ludvig sendte hver ottende Dag Bødlen til dem og lod en Tand trække ud paa hver, for at de ikke skulde have det alt for godt, og den ældste sagde: „„Min Moder vilde dø af Sorg, om hun vidste, at min lille Broder led saa meget; træk derfor to Tænder ud paa mig og lad ham være fri!““ og Bødlen fik Taarer i Øjnene derved, men Kongens Villie var stærkere end Taarerne, og hver ottende Dag bragtes paa Sølotalerken til Kongen to Børnetænder; han havde forlangt dem, han fik dem. De to Tænder, tænker jeg, tog Døden ud af Livets Sparekasse for Kong Ludvig den Ellevte og gav ham med paa Rejsten ind i det store Uldødeligheds-Land; de flyve, som to Aldfluer,

foran ham, de lye, de brænde, de knibe ham, de ustyldige
Bornetænder.

Ja, det er en Alvors Køretur, den Omnibustur paa den
store Flyttedag! og naar kommer den vel?

Det er det alvorlige derved, at hver Dag, hver Time,
hvert Minut kan man vente Omnibusjen. Hvilken af vore
Gerninger mon da Døden tager ud af Sparekassen og giver
os med? Ja, lad os tænke derpaa! den Flyttedag staar ikke
i Almanakken."

Sommergæffen.

Det var Vintertid, Luften kold, Vinden stærk, men inden Døre var lunt og godt, inden Døre laa Blomsten, den laa i sit Løg under Jord og Sne.

En Dag faldt Regn; Draaberne trængte ned gennem Snelaget ned i Jorden, rørte ved Blomsterloget, meldte om Hysverdenen ovenover; snart trængte Solstraalen saa fin og borende gennem Sneen ned til Løget og prikkede paa det.

„Kom ind!“ sagde Blomsten.

„Det kan jeg ikke,“ sagde Solstraalen; „jeg er ikke stærk nok til at lukke op; jeg bliver stærk til Sommer.“

„Naar er det Sommer?“ spurgte Blomsten og gentog det, hver Gang en ny Solstraale trængte ned. Men det var

langt fra Sommertid; Sneen laa endnu, der frøs Is paa Vandet hver evige Nat.

„Hvor det varer! hvor det varer!“ sagde Blomsten. „Jeg føler Kriblen og Krablen, jeg maa vække mig, jeg maa strække mig, jeg maa lukke op, jeg maa ud, ikke god Morgen til Sommeren; det bliver en livsalig Tid!“

Og Blomsten rakte sig og strakte sig derinde mod den tynde Skal, som Vandet udenfor havde blødgjort, Sne og Jord opvarmet, Solstraalen prikket ind i; den skød frem under Sneen, med hvidgrøn Knop paa sin grønne Stilk, med smalle, tykke Blade, der ligesom vilde skærme om den. Sneen var kold, men gennemstraaleet af Lyset, dertil saa let at bryde igennem, og her kom Solstraalen med stærkere Magt end for.

„Velkommen! velkommen!“ sang og klang hver Straale, og Blomsten løftede sig over Sneen ud i Lyssverdenen. Solstraalerne klappede og kysjede den, saa at den aabnede sig helt, hvid som Sneen og pyntet med grønne Striber. Den bøjede sit Hoved i Glæde og Yndmyghed.

„Dejlige Blomst!“ sang Solstraalerne. „Hvor du er frisk og stær! Du er den første, du er den eneste! Du er vor Kærlighed! Du ringer Sommer, dejlig Sommer over Land og By! Al Sneen skal smelte! de kolde Vinde jages bort! Vi skulle raade! Alting vil grønnes! Og saa faar du Selskab, Syrener og Guldregn og til sidst Roserne, men du er den første, saa fin og stær!“

Det var en stor Fornøjelse. Det var, som Luften sang og klang, som trængte Lysets Straaler ind i dens Blade og

Stilk; der stod den saa fin og let til at bryde og dog saa kraftig, i ung Dejlighed; den stod i hvid Kjortel med grønne Baand og priste Sommer. Men det var langt fra Sommertid, Skyer skjulte Solen, skarpe Vinde blæste paa den.

„Du er kommen lidt for tidligt,“ sagde Vind og Vejr. „Vi have endnu Magten; den skal du føle og finde dig i! Du skulde være bleven inden Døre, ikke løbet ud at stadse, det er ikke Tiden endnu.“

Det var bidende koldt! Dagene, som kom, bragte ikke en Solstraale; det var Vejr til at fryse i Stykker i, for saadan en lille, skør Blomst. Men der var mere Styrke i den, end den selv vidste; den var stærk i Glæde og Tro paa den Sommer, der maatte komme, der var den forkyndt i dens dybe Attraa og bekræftet af det varme Solskin; og saaledes stod den med Fortrøstning i sin hvide Dragt, i den hvide Sne, højende sit Hoved, naar Snefnuggene faldt tætte og tunge, medens de isnende Vinde for hen over den.

„Du knækker over!“ sagde de. „Bisner, isner! Hvad vilde du ude! Hvorfor lod du dig lokke, Solstraalen har gæffet dig! Nu kan du have det saa godt, du Sommergæf!“

„Sommergæf!“ gentog den i den kolde Morgenstund.

„Sommergæf!“ jublede uogle Børn, der kom ned i Haven, „der staar een, saa yndig, saa dejlig, den første, den eneste!“

Og de Ord gjorde Blomsten saa godt, det var Ord ligesom varme Solstraaler. Blomsten fornem i sin Glæde

ikke engang, at den blev plukket; den laa i Barnehaand, blev kysjet af Barnemund, blev bragt ind i den varme Stue, set paa af milde Dine, sat i Vand, saa styrkende, saa oplivende. Blomsten troede, at den med eet var kommen lige ind i Sommeren.

Datteren i Huset, en yndig lille Pige, hun var konfirmeret; hun havde en kær lille Ven, og han var ogsaa konfirmeret, han læste til Levebrød. „Han skal være min Sommergæk!“ sagde hun; tog saa den fine Blomst, lagde den i et duftende Stykke Papir, som der var skrevet Vers paa, Vers om Blomsten, der begyndte med Sommergæk, og

endte med Sommergæk, „lille Ven, vær Vinternar!“ hun havde gækket ham med Sommeren. Ja, det stod alt ammen i Verset, og det blev lagt som Brev, Blomsten laa

deri, og der var mørkt om den, mørkt, som da den laa i Løget. Blomsten kom paa Rejse, laa i Postkæf, blev klemt og knuget, det var slet ikke behageligt: men det fik ogsaa Ende.

Rejsen var forbi, Brevet blev aabnet og læst af den kære Ven; han var saa fornøjet, han kysjede Blomsten, og den blev, med sit Vers omkring sig, lagt ned i en Skuffe, hvori laa flere dejlige Breve, men alle uden Blomst, den var den første, den eneste, som Solstraalerne havde kaldt den, og det var fornøjeligt at tænke over.

Længe fik den ogsaa Lov at tænke derover, den tænkte, medens Sommeren gik, og den lange Vinter gik, og det blev Sommer igen, da kom den atter frem. Men da var den unge Mand slet ikke glad: han tog saa haardt paa Papirerne, smed Verset hen, saa at Blomsten faldt paa Gulvet, slad og visfen var den bleven, men derfor skulde den dog ikke kastes paa Gulvet; dog der laa den bedre end i Ilden, der blusjede Versene og Brevene op. Hvad var der sket? Hvad der sker saa tit. Blomsten havde gækket ham, det var en Spøg; Somfruuen havde gækket ham, det var ingen Spøg; hun havde kaaret sig en anden Ven i Skærsommer.

I Morgenstunden skinnede Solen ind paa den lille fladtrykte Sommergæf, der saa ud, som den var malet paa Gulvet. Pigen, som fejede, tog den op, lagde den ind i en af Bøgerne paa Bordet, idet hun troede, at den var falden ud, da hun ryd-
bede op og lagde i Orden. Og Blomsten laa igen mellem

Vers, trykte Vers, og de ere fornemmere end de skrevne, i det mindste er der kostet mere paa dem.

Saa gif Maringer, Bogen stod paa Hylden; nu kom den frem, blev aabnet og læst i; det var en god Bog: Vers og Biser af den danske Digter Ambrosius Stub, som nok er værd at kende. Og Manden, som læste i Bogen, vendte Bladet. „Der ligger jo en Blomst!“ sagde han, „en Sommergæk! det er nok med Betydning, den er lagt her; stakkels Ambrosius Stub! han var ogsaa en Sommergæk! en Digtergæk! han kom for tidlig i sin Tid, og derfor fik han Slud og skarpe Vinde, gif paa Dmgang hos de fynske Herremænd, som Blomst i Vandglasjet, Blomst i Kimbrevet! Sommergæk, Vinterner, Spas og Marrestreger, og dog den første, den eneste, den ungdomsfriske danske Digter. Ja, lig som Mærke i Bogen, lille Sommergæk! Du er lagt der med Betydning.“

Og saa blev Sommergækken igen lagt i Bogen, og følte sig der baade bæret og fornøjet ved at vide, at den var Mærke i den dejlige Sangbog, og at den, der havde først sjunget og skrevet om den, ogsaa havde været Sommergæk, staaet til Nar i Vinteren. Blomsten forstod det nu paa sin Maade, ligesom vi enhver Ting paa vor Maade.

Det er Eventyret om Sommergækken!

Moster.

Du skulde have kendt Moster! hun var yndig! ja, det vil sige, hun var slet ikke yndig, som man forstaaer ved at være yndig, men hun var sød og rar, morsom paa sin Maade, rigtig til at snakke om, naar der skal snakkes og gøres lystig over en, hun var til at sætte lige ind i en Komædie, og det ene og alene, fordi hun levede for Komædie-huset og hvad der rører sig derinde. Hun var saa hæderlig, men Agent Fab, som Moster kaldte Flab, kaldte hende komædiegal.

„Teatret er min Skolegang,“ jagde hun, „min Kundskabs-filde, derfra har jeg min opfriskede Bibelhistorie: „„Moses““, „„Joseph og hans Brødre,““ det er nu Operaer! Jeg har fra Teatret min Verdenshistorie, Geografi og Menneske-kundskab! Jeg kender fra de franske Stykker Pariserlivet — slibrigt, men højt interessant! hvor har jeg grædt over „„Familien Riquebourg““, at den Mand skal drikke sig ihjel, for at hun kan-aa den unge Kæreste! — ja, hvor

mange Taarer har jeg dog grædt i de halvtredstydtyve Aar, jeg har haft abonneret!"

Moster kendte hvert Teaterstykke, hver Kulisse, hver Person, der traadte op eller havde traadt op. Hun levede kun rigtig i de ni Komediemaaneder. Sommertiden uden Sommerfeskespil var en Tid, der gjorde hende gammel, medens en Komediæaften, der traf ud over Midnat, var en Forlængelse af Livet. Hun talte ikke som andre Folk: „Nu faa vi Foraar, Storfen er kommen!" — „der staar i Avisen om de første Jordbær." Hun Iderimod forkyndte Efteraarets Komme. „Har De set, nu er Teaterlogerne til Auktion, nu begynde Forestillingerne?"

Hun regnede en Bopæls Værd og gode Beliggenhed efter, hvor nær den laa Teatret. Det var hende en Sorg at forlade det lille Stræde bag Teatret og flytte hen i den store Gade lidt længere derfra og der bo i et Hus, hvor hun ikke havde Genboer.

„Hjemme maa mit Vindue være min Teaterloge! man kan da ikke sidde og gaa op i sig selv, Mennesker maa man dog se! men nu bor jeg, som jeg var flyttet ud paa Landet. Vil jeg se Mennesker, maa jeg gaa ud i mit Køkken og sætte mig op paa Vadsken, kun der har jeg Genboer. Nej, da jeg boede i mit Stræde, der kunde jeg se lige ind til Hørkræmmerens, og faa havde jeg kun tre Skridt til Teatret, nu har jeg tre Tusinde Gardersskridt.

Moster kunde være I syg, men ihvor ilde hun befandt sig, forsomte hun dog ikke Komediæen. Hendes Læge forordnede,

at hun en Aften skulde have Surdejg under Fodderne, hun gjorde, som han sagde, men førte hen i Teatret og sad her med Surdejg under Fodderne. Var hun død der, det vilde have fornøjet hende. Thorvaldsen døde i Teatret, det kaldte hun „salig Død.“

Hun kunde tilvisse ikke tænke sig Himmeriges Rige, uden at der ogsaa maatte være et Teater; det var jo ikke lovet os, men det var dog at tænke, at de mange udmærkede Skuespillere og Skuespillerinder, der vare gaaede forud, maatte have en fortsat Virkefreds.

Moster havde sin elektriske Draad fra Teatret til sin Stue; Teleqrammet kom hver Sondag til Kasse. Hendes elektriske Draad var „Hr. Sivertsen ved Teatermaskineriet“, ham, der gav Signalerne til op og ned, ind og ud med Tæpper og Kulisjer.

Uf ham fik hun forud en kort og fyndig Anmeldelse af Stykkerne. Shakespeares „Stormen“ kaldte han „forbandet Døj! der er saa meget at stille op, og saa begynder det med Vand til første Kulisje!“ det vilde sige, saa langt frem gik de rullende Bølger. Stod derimod gennem alle fem Akter een og samme Stuedekoration, saa sagde han, det var fornøftigt og velskrevet, det var et Hvilestykke, der spillede sig selv uden Opstilling.

I tidligere Tid, som Moster kaldte Tiden for nogle og tredive Aar tilbage, var hun og nysnævnte Hr. Sivertsen yngre; han var allerede da ved Maskineriet og, som hun kaldte ham, hendes „Velgører“. Det var nemlig i den Tid

Skif, at ved Aftenens Forestilling paa Stadens eneste og store Teater kom ogjaa Tilskuere paa Loftet; hver Maskinkarl havde en Plads eller to at raade over. Der var tit propfuldt og meget fint Selskab; man sagde, at der havde været baade Generalinder og Kommerceraadinder; det var saa interessant at se ned bag Kulisserne og vide, hvorledes de Menneſker gik og stod, naar Tæppet var nede.

Moster havde flere Gange været der, baade til Traagedier og Balletter, thi de Stykker, hvori det største Personale traadte op, vare de interessanteste fra Loftet. Man sad saa temmeligt i Mørke deroppe, de fleste havde Aftenſmad med; engang faldt tre Ubler og et Lag Smørrebød med Kullepolſe lige ned i Ugolinius Fængſel, hvor Menneſket ſkulde dø af Sult, og ſaa blev der et Grin af Publikum. Den Kullepolſe var en af de vægtigſte Grunde, hvorfor den høje Direktion lod Tilſkuerpladsen paa Loftet aldeles gaa ind.

„Men jeg var der ſyv og tredive Gange,“ ſagde Moſter, „og det glemmer jeg aldrig Hr. Sivertſen.“

Det var netop ſidſte Aften, at Loftet ſtod aabent for Publikum, da spillede „Salomonſ Dom“, Moſter huſkede det ſaa godt; hun havde, ved ſin Belgører Hr. Sivertſen, ſkaffet Agent Fab Afgangsbillet, uagtet han ikke fortjente det, da han ſtedſe gjorde Narreſtreger med Teatret og talede paa Dril; men hun havde nu ſkaffet ham derop. Han vilde ſe Komedietsøjet paa Brangen, det var hans egne Ord, og de lignede ham, ſagde Moſter.

Dg han ſaa „Salomonſ Dom“ fra oven og faldt i

Søvn; man skulde sandelig tro, at han var kommen fra en stor Middag med mange Skaaler. Han sov og blev luffet inde, sad og sov i den mørke Nat paa Teaterloftet, og da han vaagnede, fortalte han, men Moster troede ham ikke: Salomons Dom var ude, alle Lamper og Lys vare ude, alle Menneſter ude, oppe og nede; men saa begyndte først den rigtige Komedie „Nachspielet“, der var det artigste, sagde Agenten. Der kom Liv i Tojet! det var ikke Salomons Dom, der blev givet, nej, det var Dommedag paa Teatret. Og alt det havde Agenten Fab den Frækhed at ville bilde Moster ind; det var Tak, fordi hun havde skaffet ham paa Loftet.

Hvad fortalte da Agenten, ja, det var løjerligt nok at høre, men der laa Ondskab og Dril paa Bunden.

„Det saa mørkt ud deroppe,“ sagde Agenten, „men saa begyndte Troldtojet, stor Forestilling, „Dommedag paa Teatret“. Kontrollørerne stod ved Dørene, og hver Tilskuer maatte vise sin aandelige Skudsmaalsbog, om han turde komme ind med løse Hænder eller med bundne, med Mundkurv eller uden Mundkurv. Herfæber, der kom for jilde, naar allerede Forestillingen var begyndt, ligesaa unge Menneſter, der jo umuligt altid kunne passe Tiden, bleve tojrede udenfor, fik Filtfaaler under Fodderne til at gaa ind med ved næste Akts Begyndelse, dertil Mundkurv. Og saa begyndte Dommedag paa Teatret.“

„Bare Ondskab, som Vor Herre ikke kender til!“ sagde Moster.

Maleren skulde, vilde han ind i Himlen, gaa op ad en Trappe, han selv havde malet, men som intet Menneske kunde skræve op ad. Det var jo kun en Forsyndelse imod Perspektivet. Alle de Planter og Bygninger, Maskinmesteren med stor Ulejlighed havde stillet i Lande, hvor de ikke horte hjemme, skulde det arme Menneske flytte til rette Sted og det før Hanegal, vilde han ind i Himlen. Hr. Fab skulde bare se, at han selv kunde komme derind; og hvad han fortalte om Personalet, baade i Komedien og Tragedien, i Sang og i Dans, var nu det jorteste af Hr. Fab, Flab!

han fortjente ikke at komme paa Loftet, Moster vilde ikke tage hans Ord i sin Mund. Det var nedskrevet det hele, havde han sagt, Flaben! det skulde komme i Trykken, naar han var død og borte, før ikke; han vilde ikke slaas.

Moster havde kun een Gang været i Angst og Vaande i sit Lykkeligheds-Tempel, Teatret. Det var en Vinterdag, en af de Dage, hvor man har Dag to Timer og graat. Det var en Kulde og en Sne, men i Teatret skulde Moster; de gav „Herman von Unna“, dertil en lille Opera og en stor Ballet, en Prolog og en Epilog; det vilde vare ud paa Natten. Moster maatte derhen; hendes logerende havde laant hende et Par Kanestøvler med laaddent baade ud og ind; de naaede hende op om Venene.

Hun kom i Teatret, hun kom i Logen; Stovlerne vare varme, hun beholdt dem paa. Med eet blev der raabt Brand; der kom Røg fra en Kulise, der kom Røg fra Loftet; der blev en frygtelig Bestyrtelse. Folk stormede ud; Moster var den sidste i Logen, — „anden Etage til venstre, der tage Dekorationerne sig bedst ud,“ sagde hun, „de stilles altid til at ses smukkest fra den kongelige Side,“ — Moster vilde ud, de foran hende smækkede i Angest og Ubetænsksomhed Døren i; der sad Moster, ud kunde hun ikke komme, ind ikke heller; det vil sige ind i Raboens Loge, Gelænderet var for højt. Hun raabte, ingen hørte, hun saa ned i Etagen under sig, den var tom, den var lav, den var nær ved; Moster følte sig i Angesten saa ung og let; hun vilde springe ned, sik ogjaa det ene Ben over

Rækværket, det andet fra Bænten; der sad hun til Hest, vel drapperet, med sit blommede Skørt, med et langt Ben helt svævende ude, et Ben med en uhyre Kanestovle; det var et

Syn at se! og da det blev set, blev ogsaa Moster hørt og frelst for at brænde inde, for Teatret brændte ikke.

Det var den mest mindeværdige Aften i hendes Liv, sagde hun og var glad over, at hun ikke havde kunnet se sig selv, thi saa var hun død af Blusjel.

Hendes Belgører ved Maskineriet, Hr. Sivertsen, kom stadig hver Søndag til hende, men der var lang Tid fra Søndag til Søndag; i den senere Tid havde hun derfor midt i Ugen et lille Barn „til Levning“, det vil sige til at nyde hvad der den Dag blev tilovers fra Middagen. Det var et lille Barn fra Balletten, der ogsaa trængte til Mad. Den lille traadte op baade som Alf og som Page; det sværeste Parti var som Bagben til Løven i „Tryllefløjten“, men hun voksede til Forben i Løven; det fik hun rigtignok kun tre Mark for, Bagbenene gav een Rigsdaler,

men der maatte hun gaa krumbojet og savne den friske Luft. Det var meget interessant at vide, mente Moster.

Hun havde fortjent at leve, saa længe Teatret stod, men det holdt hun dog ikke ud; heller ikke døde hun der, men skuffeligt og honnet i sin egen Seng; hendes sidste Ord vare isøvrigt ganske betydningsfulde, hun spurgte: „Hvad spille de i Morgen?“

Efter hendes Død var der nok omtrent fem Hundrede Rigsdaler; vi slutte fra Renterne, som ere tyve Rigsdaler. Dem havde Moster bestemt til et Legat for en værdig gammel Jomfru uden Familie; de skulde anvendes aarlig til at abonnere en Plads i anden Etage, venstre Side og om Lørdagen, for saa gav man de bedste Stykker. Der var kun een Forpligtelse for den, som nød godt af Legatet, hver Lørdag skulde hun i Teatret tænke paa Moster, der laa i sin Grav.

Det var Mosters Religion.

Skruptudsen.

Bronden var dyb, derfor var Snoren lang; Bunden gik trangt om, naar man skulde have Spanden med Vand over Brøndkanten. Solen kunde aldrig naa ned at spejle sig i Vandet, hvor klart det end var, men saa langt den naaede at skimte, voksede Grønt mellem Stenene.

Der boede en Familie af Skruptudseslægten, den var indvandret, den var egentlig kommen der hovedsagels ned ved gamle Skruptudsemor, som levede endnu; de grønne Frøer, som langt tidligere vare hjemme her og svømmede i Vandet, erkendte Fætterskabet og kaldte dem „Brøndgæsterne“. Disse havde nok i Sinde at blive der; de levede her meget behageligt paa det tørre, som de kaldte de vaade Stene.

Fromor havde engang rejst, været i Vandspannen, da den gik op, men det blev hende for lyst, hun fik Djenflemme, heldigvis slap hun ud af Spanden; hun faldt med et forfærdeligt Plump i Vandet og laa i tre Dage derefter af Rygpine. Meget skulde hun ikke fortælle om Verden

ovenfor, men det vidste hun, og det vidste de alle, at Brønden var ikke hele Verden. Skruptudsemor kunde nok have fortalt et og andet, men hun svarede aldrig, naar man spurgte, og saa spurgte man ikke.

„Dyf og styg, led og fed er hun!“ jagde de unge, grønne Frøer. „Hendes Unger blive lige saa lede.“

„Kan gerne være!“ sagde Skruptudsemor, „men een af dem har en Edelsten i Hovedet, eller jeg har den.“

Dg de grønne Frøer hørte, og de gloede, og da de ikke syntes om det, saa vrængede de og gif til Bunds. Men Skruptudseungerne strakte Bagbenene af bare Stolthed; enhver af dem troede at have Edelstenen; og saa sad de ganske stille med Hovedet, men endelig spurgte de om, hvad de vare stolte af, og hvad en saadan Edelsten egentlig var.

„Det er noget saa herligt og kosteligt,“ jagde Skruptudsemor, „at jeg ikke kan beskrive det! Det er noget, man gaar med for sin egen Fornøjelse, og som de andre gaa og ærgre sig over. Men spørg ikke, jeg svarer ikke.“

„Ja, jeg har ikke Edelstenen,“ sagde den mindste Skruptudse; den var saa styg, som den kunde være. „Hvorfor skulde jeg have en saadan Herlighed? Og naar den ærgrer andre, kan den jo ikke fornøje mig! nej, jeg ønsker kun, at jeg engang maatte komme op til Brøndkanten og se ud; der maa være hndigt!“

„Bliv du helst, hvor du er!“ sagde den gamle, „det kender du, det ved du hvad er! Tag dig i Agt for Spanden, den kvaajer dig! og kommer du vel i den, saa kan du falde

ud; ikke alle faldt saa heldigt som jeg, og beholde Lemmerne hele og Eggene hele."

"Kvak!" sagde den lille, og det var, ligesom naar vi Mennesker sige „Alf!"

Den havde saadan en Lyft til at komme op ved Brøndfanten og se ud; den solte saadan en Længsel efter det grønne deroppe; og da næste Morgen tilfældigt Spanden, fyldt med Vand, løftedes op, og den et Øjeblik blev staaende stille foran Stenen, hvorpaa Skruptudjen sad, bævrede det inden i det lille Dyr, den sprang i den fyldte Spand, faldt til Bunds i Vandet, som derefter kom op og hældtes ud.

"Åh, for en Ulykke!" sagde Karlen, som saa den. "Det er da det ledeste, jeg har set!" og saa sparkede han med sin Træsko efter Skruptudjen, der nær var bleven lemlæstet, men slap dog ved at komme ind mellem de høje Brændenælde. Den saa Stilk ved Stilk, den saa ogsaa opad; Solen skinnede paa Bladene; de vare ganske transparente; det var for den som for os Mennesker, naar vi med eet komme ind i en stor Skov, hvor Solen skinner mellem Grene og Blade.

"Her er langt dejligere end nede i Brønden! Her kan man have Lyft til at blive hele sin Levetid!" sagde den lille Skruptudje. Den laa der en Time, den laa der i to! "Hvad mon der er udenfor? Er jeg kommen saa langt, maa jeg se at komme videre!" og den krob, saa raft den frygte kunde, og kom ud paa Bejen, hvor Solen skinnede paa

den, og hvor Støvet pudrede den, idet den marcherede tværs over Landevejen.

„Her er man rigtig paa det tørre,“ sagde Skruptudsen, „jeg faar næsten for meget af det gode, det kriller i mig!“

Nu naaede den Grøften; der voksede Forglemmigej og

Spiræa, der var levende Garde tæt ved med Hylb og Hvidtjørn: der groede „Marias hvide Særfeærmer“ som Styrngplanter: her var Kulører at se; ogsaa fløj der en Sommerfugl; Skruptudjen troede, at det var en Blomst, der havde revet sig løs for desbedre at se sig om i Verden, det var jo saa rimeligt.

„Kunde man saadan tage Fart som den,“ jagde Skruptudjen, „kvak! ak! hvilken Dejlighed!“

Den blev otte Nætter og Dage her ved Grøften, og den javnede ikke Fode. Den niende Dag tænkte den: „Videre frem!“ — men hvad dejligere kunde der vel findes? Maaffe en lille Skruptudse eller nogle grønne Frøer. Det havde i den sidste Nat lydt i Vinden, som var der „Fættene“ i Nærheden.

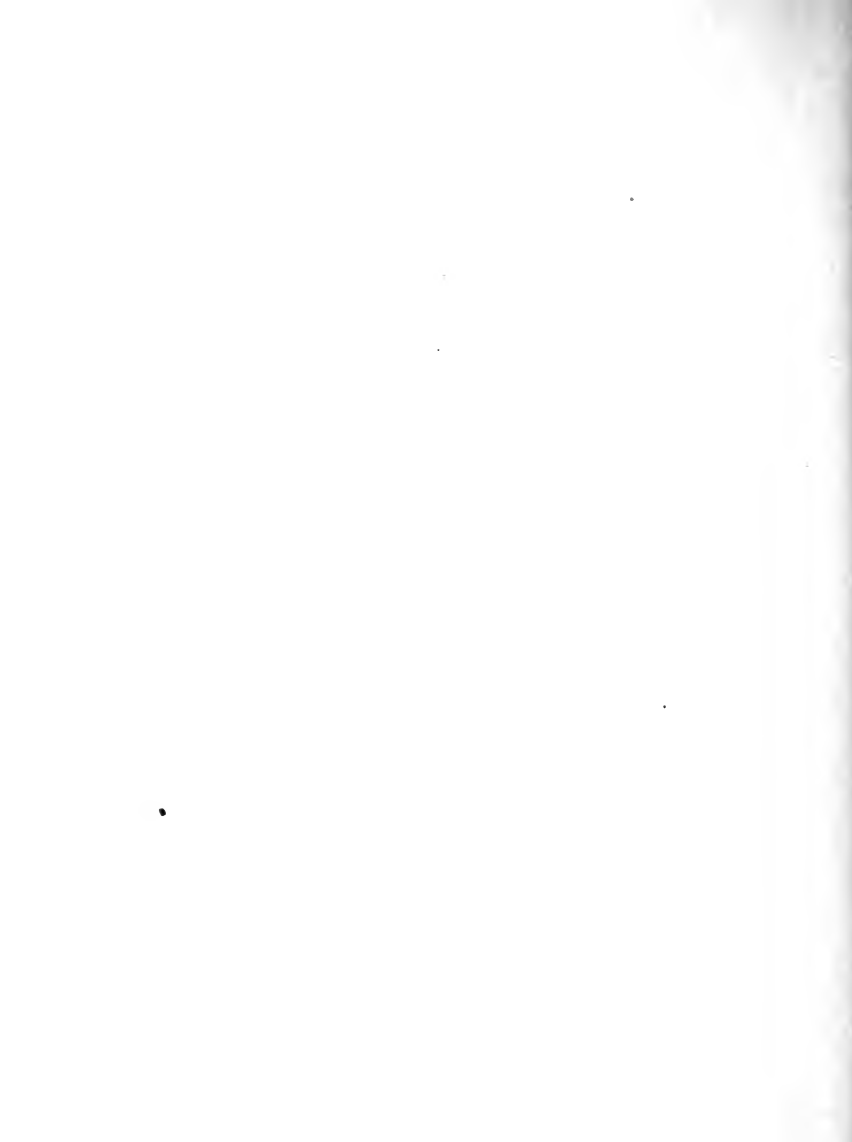
„Det er dejligt at leve! komme op af Brønden, ligge i Brændenælder, krybe hen ad den stovede Vej og hvile ud i den vaade Grøft! men videre frem! se at finde Frøer eller en lille Skruptudse, det kan man dog ikke undvære, Naturen er en ikke nok!“ Og saa tog den igen paa Vandring.

Den kom i Marken til en stor Dam med Siv om; den jøgte derind.

„Her er nok for vaadt for Dem?“ jagde Frøerne; „men De er meget velkommen! — Er De en Han eller en Hun? Det er nu det samme, De er lige velkommen!“

Og saa blev den indbudt til Koncert om Aftenen, Familiekoncert: stor Begejstring og tynde Stemmer; det kende

vi. Der var ingen Beværtning, kun fri Drikkevarer, hele Dammen, om de kunde.

„Nu rejser jeg videre!“ sagde den lille Skruptudse; den følte altid Trang til noget bedre.

Den saa Stjernerne blinke, saa store og saa klare, den saa Nymaanen lyse, den saa Solen staa op, højere og højere.

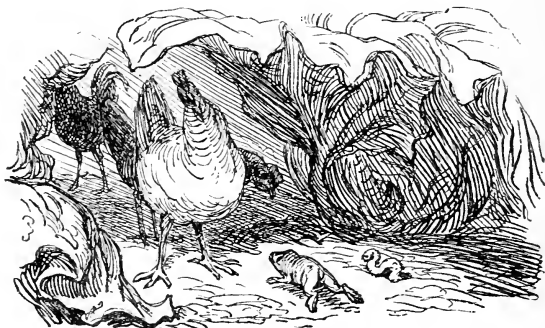
„Jeg er nok endnu i Brønden, i en større Brønd, jeg maa højere op! jeg har en Uro og Længsel!“ og da Maanen blev hel og rund, tænkte det stakkels Dyr: „Mon det er Spanden, der trisjes ned, og som jeg maa springe i for at komme højere op! eller er Solen den store Spand? hvor den er stor, hvor den er straalende, den kan rumme os alle sammen, jeg maa passe paa Lejligheden! oh, hvor det lyser i mit Hoved! jeg tror ikke, at Edelstenen kan lyse bedre! men den har jeg ikke, og den græder jeg ikke for, nej, højere op i Glans og Glæde! jeg har en Forvisning, og dog en Angest, — det er et svært Skridt at gøre! men det maa man! fremad! lige ud ad Landevejen!“

Dg den tog Skridt, som saadant et Kravledyr kan, og saa var den paa Alfjarvej, hvor Menneffene boede; der var baade Blomsterhaver og Kaaalhaver. Den hvilede ud ved en Kaaalhøve.

„Hvor der dog er mange forskellige Skabninger, jeg aldrig har kendt! og hvor Verden er stor og velsignet! men man skal ogsaa se sig om i den og ikke blive siddende paa eet Sted.“ Dg saa hoppede den ind i Kaaalhøven. „Hvor her er grønt! hvor her er kønt!“

„Det ved jeg nok!“ jagde Raalormen paa Bladet.
 „Mit Blad er det største herinde! det skjuler den halve Verden,
 men den kan jeg undvære.“

„Kluk! kluk!“ jagde det, der kom Høns; de trippede i
 Raalhaven. Den forreste Høne var langshynet; hun saa Ormen
 paa det krusede Blad og huggede efter den, saa at den faldt
 paa Jorden, hvor den vred og vendte sig. Hønen saa først

med det ene Øje, saa med det andet, for den vidste ikke hvad
 der kunde komme ud af den Bridning.

„Den gør det ikke godvilligt!“ tænkte Hønen og løftede
 Hovedet for at hugge til. Struptudsen blev saa forfærdet,
 at den kravlede lige hen imod Hønen.

„Saa den har Hjælpetropper!“ jagde den. „Se mig
 til det Kravl!“ og saa vendte Hønen om. „Jeg bryder mig

ikke om den lille, grønne Mundfuld, den giver kun Kildren i Halsen!" De andre Høns vare af samme Mening, og saa gif de.

"Jeg vred mig fra den!" sagde Kaalormen; "det er godt at have Landsnærberelse; men det sværeste er tilbage, at komme op paa mit Kaalblad. Hvor er det?"

Og den lille Skruptudse kom og ytrede sin Deltagelse. Den var glad ved, at den i sin Stygghed havde skræmmet Hønsene.

"Hvad mener De dermed?" spurgte Kaalormen. "Jeg vred mig jo selv fra dem. De er meget ubehagelig at se paa! maa jeg have Lov at være i mit eget? Nu lugter jeg Kaal! Nu er jeg ved mit Blad! Der er ikke noget saa dejligt, som ens eget. Men højere op maa jeg!"

"Ja, højere op!" sagde den lille Skruptudse, "højere op! den føler ligesom jeg! men den er ikke i Humør i Dag, det kommer af Forstrækkelsen. Vi ville alle højere op!" og den saa, saa højt den kunde.

Storken sad i Reden paa Bondens Tag; han knebrede, og Storkemor knebrede.

"Hvor de bo højt," tænkte Skruptudjen. "Hvo der kunde komme derop!"

Inde i Bondehuset boede to unge Studenter; den ene var Poet, den anden Naturforsker; den ene sang og skrev i Glæde om alt, hvad Gud havde skabt, og som det spejlede sig i hans Hjerte; han sang det ud, kort, klart og rigt i klangfulde Vers; den anden tog fat paa Tingen selv,

ja, sprættede den op, naar saa maatte være. Han tog Vor Herres Gerning som et stort Regnestykke, subtraherede, multiplicerede, vilde kende det ud og ind og tale med Forstand derom, og det var hel Forstand, og han talte i Glæde og med Klogskab derom. Det var gode, glade Menneſker, begge to.

„Der ſidder jo et godt Ekſemplar af en Skruptudje!“ ſagde Naturforſkeren; „den maa jeg have i Spiritus!“

„Du har jo allerede to andre!“ ſagde Poeten; „lad den ſidde i Ro og fornoje ſig!“

„Men den er ſaa dejlig grim,“ ſagde den anden.

„Ja, naar vi kunde finde Edelſtenen i Hovedet paa den!“ ſagde Poeten, „ſaa vilde jeg ſelv være med at ſprætte den op!“

„Edelſtenen!“ ſagde den anden, „du kan godt Naturhiſtorie!“

„Men er der ikke juſt noget meget ſnuet i den Folketro, at Skruptudjen, det allergrimmeste Dyr, tit gemmer i ſit Hoved den koſteligſte Edelſten? Gaar det ikke med Menneſkene ligesaa? Hvilken Edelſten havde ikke Uſop, og nu Socrates?“ —

Mere hørte Skruptudjen ikke, og den forſtod ikke det halve deraf. De to Venner gik, og den ſlap for at komme i Spiritus.

„De talte ogſaa om Edelſtenen!“ ſagde Skruptudjen. „Det er godt, at jeg ikke har den, ellers var jeg kommen i Ubehagelighed!“

Da knebrede det paa Bondens Dag; Storkefar holdt

Foredrag for Familien, og denne saa skævt ned paa de to unge Menneſker i Kaalhaven.

„Menneſket er det meſt indbildſke Rræ!“ ſagde Storken. „Hør, hvor Rnebren gaar paa dem! og ſaa kunne de dog ikke ſlaa en rigtig Skralde. De tro ſig af deres Tale-gaver, deres Sprog! det er et rart Sprog: det løber over i det uforſtaelige for dem ved hver Dagrejſe, vi gøre; den ene forſtaar ikke den anden. Vort Sprog kunne vi tale over hele Jorden, baade i Danmark og i Egypten. Flyve kunne Menneſkene heller ikke; de tage Fart ved en Opfindelſe, ſom de kalde „Jernbanen“, men de brække da ogſaa der tit Halsen. Jeg ſaar Kulbegyſ i Næbbet, naar jeg tænker derpaa; Verden kan beſtaa uden Menneſker. Vi kunne undvære dem! Maa vi bare beholde Froer og Regnorme!“

„Det var da en mægtig Tale?“ tænkte den lille Skruptudſe. „Hvor det er en ſtor Mand, og hvor han ſidder højt, ſom jeg endnu ingen har ſet ſidde, og hvor han kan ſvømme!“ udbrød den, da Storken med udbredte Vinger tog Fart igennem Luften.

Og Storkemor talte i Reden, fortalte om Egyptens Land, om Nilens Vand og om al det mageloſe Mudder, der var i fremmed Land; det lod ganſke nyt og yndeligt for den lille Skruptudſe.

„Jeg maa til Egypten!“ ſagde den. „Vare Storken vilde tage mig med, eller een af dens Unger. Jeg vilde tjene den igen paa dens Bryllupsdag. Jo, jeg kommer til Egypten, for jeg er ſaa lykkelig! Al den Længſel og Vhjt,

jeg har, den er rigtignok bedre end at have en Edelsten i Hovedet."

Dg saa havde den just Edelstenen: den evige Længsel og Lyst, opad, altid opad! den lyst derinde, den lyst i Glæde, den straalende i Lyst.

Da kom i det samme Storken; den havde jet Skrup-
tudjen i Græsjet, slog ned og tog just ikke lempelig paa det
lille Dyr. Næbbet klemte, Vinden sujede, det var ikke be-
hageligt, men opad gif det, opad til Ægypten, vidste den;

og derfor skinnede Øjnene, det var, som der fløj en Gnist ud af dem:

„Kvak! ak!“

Kroppen var død, Skruptudsen dræbt. Men Gnisten fra dens Øjne, hvor blev den af?

Solstraalen tog den, Solstraalen bar Edelstenen fra Skruptudsens Hoved. Hvorhen?

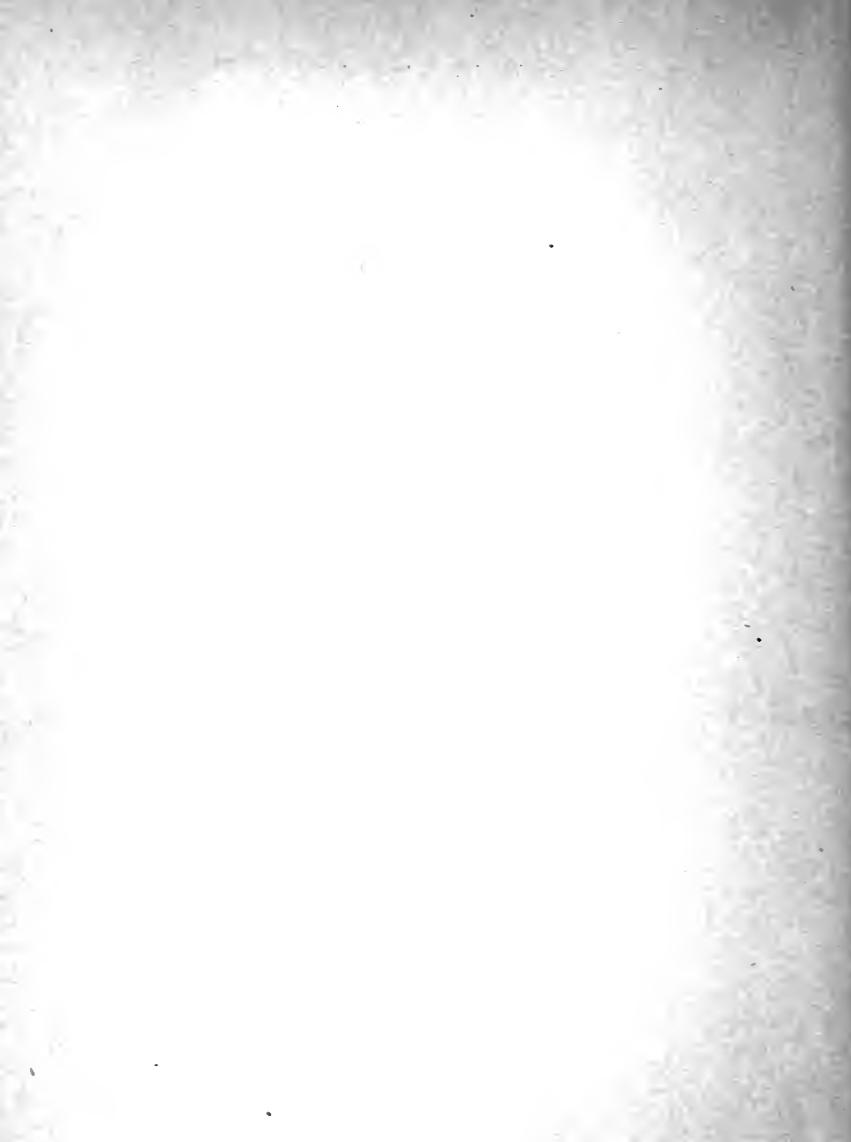
Du skal ikke spørge Naturforskeren, spørg helst Poeten; han fortæller dig det som et Eventyr; og Kaalormen er med deri, og Storkefamilien er med deri. Tænk! Kaalormen forvandles og bliver en dejlig Sommerfugl! Storkefamilien flyver over Bjerge og Have bort til det fjerne Afrika og finder dog den korteste Vej hjem igen til det danske Land, til det samme Sted, det samme Tag! ja, det er rigtignok næsten alt for eventyrligt, og dog er det sandt! Du kan gerne spørge Naturforskeren, han maa indrømme det; og du selv ved det ogsaa, for du har set det.

— Men Edelstenen i Skrupudsens Hoved?

Søg den i Solen, se den, om du kan!

Glanzen der er for stærk. Vi have endnu ikke Øjne til at se ind i al den Herlighed, Gud har skabt, men vi faa dem nok, og det bliver det dejligste Eventyr! for vi ere selv med deri.

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 16 05 02 12 002 2